

ΔΗΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ

Παροχή υπηρεσιών για την συμβουλευτική υποστήριξη του Δήμου Σερρών στην κατάρτιση, παρακολούθηση και αξιολόγηση του επιχειρησιακού προγράμματος της δημοτικής περιόδου 2020 - 2023

Ενότητα Α΄: Υποστήριξη στις Στρατηγικές Επιλογές του Δήμου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....	9
Θεσμικό πλαίσιο.....	9
Σκοπός του Επιχειρησιακού Προγράμματος.....	10
Κύρια χαρακτηριστικά.....	12
Μεθοδολογία κατάρτισης.....	14
Ιστορία - Διοικητική Δομή.....	19
Ιστορική αναφορά.....	19
Διοικητική – γεωγραφική δομή.....	19
Διοικητικές μεταβολές.....	23
Δημογραφική ανάλυση	27
Δημογραφικές τάσεις	27
Υψηκότητα - Τόπος γέννησης	29
Δημογραφικά χαρακτηριστικά	30
Ομάδες ηλικιών - φύλο.....	30
Οικογενειακή κατάσταση – φύλο.....	32
Επίπεδο εκπαίδευσης - φύλο	33
Οικονομικά χαρακτηριστικά - απασχόληση	36
Ασχολία - τομείς οικονομικής δραστηριότητας	36
Απασχολούμενοι - επάγγελμα.....	37
Τόπος εργασίας.....	38
Νοικοκυριά – κατοικίες	39
Κατοικίες	42

Χωρική - πολεοδομική ανάλυση	44
Ο ρόλος του Δήμου Σερρών στον ευρύτερο γεωγραφικό χώρο και σε σχέση με τον Νομό και την Περιφέρεια	44
Χωροταξική ένταξη του Δήμου Σερρών ως τμήμα της ΠΚΜ στον εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο.....	47
Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Δήμου Σερρών	50
Καταγραφή Φυσικού Συστήματος.....	56
Σημαντικότεροι Φυσικοί Πόροι	58
Προβλήματα Ρύπανσης	72
Χρήσεις Γης	76
Πολεοδομική Οργάνωση	79
Βασικές υποδομές -Δίκτυα	87
Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων.....	91
Δίκτυα Τηλεπικοινωνιών και Πληροφορικής	101
Δίκτυα μεταφορών	107
Υποδομές & Μέσα Μαζικών Μεταφορών	111
Υποδομές Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας.....	113
Δημοτική Ακίνητη Περιουσία	117
Πολιτική Προστασία	130
Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής	134
Δραστηριότητες των δημοτικών υπηρεσιών στον τομέα «Περιβάλλον».....	134
Δημοτικό καταφύγιο αδέσποτων ζώων συντροφιάς	140
Ολοκληρωμένες Αναπτυξιακές Στρατηγικές	140
Ανοιχτό Κέντρο Εμπορίου πόλης Σερρών.....	141
Ανάλυση SWOT – Περιβάλλον & Ποιότητα Ζωής.....	143

Δημοτικές πολιτικές.....	145
Εισαγωγή.....	145
Αθλητισμός	145
Τ.Ε.Φ.Α.Α. Σερρών.....	147
Εκπαίδευση	148
Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος- Σέρρες.....	154
Δημιουργικές δραστηριότητες παιδιών	155
Δια βίου μάθηση.....	156
Μουσείο Φυσικής Ιστορίας	157
Πολιτισμός	157
Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης «Πινακοθήκη Κωνσταντίνος Ξενάκης»	159
Δημοτική κοινωνική πολιτική	160
Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας.....	163
Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών Δήμου Σερρών	163
Κέντρο Κοινότητας Δήμου Σερρών με παράρτημα ΡΟΜΑ.....	164
Νέες δομές υγείας	165
Προσχολική Αγωγή	166
Δομές και υπηρεσίες	166
Εκτίμηση αναγκών	168
Δυνατότητες χρηματοδότησης	168
Η προσχολική αγωγή στην Ελλάδα	169
Νέο θεσμικό πλαίσιο για την προσχολική αγωγή	169
Παιδαγωγικό πρόγραμμα.....	171
Πιλοτικό πρόγραμμα πρώιμης ανίχνευσης παιδιών στο φάσμα του αυτισμού ..	172

Πρόγραμμα «Νταντάδες της γειτονιάς»	173
Εξυπηρέτηση πολιτών.....	174
Δήμος Σερρών: εσωτερικό περιβάλλον	175
Εισαγωγή.....	175
Οργάνωση	175
Ανθρώπινοι πόροι	181
Συνολική απασχόληση	181
Εσωτερικό περιβάλλον: ανάλυση SWOT.....	183
Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής, Κοινωνικής Πολιτικής και Αθλητισμού Δήμου Σερρών	184
Σύσταση – αρμοδιότητες	184
Διοίκηση.....	185
Δραστηριότητες	185
Οργάνωση – Προσωπικό	185
Οικονομικά.....	187
Κοινοφελής Δημοτική Επιχείρηση.....	189
Σύσταση – αρμοδιότητες	189
Διοίκηση.....	190
Δραστηριότητες	190
Οργάνωση - Προσωπικό	191
Οικονομικά.....	191
Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Σερρών	193
Σύσταση – αρμοδιότητες	193
Διοίκηση.....	194

Δραστηριότητες	194
Οργάνωση - Προσωπικό	194
Οικονομικά.....	195
Αυτοκινητοδρόμιο Σερρών Α.Ε.....	196
Σύσταση – αρμοδιότητες	196
Διοίκηση.....	197
Δραστηριότητες	197
Οργάνωση - Προσωπικό	197
Οικονομικά.....	198
Αναπτυξιακή Εταιρεία Σερρών.....	199
Δημοτικά ΝΠΔΔ και δημοτικές επιχειρήσεις.....	202
Στρατηγική του Δήμου και αναπτυξιακές προτεραιότητες	203
Εισαγωγή.....	203
Η προγραμματική περίοδος 2014 – 2020	203
I. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κεντρικής Μακεδονίας.....	203
II. Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων 2014-2020	207
IV. Έργα σε στάδιο αξιολόγησης - προέγκρισης.....	207
III. Στρατηγική βιώσιμης αστικής ανάπτυξης δήμου Σερρών	208
Εθνικά Προγράμματα	211
Φιλόδημος	211
Φιλόδημος I	211
Φιλόδημος II	212
Πρόγραμμα ανάπτυξης και αλληλεγγύης για την Τ.Α. "Α. Τρίτσης"	213
Πράσινο Ταμείο	215

Ταμείο Αλληλεγγύης.....	216
Δίκτυα	217
Αξιολόγηση συμμετοχής Δήμου	222
Η νέα προγραμματική περίοδος 2021 - 2027.....	223
Προοπτικές χρηματοδότησης στο ΕΣΠΑ 2021 – 2027	223
Πρόγραμμα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας	225
Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας	235
Ενταγμένα έργα και δράσεις	237
Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων – Ταμείο Ανάκαμψης.....	239
Τελευταίες εξελίξεις	240
Αξιοποίηση δυνατοτήτων νέας προγραμματικής περιόδου.....	242
Το όραμα και οι αρχές του Δήμου.....	243
Η στρατηγική του Δήμου.....	245
Οι άξονες και τα μέτρα του Στρατηγικού Σχεδίου.....	246
Διαβούλευση.....	253
Απόφαση Δημάρχου.....	253
ΣΧΕΔΙΟ ΔΕΛΤΙΟΥ ΤΥΠΟΥ	255
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΣΧΕΔΙΟ.....	257
Παράρτημα.....	262
Επιχειρησιακά προγράμματα (νομοθεσία)	262
Ορολογία επιχειρησιακού προγραμματισμού.....	264
Κοινωνική ένταξη - καταπολέμηση της φτώχειας.....	272
Εισαγωγή.....	272

Η μεταρρύθμιση του «Καλλικράτη».....	274
Κρίση και Τοπική Αυτοδιοίκηση	275
Πρόγραμμα «Κυψέλη»	276
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΕΤΟΣ 2018	289

Εισαγωγή

Θεσμικό πλαίσιο

Α) Με τα άρθρα 203 - 207 του Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων (Ν. 3463/06), θεσπίστηκε για πρώτη φορά, η υποχρέωση κατάρτισης τετραετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (από τους Δήμους με πληθυσμό πάνω από 10.000 κατοίκους), με στόχο την εισαγωγή μόνιμων διαδικασιών και μεθόδων προγραμματισμού.

Β) Με το άρθρο 266 του Ν. 3852/10, προσαρμόστηκε το περιεχόμενο των Ε.Π. στις νέες λειτουργίες και αρμοδιότητες των Δήμων, η υποχρέωση κατάρτισης αφορά πλέον όλους και έχουν πενταετή (5) διάρκεια.

Γ) Με το άρθρο 175 του Ν. 45518/18, τροποποιήθηκε το άρθρο 266, κυρίως σε ότι αφορά το περιεχόμενο και την διάρκεια τους (τετραετής).

Δ) Με το άρθρο 7 του Ν. 4674/20 προστέθηκε παράγραφος στο άρθρο 266, που αφορά στις διαδικασίες ανάθεσης των Ε.Π.

Το Υπουργείο Εσωτερικών με κανονιστικές πράξεις και εγκυκλίους, αρχικά την περίοδο 2007 - 2009, στη συνέχεια το 2011 και τέλος το 2014 εξειδίκευσε και τροποποίησε το περιεχόμενο και τις διαδικασίες κατάρτισης των Ε.Π.:

- Υ.Α. 41179 (ΦΕΚ 2970 Β', 04/11/14), «Περιεχόμενο, δομή, τρόπος υποβολής, όργανα σύνταξης, ελέγχου και αξιολόγησης, διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των Πενταετών Ε.Π. των ΟΤΑ Α' βαθμού για την περίοδο 2014-2019».
- Π.Δ. 89 (ΦΕΚ 213 Α', 29/09/11), «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των Ε.Π. των ΟΤΑ α' βαθμού».
- Εκπονήθηκαν το 2011 από την Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε., Οδηγοί Κατάρτισης Ε.Π. ΟΤΑ και Δημοτικής Διαβούλευσης.
- Εκδόθηκαν οι εγκύκλιοι ΥΠ.ΕΣ.: Α.Π. 8586, 31/03/15 περί μη αποκλειστικότητας της προθεσμίας εκπόνησης των Ε.Π., Α.Π. 31757, 02/10/15 «Ανάθεση εργασιών

σε εξωτερικούς συμβούλους», Α.Π. 37260, 16/06/20 όπου αναλύονται οι δυνατότητες εκπόνησης των Ε.Π.

Σκοπός του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Σερρών αποτελεί ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής και οργανωτικής - λειτουργικής ανάπτυξης, εναρμονισμένο με τις κατευθύνσεις του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο

Οι σκοποί του Επιχειρησιακού Προγράμματος έχουν ως εξής:

Α) Προώθηση της τοπικής ανάπτυξης

Στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα προσδιορίζεται η αναβάθμιση των υφιστάμενων δραστηριοτήτων καθώς και η ανάπτυξη νέων, που θα πρέπει να υλοποιήσει ο Δήμος Σερρών στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, με στόχους:

- **την ανάδειξη των Σερρών ως αστικού πόλου της Βόρειας Ελλάδας και των Βαλκανίων με άξονες τον πρωτογενή / δευτερογενή τομέα, τον εναλλακτικό τουρισμό, τον πολιτισμό και την εκπαίδευση - έρευνα**
- **την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και τη διασφάλιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων**
- **την προώθηση της κοινωνικής συνοχής και οικονομικής ευημερίας σε τοπικό επίπεδο**
- **την αντιμετώπιση των συνεπειών της οικονομικής - κοινωνικής κρίσης και της πανδημίας**

* Η παραγωγική δομή του νομού, ο φυσικός - οικιστικός πλούτος, οι πολιτιστικές και εκπαιδευτικές δομές και δραστηριότητες, οι νέες τουριστικές τάσεις δημιουργούν σημαντικές ευκαιρίες και δυνατότητες για τον Δήμο.

* Η αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος συνεπάγεται την ενεργοποίηση του Δήμου στην αειφόρο διαχείριση των τοπικών φυσικών πόρων και στην βελτίωση του οικιστικού περιβάλλοντος και των τεχνικών υποδομών.

* Η προώθηση της ευημερίας των κατοίκων συνεπάγεται την παροχή αναβαθμισμένων υπηρεσιών στους τομείς της κοινωνικής πολιτικής, της παιδείας, του πολιτισμού και του αθλητισμού.

* Η αντιμετώπιση των συνεπειών της οικονομικής - κοινωνικής κρίσης και της πανδημίας αφορούν στην ενίσχυση της αλληλεγγύης, στην υλοποίηση δράσεων οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής, στην προώθηση των ευκαιριών εργασίας και στην παροχή υπηρεσιών στις τοπικές επιχειρήσεις.

B) Εσωτερική ανάπτυξη του Δήμου

Ο Δήμος Σερρών ως φορέας παροχής συλλογικών αγαθών και υπηρεσιών, οφείλει να αναβαθμίσει και να διευρύνει τις λειτουργίες του, με σκοπό τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας της δράσης του. Ειδικότερα αποσκοπεί:

- στη συγκρότηση του Δήμου ως **πολιτικού, διοικητικού και αναπτυξιακού** θεσμού που λογοδοτεί στην τοπική κοινωνία.
- στη βελτίωση της **αποτελεσματικότητας** και της **αποδοτικότητας** των δραστηριοτήτων του και στην καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων, των τοπικών επιχειρήσεων και των επισκεπτών.
- στη βελτίωση της παραγωγικής ικανότητας των **υπηρεσιών**, στην ανάπτυξη του **ανθρώπινου δυναμικού** και στην προώθηση της **ηλεκτρονικής διακυβέρνησης**.
- στη **βελτίωση** της **οικονομικής** του **κατάστασης**, μέσω του μεσοπρόθεσμου οικονομικού προγραμματισμού, της παρακολούθησης του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών και της ορθολογικής οικονομικής διαχείρισης

Γ) Ανάπτυξη των συνεργασιών του Δήμου

Ένας Δήμος δεν μπορεί να περιορίζεται μόνο στην άσκηση των θεσμοθετημένων αρμοδιοτήτων του, αλλά είναι υποχρεωμένος να μεριμνά για τη **συνολική ευημερία και ανάπτυξη** της περιοχής του. Συνεπώς ο Δήμος Σερρών εκπονεί το Ε.Π., στηριζόμενος στη συμβολή που μπορούν να έχουν στην ανάπτυξη της περιοχής:

- Οι τοπικοί κοινωνικοί και οικονομικοί φορείς (σύλλογοι, μη κυβερνητικές οργανώσεις, ιδιωτικές επιχειρήσεις και επαγγελματίες)
- Οι υπόλοιποι Δήμοι της Περιφερειακής Ενότητας Σερρών
- Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
- Οι λοιποί φορείς του πολιτικό - διοικητικού συστήματος της χώρας (Υπουργεία, άλλοι δημόσιοι φορείς, Αποκεντρωμένη Διοίκηση)

και επιδιώκει τη διεύρυνση των συνεργασιών του με φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης άλλων χωρών, κυρίως βαλκανικών και ευρωπαϊκών και την πλήρη αξιοποίηση των ευρωπαϊκών προγραμμάτων.

Επομένως στο Ε.Π., εκτός από τις υπηρεσίες και τα έργα για τα οποία είναι αρμόδιος ο Δήμος, είναι δυνατό να εντοπίζονται υπηρεσίες / έργα που ανήκουν στις αρμοδιότητες άλλων φορέων και να προσδιορίζονται οι αναγκαίες ενέργειες συνεργασίας και συντονισμού. Στο πλαίσιο αυτό ο Δήμος Σερρών θέτει τους **διεκδικητικούς του στόχους** για να επηρεάσει τη λήψη αποφάσεων σε όφελος της περιοχής και της τοπικής κοινωνίας.

Κύρια χαρακτηριστικά

Το Ε.Π. του Δήμου Σερρών αποτελεί βασικό εργαλείο σχεδιασμού και υλοποίησης των πολιτικών του, με τα εξής χαρακτηριστικά:

Α) Είναι ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης και βελτίωσης της διοικητικής του ικανότητας. Αποτελεί αφενός μεν σχέδιο αναπτυξιακών υποδομών και τοπικών επενδύσεων, αφετέρου δε πρόγραμμα για τη βελτίωση της λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών και των νομικών του προσώπων. Είναι πρόγραμμα, πολυτομεακού χαρακτήρα, με εύρος θεματικών αντικειμένων αντίστοιχου των ζητημάτων

που απασχολούν την καθημερινή λειτουργία του Δήμου. Καλύπτει όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων του άρα και το σύνολο των τοπικών υποθέσεων.

β. Είναι οργανικό στοιχείο της καθημερινής λειτουργίας και διοίκησης του Δήμου και μέρος του προγραμματικού του κύκλου: Η σύνταξη του Ε.Π. είναι η αρχική φάση της διαδικασίας προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης του Δήμου. Η διαδικασία αυτή αποτελεί διαρκές αντικείμενο ενασχόλησης των αιρετών οργάνων, των προϊσταμένων και της αρμόδιας υπηρεσίας προγραμματισμού.

γ. Αποτελεί το μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα δράσης του Δήμου και των νομικών του προσώπων: Στις προτεραιότητες του προγράμματος αντανakλάται η βούληση και το όραμα της Δημοτικής Αρχής, καθώς και οι προτεραιότητες του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Το όραμα της δημοτικής αρχής αποτυπώνεται στη στρατηγική και αναλύεται αφενός μεν στο πρόγραμμα δράσης, αφετέρου δε στα ετήσια προγράμματα δράσης των δημοτικών υπηρεσιών και των νομικών προσώπων.

δ. Υλοποιείται μέσω των ετήσιων προγραμμάτων δράσης του Δήμου και των νομικών προσώπων: Με τη σύνταξη τους εξειδικεύεται το Ε.Π. για κάθε έτος της δημοτικής περιόδου και επιμερίζονται οι δράσεις του στις υπηρεσίες, που υλοποιούν συγκεκριμένα τμήματα του.

ε. Εκπονείται με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων: Κατά τη διαδικασία σύνταξης του συμμετέχουν με σαφώς καθορισμένες διαδικασίες:

- Αιρετά όργανα (Δημοτικό Συμβούλιο, Δήμαρχος, Αντιδήμαρχοι, Εκτελεστική Επιτροπή, Επιτροπές του Δ.Σ., Διοικητικά Συμβούλια νομικών προσώπων).
- Υπηρεσιακά στελέχη (Προϊστάμενοι και στελέχη υπηρεσιών, στελέχη νομικών προσώπων).
- Τοπικοί φορείς και ομάδες δημοτών με σημαντικό βαθμό εμπλοκής στην τοπική ανάπτυξη ή και στη λειτουργία του Δήμου.
- Φορείς του διοικητικού συστήματος της χώρας (Περιφέρεια, Αποκεντρωμένη Διοίκηση).

Η λήψη των αποφάσεων δεν βασίζεται μόνο στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, αλλά και στις ανάγκες και προσδοκίες των κατοίκων και του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου, όπως αυτές αποτυπώνονται στις **διαδικασίες συμμετοχής**.

Το Ε.Π. αποτελεί το βασικό πλαίσιο κατεύθυνσης, προσδιορισμού και συντονισμού των ενεργειών όλων των οργάνων διοίκησης και των υπηρεσιών και είναι ευρύτερα γνωστό στους εργαζόμενους του Δήμου, προκειμένου να υλοποιηθούν οι στόχοι του. Αποτελεί επίσης προϊόν συλλογικής εργασίας όλων των δομών του Δήμου και οδηγεί στην ανάληψη δεσμεύσεων μεταξύ των διαδοχικών ιεραρχικών επιπέδων, σε ότι αφορά την υλοποίηση του τμήματος εκείνου στο οποίο αυτά εμπλέκονται.

στ. Αξιοποιεί δείκτες επίδοσης: Στο Ε.Π. αποτυπώνονται μετρήσιμοι στόχοι, η επίτευξη των οποίων παρακολουθείται μέσω της αξιοποίησης συστήματος δεικτών επίδοσης. Για την παρακολούθηση των τιμών των δεικτών αξιοποιούνται στοιχεία (έσοδα / δαπάνες, πόροι, εκροές) που τηρούν οι υπηρεσίες του Δήμου.

Μεθοδολογία κατάρτισης

Η εκπόνηση του Ε.Π. του Δήμου Σερρών αποτελεί μία διαδοχική και ιεραρχημένη διαδικασία που περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

Το πρώτο στάδιο «**Προετοιμασία και οργάνωση**» περιλαμβάνει:

- * Την ανάληψη του συντονισμού - ενημέρωσης των υπηρεσιών και των νομικών προσώπων του Δήμου από τον Δήμαρχο και τον Αρμόδιο Αντιδήμαρχο.
- * Την σύσταση ομάδας έργου για την κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου, με τις αποφάσεις 555/2021 (Α.Π. 17827, 03/06/21) και 764/2021 (Α.Π. 25178, 29/07/21) του Δημάρχου Σερρών (βλέπε σημείωση στο τέλος του κεφαλαίου).
- * Την επιστημονική και συμβουλευτική υποστήριξη των υπηρεσιών και των νομικών προσώπων του Δήμου ανέλαβε η Σ. Καραγιάννης μ.Ε.Π.Ε. (βλέπε σημείωση στο τέλος του κεφαλαίου).

* Την οργάνωση συσκέψεων με τους Διευθυντές των υπηρεσιών, οι οποίοι μαζί με αντίστοιχα στελέχη, πρόκειται να συμπληρώσουν τα σχετικά έντυπα και να παράσχουν κάθε είδους πληροφορίες.

Τα στάδια 2 και 3 «**Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της υπάρχουσας κατάστασης**» και «**Καθορισμός του οράματος και της στρατηγικής του Δήμου**» αντίστοιχα, μαζί με το στάδιο 4 «**Συνεργασία με όμορους Δήμους**», συνιστούν την πρώτη ενότητα του Επιχειρησιακού Προγράμματος και συγκροτούν τις **Στρατηγικές Επιλογές** που αποτελούν το αντικείμενο του παρόντος τεύχους.

Η πρόταση του Στρατηγικού Σχεδίου, υποβάλλεται στο Δημοτικό Συμβούλιο για έγκριση, μετά από εισήγηση της Εκτελεστικής Επιτροπής. Στη συνέχεια παρουσιάζεται στη Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης, αποστέλλεται σε τοπικούς φορείς και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Δήμου. Με βάση το θεσμικό πλαίσιο, οι **διαδικασίες διαβούλευσης** αναλύονται ως εξής:

- Έγκριση του Στρατηγικού Σχεδίου από το Δημοτικό Συμβούλιο, μετά από εισήγηση της Εκτελεστικής Επιτροπής.
- Παρουσίαση του Στρατηγικού Σχεδίου στη Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης.
- Αξιοποίηση των διαθέσιμων δυνατοτήτων επικοινωνίας για την ευρύτερη κυκλοφορία του Στρατηγικού Σχεδίου, οργάνωση εκδηλώσεων, ημερίδων κ.α.
- Τα σχόλια και οι παρατηρήσεις που θα προκύψουν από τη δημόσια διαβούλευση ενσωματώνονται στο Στρατηγικό Σχέδιο, αφού ενημερωθούν οι αρμόδιες υπηρεσίες και η Εκτελεστική Επιτροπή.
- Εφόσον κριθεί απαραίτητο από την Εκτελεστική Επιτροπή, με βάση τα συμπεράσματα της διαβούλευσης, αναθεωρούνται σημεία του Στρατηγικού Σχεδίου.

Στη συνέχεια ακολουθούν ο επιχειρησιακός και οικονομικός προγραμματισμός, οπότε ολοκληρώνεται το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου και εγκρίνεται από το Δημοτικό Συμβούλιο και τα Διοικητικά Συμβούλια των νομικών προσώπων.

Σημείωση 1: Η ομάδα έργου του Δήμου αποτελείται από τους /τις:

Τασούλη Μιλτιάδη, Γενικό Γραμματέα του Δήμου

Κοκκινίδου Αθηνά, Προϊσταμένη Αυτοτελούς Τμήματος Προγραμματισμού, Ανάπτυξης Ποιότητας και Αποδοτικότητας με αναπληρώτρια την Μίκικη Φωτεινή, υπάλληλο του Τμήματος.

Πάγκαλου Γαρυφαλιά, Διευθύντρια Διοικητικών Υπηρεσιών με αναπληρώτρια την Γαλάνη Δέσποινα, Προϊσταμένη Τμήματος Διοικητικών Διαδικασιών.

Γουναρίδου Δέσποινα, Διευθύντρια Οικονομικών Υπηρεσιών με αναπληρωτή τον Μπιτζίδα Νικόλαο, Προϊστάμενο Τμήματος Προμηθειών της Δ/σης

Πάλλα Χρήστο, Διευθυντή Τεχνικών Υπηρεσιών, με αναπληρώτρια την Βαρναλίδου Ελένη, Προϊσταμένη Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων και Ενεργειακών Εφαρμογών της Διεύθυνσης.

Σουλιώτη Μιχαήλ, Διευθυντή Ανάπτυξης και Αγροτικής Οικονομίας, με αναπληρώτρια την Μπαρμπουτίδου Αικατερίνη, Προϊσταμένη Τμήματος Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων της Διεύθυνσης.

Μυλωνά Δήμητρα, Διευθύντρια Κοινωνικής Προστασίας, Υγείας, Παιδείας και Πολιτισμού, με αναπληρωτή τον Μαλαματάκη Βασίλειο, Προϊστάμενο Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής και Προγραμμάτων της Διεύθυνσης

Τερμεντζίδου Μαρία, Διευθύντρια Καθαριότητας, με αναπληρώτρια την Τζίνη Κυριακή, Προϊσταμένη Τμήματος Συντήρησης και Κίνησης Οχημάτων της Δ/σης.

Μαυρομάτη Ιπποκράτη, Διευθυντή ΚΕΠ, με αναπληρώτρια την Νούνη Βασιλική, Προϊσταμένη Τμήματος Εσωτερικής Ανταπόκρισης της Διεύθυνσης.

Τσακίριδη Γεώργιο, Προϊστάμενο Αυτοτελούς Τμήματος Μηχανογράφησης, ΤΕΠ, τον οποίο αναπληρώνει ο Τσακίριδης Σωτήριος, υπάλληλος του Τμήματος.

Στρίκα Ελένη, Προϊσταμένη Αυτοτελούς Τμήματος Πολεοδομίας, με αναπληρώτρια την Αναστασία Νάσσου, υπάλληλο του Τμήματος.

Σαμαράς Γεώργιος, Προϊστάμενος Αυτοτελούς Τμήματος Πολιτικής Προστασίας και Παλλαϊκής Άμυνας.

Κανακάρης Κωνσταντίνος, υπάλληλος Τμήματος Δημοτικής Αστυνομίας, με αναπληρώτρια την Τσιρόγλου Μαρία, επίσης υπάλληλο του Τμήματος.

Σαφαρίκας Νικόλαος, Γενικός Διευθυντής ΔΕΥΑΣ, με αναπληρωτή τον Σπύρο Στυλιανός, Διευθυντή Τεχνικών Υπηρεσιών ΔΕΥΑΣ.

Έργο της Ομάδας Έργου αποτελεί η συνεργασία της με το Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού, Ανάπτυξης, Ποιότητας και Αποδοτικότητας για την κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Σερρών. Το Αυτοτελές Τμήμα είναι αρμόδιο για τον συντονισμό των εργασιών της Ομάδας Έργου, υπό την καθοδήγηση του Γενικού Γραμματέα του Δήμου, καθώς και την υποστήριξη των οργάνων διοίκησης, των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων.

Σε ό,τι αφορά τα νομικά πρόσωπα / επιχειρήσεις του Δήμου, το Τμήμα συνεργάζεται με την Ιωαννίδου Παρασκευή, Διευθύντρια Κ.Ε.ΔΗ.Σ., την Κουκούτση Ελένη, από την ΔΗΚΕ ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ, τον Πούλιο Ιωάννη, Προϊστάμενο Δ/νσης Υπηρεσιών και την κ. Σουργκούνη Αναστασία, Προϊσταμένη Δ/νσης Προσχολικής Αγωγής του Ο.Π.Α.Κ.Π.Α. και την Γιανισλή Χρύσα από το Αυτοκινητοδρόμιο Σερρών Α.Ε.

Σημείωση 2: η Σ. Καραγιλάνης μ.Ε.Π.Ε. συγκρότησε ειδική ομάδα στελεχών και συνεργατών από τους / τις:

Στέλιο Καραγιλάνη, Γενικό Διευθυντή της εταιρείας

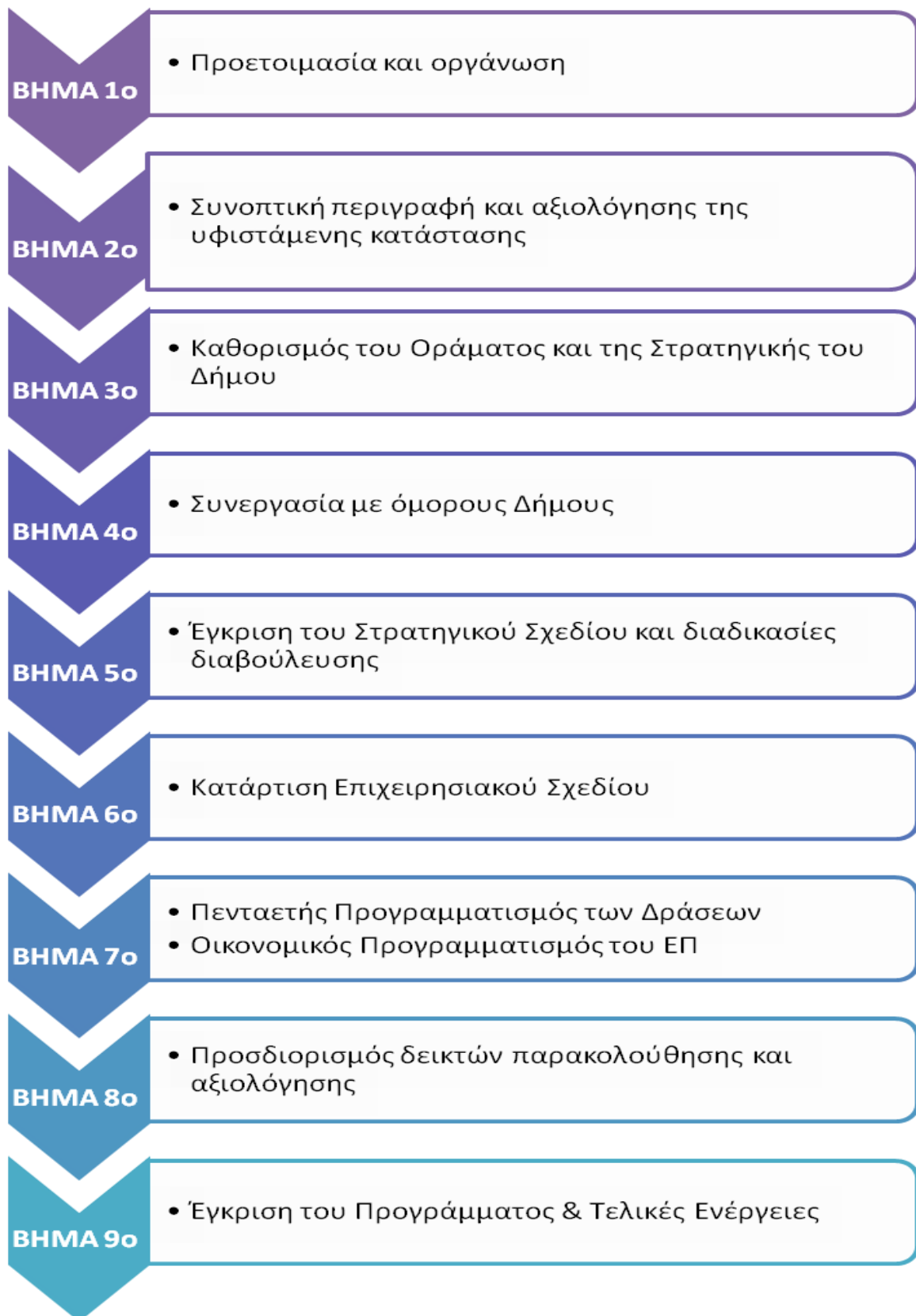
Άντα Ρούτση, οικονομολόγο, υπεύθυνη διοικητικών θεμάτων δημοσίου τομέα

Δήμητρα Φάσσα, νομικό, υπεύθυνη έργου

Κατερίνα Παύλου, πολιτικό επιστήμονα,

Τάσο Σαπουνάκη, οικονομολόγο, σύμβουλο τοπικής αυτοδιοίκησης

Ελένη Σαμουρκασίδου, Διδάκτωρ Μηχανικός Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης

Ιστορία - Διοικητική Δομή

Ιστορική αναφορά

Τα στοιχεία που διαμόρφωσαν την ιστορία των Σερρών, ήταν η συνεχής κατοίκηση της από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, η οικονομική και πολιτιστική ευημερία που γνώρισε ανά τους αιώνες αλλά και οι μεγάλες καταστροφές που υπέστη. Σημαντική ήταν επίσης και η συμβολή του ανάγλυφου της περιοχής, στα φυσικά όρια ανάπτυξης που παρέμειναν σταθερά από την αρχαιότητα, δηλαδή τον λόφο της Ακρόπολης στα βόρεια και το ρέμα των Αγίων Αναργύρων στα ανατολικά. Οι ανάγκες της κοινωνίας κάθε φορά και οι προσανατολισμοί των κεντρικών και τοπικών εξουσιών καθόρισαν τον τρόπο και τη μορφή της πολεοδομικής και οικιστικής ανάπτυξης, άλλοτε σε συνέχεια και άλλοτε σε ρήξη με το παρελθόν.

Η ιστορική εξέλιξη της πόλης περιλαμβάνει τέσσερις περιόδους: αρχαιότητα, βυζαντινά χρόνια, οθωμανική κυριαρχία και νεώτερα χρόνια. Η πυρκαγιά του 1913 αποτελεί τομή με το παρελθόν σε ότι αφορά την χωρική και πολεοδομική της εξέλιξη. Η καταστροφή αυτή σηματοδοτεί την μετάβαση από τις μεσαιωνικές αστικές δομές σε ένα συνολικό ανασχεδιασμό της πόλης με το σχέδιο του 1920, μαζί με την έλευση χιλιάδων προσφύγων μετά το 1922. Οι μεταπολεμικές τάσεις, εσωτερική και εξωτερική μετανάστευση, αστυφιλία, αντιπαροχή, καθώς και τα έργα και υποδομές που κατασκευάστηκαν από τις δημοτικές αρχές μετά την Μεταπολίτευση καθόρισαν την σημερινή της μορφή¹.

Διοικητική – γεωγραφική δομή

Η Περιφερειακή Ενότητα Σερρών είναι μία από τις επτά (7) περιφερειακές ενότητες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Πρωτεύουσα της Π.Ε. είναι η πόλη των Σερρών, η οποία έχει πληθυσμό 58.287 άτομα (απογραφή 2011), δηλαδή το 79,34% του συνολικού πληθυσμού του Δήμου και το 34,28% του συνόλου της Π.Ε.

¹ Γ' Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο – Πρακτικά, 2016, Γιάννης Μούρτος «Ο ιστορικός αστικός ιστός της πόλης των Σερρών»

Ο Δήμος Σερρών, έχει μόνιμο πληθυσμό 76.817 άτομα (απογραφή 2011), αποτελείται από έξι Δημοτικές Ενότητες: Σερρών, Άνω Βροντούς, Καπετάν Μητρουσίου, Λευκώνα, Ορεινής, Σκουτάρεως,

Στον επόμενο πίνακα² καταγράφεται ο μόνιμος πληθυσμός του Δήμου κατά Δ.Ε., δημοτικές - τοπικές κοινότητες, οικισμούς, ορεινότητα και έκταση:

1. Δ.Ε. Σερρών: 1 δημοτική κοινότητα, 3 τοπικές κοινότητες και 12 οικισμοί, οι έξι πεδινοί και οι έξι ορεινοί, 79,44% του πληθυσμού.
2. Δ.Ε. Άνω Βροντούς: 1 τοπική κοινότητα, 1 ορεινός οικισμός, 0,26% του πληθυσμού
3. Δ.Ε. Κ. Μητρουσίου: 6 τοπικές κοινότητες και 7 οικισμοί, όλοι πεδινοί, 6,93% του πληθυσμού.
4. Δ.Ε. Λευκώνα: 1 δημοτική κοινότητα, 2 τοπικές κοινότητες και 3 οικισμοί, 2 πεδινοί και 1 ημιορεινός, 5,1% του πληθυσμού.
5. Δ.Ε. Ορεινής: 1 τοπική κοινότητα, 1 ορεινός οικισμός, 0,97% του πληθυσμού
6. Δ.Ε. Σκουτάρεως: 1 δημοτική κοινότητα, 8 τοπικές κοινότητες και 9 οικισμοί, όλοι πεδινοί, 7,32% του πληθυσμού.

Σύνολο: 6 δημοτικές ενότητες, 3 δημοτικές κοινότητες, 21 τοπικές κοινότητες και 33 οικισμοί, 24 πεδινοί, 8 ορεινοί, 1 ημιορεινός

Παρατηρείται μεγάλος αριθμός οικισμών (8 ορεινοί), τρεις δημοτικές ενότητες κινούνται σε μικρά πληθυσμιακά μεγέθη (Κ. Μητρουσίου, Λευκώνα, Σκουτάρεως), δύο (Άνω Βροντούς, Ορεινής) σε πολύ μικρά και η Δ.Ε. Σερρών έχει το 80% σχεδόν του πληθυσμού.

Συνεπώς το κόστος για την παροχή υπηρεσιών και τις κατασκευές - επισκευές έργων είναι αυξημένο και αντίστοιχα μεγάλες οι ανάγκες σε προσωπικό πολλών

ειδικότη τ ω ν

² Υπουργείο Εσωτερικών «Πρωτοβάθμιοι και Δευτεροβάθμιοι ΟΤΑ της Χώρας, σύμφωνα με το Ν. 3852/10, όπως ισχύει», Αθήνα, 16 Απριλίου 2019, Α.Π. 28549. Απογραφή 2011

Διοικητική δομή	Μόνιμος πληθυσμός	Ορεινότητα ³	Έκταση
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΕΡΡΩΝ (Έδρα: Σέρραι)	176430	-	3963
ΔΗΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ (Έδρα: Σέρραι)	76817	-	599
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΕΡΡΩΝ	61025	Η	254
Δημοτική Κοινότητα Σερρών	59376	Π	97
Σέρραι	58287	Π	-
Άγιος Ιωάννης	723	Π	-
Κάτω Μετόχιον	197	Π	-
Κρίνος	31	Π	-
Ξηρότοπος	138	Π	-
Τοπική Κοινότητα Ελαιώνος	420	Ο	103
Ελαιών	338	Ο	-
Μαρμαράς	14	Ο	-
Μονή Τιμίου Προδρόμου Σερρών	41	Ο	-
Χρυσοπηγή	27	Ο	-
Τοπική Κοινότητα Επταμύλων	712	Π	5
Επτάμυλοι	712	Π	-
Τοπική Κοινότητα Οινούσσας	517	Ο	49
Οινούσσα	517	Ο	-
Χιονοχώριον	0	Ο	-
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΝΩ ΒΡΟΝΤΟΥΣ	199	Ο	47
Τοπική Κοινότητα Άνω Βροντούς	199	Ο	47
Άνω Βροντού	199	Ο	-

³ Ο: ορεινός, Η: ημιορεινός, Π: πεδινός

Διοικητική δομή	Μόνιμος πληθυσμός	Ορεινότητα ³	Έκταση
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΠΕΤΑΝ ΜΗΤΡΟΥΣΙΟΥ	5325	Π	88
Τοπική Κοινότητα Προβατά	1099	Π	19
Προβατάς	1099	Π	-
Τοπική Κοινότητα Αναγεννήσεως	752	Π	13
Αναγέννησις	752	Π	-
Τοπική Κοινότητα Άνω Καμήλας	682	Π	8
Άνω Καμήλα	682	Π	-
Τοπική Κοινότητα Βαμβακιάς	530	Π	14
Βαμβακιά	530	Π	-
Τοπική Κοινότητα Μητρουσίου	1951	Π	25
Μητρούσιον	1479	Π	-
Κάτω Μητρούσιον	472	Π	-
Τοπική Κοινότητα Μονοκκλησιάς	311	Π	9
Μονοκκλησιά	311	Π	-
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΕΥΚΩΝΑ	3905	Π	67
Δημοτική Κοινότητα Λευκώνα	2388	Η	36
Λευκών	2388	Η	-
Τοπική Κοινότητα Καλών Δένδρων	1131	Π	16
Καλά Δένδρα	1131	Π	-
Τοπική Κοινότητα Χριστού	386	Π	15
Κάτω Χριστός	386	Π	-
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΟΡΕΙΝΗΣ	742	Ο	53
Τοπική Κοινότητα Ορεινής	742	Ο	53
Ορεινή	742	Ο	-

Διοικητική δομή	Μόνιμος πληθυσμός	Ορεινότητα ³	Έκταση
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΚΟΥΤΑΡΕΩΣ	5621	Π	90
Δημοτική Κοινότητα Σκουτάρεως	2154	Π	20
Σκούταρι	2154	Π	-
Τοπική Κοινότητα Αγίας Ελένης	476	Π	8
Αγία Ελένη	476	Π	-
Τοπική Κοινότητα Αδελφικού	254	Π	9
Αδελφικόν	254	Π	-
Τοπική Κοινότητα Βαμβακούσσης	243	Π	9
Βαμβακούσσα	243	Π	-
Τοπική Κοινότητα Κάτω Καμήλας	1127	Π	13
Κάτω Καμήλα	1127	Π	-
Τοπική Κοινότητα Κουβουκλίων	222	Π	6
Κουβούκλια	222	Π	-
Τοπική Κοινότητα Κουμαριάς	381	Π	9
Κουμαριά	381	Π	-
Τοπική Κοινότητα Κωνσταντινάτου	332	Π	5
Κωνσταντινάτον	332	Π	-
Τοπική Κοινότητα Πεπονιάς	432	Π	11
Πεπονιά	432	Π	-

Διοικητικές μεταβολές

ΦΕΚ 248Α - 03/12/1918: Σύσταση του δήμου με έδρα τον οικισμό Σέρραι

ΦΕΚ 2Α - 04/01/20: Οι οικισμοί Αλιμπέκιοϊ και Σέρρες Άλτη προσαρτώνται στο δήμο

ΦΕΚ 26Α - 18/02/1927: Ο οικισμός Άγιος Ιωάννης προσαρτάται στο δήμο

- 16/05/1928:** Οι οικισμοί Αλιμπέκιοϊ και Σέρρες Άλτη του δήμου καταργούνται.
- ΦΕΚ 43Α - 08/02/1930:** Ο οικισμός Άγιος Ιωάννης αποσπάται από το δήμο και προσαρτάται στην κοινότητα Επταμύλων
- ΦΕΚ 43Α - 08/02/1930:** Ο οικισμός Κρίνος αποσπάται από την κοινότητα Νεοχωρίου και προσαρτάται στο δήμο
- ΦΕΚ 364Α - 27/12/1946:** Ο οικισμός Άγιος Ιωάννης αποσπάται από την κοινότητα Επταμύλων και προσαρτάται στο δήμο
- 19/03/1961:** Αναγνώριση του οικισμού Ηλιούπολις και προσάρτησή του στο δήμο
- ΦΕΚ 211Α - 03/11/1961:** Ο οικισμός Ξηρότοπος αποσπάται από την κοινότητα Ορεινής και προσαρτάται στο δήμο
- ΦΕΚ 76Α - 11/04/1968:** Ο οικισμός Επτάμυλοι αποσπάται από την κοινότητα Επταμύλων και προσαρτάται στο δήμο
- ΦΕΚ 56Α - 06/03/1970:** Ο οικισμός Κάτω Μετόχιον αποσπάται από την κοινότητα Λευκώνας και προσαρτάται στο δήμο
- 14/03/1971:** Ο οικισμός Ηλιούπολις καταργείται και προσαρτάται στον οικισμό Άγιος Ιωάννης του δήμου. Ο οικισμός Επτάμυλοι καταργείται και προσαρτάται στον οικισμό Άγιος Ιωάννης του δήμου
- ΦΕΚ 16Α - 30/01/1979:** Ο οικισμός Επτάμυλοι αποσπάται από το δήμο και ορίζεται έδρα της κοινότητας Επταμύλων
- ΦΕΚ 244Α - 04/12/1997 (πρόγραμμα Ι. Καποδίστριας)**
- Ο οικισμός Μονή Προδρόμου αποσπάται από την κοινότητα Ελαιώνας και προσαρτάται στο δήμο
 - Ο οικισμός Ελαιών αποσπάται από την κοινότητα Ελαιώνας και προσαρτάται στο δήμο
 - Ο οικισμός Χρυσοπηγή αποσπάται από την κοινότητα Ελαιώνας και προσαρτάται στο δήμο
 - Ο οικισμός Μαρμαράς αποσπάται από την κοινότητα Ελαιώνας και προσαρτάται στο δήμο

- Ο οικισμός Επτάμυλοι αποσπάται από την κοινότητα Επταμύλων και προσαρτάται στο δήμο
- Ο οικισμός Χιονοχώριον αποσπάται από την κοινότητα Οινούσσας και προσαρτάται στο δήμο
- Ο οικισμός Οινούσα αποσπάται από την κοινότητα Οινούσσας και προσαρτάται στο δήμο

Ο νέος δήμος περιλαμβάνει την δημοτική κοινότητα Σερρών και τις τοπικές κοινότητες Ελαιώνα, Επταμύλων και Οινούσσας (Χιονοχωρίου)

18/03/2001: Ο οικισμός Άγιος Ιωάννης του δήμου καταργείται.

ΦΕΚ 87Α - 07/06/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης»

- Ο οικισμός Άνω Βροντού αποσπάται από την κοινότητα Άνω Βροντούς και προσαρτάται στο δήμο
- Ο οικισμός Ορεινή αποσπάται από την κοινότητα Ορεινής και προσαρτάται στο δήμο
- Ο οικισμός Άνω Καμήλα αποσπάται από το δήμο Μητρουσίου και προσαρτάται στο δήμο
- Ο οικισμός Βαμβακιά αποσπάται από το δήμο Μητρουσίου και προσαρτάται στο δήμο
- Ο οικισμός Μητρούσιον αποσπάται από το δήμο Μητρουσίου και προσαρτάται στο δήμο
- Ο οικισμός Κάτω Μητρούσιον αποσπάται από το δήμο Μητρουσίου και προσαρτάται στο δήμο
- Ο οικισμός Αναγέννησις αποσπάται από το δήμο Μητρουσίου και προσαρτάται στο δήμο
- Ο οικισμός Μονοκκλησιά αποσπάται από το δήμο Μητρουσίου και προσαρτάται στο δήμο
- Ο οικισμός Προβατάς αποσπάται από το δήμο Μητρουσίου και προσαρτάται στο δήμο

- Ο οικισμός Λευκώνας αποσπάται από το δήμο Λευκώνα και προσαρτάται στο δήμο
- Ο οικισμός Καλά Δένδρα αποσπάται από το δήμο Λευκώνα και προσαρτάται στο δήμο
- Ο οικισμός Κάτω Χριστός αποσπάται από το δήμο Λευκώνα και προσαρτάται στο δήμο
- Ο οικισμός Σκούταρι αποσπάται από το δήμο Σκουτάρεως και προσαρτάται στο δήμο
- Ο οικισμός Κουβούκλια αποσπάται από το δήμο Σκουτάρεως και προσαρτάται στο δήμο
- Ο οικισμός Βαμβακούσσα αποσπάται από το δήμο Σκουτάρεως και προσαρτάται στο δήμο
- Ο οικισμός Αγία Ελένη αποσπάται από το δήμο Σκουτάρεως και προσαρτάται στο δήμο
- Ο οικισμός Αδελφικόν αποσπάται από το δήμο Σκουτάρεως και προσαρτάται στο δήμο
- Ο οικισμός Κουμαριά αποσπάται από το δήμο Σκουτάρεως και προσαρτάται στο δήμο
- Ο οικισμός Κάτω Καμήλα αποσπάται από το δήμο Σκουτάρεως και προσαρτάται στο δήμο
- Ο οικισμός Κωνσταντινάτο αποσπάται από το δήμο Σκουτάρεως και προσαρτάται στο δήμο
- Ο οικισμός Πεπονιά αποσπάται από το δήμο Σκουτάρεως και προσαρτάται στο δήμο

09/05/2011: Αναγνώριση του οικισμού Άγ. Ιωάννης και προσάρτησή του στο δήμο

ΦΕΚ 955B - 16/04/2014: Η δημοτική κοινότητα Μητρουσίου μετατρέπεται σε τοπική κοινότητα

Δημογραφική ανάλυση

Δημογραφικές τάσεις

Η ΕΛ.ΣΤΑΤ. (πρώην ΕΣΥΕ) από το 1951 δημοσιεύει στοιχεία για τον πραγματικό και τον νόμιμο πληθυσμό. Από το 1991 άρχισε να δημοσιεύει στοιχεία για τον μόνιμο πληθυσμό, το 2001 δημοσίευσε περισσότερα και το 2011 δημοσίευσε στοιχεία μόνο για τον μόνιμο πληθυσμό ανά δήμο⁴. Στον επόμενο πίνακα καταγράφεται η πληθυσμιακή εξέλιξη του Δήμου Σερρών κατά την μεταπολεμική περίοδο.

Πληθυσμός								
Έτος	Πραγμα- τικός	Νόμιμος	Μόνιμος	Μεταβολή %			Πραγματικός / Μόνιμος	Νόμιμος Μόνιμος
				Πραγμα- τικός	Νόμιμος	Μόνιμος		
1951	37.207	35.814	-	-	-	-	-	-
1961	40.626	37.058	-	9,19%	3,47%	-	-	-
1971	41.091	39.627	-	1,14%	6,93%	-	-	-
1981	46.317	42.574	-	12,72%	7,44%	-	-	-
1991	50.390	45.993	-	8,79%	8,03%	-	-	-
2001	56.145	51.586	57.867	11,42%	12,16%	-	97,02%	89,15%
2011	76.430	80.170	76.817	36,13%	55,41%	32,75%	99,5%	104,36%

Σημείωση: Για τα κενά έτη δεν υπάρχουν στοιχεία ή δεν υφίσταται συγκρισιμότητα.

⁴ Στατιστικοί ορισμοί:

Μόνιμος πληθυσμός είναι ο αριθμός των ατόμων που έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε κάθε περιφέρεια, νομό, δήμο. Θεωρείται το μέγεθος που καταγράφει με ακρίβεια τον πληθυσμό μιας περιοχής.

Πραγματικός πληθυσμός είναι ο αριθμός των ατόμων που βρέθηκαν παρόντα κατά την ημέρα της απογραφής, σε κάθε περιφέρεια, νομό, δήμο.

Νόμιμος πληθυσμός κάθε δήμου είναι ο αριθμός των ατόμων κάθε ηλικίας και φύλου, τα οποία κατά την ημέρα της απογραφής δήλωσαν ότι είναι καταχωρημένα στα αντίστοιχα δημοτολόγια και εφόσον κατά την ημέρα της απογραφής βρίσκονταν στη χώρα και απογράφηκαν ως παρόντα ή απουσίαζαν προσωρινά στο εξωτερικό.

Στην απογραφή του 1913 «Απαρίθμησης των κατοίκων των νέων Επαρχιών της Ελλάδος», ο νομός Σερρών εμφανίζεται με 135.284 άτομα και η πόλη με 18.668 άτομα αντίστοιχα. Στην απογραφή του 1920, ο δήμος Σερρών εμφανίζεται με 14.564 άτομα, (αποχώρηση τούρκων), στην απογραφή του 1928 στον δήμο καταγράφονται 29.766 άτομα (έλευση προσφύγων) και στην απογραφή του 1940 καταγράφηκαν 34.766 άτομα (πραγματικός πληθυσμός).

Δεδομένου ότι τα πληθυσμιακά στοιχεία αφορούν την απογραφή του 2011, τα σχετικά συμπεράσματα θα διαφέρουν από την σημερινή πληθυσμιακή κατάσταση. Με βάση όλες τις νεώτερες εκτιμήσεις τα πληθυσμιακά μεγέθη έχουν παραμείνει στάσιμα ή έχουν μειωθεί (πτώση γεννήσεων). Επίσης η δεκαετής οικονομική κρίση έχει επιδράσει αρνητικά στην οικονομική δραστηριότητα, στις κατασκευές κ.λπ.

Συμπεράσματα:

Μέσα σε **60 χρόνια** ο πραγματικός πληθυσμός του Δήμου αυξήθηκε κατά 105% (υπερδιπλασιάστηκε). Μέχρι το 2001 κατέγραφε μεσαίες ή μικρές αυξήσεις, ενώ μεσολάβησε η εφαρμογή του προγράμματος «Καποδίστριας». Μετά την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης», μέσω των συνενώσεων, κατέγραψε σημαντική πληθυσμιακή αύξηση.

Μεταξύ 2001 - 2011 ο **μόνιμος** πληθυσμός αυξήθηκε κατά το ένα τρίτο, κυρίως λόγω «Καλλικράτη».

Ο **πραγματικός** πληθυσμός τείνει να ταυτιστεί με τον μόνιμο. Αυτό σημαίνει ότι κατά την ημέρα της απογραφής, κυρίως του 2011 δεν μετακινήθηκαν κάτοικοι για να απογραφούν σε άλλους δήμους.

Ο **νόμιμος** πληθυσμός αποτελούσε το 89,15% του μόνιμου το 2001 και το 104,36 το 2011. Μεταξύ 1951 - 2001 ο νόμιμος ήταν μικρότερος του πραγματικού / μόνιμου, δηλαδή οι κάτοικοι του δήμου ήταν περισσότεροι από τους δημότες (εσωτερική μετανάστευση), μετά τον «Καλλικράτη» ο νόμιμος πληθυσμός είναι μεγαλύτερος του μόνιμου / πραγματικού. Δηλαδή στα δημοτολόγια των μικρών δήμων και κοινοτήτων που συνενώθηκαν με τον Δήμο Σερρών ήταν γραμμένα περισσότερα άτομα από τον μόνιμο / πραγματικό πληθυσμό τους.

Υπηκοότητα - Τόπος γέννησης

Η σχέση **ημεδαπών - αλλοδαπών** στον μόνιμο πληθυσμό έχει ως εξής:

Μόνιμος πληθυσμός κατά ομάδες υπηκοοτήτων (2011)		
Σύνολο	76.817	100%
Ελλάδα	75.330	98,07%
Σύνολο αλλοδαπών	1.487	1,93%
Χώρες Ε.Ε.	412	0,53%
Λοιπές χώρες κ.α.	1075	1,4%

Η συντριπτική πλειοψηφία των κατοίκων των Σερρών είναι Έλληνες πολίτες (98,07%), και το υπόλοιπο 1,93% αλλοδαποί. Από αυτούς το 0,53% έχει υπηκοότητα χώρας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το υπόλοιπο 1,4% τρίτων χωρών.

Οι ανάγκες και απαιτήσεις των ανθρώπων αυτών, εφόσον διαφοροποιούνται ανάλογα με την υπηκοότητά τους, πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψιν κατά τον σχεδιασμό των δημοτικών πολιτικών εκπαίδευσης, πολιτισμού, αθλητισμού, αντιμετώπισης της φτώχειας, κοινωνικής αλληλεγγύης κ.α.

Αν εξεταστεί ο **τόπος γέννησης** των κατοίκων παρατηρούνται τα εξής:

Τόπος γέννησης	Άτομα	Αναλογία
Στο δήμο της μόνιμης διαμονής	51.547	67,1%
Στην Π.Ε. της μόνιμης διαμονής, αλλά σε άλλο δήμο	10.259	13,4%
Σε διαφορετική, από τη μόνιμη διαμονή, Περιφερειακή Ενότητα	9.638	12,5%
Χώρα εξωτερικού	5.373	7,0%
Σύνολο	76.817	100%

Τα δύο τρίτα σχεδόν του μόνιμου πληθυσμού έχουν γεννηθεί στις Σέρρες (67,1%). Το 13,4% του μόνιμου πληθυσμού έχει γεννηθεί σε άλλο δήμο της Π.Ε. Σερρών, το

12,5% έχει γεννηθεί σε άλλη Π.Ε. και το 7% στο εξωτερικό. Το ένα τρίτο του πληθυσμού δεν έχει γεννηθεί στις Σέρρες (25.270 άτομα).

Αν συγκριθούν τα στοιχεία αυτά με το νόμιμο πληθυσμό (80.170 άτομα), είναι σαφές ότι ένα μεγάλο τμήμα όσων γεννήθηκαν εκτός Σερρών, αλλά μένουν μόνιμα στον Δήμο, έχει μεταδημοτεύσει.

Δημογραφικά χαρακτηριστικά

Ομάδες ηλικιών - φύλο

Μόνιμος πληθυσμός κατά φύλο και ομάδες ηλικιών, 2011						
Ομάδες	Άρρενες	%	Θήλεις	%	Σύνολο	%
0-4	1.854	5,0%	1.778	4,5%	3.632	4,7%
5-9	1.977	5,3%	1.838	4,6%	3.815	5,0%
10-14	1.981	5,3%	2.105	5,3%	4.086	5,3%
15-19	2.326	6,3%	2.189	5,5%	4.515	5,9%
20-24	2.581	7,0%	2.186	5,5%	4.767	6,2%
25-29	2.040	5,5%	2.086	5,3%	4.126	5,4%
30-34	2.420	6,5%	2.697	6,8%	5.117	6,7%
35-39	2.639	7,1%	2.755	6,9%	5.394	7,0%
40-44	2.743	7,4%	2.989	7,5%	5.732	7,5%
45-49	2.641	7,1%	2.854	7,2%	5.495	7,2%
50-54	2.666	7,2%	2.896	7,3%	5.562	7,2%
55-59	2.436	6,6%	2.506	6,3%	4.942	6,4%
60-64	2.241	6,0%	2.312	5,8%	4.553	5,9%
65-69	1.749	4,7%	1.887	4,8%	3.636	4,7%
70-74	1.912	5,2%	2.420	6,1%	4.332	5,6%
75-79	1.500	4,0%	1.914	4,8%	3.414	4,4%

Μόνιμος πληθυσμός κατά φύλο και ομάδες ηλικιών, 2011						
Ομάδες	Άρρενες	%	Θήλεις	%	Σύνολο	%
80-84	997	2,7%	1.472	3,7%	2.469	3,2%
85+	422	1,1%	808	2,0%	1.230	1,6%
Σύνολο	37.125	100%	39.692	100%	76.817	100%
Αναλογία		48,3%		51,7%		

Το 48,3% του πληθυσμού των Σερρών είναι άντρες και το 51,7% γυναίκες. Η μέση ηλικία του πληθυσμού φθάνει τα 42,7 έτη. Οι άντρες υπερτερούν μόνο στις ομάδες ηλικιών από 0 - 9 και 15- 24.

Οι γυναίκες υπερτερούν σε όλες τις υπόλοιπες ομάδες ηλικιών. **Ενδιαφέρον παρουσιάζει η μεγάλη υπεροχή τους στις παραγωγικές ηλικίες 30 – 54 ετών** και στους ηλικιωμένους άνω των 70. Οι ανάγκες και προτιμήσεις τους πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψιν κατά τον σχεδιασμό των δημοτικών πολιτικών.

Γενικά οι ποσοστιαίες αναλογίες των δύο φύλων διαφέρουν λίγο από τις αντίστοιχες εθνικές (49% άνδρες και 51% γυναίκες).

Ο παιδικός πληθυσμός (0-14) αποτελεί το 15% του συνολικού. Αναφέρεται στα βρέφη - νήπια και στα παιδιά του νηπιαγωγείου / δημοτικού / γυμνάσιου. Η προσχολική αγωγή και η εκπαίδευση αποτελούν αρμοδιότητες των Δήμων.

Ο νεανικός πληθυσμός (15-29) αποτελεί το 17,5% του συνολικού. Αναφέρεται στους μαθητές λυκείου, φοιτητές, σπουδαστές, στρατευμένους και εργαζόμενους. Τα λύκεια εντάσσονται στις αρμοδιότητες των Δήμων.

Οι ηλικίες 30 - 64 ετών αποτελούν τις παραγωγικές ηλικίες (47,9% του συνολικού πληθυσμού) και ένα τμήμα τους μέσω των αδειοδοτήσεων επιχειρήσεων και επαγγελματιών εντάσσεται στις αρμοδιότητες των Δήμων.

Οι ηλικίες άνω των 65 ετών αποτελούν το 19,6% του συνολικού πληθυσμού. Η ποιότητα ζωής τους (ΚΑΠΗ, Β.σ.Σ., κοινωνικές υπηρεσίες) αποτελεί αρμοδιότητα των Δήμων.

Οικογενειακή κατάσταση – φύλο

1. Το 52% του πληθυσμού είναι έγγαμοι κ.λπ. το 10% χήροι/ες και διαζευγμένοι και το υπόλοιπο 38% άγαμοι (περιλαμβάνονται οι μικρές ηλικίες).
2. Οι άντρες υπερτερούν αρκετά στους άγαμους - 42,2% έναντι 33,8% οι γυναίκες - και λιγότερο στους έγγαμους - 53,6% έναντι 50,7% οι γυναίκες.
3. Οι διαφορές είναι μεγάλες στις υπόλοιπες κατηγορίες: το 4,2% των αντρών είναι χήροι / διαζευγμένοι, σε σχέση με το 15,6% των γυναικών.

Η οικογενειακή κατάσταση του πληθυσμού πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν κατά τον σχεδιασμό των δημοτικών πολιτικών εκπαίδευσης, πολιτισμού, αθλητισμού κ.α.

Μόνιμος πληθυσμός κατά φύλο και οικογενειακή κατάσταση, 2011		Άτομα	Αναλογίες
Και τα δύο φύλα	Σύνολο	76.817	100%
	Άγαμοι	29.068	37,8%
	Έγγαμοι, με σύμφωνο συμβίωσης, σε διάσταση	40.008	52,1%
	Χήροι και χήρες	6.030	7,8%
	Διαζευγμένοι	1.711	2,2%
Άρρενες	Σύνολο	37.025	100%
	Άγαμοι	15.661	42,2%
	Έγγαμοι, με σύμφωνο συμβίωσης, σε διάσταση	19.903	53,6%
	Χήροι και χήρες	916	2,5%
	Διαζευγμένοι	645	1,7%
Θήλειες	Σύνολο	39.692	100%
	Άγαμες	13.407	33,8%
	Έγγαμες, με σύμφωνο συμβίωσης, σε διάσταση	20.105	50,7%
	Χήροι και χήρες	5.114	12,9%
	Διαζευγμένες	1.066	2,7%

Επίπεδο εκπαίδευσης - φύλο

Μόνιμος πληθυσμός κατά φύλο και επίπεδο εκπαίδευσης, 2011 ⁵		Άτομα	Αναλογίες
Και των δύο φύλων	Σύνολο	76.817	100%
	Τριτοβάθμια εκπαίδευση	13.367	17,4%
	Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση	2.717	3,5%
	Απόφοιτοι Λυκείου	17.235	22,4%
	Απόφοιτοι Γυμνασίου	9.877	12,9%
	Απόφοιτοι Δημοτικού	18.772	24,4%
	Εγκατέλειψαν το Δημοτικό κ.α.	10.189	13,3%
	Άτομα γεννηθέντα μετά την 1/1/2005	4.660	6,1%
Άρρενες	Σύνολο	37.125	100%
	Τριτοβάθμια εκπαίδευση	6.404	17,2%
	Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση	1.087	2,9%
	Απόφοιτοι Λυκείου	8.742	23,5%
	Απόφοιτοι Γυμνασίου	5.619	15,1%
	Απόφοιτοι Δημοτικού	8.733	23,5%
	Εγκατέλειψαν το Δημοτικό κ.α.	4.160	11,2%
	Άτομα γεννηθέντα μετά την 1/1/2005	2.380	6,4%
Θήλειες	Σύνολο	39.692	100%
	Τριτοβάθμια εκπαίδευση	6.963	17,5%
	Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση	1.630	4,1%

⁵ • Τριτοβάθμια εκπαίδευση: Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι ΑΕΙ, ΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών σχολών

Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση: Πτυχιούχοι ΙΕΚ, Κολέγια κλπ.

Απόφοιτοι Λυκείου: Γενικό, Εκκλησιαστικό, Επαγγελματικό κλπ.

Απόφοιτοι τριτάξιου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών

Εγκατέλειψαν το Δημοτικό, γνωρίζουν / δεν γνωρίζουν γραφή - ανάγνωση, ολοκλήρωσαν την προσχολική αγωγή.

	<i>Απόφοιτοι Λυκείου</i>	<i>8.493</i>	<i>21,4%</i>
	<i>Απόφοιτοι Γυμνασίου</i>	<i>4.258</i>	<i>10,7%</i>
	<i>Απόφοιτοι Δημοτικού</i>	<i>10.039</i>	<i>25,3%</i>
	<i>Εγκατέλειψαν το Δημοτικό κ.α.</i>	<i>6.029</i>	<i>15,2%</i>
	<i>Άτομα γεννηθέντα μετά την 1/1/2005</i>	<i>2.280</i>	<i>5,7%</i>

Συμπεράσματα:

1. Το 17,4% του πληθυσμού είναι πτυχιούχοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, το 25,9% απόφοιτοι Λυκείου και μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, το 37,3% έχει ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση και το υπόλοιπο 13,3% στην πλειοψηφία του έχει παρακολουθήσει κάποιες τάξεις δημοτικού.
2. Οι άντρες υπερτερούν στους απόφοιτους Λυκείου, Γυμνασίου και Δημοτικού. Οι γυναίκες υπερτερούν στις πτυχιούχους τριτοβάθμιας και μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και σε όσες έχουν παρακολουθήσει κάποιες τάξεις δημοτικού.
3. Γενικά το εκπαιδευτικό επίπεδο των κατοίκων των Σερρών είναι υψηλό. Οι διαφοροποιημένες ανάγκες και προτιμήσεις τους πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψιν κατά τον σχεδιασμό των δημοτικών πολιτικών.

Δημογραφικό προφίλ μόνιμων κατοίκων Δήμου Σερρών

- 1. Μέσα σε 60 χρόνια ο πληθυσμός υπερδιπλασιάστηκε. Οι μεταρρυθμίσεις του «Καποδίστρια» και κυρίως του «Καλλικράτη» επηρέασαν αυξητικά τα πληθυσμιακά μεγέθη.**
- 2. Ο πραγματικός πληθυσμός τείνει να ταυτιστεί με τον μόνιμο.**
- 3. Η συντριπτική πλειοψηφία των κατοίκων των Σερρών είναι Έλληνες πολίτες (98%) και οι υπόλοιποι αλλοδαποί.**
- 4. Μόνο τα δύο τρίτα του μόνιμου πληθυσμού έχουν γεννηθεί στις Σέρρες.**
- 5. Το 48,3% του πληθυσμού είναι άντρες και το 51,7% γυναίκες.**
- 6. Οι άντρες υπερτερούν στα μικρά παιδιά και στους νέους. Οι γυναίκες υπερτερούν σε όλες τις παραγωγικές και στις μεγάλες ηλικίες.**
- 7. Το 52% του πληθυσμού είναι έγγαμοι, το 10% χήροι / διαζευγμένοι και το υπόλοιπο 38% άγαμοι (με τα μικρά παιδιά).**
- 8. Το εκπαιδευτικό επίπεδο των κατοίκων είναι υψηλό. Το 17,4% του πληθυσμού είναι πτυχιούχοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, το 26% απόφοιτοι Λυκείου και μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, το 37,3% έχει ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση και το υπόλοιπο 13,3% έχει παρακολουθήσει κάποιες τάξεις δημοτικού.**

Τα χαρακτηριστικά αυτά πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψιν κατά τον σχεδιασμό των δημοτικών πολιτικών.

Οικονομικά χαρακτηριστικά - απασχόληση

Ασχολία - τομείς οικονομικής δραστηριότητας

Κατάσταση ασχολίας, 2011	Άτομα	%
Απασχολούμενοι	24.078	80%
Ανεργοί πρώην απασχολούμενοι	3.740	62%
Ανεργοί «νέοι»	2.288	38%
Άνεργοι	6.028	20%
Οικονομικά ενεργοί	30.106	39,2%
Μαθητές / σπουδαστές	14.792	31,6%
Συνταξιούχοι	17.411	37,3%
Λοιποί (οικιακά, στρατευμένοι, παιδιά στο σπίτι κ.α.)	14.508	31,1%
Οικονομικά μη ενεργοί	46.711	60,8%
Σύνολο πληθυσμού	76.817	100%
Απασχολούμενοι κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας	Άτομα	%
Πρωτογενής	2.743	11,4%
Δευτερογενής	3.722	15,5%
Τριτογενής	17.613	73,1%
Σύνολο απασχολούμενων	24.078	100%

Οι ενεργοί οικονομικά (απασχολούμενοι - άνεργοι) αποτελούσαν το 39,2% του μό-νιμου πληθυσμού και οι μη ενεργοί οικονομικά (μαθητές / σπουδαστές, συνταξιού-χοι, οικιακά) το 60,8%. Οι απασχολούμενοι αποτελούσαν το 80% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού και οι άνεργοι το 20%. Οι διαφοροποιημένες ανάγκες των κα-τηγοριών αυτών πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψιν κατά τον σχεδιασμό των δημοτι-κών πολιτικών.

Όσον αφορά την απασχόληση κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, στις υπη-ρεσίες απασχολείται το 73,1%, στον δευτερογενή το 15,5% και στον πρωτογενή το 11,4%.

Συμπεράσματα:

A) Το ποσοστό των απασχολούμενων κρίνεται ικανοποιητικό και η μεγάλη πλειοψηφία τους εργάζεται στον τριτογενή τομέα, αν και οι αναλογίες του πρωτογενή και δευτερογενή τομέα δεν είναι μικρές.

B) Ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων και των συνταξιούχων φθάνει τα 41.489 άτομα, το 54% του μόνιμου πληθυσμού. Το ποσοστό αυτό προσεγγίζει τα άτομα με το εισόδημα των οποίων συντηρούνται τα υπόλοιπα (το ποσοστό αυτό υποεκτιμά την πραγματικότητα, δεδομένου ότι και οι άλλες κατηγορίες έχουν σε κάποιο βαθμό εισοδήματα π.χ. άνεργοι, οικιακά).

Απασχολούμενοι - επάγγελμα

Απασχολούμενοι κατά επάγγελμα 2011	Άτομα	%
Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	1.318	5,5%
Επαγγελματίες	5.679	23,6%
Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	2.002	8,3%
Υπάλληλοι γραφείου	1.400	5,8%
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	5.756	23,9%
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	2.604	10,8%
Ειδικευμένοι τεχνίτες και συναφή επαγγέλματα	2.680	11,1%
Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων, εξοπλισμού, συναρμολογητές (μονταδόροι)	1.232	5,1%
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρώνακτες και μικροεπαγγελματίες	1.407	5,8%
Σύνολο	24.078	100%

Οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών (23,9%) και οι επαγγελματίες (23,6%), αποτελούν τις δύο μεγαλύτερες επαγγελματικές ομάδες (47,5%, σχεδόν το μισό). Ακολουθούν οι ειδικευμένοι τεχνίτες (11,1%), οι γεωργοί κ.α. (10,8%) και οι τεχνικοί (8,3%). Οι υπόλοιπες ομάδες καταγράφουν μικρά ποσοστά. Η επαγγελματική δομή των απασχολούμενων ανταποκρίνεται στην τομεακή κατανομή της απασχόλησης.

Τόπος εργασίας

Στις Σέρρες εργάζεται το 86% των απασχολούμενων και το 14% σε άλλους δήμους. **Συνεπώς η μεγάλη πλειοψηφία ζει και εργάζεται στο Δήμο.** Πάντως το 14% των μετακινουμένων δεν είναι μικρό.

Τόπος εργασίας	Άτομα	%
Στον Δήμο της μόνιμης διαμονής	20.652	85,8%
Σε άλλο δήμο ή σε χώρα εξωτερικού ή σε μη μόνιμο μέρος	3.426	14,2%
Σύνολο	24.078	100%

Οικονομικό προφίλ απασχολούμενων Δήμου Σερρών

* Οι ενεργοί οικονομικά (απασχολούμενοι - άνεργοι) αποτελούσαν το 39% του μόνιμου πληθυσμού και οι μη ενεργοί (μαθητές / σπουδαστές, συνταξιούχοι, οικιακά) το 61%.

* Στις υπηρεσίες κάθε μορφής απασχολείται το 73,1%, στον δευτερογενή το 15,5% και στον πρωτογενή το 11,4%.

* Οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών (23,9%) και οι επαγγελματίες (23,6%), αποτελούν τις δύο μεγαλύτερες επαγγελματικές ομάδες. Ακολουθούν οι ειδικευμένοι τεχνίτες (11,1%), οι γεωργοί κ.α. (10,8%) και οι τεχνικοί (8,3%). Οι υπόλοιπες ομάδες καταγράφουν μικρά ποσοστά.

* Η επαγγελματική δομή των απασχολούμενων ανταποκρίνεται στην τομεακή κατανομή της απασχόλησης.

* Στις Σέρρες εργάζεται το 86% των απασχολούμενων. Οι υπόλοιποι (14%) απασχολούνται σε άλλες περιοχές.

Νοικοκυριά – κατοικίες

Στις Σέρρες καταγράφηκαν το 2011, 30.564 νοικοκυριά⁶ με μέσο μέγεθος 2,5 άτομα, συνεπώς το 98,64% του μόνιμου πληθυσμού (76.817 - 75.709) αποτελείται από άτομα που μένουν μαζί σε μια κατοικία. Τα υπόλοιπα 1.108 άτομα δεν συγκροτούν νοικοκυριά. Οι πυρηνικές οικογένειες⁷ ανέρχονται σε 22.204, το 72% των νοικοκυριών.

Τα περισσότερα νοικοκυριά αποτελούνται από 2 μέλη (30,2%), ακολουθούν τα μονομελή (27,5%), τα τριμελή (19,1%) και τα τετραμελή (16,5%). Τα υπόλοιπα πολυμελή νοικοκυριά καταγράφουν μικρά ποσοστά. Η κατάταξη της κατανομής αυτής αλλάζει, αν συγκριθεί με τον συνολικό αριθμό ατόμων κάθε ομάδας. Στα τετραμελή νοικοκυριά καταγράφεται το 26,6% των ατόμων όλων των νοικοκυριών (75.709), στα διμελή το 24,4%, στα τριμελή το 23,1%, στα πολυμελή (πάνω από 5) το 14,8%, και στα μονομελή το 11,1%.

Νοικοκυριά και μέλη αυτών κατά μέγεθος νοικοκυριού				
Μέγεθος	Νοικοκυριά	%	Μέλη	%
1 μέλος	8.414	27,5%	8.414	11,1%
2 μέλη	9.224	30,2%	18.448	24,4%
3 μέλη	5.840	19,1%	17.520	23,1%
4 μέλη	5.029	16,5%	20.116	26,6%
5 μέλη	1.405	4,6%	7.025	9,3%
6 μέλη και άνω	652	2,1%	4.186	5,5%
Σύνολο	30.564	100%	75.709	100%

⁶Νοικοκυριό: Οικιστική μονάδα με όλα τα άτομα που κατοικούν σε αυτή. Ένα νοικοκυριό μπορεί να περιλαμβάνει μία ή περισσότερες οικογένειες, ένα ή περισσότερα μη συγγενικά άτομα ή συνδυασμό οικογενειών και μη συγγενικών προσώπων.

⁷ Οικογένεια πυρηνική: Οικογένεια που αποτελείται αποκλειστικά από τους έγγαμους ή μη γονείς και τα εξαρτώμενα τέκνα τους. Κάθε οικογένεια συγκροτεί νοικοκυριό, ενώ κάθε νοικοκυριό δεν αποτελεί οικογένεια.

Στα νοικοκυριά με οικογένειες απευθύνεται κατά κανόνα το σύνολο των δημοτικών υποδομών και υπηρεσιών, ενώ τα νοικοκυριά με ηλικιωμένους, συγγενείς ή τα άτομα που ζουν απλώς μαζί, έχουν διαφορετικές ανάγκες και απαιτήσεις.

Η αποκομιδή απορριμμάτων αποτελεί κλασικό παράδειγμα δημοτικής υπηρεσίας που επηρεάζεται τόσο από τον αριθμό των νοικοκυριών όσο και από το πλήθος των ατόμων κάθε ομάδας π.χ. αριθμός και όγκος κάδων, τα πολυμελή νοικοκυριά παράγουν περισσότερα απορρίμματα που συγκεντρώνονται ταχύτερα κ.α.

Οι κατηγορίες των **πυρηνικών οικογενειών**, τα μέλη και τα παιδιά τους έχουν ως εξής στις Σέρρες:

- Τα ζευγάρια με παιδιά αποτελούν την μεγάλη πλειοψηφία (87,4%) των πυρηνικών οικογενειών. Ακολουθούν οι μόνες μητέρες με παιδιά (10,7%) και οι μόνοι πατέρες (1,9%).
- Τα ζευγάρια με παιδιά φθάνουν τα 57.399 άτομα. Ακολουθούν οι μόνες μητέρες με παιδιά (5.503) και οι μόνοι πατέρες (977).
- Στα ζευγάρια αντιστοιχούν 18.945 παιδιά, στις μόνες μητέρες 3.143 παιδιά και στους μόνους πατέρες 560.
- Οι 2.777 μονογονεϊκές οικογένειες αποτελούνται από 6.480 άτομα, από τα οποία 3.703 είναι παιδιά.

Κατηγορίες πυρηνικών οικογενειών	Πυρηνικές οικογένειες	%	Μέλη πυρηνικών οικογενειών	%	Αριθμός παιδιών	%
Παντρεμένα ζευγάρια / Συμβιούντες	19.227	87,4%	57.399	89,9%	18.945	83,6%
Μόνος πατέρας	417	1,9%	977	1,5%	560	2,5%
Μόνη μητέρα	2.360	10,7%	5.503	8,6%	3.143	13,9%
Σύνολο	22.004	100%	63.879	100%	22.648	100%
<i>Η πυρηνική οικογένεια αποτελείται αποκλειστικά από τους έγγαμους ή μη γονείς και τα εξαρτώμενα τέκνα τους</i>						

Τα δύο τρίτα των νοικοκυριών δεν έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο, ενώ το ένα τρίτο ναι. Συνεπώς υπάρχουν πολλά νοικοκυριά, όχι μόνο ηλικιωμένων, που δεν έχουν την δυνατότητα αξιοποίησης εφαρμογών Τ.Π.Ε.

Ποσοστό (%) νοικοκυριών που:	Πρόσβαση στο διαδίκτυο	Δήμος Σερρών	Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
	έχουν πρόσβαση	38,8%	42,8%
	δεν έχουν πρόσβαση	61,2%	57,1%
Σύνολο νοικοκυριών		30.564	715.158

Σχεδόν το μισό των νοικοκυριών έχει ένα αυτοκίνητο (46%), δύο και περισσότερα αυτοκίνητα το 20,4% και ένα σημαντικό ποσοστό 33,6% είναι χωρίς αυτοκίνητο. Η τελευταία ομάδα εξαρτάται από την δημόσια συγκοινωνία (αστικό - υπεραστικό ΚΤΕΛ) και τα ταξί για τις μετακινήσεις της. Επίσης το 36,7% των νοικοκυριών διαθέτει μία ή περισσότερες θέσεις στάθμευσης και το 63,3% καμία.

Νοικοκυριά κατά αριθμό αυτοκινήτων	Αριθμός	%
0 αυτοκίνητα	10.279	33,6%
1 αυτοκίνητο	14.049	46%
2 + αυτοκίνητα	6.236	20,4%
Σύνολο νοικοκυριών	30.564	100%
Νοικοκυριά κατά θέσεις στάθμευσης	Αριθμός	%
0 θέσεις στάθμευσης	19.346	63,3%
1 + θέσεις στάθμευσης	11.218	36,7%
Σύνολο	30.564	100%

Κατοικίες

Η κατάταξη των κατοικιών των Σερρών, ανάλογα με την περίοδο κατασκευής, ακολουθεί κατά προσέγγιση τα πρότυπα της ανοικοδόμησης. Από το 1946 έως το 1980 συνεχής και δυναμική αύξηση. Από το 1981 έως το 2005 μικρότερη αλλά σταθερή αύξηση. Μετά το 2006 πτώση του ρυθμού οικοδομικής δραστηριότητας. Εντύπωση προκαλεί το χαμηλό ποσοστό των κατοικιών που χτίστηκαν πριν το 1945 (4,3%), που οφείλεται στην πυρκαγιά του 1913.

Το 60% των κατοικιών κτίστηκε μεταξύ 1946 - 1990, ενώ το 28% μεταξύ 1991 - 2005. Οι επισκευές - συντηρήσεις - αναβαθμίσεις του κτιριακού αποθέματος και η εξοικονόμηση ενέργειας αποτελούν πλέον προτεραιότητες για το 88% των κτιρίων. Η σταθεροποίηση του πληθυσμού, μετά το 2011 περιορίζει τις στεγαστικές ανάγκες.

Περίοδοι κατασκευής κατοικιών	Αριθμός	%
Προ του 1945	1.801	4,3%
1946 - 1960	3.327	8,0%
1961 - 1970	5.695	13,6%
1971 - 1980	9.319	22,3%
1981 - 1990	6.459	15,5%
1991 - 2000	6.127	14,7%
2001 - 2005	5.537	13,3%
2006 - 2011 (και τα υπό κατασκευή)	3.470	8,3%
Σύνολο	41.735	100%

Η αναβάθμιση των κατοικιών από κτιριακή άποψη κρίνεται επιβεβλημένη, αλλά συνεπάγεται μεγάλα κόστη. Συνιστάται η αξιοποίηση προγραμμάτων, όπως το ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ, με παράλληλη τεχνική υποστήριξη των ιδιοκτητών.

Προφίλ νοικοκυριών, οικογενειών, κατοικιών Δήμου Σερρών

- 1. Το 98,6% του μόνιμου πληθυσμού αποτελείται από άτομα που μένουν μαζί σε μια κατοικία (30.564 νοικοκυριά).**
- 2. Τα νοικοκυριά είναι κυρίως διμελή, μονομελή, τριμελή, τετραμελή.**
- 3. Τα ζευγάρια με παιδιά αποτελούν την μεγάλη πλειοψηφία (87%) των πυρηνικών οικογενειών. Ακολουθούν οι μόνες μητέρες με παιδιά (10,7%) και οι μόνοι πατέρες (1,9%).**
- 4. Οι 2.777 μονογονεϊκές οικογένειες αποτελούνται από 6.480 άτομα, από τα οποία 3.703 είναι παιδιά.**
- 5. Το 61% των νοικοκυριών δεν έχει πρόσβαση στο διαδίκτυο και μόνο το 39% έχει.**
- 6. Το μισό σχεδόν των νοικοκυριών έχει ένα αυτοκίνητο (46%) και το ένα τρίτο δεν έχει.**
- 7. Το 60% των κατοικιών κτίστηκε μεταξύ 1946- 90 και το 28% μεταξύ 1991 - 2005.**

Τα χαρακτηριστικά αυτά πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψιν κατά τον σχεδιασμό των δημοτικών πολιτικών.

Χωρική - πολεοδομική ανάλυση

Ο ρόλος του Δήμου Σερρών στον ευρύτερο γεωγραφικό χώρο και σε σχέση με τον Νομό και την Περιφέρεια

Ο Δήμος Σερρών δημιουργήθηκε την 01.01.2011, με τον Ν.3852/10 ύστερα από τη συνένωση των πρώην Δήμων Σερρών, Καπετάν Μητρουσίου, Λευκώνα, Σκουτάρεως και τις πρώην κοινότητες Άνω Βροντούς και Ορεινής, που σήμερα αποτελούν τις 6 Δημοτικές Ενότητες στις οποίες διαιρείται ο νέος πλέον Δήμος Σερρών. Διοικητικά ανήκει στην Περιφερειακή Ενότητα Σερρών/ Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

Κατέχει θέση κομβικής οικονομικής σημασίας τόσο επί του διανομαρχιακού/ διαπεριφερειακού οδικού άξονα Σερρών - Δράμας - Καβάλας όσο και επί του διαπεριφερειακού/ διεθνούς οδικού δικτύου Θεσσαλονίκης - Προμαχώνα που ενώνει την Ελλάδα με την Βουλγαρία, αλλά και των ενδοπεριφερειακών/ νομαρχιακών οδικών δικτύων Σερρών - Λαχανά - Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκης - Κιλκίς - Σερρών και Θεσσαλονίκης - Ασπροβάλτας - Ελευθερούπολης - Σερρών - Νέας Ζίχνης - Ασπροβάλτας.

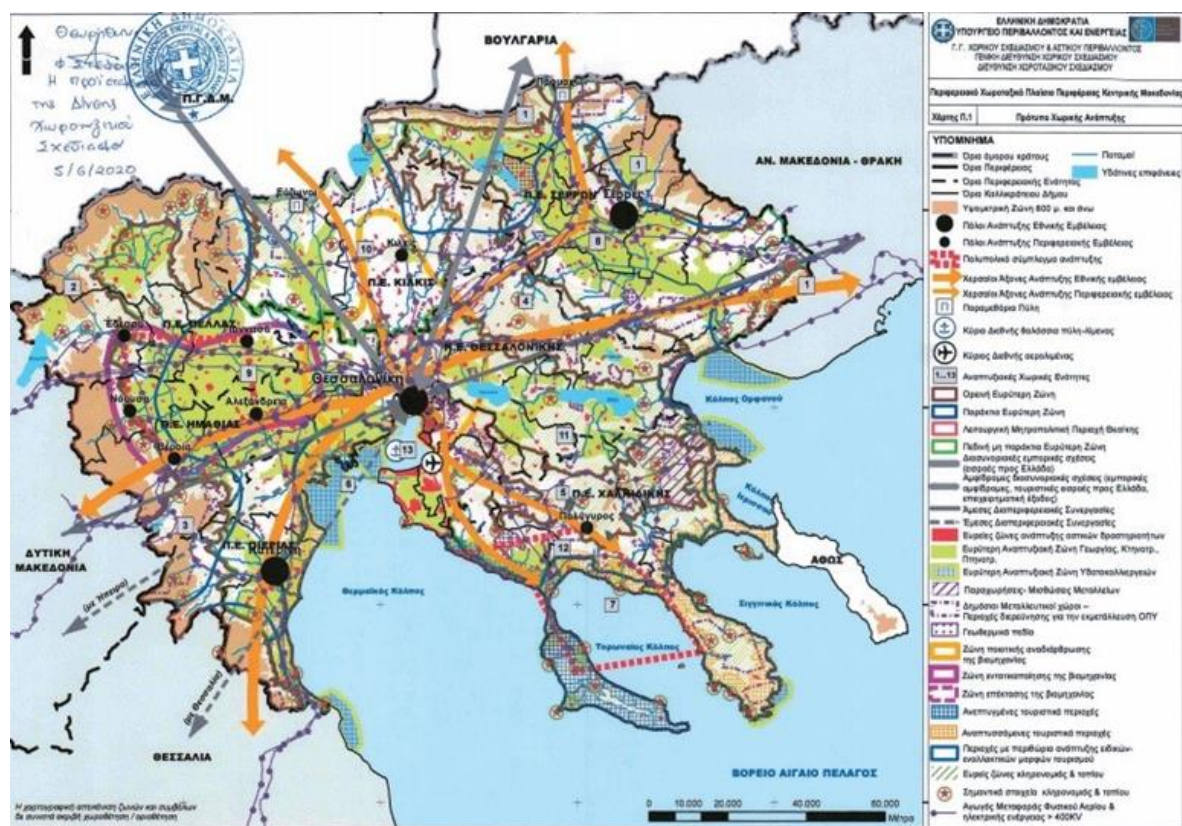
Ο νομός Σερρών είναι ένας νομός όπου η οικονομία του βασίζεται κυρίως στην αγροτική παραγωγή. Τα τελευταία χρόνια γίνεται σημαντική προσπάθεια για την ανάπτυξη του τουρισμού στην περιοχή και ιδιαίτερα την ανάπτυξη διάφορων εναλλακτικών μορφών, όπως είναι ο οικότουρισμός, ο πολιτιστικός, ο θρησκευτικός και ο αθλητικός. Ο νομός διαθέτει πλούσιο φυσικό πλούτο και αξιόλογη πολιτιστική κληρονομιά και παράδοση. Επιπλέον, στον νομό απαντάται και το αυτοκινητοδρόμιο, το οποίο δύναται να αποτελέσει πόλο έλξης για όσους ασχολούνται με τον μηχανοκίνητο αθλητισμό. Σε αυτό το πλαίσιο, ο Δήμος Σερρών κατέχει κομβικό ρόλο στην αξιοποίηση των παραπάνω, στον καθορισμό του κατάλληλου επενδυτικού περιβάλλοντος και των συνθηκών για τη δημιουργία πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων και τη διάχυση της αναπτυξιακής διαδικασίας στην ευρύτερη περιοχή.

Το Σιδηρόκαστρο και η πόλη των Σερρών, συνδυαστικά, λειτουργούν ως κέντρα συντονισμού ανάπτυξης της παραμεθόριας ζώνης, ενώ τα αστικά κέντρα της Νιγρίτας και της Ν. Ζίχνης (πάλι συνδυαστικά με την πόλη των Σερρών) λειτουργούν ως πόλοι τοπικής ανάπτυξης. Αρκετό ενδιαφέρον παρουσιάζουν επίσης τα γεωθερμικά πεδία

χαμηλής κυρίως ενθαλπίας, τα οποία θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν στους τομείς τουρισμού, υγείας, χερσαίων και υδάτινων καλλιεργειών (θερμοκήπια, κλπ).

Εκτός από την οργάνωση της ευρύτερης γεωργικής ενδοχώρας, επιμέρους ρόλοι του Δήμου δύνανται να περιλαμβάνουν κοινωνικές υπηρεσίες προς τους οικισμούς χαμηλότερης βαθμίδας και τον αγροτικό χώρο (με δυνατότητα μάλιστα να καλύψει και ορισμένες περιοχές εκτός ΠΕ Σερρών) και υπηρεσίες υγείας. Εξάλλου, στις λειτουργίες υπερτοπικής εμβέλειας περιλαμβάνεται το Νοσοκομείο Σερρών.

Εικόνα: Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης ΠΚΜ

Πηγή: Αναθεώρηση του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και Περιβαλλοντική Έγκριση αυτού (ΦΕΚ 485/Δ/2020)

Όσον αφορά τη χωροταξική ένταξη, ο Δήμος Σερρών εντάσσεται στο κεντρικό τμήμα της Περιφερειακής Ενότητας Σερρών. Σύμφωνα με το εγκεκριμένο περιφερειακό χωροταξικό πλαίσιο, οι Σέρρες αποτελούν δευτερεύοντα πόλο εθνικής εμβέλειας και τοποθετούνται στο 3ο επίπεδο, αν και όπως σημειώνεται, ο πραγματικός ρόλος της πόλης σήμερα είναι μάλλον επιπέδου 4+ (μόνον πολύ οριακά θα μπορούσε να θεωρηθεί ως επιπέδου 3-).

Πιο συγκεκριμένα, εκτιμάται ότι οι Σέρρες σήμερα λειτουργούν στο επίπεδο «Λοιποί πόλοι» και όχι στο αμέσως υπερκείμενο επίπεδο (δευτερεύοντες πόλοι), στο οποίο τοποθετείται από το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης. Η τοποθέτηση σε αυτή τη θέση αποτελεί για το Περιφερειακό Πλαίσιο, επιλογή πολιτικής (όχι επικύρωση υπάρχουσας κατάστασης), που υποστηρίζεται μέσω κατάλληλων μέτρων του Αναθεωρημένου ΠΠΧΣΑΑ και πρέπει να υποστηριχθεί και από άλλα σχέδια και πολιτικές.

Ενδεικτικά αναφέρονται η ενίσχυση της ανώτατης εκπαίδευσης, η βελτίωση υποδομών γενικού ενδιαφέροντος, παρεμβάσεις πολεοδομικού χαρακτήρα για την αναβάθμιση της εικόνας και της λειτουργικότητας της πόλης, η δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων μεταποιητικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Ως προς το τελευταίο, δύναται να δημιουργηθεί Ζώνη Εμπορευματικών και Μεταποιητικών δραστηριοτήτων στον άξονα Σερρών - Σιδηροκάστρου ώστε να ενισχυθεί ο εξωστρεφής προσανατολισμός της περιοχής με στόχο την αγορά της Ν.Α. Βαλκανικής και να δημιουργηθούν χώροι υποδοχής δραστηριοτήτων δευτερογενούς - τριτογενούς τομέα στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Σερρών.

Επιπρόσθετα, η πόλη προβλέπεται να λειτουργήσει ως πόλος ανάπτυξης της ευρύτερης πεδιάδας των Σερρών, αλλά και ως κέντρο διασυνοριακής συνεργασίας, αξιοποιώντας τη θέση, το πληθυσμιακό μέγεθος και τη δυνατότητα ανάπτυξης διοικητικών υποδομών και πρωτοβουλιών διαβαλκανικού χαρακτήρα.

Συμπερασματικά, τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που πρέπει να ενισχυθούν ή οι συνθήκες που πρέπει να δημιουργηθούν περιλαμβάνουν την υψηλού επιπέδου μεταφορική υποδομή, τις υποδομές εμπορίου και μεταποίησης, τις υψηλού επιπέδου υπηρεσίες προς τις αγροτικές δραστηριότητες, την τριτοβάθμια εκπαίδευση, τις υποδομές τουρισμού και των υπηρεσιών ανώτερης εκπαίδευσης και κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού. Ως προς τα τρία τελευταία σημεία, η ανάπτυξη οικονομιών κλίμακας, συνεργιών και συμπληρωματικότητας με την Θεσσαλονίκη αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση θετικών εξελίξεων. Οι λειτουργίες που αποτελούν στόχους του Δήμου, σύμφωνα με το (ΠΠΧΣΑΑ), είναι οι εξής:

- *Μεγάλο αστικό κέντρο*

- Διοικητικό κέντρο Περιφερειακό/ Νομαρχιακό
- Κόμβος επικοινωνιών
- Κέντρο υπηρεσιών προς την αγροτική παραγωγή
- Κέντρο εμπορίου και μεταποίησης
- Κέντρο παροχής υπηρεσιών υγείας

⇒ Πολιτιστικό Κέντρο

Χωροταξική ένταξη του Δήμου Σερρών ως τμήμα της ΠΚΜ στον εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο

Οι θέσεις του ΠΠΧΣΑΑ για τον διεθνή ρόλο της ΠΚΜ έχουν αναθεωρηθεί σημαντικά, γιατί το ΠΠΧΣΑΑ παραγνώρισε ορισμένους κρίσιμους παράγοντες: θεώρησε ότι η διεύρυνση της ΕΕ στη ΝΑ Ευρώπη θα είχε μόνο θετικές συνέπειες στην Ελλάδα (στην πραγματικότητα υπήρξε αυξημένος ανταγωνισμός σε ορισμένα πεδία), υπερίτιμψε τον αναπτυξιακό ρόλο των οδικών υποδομών (και ταυτόχρονα υποτίμησε τον χρόνο που θα απαιτούνταν για την πλήρη ολοκλήρωση της Εγνατίας, συμπεριλαμβανομένων και των κάθετων οδικών συνδέσεων). Επιπλέον, η τρέχουσα κρίση μετέβαλε ορισμένες πολύ σημαντικές κοινωνικο-οικονομικές παραμέτρους. Για τους λόγους αυτούς, πολλές εκτιμήσεις ή προβλέψεις του αποδείχθηκαν μη ρεαλιστικές, ιδίως σχετικά με τον διεθνή ρόλο της Θεσσαλονίκης.

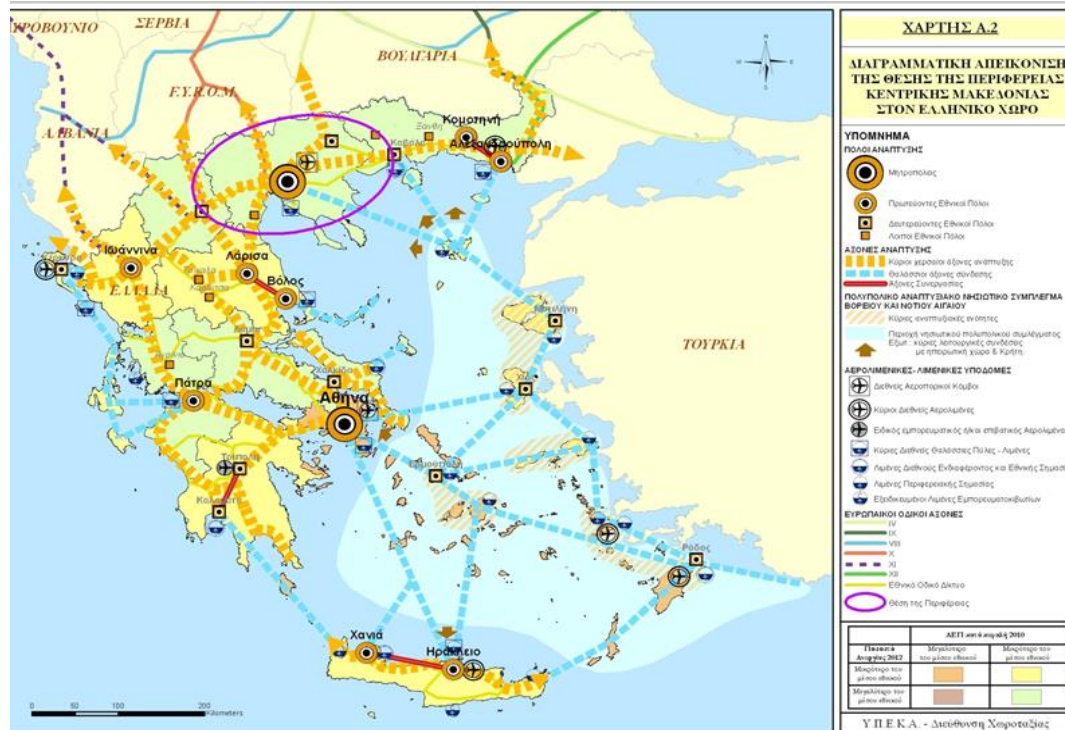
Ένας από τους γενικούς στόχους του Αναθεωρημένου Περιφερειακού Πλαισίου (ΦΕΚ 485/Δ/20-8-2020) περιλαμβάνει την προώθηση της εδαφικής συνοχής της Περιφέρειας, τον περιορισμό των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων και την ενίσχυση της χωρικής ολοκλήρωσης, ενδο- και δια- περιφερειακά. Αυτό σημαίνει πρακτικά ότι απαιτείται εξειδίκευση του χωρικού αναπτυξιακού προτύπου του Δήμου Σερρών, που θα πρέπει να λειτουργεί σε συνέργια και συμπληρωματικά με την μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης.

Η ανάδειξη του ρόλου των συνδυασμένων μεταφορών, η αξιοποίηση της ευρύτερης περιοχής ως πύλης εισόδου των Βαλκανίων, η ενδυνάμωση της τάσης επιστροφής στη γεωργία και η αναδιάρθρωσή της προς την κατεύθυνση της εξωστρεφούς και πολυλειτουργικής γεωργίας, η ανασυγκρότηση της μεταποίησης και η ανάδειξη δυναμικών τομέων και δικτυώσεων / σχηματισμών, η ανάπτυξη νέων μορφών τουρι-

σμού και η διασύνδεσή τους με το κυρίαρχο πρότυπο αποτελούν προοπτικές και στόχους για το χωρικό αναπτυξιακό πρότυπο του Δήμου σε εθνικό επίπεδο.

Δραστηριότητες που λειτουργούν σε σημαντικό βαθμό δυναμικά σε σχέση με τον διεθνή χώρο είναι οι μεταφορές, οι υπηρεσίες διαμετακόμισης και χονδρεμπορίου, η μεταποίηση, και ο τουρισμός. Στο λιανικό εμπόριο και τις υπηρεσίες, οι σχέσεις της ΠΚΜ με τις όμορες χώρες έχουν διπλό, θετικό και αρνητικό, πρόσημο, ενώ σημειώνεται και έξοδος επιχειρηματικών μονάδων από την ΠΚΜ προς τις τελευταίες. Απαιτείται λοιπόν μία ισορροπία και συγκεκριμένη στρατηγική στόχευση στην αναπτυξιακή διαδικασία του Δήμου ώστε να κεφαλαιοποιήσει τη θέση του ως προς τα μεταφορικά δίκτυα και τη γεινιάσή του τόσο με την μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης όσο και με την βαλκανική ενδοχώρα ώστε να καταφέρει να προσελκύσει επενδύσεις και να ανέλθει ιεραρχικά στην αστική κλίμακα και όχι να απολέσει αναπτυξιακούς πόρους και δυναμικό κατευθυνόμενα σε πιο ανταγωνιστικά επενδυτικά περιβάλλοντα.

Εικόνα: Διαγραμματική απεικόνιση της θέσης της ΠΚΜ στον ελλαδικό χώρο

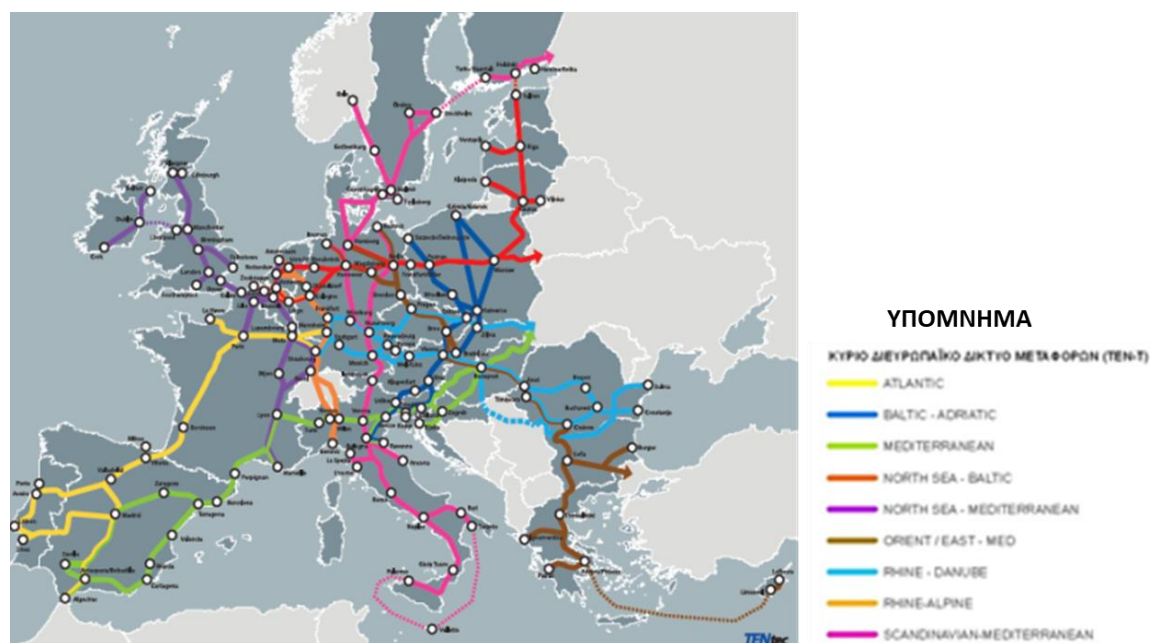

Πηγή: Αναθεώρηση του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΦΕΚ 485/Δ/20-8-2020)

Η θέση του Δήμου είναι κομβική καθώς: α) γειτνιάζει με τον κάθετο άξονα που προβλέπεται μέσα στα όρια της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, τον Άξονα 60 Δερβένι- Σέρρες- Δρέσδη- Πράγα/ Νυρεμβέργη- Μπρατισλάβα/ Βιέννη- Βουδαπέστη- Σόφια, συνδέοντας την Θεσσαλονίκη με την Σόφια μέσω Προμαχώνα και Κυλάτα, β) βρίσκεται πάνω στον βασικό σιδηροδρομικό άξονα της Ελλάδας και γ) συνδέεται οδικά με το ανατολικό τμήμα της χώρας (Θράκη) και με την υπόλοιπη Ελλάδα.

Η ολοκλήρωση της Εγνατίας Οδού συνέβαλλε στην περαιτέρω ενδυνάμωση όλων των Νομών στην Περιφέρεια, ενώ οι κάθετοι προς την Εγνατία άξονες αποτελούν καθοριστικής σημασίας συνδέσεις της Περιφέρειας και της χώρας με τις προς Βορρά περιοχές και χώρες. Η δυναμική της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ως “πύλη” της χώρας προς τα Βαλκάνια, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις αναδιαρθρώσεις των οικονομιών και των υποδομών των προς Βορρά γειτονικών χωρών, καθώς και από την προοπτική τους σχέση με την Ε.Ε.

Εικόνα: Κύριο Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών (TEN-T)

Πηγή: Trans-European Transport Network

Ο κάθετος αναπτυξιακός άξονας δύναται να λειτουργήσει ως **κομβικός** αναπτυξιακός άξονας, που δρα συμπληρωματικά με τον αναπτυξιακό άξονα Ανατολή-Δύση. Είναι γενικώς παραδεκτό, ότι με την ένταξη της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας στην Ε.Ε. και ουσιαστικά την κατάργηση των συνόρων και την ενίσχυση της χωρικής συ-

νέχειας, δημιουργείται πρόσφορο έδαφος στις άλλοτε απομονωμένες και υποβαθμισμένες περιοχές εκατέρωθεν των συνόρων, να διαδραματίσουν ουσιαστικό και καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής, λειτουργώντας ως πόλοι και υποδοχείς παραγωγικών δραστηριοτήτων, επενδύσεων και αναπτυξιακών διαδικασιών εν γένει. Πιο συγκεκριμένα, μετά την ένταξη της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας στην Ε.Ε., η Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας απέκτησε Βαλκανική ενδοχώρα, που ιστορικά αποτελούσε σημαντικό παράγοντα ανάπτυξης για την περιοχή. Οι συγκοινωνιακοί και αναπτυξιακοί άξονες από τα Ανατολικά Βαλκάνια και τις Παρευξείνιες χώρες με το Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο παρουσιάζουν ήδη έντονη δυναμική, που έχει αλλάξει άρδην τα μέχρι τώρα δεδομένα και αναπτύσσονται με υψηλούς ρυθμούς. Δημιουργείται έτσι μία ενιαία αγορά με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Συμπερασματικά, το δίκτυο ΠΑΘΕ-Εγνατία-Κάθετοι Άξονες καλύπτει κεντρικά τον Νομό Σερρών, γεγονός που έχει επιπτώσεις στην διεύρυνση του ημερήσιου συστήματος μετακινήσεων, στις σχέσεις τόπου κατοικίας/ τόπου εργασίας και ιδιαίτερα για τα οικιστικά κέντρα του Δήμου Σερρών που βρίσκονται επί των αξόνων και σε γειτνίαση με τους ανισόπεδους κόμβους των κλειστών αυτοκινητοδρόμων. Τα παραπάνω χαρακτηριστικά την καθιστούν ως μία από τις δυναμικότερες αστικές περιοχές, λόγω της γεωγραφικής της θέσης.

Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Δήμου Σερρών

Το νέο Γ.Π.Σ. της Δημοτικής Ενότητας Σερρών του Δήμου, εγκρίθηκε με το ΦΕΚ 168/20.5.13 και εναρμονίζεται πλήρως με τις κατευθύνσεις που προβλέπονται στο ΠΠΧΣΑΑ ΚΜ σε ότι αφορά τον σχεδιασμό και υλοποίηση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων αστικού χαρακτήρα.

Βέβαια μετά την εφαρμογή του Ν. 3852/10 (Καλλικράτης), με τον οποίο τα διοικητικά όρια του Δήμου Σερρών επεκτείνονται (συνένωση με πρώην Δήμους και Κοινότητες), τίθεται επιτακτική ανάγκη εκπόνησης ΤΠΣ (Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου) σύμφωνα με τον Ν. 4759/20 «Εκσυγχρονισμός της Χωροταξικής και Πολεοδομικής Νομοθεσίας και άλλες διατάξεις» και στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Σερρών.

Σε προγραμματικό επίπεδο, και σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές, με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις με το Γ.Π.Σ.:

- ✓ Προσδιορίζονται οι κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης του Δήμου.
- ✓ Καθορίζονται τα μεγέθη της οικιστικής ανάπτυξης σε όλη την έκταση του Δήμου, με βάση τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης, τις τοπικές ανάγκες και καταλληλότητες καθώς και τις κατευθύνσεις που προκύπτουν από υπερκείμενα επίπεδα χωρικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού.
- ✓ Προσδιορίζονται οι Περιοχές Ειδικής Προστασίας (Π.Ε.Π.).
- ✓ Υποδεικνύονται ζώνες παραγωγικών δραστηριοτήτων.
- ✓ Χαράσσονται οι κατευθύνσεις πολεοδομικής οργάνωσης των θεσμοθετημένων και προς πολεοδότηση οικιστικών υποδοχέων.
- ✓ Προσδιορίζονται οι περιοχές εφαρμογής του μηχανισμού των ειδικών κινήτρων.

Πιο αναλυτικά, ως διοικητικό, εμπορικό και κοινωνικό κέντρο της πόλης ορίζεται μια ευρεία έκταση σύμφωνα με το Γ.Π.Σ. '98, με βασικά σημεία αναφοράς τις πλατείες Ελευθερίας και Εμπορίου, το κτίριο του Δημαρχείου και το διατηρητέο κτίριο της Νομαρχίας. Το Πολεοδομικό Κέντρο των Σερρών εξυπηρετείται από αρτηρίες και συλλεκτήριες οδούς, οι οποίες το περιβάλλουν και αποτρέπουν τις διαμπερείς κινήσεις. Παρέχεται, έτσι, η δυνατότητα στον Δήμο να αναμορφώσει ορισμένους από τους δρόμους του κέντρου σε πεζόδρομους ή σε δρόμους ήπιας κυκλοφορίας. Το προβλεπόμενο από το Γ.Π.Σ. '98 δευτερεύον κέντρο πόλης, επί της οδού Μεραρχίας, το οποίο δεν έχει υλοποιηθεί, προβλέπεται να χαρακτηριστεί στο σύνολό του ως αμιγής κατοικία, με εξαίρεση τις ιδιοκτησίες επί της οδού Μεραρχίας, όπου προτείνεται η χρήση τοπικού κέντρου.

Επίσης, προβλέπεται να διατηρηθούν τα θεσμοθετημένα γραμμικά κέντρα ως έχουν, χωρίς περαιτέρω επέκτασή τους, ενώ όσον αφορά τις παρεμβάσεις ενίσχυσης των τοπικών κέντρων, προτείνονται τοπικές τροποποιήσεις μείωσης της έκτασης της γενικής κατοικίας, λαμβάνοντας υπ' όψη και τη διαμορφωμένη κατάσταση.

Σε γενικές γραμμές τόσο στις Σέρρες όσο και στον Αγ. Ιωάννη, παραμένει η πολεοδομική οργάνωση του Γ.Π.Σ. '98, όπως αυτό εξειδικεύθηκε από τις πολεοδομικές

μελέτες, με καθορισμό περιοχών για «γενική κατοικία» και περιοχών για «αμιγή κατοικία». Το Νέο Γ.Π.Σ. προβλέπει τον περιορισμό της γενικής κατοικίας και την αντικατάστασή της με αμιγή σε συγκεκριμένα τμήματα.

Η χρήση «Ελεύθεροι Χώροι - Αστικό Πράσινο» του άρθρου 9 του Π.Δ. 23-02-87, προβλέπεται:

- Στο Πάρκο Ηρώων και στις όμορες ιδιοκτησίες που προβλέπονται ως περιαστικό πράσινο (περιοχή με ανατολικό όριο την οδό Σερρών - Νιγρίτας και νότιο όριο τη ζώνη απαλλοτρίωσης ΟΣΕ, με εξαίρεση την ιδιοκτησία στην οποία υφίσταται και λειτουργεί αλευρόμυλος).
- Στην παραποτάμια περιοχή του χειμάρρου των Αγ. Αναργύρων.
- Στο Πάρκο Σερρών.

Ομοίως, οι χρήσεις «Ελεύθεροι Χώροι - Αστικό Πράσινο» του άρθρου 9 του Π.Δ. 23-02-87, και «Κοινωνικές Εξυπηρετήσεις» του άρθρου 10, προβλέπονται στο πρώην στρατόπεδο Παπαλουκά.

Οι ανάγκες σε Κοινόχρηστους και Κοινωφελείς Χώρους υπολογίζονται για κάθε οικισμό με γνώμονα τα προγραμματικά μεγέθη και τις υφιστάμενες εξυπηρετήσεις. Οι προβλέψεις για νέες κοινωνικές υποδομές, βασίζονται στην εκτίμηση των αναγκών ανά Πολεοδομική Ενότητα. Οι αναγκαίοι χώροι θα καθοριστούν από τις πολεοδομικές μελέτες που θα εκπονηθούν σε συνέχεια του εγκεκριμένου Γ.Π.Σ.

Το ισχύον Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Σερρών, το οποίο αναθεωρεί το θεσμοθετημένο Γ.Π.Σ. του 1998 περιλαμβάνει εκτός των προαναφερθέντων:

- Ζώνη οικονομικής ενίσχυσης (ΖΕΕ) στην υποβαθμισμένη περιοχή κατοικίας του Αλημπέκιοι (Αγ. Αθανασίου) και επί πλέον στην περιοχή προστασίας του Προφήτη Ηλία.
- Ζώνη κοινωνικού συντελεστή (ΖΚΣ) στις περιοχές ανάπτυξης - ανάπλασης με εφαρμογή του άρθρου 13 στις περιοχές που προτείνονται σαν ΖΕΚ, εκτός αυτής του κέντρου.
- Ζώνη ανάπλασης (ποιοτικής αναβάθμισης) με εφαρμογή του άρθρου 13 στη θέση των κατοικιών του Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας στην ΠΕ Αγ. Αναργύρων - Κατακουπόζη και σε τμήματα των ΠΕ Ι. Θεολόγου, Προφήτου Ηλία και του κέντρου.

- Θέσπιση Ζώνης Ενεργού Πολεοδομίας (ΖΕΠ) στην περιοχή ΠΕ Αγ. Ιωάννη και συγκεκριμένα στη βόρεια περιοχή, όπου η έκταση στο μεγαλύτερο ποσοστό της είναι δημοτική και κατάργηση των ΖΕΠ στις ΠΕ Αγ. Αναργύρων, Προφ. Ηλία - Γονατά και Αλημπέκιοϊ.
- Ζώνη αγοράς συντελεστή (ΖΑΣ) στην ΠΕ Σιγής Κηφισιάς και σε άλλες περιοχές.
- Ζώνη Περιβαλλοντικής Εξυγίανσης - Αναβάθμισης στην ΠΕ Αλημπέκιοϊ (Αγ. Αθανασίου) και σε τμήμα του κέντρου.
- Ζώνη προστασίας Αρχιτεκτονικών Συνόλων παραδοσιακής κληρονομιάς σε τμήματα των ΠΕ Ι. Θεολόγου, Προφ. Ηλία και Τιμίου Σταυρού.
- Ζώνη προστασίας δασών βόρεια της πόλης και του συνοικισμού Αγ. Ιωάννη
- Ζώνη προστασίας γης υψηλής παραγωγικότητας στη νότια και νοτιοανατολική περιοχή της πόλης.
- Τη χωροθέτηση σταθμού φορτηγών αυτοκινήτων - μεγάλων οχημάτων, στη νοτιοανατολική πλευρά της πόλης, σ' επαφή με την ελεύθερη λεωφόρο και τον κόμβο του Ν. Σκοπού, εκτός ορίου Γ.Π.Σ.
- Τις επεμβάσεις στο μεταφορικό δίκτυο της περιοχής και ειδικότερα στα σημεία εισόδου – εξόδου της πόλης.
- Τη χωροθέτηση του ελικοδρομίου βορειοδυτικά της πόλης.
- Επέκταση του δικτύου προς την επαρχιακή οδό Σερρών - Νιγρίτας και στις περιοχές επέκτασης.
- Επέκταση του δικτύου αποχέτευσης στις βιομηχανικές ζώνες.
- Επέκταση όλων των δικτύων υποδομής ώστε να εξυπηρετούν όλες τις περιοχές.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι το πρόγραμμα ενεργοποίησης του Γ.Π.Σ. Δήμου Σερρών περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

Απαιτούμενες Μελέτες

- ⇒ Υδραυλική – Πράξης Εφαρμογής στις περιοχές επεκτάσεων των Σερρών (33,50 ha).
- ⇒ Μελέτη καθορισμού χρήσεων γης για το σύνολο της περιοχής των Σερρών και πολεοδομηση του συνόλου των οικιστικών εκτάσεων του παλαιού ΓΠΣ.
- ⇒ Μελέτη εφαρμογής του ισχύοντος Ρυμοτομικού Σχεδίου των Σερρών (διανοίξεις δρόμων με προτεραιότητα τα τμήματα που αποτελούν ΚΟΔ).

- ⇒ Μελέτη ΣΟΑΠ του Ν. 2742/99 για την πόλη των Σερρών / Μελέτη Ανάπλασης του Ν. 2508 για την κεντρική περιοχή των Σερρών.
- ⇒ Μελέτες Κτηματογράφησης – Πολεοδόμησης – Γεωλογικής Καταλληλότητας και Υδραυλικές – Πράξεις Εφαρμογής για διάφορους οικισμούς του Δήμου
- ⇒ Μελέτη για την προστασία και ανάδειξη του Καταφυγίου Άγριας Ζωής.
- ⇒ Εκπόνηση ΕΠΜ της ΕΖΔ Αϊ-Γιάννης/Επτάμυλοι (GR1260003, ΦΕΚ 1289/Β/98).
- ⇒ Σύνταξη δασικού κτηματολογίου.
- ⇒ Σύνταξη διαχειριστικής μελέτης των δασικών περιοχών (έργα δασικής οδοποιίας, υποδομών πυρόσβεσης και λοιπών δασοτεχνικών έργων για την προστασία των δασών και την αποφυγή πυρκαγιών, έργα τεχνητής αναδάσωσης, κατασκευή σημείων ανάδειξης του φυσικού κάλλους, οικολογικά μονοπάτια).
- ⇒ Μελέτη βελτίωσης και διαχείρισης βοσκοτόπων του Δήμου Σερρών.
- ⇒ Εκπόνηση ειδικών μελετών για τη χωροθέτηση οργανωμένων χώρων κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων.
- ⇒ Εκπόνηση ειδικών μελετών για τη χωροθέτηση νέων νεκροταφείων στους οικισμούς όπου δεν τηρείται η απόσταση των 250 μ. από το όριό τους (Οινούσσα, Επτάμυλοι, Κρίνος, Κ. Μετόχι, Ελαιώνας και Ξηρότοπος).
- ⇒ Μελέτη διαχείρισης και επεξεργασίας των αγροτοβιομηχανικών και αγροτοκτηνοτροφικών αποβλήτων καθώς και επιλογή του χώρου εγκατάστασης για κάθε δημοτικό διαμέρισμα.
- ⇒ Μελέτη διερεύνησης ενεργού τεκτονικής δομής στην ευρύτερη περιοχή μεταξύ Σερρών, Αγ. Ιωάννη, Επταμύλων, Οινούσσας, Ν. Σουλίου και Αγ. Πνεύματος.
- ⇒ Επικαιροποίηση κυκλοφοριακής μελέτης Σερρών (κυκλοφοριακή οργάνωση, στάθμευση, οδοί ήπιας κυκλοφορίας, πεζόδρομοι, ποδηλατόδρομοι).
- ⇒ Υλοποίηση χώρων στάθμευσης (Πλατεία Εμπορίου, Πλατεία Νομαρχίας).

Απαιτούμενα Έργα

- ⇒ Ανάπλαση – Φύτευση – Εξωραϊσμός των εισόδων της πόλης των Σερρών.
- ⇒ Ανάπλαση – Φύτευση – Εξωραϊσμός του κέντρου και των εισόδων των λοιπών οικισμών (βασικές πλατείες, είσοδοι κ.λπ.).

- ⇒ *Επέκταση δικτύου πεζοδρόμων - δρόμων ήπιας κυκλοφορίας στο εμπορικό κέντρο της πόλης. Δίκτυο πεζοδρόμων από τοπικά κέντρα προς το κέντρο των Σερρών. Πεζοδρομήσεις τοπικών κέντρων. Ποδηλατόδρομοι.*
- ⇒ *Διάνοιξη περιμετρικών και εσωτερικών οδών του Εγκεκριμένου Ρυμοτομικού Σχεδίου για την ολοκλήρωση του Κύριου Οδικού Δικτύου.*
- ⇒ *Ολοκλήρωση Περιφερειακής Οδού Σερρών.*
- ⇒ *Κατασκευή ανισόπεδου κόμβου Περιφερειακής Οδού με οδό Σέρρες – Νιγρίτα.*
- ⇒ *Αναβάθμιση οδικού άξονα ΠΣΣ – Χιονοχώρι / παρακάμψεις Αγ. Ιωάννη, Επταμύλων και Οινούσσας.*
- ⇒ *Σύνδεση των προτεινόμενων οργανωμένων κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων με το κεντρικό οδικό δίκτυο.*
- ⇒ *Αναβάθμιση του οδικού άξονα Ξηρότοπος – Άνω Ορεινή.*
- ⇒ *Αναβάθμιση – κατασκευή σύνδεσης Κρίνου – άξονα Σέρρες – Νιγρίτα (σύμφωνα και με το ισχύον ΓΠΣ).*
- ⇒ *Αναβάθμιση της υφιστάμενης προέκτασης της οδού Νάουσας μέσω Μελνικιώτικων, μέχρι τη συμβολή της με την επαρχιακή οδό Σερρών - Χρυσοπηγής - Λαϊλιά (θέση Πράσινη Κορυφή).*
- ⇒ *Αναβάθμιση σύνδεσης Οινούσσας με τον άξονα Σέρρες – Δράμα.*
- ⇒ *Αναβάθμιση σύνδεσης Σιδηροδρομικού σταθμού με τον άξονα Σέρρες – Νιγρίτα*
- ⇒ *Αναβάθμιση σύνδεσης Σέρρες – Νιγρίτα (τμήμα περιφερειακός ΠΣΣ – Μερραρχίας).*
- ⇒ *Ολοκλήρωση ενιαίου δικτύου ύδρευσης για το ΠΣΣ, και οικισμούς Επτάμυλοι και Οινούσσα (περιλαμβάνονται οι επεκτάσεις).*
- ⇒ *Ολοκλήρωση δικτύου ύδρευσης στον Ελαιώνα (νέο εξωτερικό υδραγωγείο, δίκτυο επεκτάσεων).*
- ⇒ *Ολοκλήρωση δικτύου ύδρευσης στον Κρίνο (σύνδεση με τα ήδη ανεπτυγμένα στην περιοχή δίκτυα της ΔΕΥΑΣ).*
- ⇒ *Κατασκευή εξωτερικού υδραγωγείου και δικτύου ύδρευσης στο Χιονοχώρι.*
- ⇒ *Κατασκευή εξωτερικού υδραγωγείου και δικτύου ύδρευσης στο Μαρμαρά.*

- ⇒ Ολοκλήρωση δικτύου αποχέτευσης ομβρίων και ακαθάρτων στο ΠΣΣ (περιλαμβάνονται οι επεκτάσεις).
- ⇒ Κατασκευή δικτύων αποχέτευσης ομβρίων σε όλους τους οικισμούς (περιλαμβάνονται οι επεκτάσεις).
- ⇒ Ολοκλήρωση δικτύου ακαθάρτων και σύνδεση με τις εγκαταστάσεις Βιολογικού Καθαρισμού στους Επτάμυλους (περιλαμβάνονται οι επεκτάσεις).
- ⇒ Ολοκλήρωση δικτύου ακαθάρτων και σύνδεση με τις εγκαταστάσεις Βιολογικού Καθαρισμού στην Οινούσσα (περιλαμβάνονται οι επεκτάσεις).
- ⇒ Κατασκευή δικτύων ακαθάρτων και τοπικών συστημάτων διάθεσης λυμάτων στους οικισμούς Ξηρότοπος, Ελαιώνας (με τις επεκτάσεις), Χιονοχώρι, Μαρμαράς.
- ⇒ Κατασκευή γενικών συλλεκτήρων και απαγωγών αγωγών λυμάτων στο Κ. Μετόχι (υπάρχει μελέτη).
- ⇒ Κατασκευή γενικών συλλεκτήρων και απαγωγών αγωγών λυμάτων στην Χρυσοπηγή (το έργο κατασκευάζεται από υπάρχουσα χρηματοδότηση).
- ⇒ Κατασκευή μονάδας αποξήρανσης λάσπης στις εγκαταστάσεις Βιολογικού Καθαρισμού.
- ⇒ Επέκταση, βελτίωση, ανακατασκευή και συντήρηση των αρδευτικών δικτύων του Δήμου Σερρών.
- ⇒ Επέκταση ΧΥΤΑ Σερρών.
- ⇒ Υπογειοποίηση εναέριου δικτύου ηλεκτροδότησης στις περιμετρικές περιοχές των Σερρών, με προτεραιότητα τις περισσότερο πυκνοδομημένες.

Κάποιες από τις ως άνω μελέτες και κάποια από τα προβλεπόμενα έργα έχουν είτε υλοποιηθεί είτε έχει δρομολογηθεί η ωρίμανσή τους. Ωστόσο, υπάρχουν και αρκετά τα οποία θα πρέπει να επαναξιολογηθεί η χρησιμότητά τους και άλλα τα οποία κρίνεται σκόπιμο να χαρακτηριστούν ως εμπροσθοβαρή και να συμπεριληφθούν στον άμεσο προγραμματισμό του Δήμου στην επικείμενη Προγραμματική Περίοδο.

Καταγραφή Φυσικού Συστήματος

Ο Ν. Σερρών συνορεύει δυτικά με τους Ν. Κιλκίς και Θεσσαλονίκης, νοτιοδυτικά με το Ν. Θεσσαλονίκης, νότια βρέχεται από τον Στρυμονικό Κόλπο, νοτιοανατολικά συνορεύει με το Ν. Καβάλας, ανατολικά με το Ν. Δράμας και βόρεια με τη Βουλγαρία

και τη Γιουγκοσλαβία. Πιο συγκεκριμένα, οι Σέρρες είναι κτισμένες σε υψόμετρο 50μ., στο δυτικό άκρο του Μενοικίου Όρους, στο κέντρο του νομού Σερρών.

Γ. Μήκος (Lon)	23ο 34' 0"
Γ.Πλάτος (Lat)	41ο 4' 0"
Ύψος	34μ.

Κλίμα

Ο τύπος κλίματος του Νομού (με βάση την κλιματική κατάταξη κατά Koerppen) είναι ένας μεταβατικός ενδιάμεσος τύπος μεταξύ του έντονου-μέσο Μεσογειακού και του ασθενούς-μέσου Μεσογειακού. Το κλίμα της περιοχής χαρακτηρίζεται ως ξηρό με απόκλιση προς το ημι-υγρό και με πλεόνασμα νερού τον χειμώνα. Η μέση ετήσια θερμοκρασία είναι 15,2° C, η μέση ανώτερη θερμοκρασία είναι 24,7° C και η μέση κατώτερη 5,6° C. Το μήνα Αύγουστο παρατηρείται η απόλυτη μέγιστη θερμοκρασία και το μικρότερο ύψος βροχής, ενώ το μήνα Ιανουάριο η απόλυτη ελάχιστη θερμοκρασία.

Από την ανάλυση μακροχρόνιων κλιματικών δεδομένων της πόλης των Σερρών, στο πλαίσιο του Προγράμματος «Βιοκλιματικές Αναβαθμίσεις Δημόσιων Χώρων», επιβεβαιώνεται η ύπαρξη του έντονου θερμικού προβλήματος της πόλης. Από επεξεργασία των κλιματολογικών στοιχείων των μετεωρολογικών σταθμών της ΕΜΥ στη Μακεδονία και Θράκη, για δεδομένα τουλάχιστον 30 ετών, προέκυψε ότι η πόλη των Σερρών είναι η θερμότερη της Βόρειας Ελλάδας.

Επιπλέον, η περιοχή χαρακτηρίζεται από σχετικά χαμηλό ύψος βροχοπτώσεων, ήπιο χειμώνα και ξηρή περίοδο μεγάλης διάρκειας. Η κατανομή των βροχοπτώσεων παρουσιάζει δύο απόλυτα μέγιστες τιμές, την κύρια το Νοέμβριο και τη δευτερεύουσα το Μάιο. Ειδικότερα για την πόλη πρέπει να τονίσουμε ότι στο νότιο τμήμα της, το οποίο επηρεάζεται πιο έντονα από την τάφρο της Μπέλιτσας όσο και από τον ποταμό Στρυμόνα, το κλίμα είναι πιο υγρό σε αντίθεση με το βόρειο που έχει ξηρότερο κλίμα.

Χαρακτηριστικός είναι τέλος ο ψυχρός χειμερινός άνεμος Ρουπελιώτης, που πνέει από τις ορεινές περιοχές της Βουλγαρίας και προκαλεί απότομη πτώση της θερμοκρασίας.

Έδαφος

Η έκταση του νομού Σερρών ανέρχεται σε 3.790 τετραγωνικά χιλιόμετρα ή 3.790.000 στρέμματα, από τα οποία 46,9% είναι πεδινά, 33,8 % ημιορεινά και 19,3% ορεινά. Ορεινά είναι τα τμήματα των ορίων του νομού με τους γειτονικούς του νομούς.

Κυρίαρχο στοιχείο στο φυσικό περιβάλλον του νομού είναι η εύφορη πεδιάδα του, που περικλείεται από δασώδεις οροσειρές, με έντονη χειμαρρική δράση. Εξήντα οκτώ χείμαρροι εκβάλλουν στην καταπράσινη αυτή πεδιάδα, "εμπλουτίζοντας" την στο διάβα τους με φερτές ύλες, επιφανειακής και χαραδρωτικής διάβρωσης, συνολικού όγκου 14.000μ³/χλμ²/έτος.

Αυτή η "εδαφορραγία" του νομού, που με τα προϊόντα της διάβρωσης κατακλύζει τις καλλιεργημένες εκτάσεις της πεδιάδας, αντιμετωπίζεται μέσω των έργων διευθέτησης των χειμάρρων. Στις νότιες πλαγιές των ορεινών όγκων της Βροντούς, οι λεκάνες απορροής των χειμάρρων χαρακτηρίζονται από ανεπαρκή φυτοκάλυψη (ποσοστό δασοκάλυψης 15-24%). Έντονα χαρακτηριστικό γνώρισμα αυτής της περιοχής είναι επίσης η λιθολογική της δομή, η οποία αποτελείται κατά ποσοστό 30-45%, από ευδιάβρωτα εδαφολογικά στρώματα.

Από πλευράς περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, ξεχωρίζει η περιοχή του δάσους Λαϊλιά, στην οροσειρά της Βροντούς, με ιδιαίτερη μάλιστα φυτοκοινωνιολογική σημασία. Παράλληλα, γεωλογικοί σχηματισμοί με απολιθωμένα ψάρια και φυτά στην περιοχή Σκοπιάς και Γαζώρου προσελκύουν όλο και περισσότερο το επιστημονικό ενδιαφέρον των ειδικών. Στα ανατολικά του νομού, απαντάται το Παγγαίο όρος, με τα απροσπέλαστα φαράγγια και τις χρυσοφόρες στοές του Φιλίππου και του Μ. Αλεξάνδρου.

Σημαντικότεροι Φυσικοί Πόροι

Βιότοποι

Βιότοπος «Μενοίκιου όρους – Κούσκουρα»

Ο βιότοπος «Μενοίκιο όρος - Κούσκουρας», γνωστός για τους λειμώνες του και για τα ανεξερεύνητα σπήλαια του, βρίσκεται στα όρια των νομών Σερρών – Δράμας. Συνολικής έκτασης 275.420 στρεμμάτων, αποτελείται από χαμηλή ποώδη βλάστηση και περιλαμβάνει τα υψηλότερα τμήματα του Μενοικίου (κορυφή Κούσκουρα) και το φαράγγι του Τιμίου Προδρόμου που βρίσκεται στους δυτικούς πρόποδες του όρους.

Ο βιότοπος διαρρέεται επίσης από το ρέμα του Αγίου Γεωργίου. Η περιοχή αυτή του ρέματος ανήκει στο Δίκτυο ΦΥΣΗ 2000 (Natura) περιοχής, με κωδικό Gr1260003 «Άγιος Ιωάννης – Επτάμυλοι» και με κωδικό Gr1260009 και ονομασία «Μενοίκιο – Κούσκουρας» (έκταση 27.542 ha), που η σημαντικότητά της οφείλεται στην ύπαρξη στα μεγάλα υψόμετρα και στην κοιλάδα του Τιμίου Προδρόμου πλούσιας ορνιθοπανίδας και κυρίως αρπακτικών.

Βιότοπος Δέλτα Στρυμόνα-Αμφίπολης

Ένας σημαντικός αλλά μικρός σε έκταση υδροβιότοπος, έχει δημιουργηθεί στο Δέλτα Στρυμόνα-Αμφίπολης, ο οποίος φιλοξενεί κάθε χρόνο σημαντικό αριθμό υδροβίων και παρυδάτιων πτηνών. Πρόσφατα όμως αλλοιώθηκε από τα μεγάλα οδικά έργα της κατασκευής κόμβου στην Νέα Εγνατία οδό, με αποτέλεσμα να αλλάξει στο σημείο αυτό η κοίτη και να δημιουργηθούν οι σημερινές νέες εκβολές του στο Αιγαίο.

Δάσος Λαϊλιά -Σφαγνώνας

Ο Λαϊλιάς προσφέρει καταφύγιο σε μεγάλα θηλαστικά και πτηνά, σπάνια και κοινά. Οι λίγες καφετιές αρκούδες της Β. Ελλάδας βρίσκουν άσυλο στο βόρειο απόκρημνο τμήμα του. Αγριόγαλος και αγριόκοτες φωλιάζουν στα υψίκορμα πεύκα του και ζαρκάδια, αγριογούρουνα, βίδρες, αρπακτικά ακόμα και πεδινές πέρδικες αποτελούν την πανίδα του, ενώ σπάνια φυτικά είδη, μοναδικής επιστημονικής αξίας, φιλοξενούνται, επίσης, στο χώρο αυτό. Πέντε είδη, πέντε υποείδη, πέντε ποικιλίες, μια μορφή και ένα υβρίδιο καταγράφονται εδώ για πρώτη φορά, ως νέα για την επιστήμη.

Στο κέντρο του δάσους, ένα θαυμάσιο, μοναδικό παλαιοβοτανικό μουσείο, ο Σφαγνώνας του Λαϊλιά, έκτασης 30.000 στρεμμάτων, αποτελεί ένα καταφύγιο Άγριας Ζώνης στην περιοχή βόρεια των οικισμών Αγίου Ιωάννη – Επταμύλων. Στον χώρο αυτό - που ανακηρύχθηκε διατηρητέο Μνημείο της Φύσης με την Υ.Α. 105497/6459/11.08.86 έγιναν γεωλογικές έρευνες και διαπιστώθηκε η μεταπαγετώδης εξέλιξη του δάσους της περιοχής, με τις εναλλαγές των ειδών σε συνδυασμό με την ανθρωπογενή επίδραση. Διαπιστώθηκε δηλαδή η ύπαρξη, από το 2.000 π.Χ. φυλώρας, λεπτοκαρύας και δρυός, που με τη διαδοχή του χρόνου σήμερα έχουν αντικατασταθεί από οξιά και δασική πεύκη. Κριτήριο και αποδεικτικό στοιχείο η γύρη των δένδρων που διατηρήθηκε αναλλοίωτη μέσα στο όξινο τελματώδες εδαφικό υπόστρωμα του Σφαγνώνα.

Ο Σφαγνώνας είναι μια βαλτώδης και ελώδης έκταση, τόπος των εύκρατων και ψυχρών ή ορεινών περιοχών του βορείου ημισφαιρίου με κύριο ευδόκιμο είδος τα φυλλόβρυα της τάξης των σφαγνώδων (μοναδικό γένος το Σφάγγον-Sphagnum με 350 είδη) που είναι βρύα με βλαστό όρθιο που φθάνει τα 30 cm ύψος, πολύκλαδο με πυκνό φύλλωμα. Ιδιάζουσα η μορφολογική τους και ανατομική διάπλαση με παρουσία υδροφόρου ιστού από νεκρά κύτταρα στο βλαστό και τα φύλλα. Η κάτω πλευρά του βλαστού νεκρώνεται με το χρόνο και με τη μακροχρόνια χωρίς οξυγόνο αποσύνθεση δημιουργεί την «τύρφη» ή «ποάνθρακα».

Άλλοι Βιότοποι

Από τον Στρυμόνα έχουν δημιουργηθεί, διαδοχικά, τα τελευταία είκοσι χρόνια και άλλοι μικρότεροι υγρότοποι, διάσπαρτοι γύρω και ανάμεσα στις ρυζοκαλλιέργειες του νομού, στο κεντρικό μέρος του κάμπου.

Δάση

Τα δάση του νομού, που καλύπτουν έκταση 820.000 στρεμμάτων, έχουν περιοριστεί στον ορεινό όγκο που περιβάλλει την πεδιάδα και μόνο η λευκοκαλλιέργεια - δημόσια και ιδιωτική - ακολουθεί τα αναχώματα του ποταμού Στρυμόνα ως την αποξηραμένη λίμνη της Αχινούς. Σύμφωνα με πληροφορίες από το Τμήμα Πρασίνου του Δήμου, στην επικράτεια του Δήμου Σερρών απαντώνται 2 δημοτικά δάση για τα οποία υπάρχουν Διαχειριστικές Μελέτες. Η μία έχει λήξει και βρίσκεται στο στάδιο

διενέργειας διαγωνιστικής διαδικασίας για την επικαιροποίησή της και η άλλη είναι σε διαδικασία έγκρισης.

Δάσος Λαϊλιά

Οι οροσειρές του Ν. Σερρών είναι κατάφυτες με δάση από δρυς, οξιές και δασική πεύκη. Η ξυλεία από τα δάση αυτά θεωρείται από τις καλύτερες. Ο Λαϊλιάς, ο οποίος είναι ο σπουδαιότερος δασικός πνεύμονας του νομού, βρίσκεται στο δυτικό τμήμα των βουνών της Βρόντους. Με έκταση 32.439,40 στρεμμάτων, το δάσος του Λαϊλιά αποτελείται από δρυ, δασική πεύκη, οξιές, φουντουκίες, έλατα, καστανιές και σκλήθρα. Η συνολική έκταση του δάσους κατανέμεται από άποψη μορφής, ως εξής:

- Δάσος 2.718,02 ή ποσοστό 83,79%
- Μερικώς δασοσκεπείς εκτάσεις 182,28 ή ποσοστό 5,62%
- Γεωργικές και δενδροκομικές καλλιέργειες
- Γυμνές εκτάσεις 181,48 ή ποσοστό 5,59%
- Άγονες κλπ. εκτάσεις
- Βραχώδεις - λίμνες - ποτάμια 162,16 ή ποσοστό 5,00%

Το δάσος του Λαϊλιά βρίσκεται βόρεια της πόλης των Σερρών και σε απόσταση 30 περίπου χιλιομέτρων από αυτή. Εξαπλώνεται στο δυτικό τμήμα των βουνών της Βρόντους, που αποτελούν τις νοτιο - νοτιοδυτικές παραφυάδες του βουνού Όρβηλος. Ειδικότερα το δάσος εξαπλώνεται σε ένα σχεδόν ανεξάρτητο δυτικό κλάδο των βουνών της Βρόντους, που πήρε την ονομασία «Λαϊλιάς». Το μέσο ύψος πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας είναι 1.725 μέτρα , με μικρότερο τα 700 μέτρα (Ρέμα Κουσλού) και μεγαλύτερο τα 1.849 μέτρα (Κορυφή Αλή Μπαμπά), με υψόμετρα που επικρατούν, από 1.100 έως 1.500 μέτρα. Το δάσος υπάγεται:

A. Διοικητικά:

- Στον Δήμο Σερρών (Δημοτική Ενότητα Ορεινής) 1.297,40 ποσοστό 40,00%.
- Στον Δήμο Σιντικής (ΔΕ Αχλαδοχωρίου) 1.128,64 ποσοστό 34,79%.
- Στον Δήμο Σιντικής (ΔΕ Σιδηροκάστρου) 819,90 ποσοστό 25,21%.

Β. Δασικά: Στο Δασοφυλακείο Ορεινής, στο Δασονομείο Χρυσοπηγής, στο Δασαρχείο Σερρών, στην Διεύθυνση Δασών Σερρών και στην αντίστοιχη της Περιφέρειας.

Γ. Δικαστικά: Στο Ειρηνοδικείο και στο Πρωτοδικείο Σερρών και στο Ειρηνοδικείο Σιδηροκάστρου.

Από το 1912 μέχρι και το 1934 ανήκε κατά κυριότητα στο Ελληνικό Δημόσιο και το διαχειριζόταν αυτό. Το Ελληνικό Δημόσιο το απέκτησε από το Τουρκικό Δημόσιο μετά την απελευθέρωση. Το 1934 το δάσος αναγνωρίστηκε ως ανταλλάξιμο και το διαχειρίστηκε η Υπηρεσία Διαχείρισεως Ανταλλάξιμης περιουσίας, που υπήρχε στις Σέρρες με τα στοιχεία Α.Κ. 11097. Το 1959 με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (29040/1434/14.02.59) το δάσος παραχωρήθηκε στο Υπουργείο Γεωργίας για 1.020.409 μεταλλικές δραχμές, που μετατράπηκαν σε 11.723.060 χάρτινες δραχμές.

Με το πρωτόκολλο παράδοσης και παραλαβής (03.06.1959) που υπέγραψαν ο Προϊστάμενος του Γραφείου Διαχείρισεως Ανταλλάξιμης περιουσίας Σερρών και ο Δασάρχης Σερρών, το δάσος πέρασε στη δικαιοδοσία του Υπουργείου Γεωργίας και αφού πληρώθηκε το αντίτιμο εκδόθηκε ο οριστικός τίτλος κυριότητας (1629/22.09.67), που μεταγράφηκε στα Βιβλία μεταγραφών Σερρών (35376/τόμος 282/ 09.01.1968). Έτσι ολόκληρη η έκταση ανήκει στο Ελληνικό Δημόσιο από το 1959, το οποίο και τη διαχειρίζεται.

Στη βόρεια πλευρά της κορυφής μέσα σε δάσος από οξιές και έλατα σε υψόμετρο 1.600 μέτρων, βρίσκεται και το χιονοδρομικό κέντρο του Λαϊλιά, δημιούργημα του Ορειβατικού Συλλόγου Σερρών, που είναι ένα από τα πιο αξιόλογα της Ελλάδας. Διαθέτει μία βασική χιονοδρομική πίστα μήκους 1.000 μέτρων και πλάτους 70 μέτρων, η οποία εξυπηρετείται από ένα συρόμενο χιονοδρομικό αναβατήρα ενώ υπάρχει και μία δεύτερη πίστα με μεγαλύτερο βαθμό δυσκολίας. Με κατάλληλο φωτισμό που τοποθετήθηκε στην πίστα γίνονται και νυχτερινές καταβάσεις. Κάθε χρόνο στο χιονοδρομικό κέντρο πραγματοποιούνται αγώνες καταβάσεων και δρόμου αντοχής, πανελλήνιοι, τοπικοί, περιφερειακοί και άλλοι χιονοδρομικοί αγώνες. Επίσης, λειτουργεί ένα σύγχρονο χιονοδρομικό περίπτερο-σαλέ.

[Κορυφές Όρους Μενοίκιου και Όρη Βροντούς](#)

Η περιοχή έχει πλούσια δάση από φυλλοβόλα και κωνοφόρα δέντρα. Έχει λιβάδια και ξέφωτα που υποστηρίζουν μια πλούσια ορεινή χλωρίδα. Επίσης υπάρχουν πολλά σπάνια είδη ή είδη περιορισμένης κατανομής στη Βαλκανική χερσόνησο.

Η βορειοδυτική πλαγιά του Όρους Λαϊλιά (Όρη Βροντούς) καλύπτεται από εκτεταμένα μεικτά παραγωγικά δάση οξιάς, δασικής πεύκης και άλλων φυλλοβόλων πλατύφυλλων. Η νότια πλευρά απαρτίζεται από μια σειρά αμφιθεατρικών λεκανών απορροής με διάσπαρτες συστάδες οξιάς, δασικής πεύκης και τεχνητές συστάδες μαύρης και τραχείας πεύκης από επιτυχημένες αναδασώσεις της εικοσαετίας του 1950-1970 που έγιναν για την αντιπλημμυρική προστασία της περιοχής των Σερρών.

Η δασοπονία στην περιοχή ασκείται αειφορικά και μάλιστα η εκδάσωση της ξυλείας δεν έχει μηχανοποιηθεί πλήρως, όπως σε πολλά άλλα παραγωγικά δάση και γίνεται μερικώς μηχανοποιημένα και κυρίως με ειδικά εκπαιδευμένα ζώα σύρσεως των κορμών (ημίονοι). Στην περιοχή υπάρχουν μεγάλα θηλαστικά π.χ. ζαρκάδια, αγριογούρουνα, βίδρες και καφετιές αρκούδες. Επίσης, υπάρχουν πτηνά όπως αγριόγαλος, αγριόκοτες, αρπακτικά και πεδινές πέρδικες.

Η συγκέντρωση πολλών σπάνιων ειδών και η μεγάλη ποικιλία οικοσυστημάτων καθιστούν την περιοχή πολύ σημαντική για την προστασία της χλωρίδας στη Βαλκανική περιφέρεια.

Ιερά Δέντρα - Υψωμένα δένδρα ή δάση

Η δημιουργία και ύπαρξη τέτοιων δασών είναι αρχαιότατη, η δε διαχείρισή τους περιορίζεται στη φύλαξη από υλοτομία, ξύλευση, βοσκή, κλαδονομή κλπ.

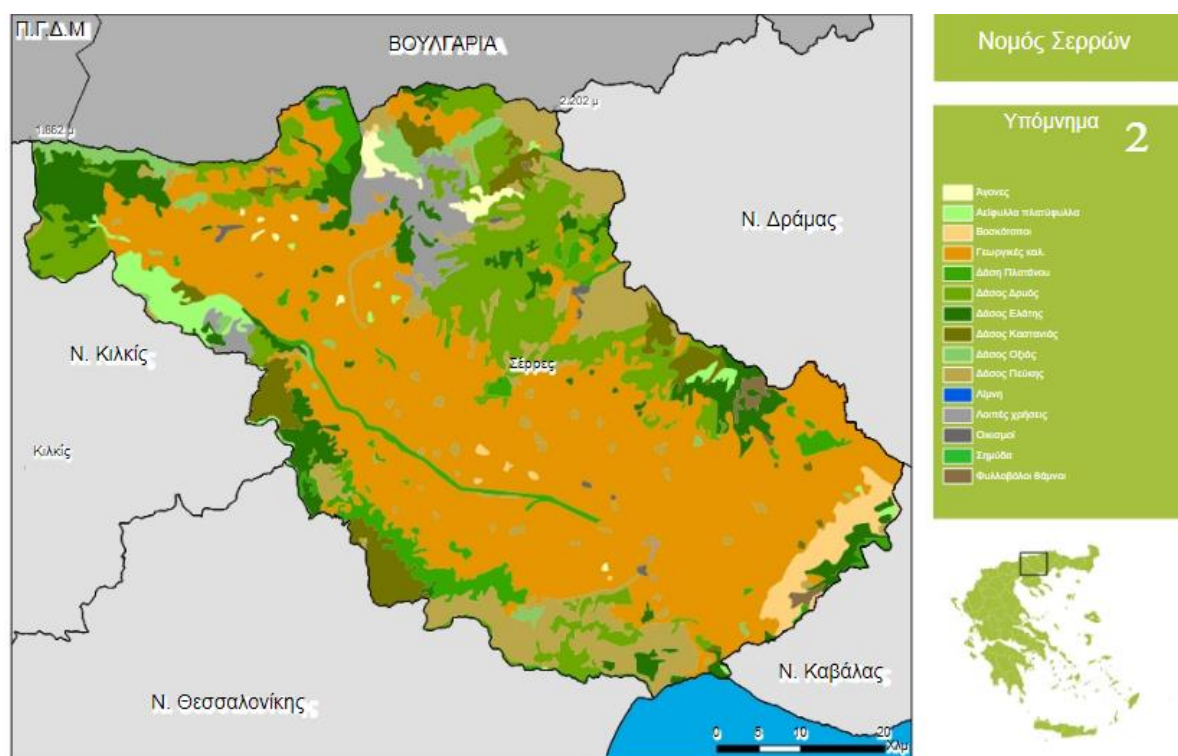
Για ενίσχυση της προστασίας, το δάσος, αφιερώνεται σε κάποιον Άγιο στη μνήμη του οποίου δημιουργείται μια μικρή εκκλησία. Η ανακήρυξη και η αφιέρωση του δάσους γίνεται με ιεροτελεστία που τελείται κάποια Κυριακή μετά την απόλυση της εκκλησίας. Ο ιερέας ακολουθούμενος από όλο το εκκλησίασμα, πηγαίνει επί τόπου και διαβάζει ευχές κηρύσσοντας το υπό την προστασία της εκκλησίας. Άλλοτε η ιεροτελεστία γίνεται και με τους ιερείς των γειτονικών χωριών για να δώσει επισημότερη σημασία στο γεγονός.

Τα δάση ή δασύλλια αυτά ονομάζονται Κουρί και είναι χαρακτηριστικό πως δεν λείπουν από όλα σχεδόν τα ορεινά χωριά της Ελλάδος. Έτσι ξέρουμε για το μικρό και μεγάλο Κουρί του Ξηροτόπου, το Κουρί της Ορεινής, του Ελαιώνα κλπ.

Πολλές φορές η κήρυξη του δάσους Κουρί γίνεται με την «ύψωση» δηλαδή με την ιεροπραξία κατά την οποία επιλέγεται ένα μεγάλο και καλό δένδρο, στον κορμό του οποίου ανοίγεται μια μικρή τρύπα και τοποθετείται μέσα της προηγουμένως άρτος που σφραγίζεται με κερί. Ο άρτος αυτός που είναι το γνωστό «ύψωμα» χαρακτηρίζει το δένδρο ως «υψωμένο» και με τον τρόπο αυτό προστατεύεται και το χωριό από τον κίνδυνο κάποιας επιδημίας κλπ.

Όλη αυτή η διαδικασία είχε σαν αποτέλεσμα να δημιουργηθούν μεγάλα αιωνόβια δένδρα και σημαντικά δασύλλια γύρω από κάθε εκκλησία ή ακόμη εκεί που υπήρχαν τα υψωμένα δένδρα.

Εικόνα: Χαρτογραφική αποτύπωση των βασικών τύπων κάλυψης γης στο νομό Σερρών (Κατηγορίες Υπουργείου Γεωργίας)

Πηγή: Διεύθυνση Δασών ΠΚΜ (www.dasodata.gr/images/EFARMOGES/Perifereia/Serres.htm)

Υδατικοί Πόροι

Στο δάσος του Λαϊλιά υπάρχει ένα πλήθος φυσικών πηγών σε όλη την έκταση της περιοχής και τα περισσότερα ρέματα έχουν συνεχή ροή. Είναι στοιχεία της φυσικής τοπογραφίας της κάθε περιοχής και πρέπει να προστατεύεται και να διαφυλάσσεται η φυσική τους μορφή και κατάσταση.

Ποταμοί

Τα ποτάμια αναμφισβήτητα αποτελούν αξιόλογη φυσική κληρονομιά. Οι κυριότεροι ποταμοί του Ν. Σερρών είναι ο Στρυμόνας, ένας από τους μεγαλύτερους της χώρας, ο Μπούτκοβας που είναι παραπόταμος του Στρυμόνα, ο Αγγίτης επίσης παραπόταμος του Στρυμόνα, ο Εξάβης, ο Κοπατσίνα και ο Ξηροπόταμος.

Ο ποταμός **Στρυμόνας** εισερχόμενος βορείως από τη Βουλγαρία, μέσω των στενών της Κούλας μεταξύ των ορέων Κερκίνης και Ορβύλου διασχίζει την πεδινή περιοχή και εκβάλλει νοτίως στο Στρυμονικό κόλπο, διερχόμενος μεταξύ των ορέων Κερδυλλίων και Παγγαίου. Έχει συνολικό μήκος 360 km (από τα οποία 242 km στο Βουλγαρικό έδαφος και 118 km στο Ελληνικό). Λίγο πριν της εκβολές του δέχεται τα νερά του Αγγίτη ποταμού, ο οποίος αποστραγγίζει τη γειτονική λεκάνη της Δράμας.

Η συνολική έκταση της λεκάνης του ποταμού Στρυμόνα ανέρχεται σε 17.150 km². Το κύριο τμήμα της λεκάνης αναπτύσσεται εκτός των ελληνικών συνόρων (Βόρεια Μακεδονία, Βουλγαρία), σε έκταση που ανέρχεται σε 10.364 km². Το ελληνικό τμήμα της λεκάνης του ποταμού ανέρχεται σε 6.759 km² που αντιστοιχεί στο 39,45% της συνολικής του έκτασης. Στην έκταση αυτή περιλαμβάνεται τόσο η ταφρολεκάνη των Σερρών, όσο και η λεκάνη του ποταμού Αγγίτη, της οποίας το μεγαλύτερο μέρος καταλαμβάνει η λεκάνη της Δράμας. Η έκταση της ταφρολεκάνης των Σερρών, ανέρχεται σε 3.714,8 Km².

Ρέμα Αγ. Γεωργίου

Το ρέμα - χείμαρρος του Αγίου Γεωργίου σχηματίζεται εντός του ομώνυμου οικισμού της Δ.Ε. Σερρών και καλύπτει τον ανατολικό τομέα της πόλης των Σερρών με κατεύθυνση Β-Ν. Αποτελείται κυρίως από ένα υδρολογικό κεντρικό αγωγό μόνιμης ροής στον οποίο συμβάλουν άλλοι μικρότεροι μη μόνιμης ροής κλάδοι, οι οποίοι όμως δεν μπορούν μορφολογικά να διακριθούν ως ξεχωριστά ρέματα.

Μορφολογικά η λεκάνη απορροής παρουσιάζει πεπλατυσμένο ατρακτοειδές σχήμα με μικρή κλίση προς τα βορειοανατολικά. Το υδρογραφικό δίκτυο αυτού παρουσιάζει ξεκάθαρη δενδριτική μορφή ακόμα και όταν διατρέχει τους πλουτωνικές γρανιτικές – μονζονιτικές διεισδύσεις στο κεντρικό και βόρειο τμήμα της λεκάνης. Οι γωνίες συμβολής των κλάδων είναι γενικά μικρότερες των 90ο, παρουσιάζοντας μονάχα εξαιρέσεις καθετότητας στα τμήματα όπου έχουμε ακριβώς παράλληλη κίνηση του ρέματος με την υδροκριτική καμπύλη.

Το ρέμα του Αγίου Γεωργίου είναι (4ου) τετάρτου Βαθμού κατά Strahler. Το τοπογραφικό υψόμετρο απόληξης της λεκάνης απορροής είναι $\cong 70\text{m}$ ενώ το μέγιστο ακραίο υψόμετρο είναι της τάξης των 1032m (κορυφή Σκέπασμα). Μέγιστο ανάγλυφο (Hb) = (1032-70)=962m. Το συνολικό εμβαδόν της λεκάνης απορροής υπολογίζεται στα 23,1 km². Το συνολικό μήκος της υδροκριτικής γραμμής είναι: 27.630m. Η μέση κλίση της λεκάνης απορροής, για συνολικό μήκος ισοϋψών=371.956m υπολογίζεται 32,17%.

Στη διαδρομή του ρέματος προς το νότο συμβάλλει στο ρέμα των Οινουσσών και στη συνέχεια, μαζί με το ρέμα Αγίων Αναργύρων στον ποταμό Αγίου Ιωάννη που καταλήγει στον Στρυμόνα ποταμό Νοτιοανατολικά της Τ.Κ. Βαλτοτοπίου του Δήμου Εμ. Παπά.

Η περιοχή του ρέματος ανήκει στο Δίκτυο ΦΥΣΗ 2000 (Natura) περιοχής, με κωδικό Gr1260003 “Άγιος Ιωάννης - Επτάμυλοι” και με κωδικό Gr1260009 και ονομασία “Μενοίκιο – Κούσκουρας” (έκταση 27542 ha).

Μέγα Ρέμα: Αποτελεί το δυτικό σύνορο του δήμου Σερρών. Η υδρολογική του λεκάνη παρουσιάζει καθαρά γραμμικό χαρακτήρα με βασικό άξονα ανάπτυξης προσανατολισμένο κατά βορρά -νότο. Η συνολική επίπεδη φαινόμενη έκταση της λεκάνης υπολογίζεται στα 17,4 km².

Ρέμα του παλιού ΧΥΤΑ (ρέμα δυτικά του ρέματος της Αγίας Βαρβάρας) εμφανίζεται με ατρακτοειδές επιμηκυσμένο σχήμα με τον κεντρικό άξονα του να έχει γενική διεύθυνση Ν^Β, με ελαφριά κλίση προς τα δυτικά. Το εμβαδόν της λεκάνης υπολογίζεται στα 1,435km².

Ρέμα Αγ. Βαρβάρας: Το ρέμα, μη μόνιμης ροής, αποτελεί το αποτέλεσμα της συμβολής τουλάχιστον τριών φυσικών υδραυλικών αγωγών απορροής: Φουντουκιά 3ου Βαθμού, Βαμμένο 3ου Βαθμού και Αναβαλλούσα 4ου Βαθμού.

Το αποτέλεσμα της συμβολής των παραπάνω είναι το Ερυθρόρεμα, το οποίο στο τέλος της υδραυλικής του διαδρομής εκβάλλει - συμβάλει στο τοπικό τελικό αποδέκτη το ρέμα της Αγίας Βαρβάρας. Η λεκάνη απορροής στο σύνολο της εμφανίζει καθαρά στενόμακρη επιμήκη μορφή με ένα μικρό πλάτωμα προς τα ανατολικά στο βόρειο τμήμα του. Η λεκάνη απορροής του ρέματος περιλαμβάνει στο εσωτερικό της σχηματισμούς τόσο εδαφικούς και βραχώδεις αλλά και ενδιάμεσου χαρακτήρα (ανάλογα με τον βαθμό διαγένεσης). Παρουσιάζει επίσης και μεγάλη ποικιλία στις φάσεις ιζηματογένεσης - δημιουργίας των κατά τόπους εδαφικών - ημιεδαφικών σχηματισμών, φάσεις που χαρακτηρίζουν το γενικό περιβάλλον απόθεσης αυτών (Λιμναίο - Θαλάσσιο - Χερσαίο περιβάλλον). Το συνολικό εμβαδά της λεκάνης υπολογίζεται στα 32,63 km².

Όσον αφορά το παραπάνω ρέμα, στο πλαίσιο μελέτης που εκπονήθηκε με την επίβλεψη της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της πρώην Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Σερρών, πραγματοποιήθηκε διευθέτηση με ταυτόχρονη οριοθέτηση τμήματός του, από την Ε.Ο. Σερρών - Θεσσαλονίκης έως το Αυτοκινητοδρόμιο Σερρών μήκους περίπου 2,5 km..

Ρέμα Μιλινκιώτικα: Πρόκειται για ένα μικρό σχετικά ρέμα γενικά μη μόνιμης ροής. Το συγκεκριμένο ρέμα λόγω του ότι εκβάλλει τα επιφανειακά απορρέοντα του ύδατα στο εσωτερικό της πόλης των Σερρών έχει υπογειοποιηθεί στο τελικό ακραίο σημείο εκβολής. Οι υδάτινες ποσότητες που τυχόν διαφεύγουν συλλέγονται από κατώτερο αποχετευτικό δίκτυο αυτής.

Τυπικά το υδρογραφικό δίκτυο του ρέματος έχει γενικά δενδριτική μορφή, με γωνίες συμβολής των υποκλάδων μικρότερες των 90°. Η κύρια διεύθυνση ανάπτυξης αυτού είναι ΒΔ - ΝΑ. Το συνολικό εμβαδά της λεκάνης απορροής υπολογίζεται στα 1,535 km².

Ρέματα Επταμύλων – Οινούσσας: Πρόκειται για έξι (6) μικρούς ρεματικούς σχηματισμούς με προφανή μη μόνιμη ροή. Τα πέντε ρέματα είναι 2ου βαθμού κατά

Strahler. Μοναδική εξαίρεση αποτελεί ο κεντρικός ρεματικός αγωγός ο οποίος είναι 3ου βαθμού. Η συνολική λεκάνη απορροής υπολογίζεται σε 4,98 km².

Ρέμα Κοκκινόρεμα: Πρόκειται προφανώς για το μεγαλύτερο ρέμα - χείμαρρο του συγκροτήματος του Δήμου Σερρών, το οποίο εμφανίζει μόνιμη ροή. Το γενικό μορφολογικό του σχήμα είναι τόσο επίμηκες όσο και πεπλατυσμένο. Αποτελεί το αποτέλεσμα συμβολής πολλών ρεμάτων που αποστραγγίζουν περιοχές πολύ έξω από τα γεωγραφικά όρια του Δήμου όπως π.χ. την περιοχή της Άνω Βροντού στα βόρεια σύνορα με το νομό Δράμας.

Ορισμένα από τα ρέματα που συμβάλλουν το ένα στο άλλο είναι τα εξής: Ρέμα Ζεστό (Άνω Βροντού), 3ου Βαθμού, Ρέμα Διαβόλου (Κορυφή Άγιος Κωνσταντίνος - Βόρεια του Μενοίκιου), 4ου Βαθμού, Ρέμα Προδρόμου (Μονή Τιμίου Προδρόμου), 4ου Βαθμού, Ρέματα Μαύρο, Μανδράς, Χάνια και Γαλαζόνερο (βορειότερα της Σπανακοκορυφής), ρέματα 2ου και 3ου Βαθμού, Κοκκινόρεμα (νότια της Μονής Τιμίου Προδρόμου), 5ου Βαθμού κατά Strahler έπειτα από συμβολή των ρεμάτων Προδρόμου & Διαβολόρεμα.

Η γενική μορφολογική διάταξη του υδρογραφικού του δικτύου είναι δενδριτική. Το συνολικό εμβαδόν της λεκάνης απορροής υπολογίζεται σε 117,067 Km².

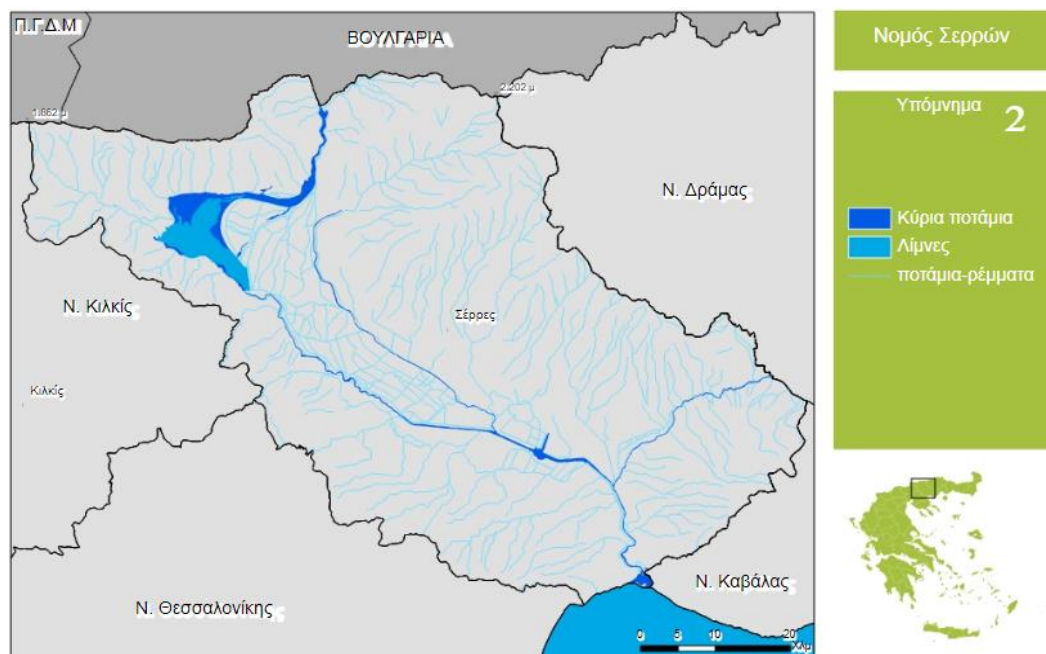
Ρέμα Οινούσσας: Το ρέμα διατρέχει τα βόρεια τμήματα του οικισμού Οινούσσας. Θα μπορούσε να θεωρηθεί και υποκλάδος του Κοκκινόρεματος αλλά λόγω του ότι συμβάλει στο κατώτερο τμήμα του Κοκκινόρεματος το εξετάζουμε ξεχωριστά. Πρόκειται προφανώς για ρέμα μη μόνιμης ροής, με γενικά επίμηκες σχήμα. Το συνολικό εμβαδόν της λεκάνης απορροής υπολογίζεται σε 4,75 Km².

Ρέμα Οινούσσας –Χιονοχωρίου: ρέμα μη μόνιμης ροής το οποίο αποστραγγίζει τη περιοχή μεταξύ του οικισμού Οινούσσας και Χιονοχωρίου. Κύριο τοπογραφικό χαρακτηριστικό είναι το λοφώδες πλάτωμα «Γυμνή Κορυφή». Παρουσιάζει επίσης δενδριτική μορφή υδρογραφικού δικτύου. Το συνολικό εμβαδόν της λεκάνης απορροής υπολογίζεται σε 2,36 Km².

Ρέμα Χιονοχωρίου: ρέμα μη μόνιμης ροής το οποίο αποστραγγίζει την ευρύτερη περιοχή του οικισμού Χιονοχωρίου. Αν και εμφανίζει έλλειψη πυκνού υδρογραφι-

κού δικτύου έχει επίσης δενδριτική μορφή. Το συνολικό εμβαδόν της λεκάνης απορροής υπολογίζεται σε 2,43 Km².

Εικόνα: Χάρτης Υδρογραφικού δικτύου

Πηγή: Διεύθυνση Δασών ΠΚΜ (www.dasodata.gr/images/EFARMOGES/Perifereia/Serres.htm)

Ρέμα Σύνορο: Πρόκειται για ρέμα μη μόνιμης ροής το οποίο αποστραγγίζει την ευρύτερη περιοχή στα ακραία ανατολικά όρια του Ν. Σερρών. Το υδρογραφικό του δίκτυο είναι δενδριτικής μορφής. Το συνολικό εμβαδόν της λεκάνης απορροής υπολογίζεται σε 4,34 Km².

Ρέμα ανατολικά του Χιονοχωρίου: Ρέμα μη μόνιμης ροής το οποίο αποστραγγίζει την ευρύτερη περιοχή στα ανατολικά του οικισμού Χιονοχωρίου. Αν και γενικά εμφανίζει έλλειψη πυκνού υδρογραφικού δικτύου, έχει επίσης δενδριτική μορφή. Το συνολικό εμβαδόν της λεκάνης απορροής υπολογίζεται σε 4,06 Km².

Χείμαρρος Αγίων Αναργύρων

Πρόκειται για ρέμα - χείμαρρο με μόνιμη ροή με μοναδική εξαίρεση ορισμένες μέρες του Ιουλίου όπου είτε λόγω περιορισμού των βροχοπτώσεων είτε λόγω ανθρωπίνης παρέμβασης, κατακρατούνται - εκτρέπονται προς άρδευση ικανές υδάτινες ποσότητες στα βόρεια τμήματα της συνολικής λεκάνης του ρέματος, με αποτέλεσμα τη ξήραυσή του στα νότια τμήματα. Ο χείμαρρος των Αγίων Αναργύρων αποτελεί το

αποτέλεσμα συμβολής των εξής κλάδων ρεμάτων: Προφήτη Ηλία-4^{ου} βαθμού, στα βορειοδυτικά της γενικής λεκάνης απορροής, Γυμνό ρέμα-4^{ου} βαθμού, στα βορειοανατολικά της γενικής λεκάνης απορροής, ρέμα Πατέρα-5^{ου} βαθμού, αποτέλεσμα συμβολής των παραπάνω, κατέχει τον κεντρικό άξονα της λεκάνης.

Το ρέμα Πατέρα στο ύψος της τοποθεσίας “πράσινη κορυφή” αλλάζει τη γενική του διεύθυνση από ΒΑ - ΝΔ σε ΒΔ - ΝΑ και μετονομάζεται ή μεταπίπτει στο καθ’ εαυτό ρέμα -χειμάρρο των Αγίων Αναργύρων.

Γενικά το σχήμα της συνολικής λεκάνης απορροής είναι επιμηκυμένο με σταθερό οριζόντιο πλάτος ως τη θέση του οικισμού Χρυσοπηγή, βορειότερα από την οποία εμφανίζει αξιοσημείωτη αύξηση του πλάτους. Το συνολικό εμβαδόν της λεκάνης απορροής υπολογίζεται στα 78,106 km².

Φράγματα – Λιμνοδεξαμενές: Τόσο τα φράγματα όσο και οι λιμνοδεξαμενές πέρα από τη συγκέντρωση νερού για άρδευση, αποτελούν πόλο έλξης για αναψυχή, αλλά και για επενδύσεις αγροτουριστικών μονάδων κ.λ.π.. Μερικές δεκάδες τέτοιων έργων (λιμνοδεξαμενές) έχουν κατασκευασθεί κυρίως στην περιοχή Άνω Βροντούς και δευτερευόντως στην περιοχή Ορεινής. Όμως σε επίπεδο Νομού η συνολική χωρητικότητα των λειτουργούντων μικρών φραγμάτων - λιμνοδεξαμενών δεν ξεπερνά τις 750.000 μ³ νερού και με δεδομένο μία τουλάχιστον κατά την διάρκεια της αρδευτικής περιόδου αναπλήρωση, η συνολική αρδευόμενη έκταση που εξυπηρετούν τα μικρά φράγματα και λιμνοδεξαμενές, δεν ξεπερνά τα 5.000 στρ.

Υπόγειοι υδατικοί πόροι

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον, ιστορικό και τεχνικό, έχει το σύστημα αξιοποίησης των υπογείων υδάτων, που είναι ταυτόχρονα και σύστημα άρδευσης που λέγεται Qanat, ή περσικές κανάτες, ή "Κιούγκια".

Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης ανακάλυψε, επισκέυασε και κατέγραψε το αρχαίο αυτό σύστημα στην περιοχή Φυλλίδας, ένα σύστημα για την υπόγεια συλλογή του νερού και μεταφορά του στα περισσότερα χωριά της περιοχής. Αξιοσημείωτο είναι πως όλα σχεδόν τα τμήματά του μπορούν να λειτουργήσουν εύκολα (μερικά λειτουργούν ήδη). Το σημαντικότερο ίσως χαρακτηριστικό του είναι ότι το νερό που διακινείται μέσω αυτού του συστήματος είναι απαλλαγμένο από

επιφανειακές ρυπάνσεις, (λιπάσματα, φάρμακα κ.λπ.), είναι κρύο και άφθονο. Αξίζει να σημειωθεί ότι η προσπάθεια αποκατάστασης του συστήματος πρόκειται να συνεχιστεί σε ολόκληρο τον νομό, σε οικισμούς που δεν άλλαξαν τοποθεσία από την ίδρυση τους. Η εξεύρεση άφθονου και καθαρού νερού αποτελεί την πρωταρχική μέριμνα όλων των αρμόδιων φορέων.

Προστατευόμενες Περιοχές Δήμου Σερρών - Περιοχές Natura

Το δίκτυο Natura 2000 στην Ελλάδα περιλαμβάνει 241 Τόπους Κοινοτικής Σημασίας σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ και 202 Ζώνες Ειδικής Προστασίας της ορνιθοπανίδας σύμφωνα με την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ, που καλύπτουν συνολικά έκταση περίπου 5,5 εκ. εκταρίων. Το ελληνικό τμήμα του δικτύου Natura 2000 έχει περιλάβει την πλειονότητα των περιοχών της χώρας που προστατεύονται από την εθνική νομοθεσία και έχουν διεθνείς χαρακτηρισμούς.

Στον Δήμο Σερρών, **οι Τόποι Κοινοτικής Σημασίας SCI** είναι οι εξής:

1. Αϊ – Γιάννης – Επτάμυλοι με κωδικό περιοχής (GR1260003) όπου το καθεστώς προστασίας σε Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο είναι καταφύγιο θηραμάτων.
2. Κορυφές όρους Μενοίκιου – Όρος Κουσκουράς – Ύψωμα με κωδικό περιοχής (GR1260004) όπου το καθεστώς προστασίας σε Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο είναι καταφύγιο θηραμάτων. Σε Διεθνές επίπεδο αποτελεί σημαντική περιοχή για τα πουλιά.
3. Όρη Βροντούς – Λαϊλιάς - με κωδικό περιοχής (GR1260007) όπου το καθεστώς προστασίας σε Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο είναι διατηρητέο μνημείο της φύσης και ελεγχόμενη κυνηγετική περιοχή.
4. Ευρύτερη περιοχή του Δικτύου Φύση (Natura) 2000 με κωδ. GR1260009 ΖΕΠ : "Κοιλάδα Τιμίου Προδρόμου-Μενοίκιο"

Οι Ζώνες ειδικής προστασίας SPA (Ευρύτερη περιοχή του Δικτύου Φύση- Natura) είναι η Κοιλάδα Τιμίου Προδρόμου – Μενοίκιο με κωδικό περιοχής (GR1260009), όπου το καθεστώς προστασίας σε Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο είναι καταφύγιο θηραμάτων. Σε Διεθνές επίπεδο είναι σημαντική περιοχή για τα πουλιά.

Επίσης στον Δήμο Σερρών υπάρχουν τα παρακάτω Μόνιμα Καταφύγια Άγριας Ζωής, που ιδρύθηκαν έως το 2000:

1. Βιρός - Ι. Μ. ΑΓ. Νικολάου (Επτάμυλοι)
2. Σκοπιά (Σέρρες)
3. Ο Σφαγνώνας στο δάσος του Λαϊλιά Σερρών

Τέλος, υπάρχει Κρατικό Εκτροφείο Θηραμάτων στην Χρυσοπηγή Σερρών και Ελεγχόμενη Κυνηγετική Περιοχή.

Προβλήματα Ρύπανσης

Αναφορικά με τη ρύπανση και με την υποβάθμιση γενικότερα του φυσικού περιβάλλοντος, παρατηρούνται τα εξής προβλήματα:

- Υπερβόσκηση και ανισόρροπη κατανομή κτηνοτροφικού κεφαλαίου.
- Δημιουργία αγρών σε μεγάλες κλίσεις και εκχερσώσεις για ακτήμονες.
- Χειμαρρικά φαινόμενα. Αδυναμία κατασκευής φυτοτεχνικών έργων.
- Πλημμελής έλεγχος των χρήσεων γης.
- Αλόγιστη και ανεξέλεγκτη χρήση φυτοφαρμάκων και χημικών λιπασμάτων που αποτελούν τους κύριους παράγοντες γεωργικής ρύπανσης.
- Ρύπανση του Στρυμόνα από την απόπλυση χημικών παρασκευασμάτων του γεωργικού τομέα.
- Παράνομη καύση των υπολειμμάτων γεωργικής δραστηριότητας πχ κάψιμο καλαμιών.
- Άστοχη εκμετάλλευση των υπόγειων υδάτων από γεωτρήσεις.
- Έλλειψη οριοθέτησης των χρήσεων γης στους υγροτόπους και βιοτόπους.
- Αυθαίρετη και άναρχη δόμηση.
- Ανεξέλεγκτη λειτουργία των λατομείων. Ελλιπής αποκατάσταση των πληγέντων από τη λατομική δραστηριότητα περιοχών που δημιουργούν αισθητικές και περιβαλλοντικές πληγές στο φυσικό περιβάλλον του Δήμου.

Ατμοσφαιρική ρύπανση

Οι εθνικοί στόχοι για την αντιμετώπιση της **ατμοσφαιρικής ρύπανσης** συνάδουν με τους στόχους της Οδηγίας 2001/81/EC “National Emissions Ceilings Directive” για τη

χρονική περίοδο μέχρι το 2010, και στη συνέχεια αναπροσαρμόζονται στο πλαίσιο της κοινής στρατηγικής και των αποφάσεων των αρμοδίων οργάνων της Ε.Ε.

Στην Ελλάδα, ισχύουν νομοθετημένα όρια και στόχοι για τους ρύπους διοξείδιο του θείου, αιωρούμενα σωματίδια (ΑΣ10), διοξείδιο του αζώτου, όζον, μονοξείδιο του άνθρακα, βενζόλιο, μόλυβδος, αρσενικό, κάδμιο, υδράργυρος και βενζο(α)πυρένιο, σύμφωνα με τα όρια ποιότητας ατμόσφαιρας που έχουν καθιερωθεί στην Ε.Ε. Τα όρια αυτά αναφέρονται τόσο στην προστασία της ανθρώπινης υγείας όσο και των οικοσυστημάτων.

Στον Δήμο Σερρών υπάρχουν και λειτουργούν 2 σταθμοί μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Με δεδομένο ότι, στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου παρατηρείται συγκέντρωση βιομηχανικών - βιοτεχνικών δραστηριοτήτων, παρατηρούνται σημειακές πηγές εκπομπών αερίων ρύπων, που όμως δεν είναι ικανές να υποβαθμίσουν την ποιότητα του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος της περιοχής. Επιπλέον, οι δραστηριότητες μεταποίησης που εντοπίζονται είναι σχετικά μικρού μεγέθους και ως εκ τούτου δεν παρατηρείται υποβάθμιση της ποιότητας του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος της περιοχής. Τέλος, παρατηρείται σχετική ρύπανση της ατμόσφαιρας από την κυκλοφορία των οχημάτων στο οδικό δίκτυο του Δήμου, κυρίως μέσα στην πόλη.

Όσον αφορά την ενεργειακή κατανάλωση όσο και το ανθρακικό αποτύπωμα, η αναγωγή των αποτελεσμάτων του ΣΔΑΕ βάσει του πληθυσμού υπέδειξε ικανοποιητική επίδοση του Δήμου όσον αφορά την κατανάλωση ενέργειας ανά κάτοικο με 16,2MWh, ενώ είναι εμφανές ότι υπάρχουν σημαντικά περιθώρια βελτίωσης στις αντίστοιχες CO₂ ανά κάτοικο που ανέρχονται σε 5,3 τόνους. Ο μέσος όρος άλλων 31 ελληνικών μικρών και μεσαίων πόλεων όπου η κατανάλωση ενέργειας ανέρχεται σε 12,5 MWh και οι εκπομπές CO₂ σε 6,1 τόνους.

Συνολικά, η ποιότητα του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος της περιοχής βρίσκεται γενικά σε καλή κατάσταση.

Ηχορύπανση

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Μελέτης «Αξιολόγηση περιβαλλοντικού θορύβου στο πλαίσιο εφαρμογής της Οδηγίας 2002/49/ΕΚ για τα Πολεοδομικά Συγκροτήματα

Θεσσαλονίκης & Σερρών - Μελέτη Μ.8 - Δήμοι Σερρών & Καλαμαριάς Θεσσαλονίκης» του ΥΠΕΚΑ, ο πληθυσμός του οικισμού των Σερρών ανά ζώνη οδικού κυκλοφοριακού θορύβου για τους δείκτες Lden & Lnight⁸ στην πιο εκτεθειμένη πρόσοψη σε όλους τους ορόφους των κτηρίων παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας: Πληθυσμός ανά ζώνη θορύβου για τους δείκτες θορύβου Lden & Lnight στην πιο εκτεθειμένη πρόσοψη σε όλους τους ορόφους των κτηρίων στο Π. Σ Σερρών

α/α	Κατηγορίες	Αριθμός κτηρίων	Πληθυσμός
1	>70dBA του δείκτη Lden & >60 dBA του δείκτη Lnight	840	7.162
2	>65dBA του δείκτη Lden & >55 dBA του δείκτη Lnight	3.215	19.731
3	>60dBA του δείκτη Lden & >50 dBA του δείκτη Lnight	9.640	49.160
Σύνολο στο Π.Σ Σερρών		16.029	57.878

Πηγή: ΥΠΕΚΑ, 2015

Ως ανώτατα επιτρεπόμενα όρια δεικτών οδικού, σιδηροδρομικού και αεροπορικού θορύβου καθορίζονται τα ακόλουθα:

α. Για τον δείκτη Lden (24-ωρος) : τα 70 dB

β. Για τον δείκτη Lnight (8-ωρος νυκτερινός) : τα 60 dB

Στους Στρατηγικούς Χάρτες Θορύβου για την πόλη των Σερρών, αποτυπώνονται οι οδοί και περιοχές με δείκτη Lden πάνω από 70db. Η μεγαλύτερη συγκέντρωση αυτών παρατηρείται στο Εμπορικό και Διοικητικό Κέντρο και στις οδούς Βενιζέλου, Βασιλείου, Εθν. Αντίστασης, Κωνσταντινουπόλεως, Ερμού, Σολωμού, Μεγ. Αλεξάνδρου, Μεραρχίας, Ραιδεστού, Παπανδρέου με αντίστοιχες υψηλές καταγραφές 65-75dB στους ανοιχτούς χώρους των πλατειών Εμπορίου, ΙΚΑ, και περί του Κεντρικού Πάρκου.

⁸ Ο Lden είναι δείκτης του επιπέδου του συνολικού θορύβου την ημέρα, το βράδυ και τη νύχτα, ο οποίος χρησιμοποιείται για την ποσοτικοποίηση της όχλησης που συνδέεται με την έκθεση στο θόρυβο. Ο Lnight είναι δείκτης του ηχητικού επιπέδου κατά την νύχτα.

Πίνακας: Αριθμός κτηρίων με ευαίσθητες χρήσεις ανά ζώνη για τους δείκτες θορύβου Lden & Lnight στην πιο εκτεθειμένη πρόσοψη στο Π. Σ Σερρών

ΖΩΝΗ ΘΟΡΥΒΟΥ dB(A)	Αριθμός κτηρίων με ευαίσθητες χρήσεις	
	Lden	Lnight
45 -50	0	12
50 – 55	1	33
55 – 60	11	19
60 – 65	32	5
65 – 70	21	1
70 – 75	6	0
>75	1	0
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΖΩΝΕΣ ΘΟΡΥΒΟΥ	72	70
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ	72	72

Πηγή: ΥΠΕΚΑ, 2015

Επιπλέον, σύμφωνα με την ως άνω μελέτη εντοπίζονται 72 κτήρια με ευαίσθητες χρήσεις στην έκθεση στον θόρυβο τα οποία περιλαμβάνουν νηπιαγωγεία, δημοτικά, γυμνάσια-λύκεια, εκκλησίες, πνευματικά κέντρα, νοσοκομεία και κέντρα πρόνοιας.

Πίνακας: Πληθυσμός ανά ζώνη θορύβου για τους δείκτες θορύβου Lden & Lnight στην πιο εκτεθειμένη πρόσοψη σε όλους τους ορόφους των κτηρίων στο Π. Σ Σερρών

ΖΩΝΗ ΘΟΡΥΒΟΥ dB(A)	ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΑΝΑ ΔΕΙΚΤΗ ΘΟΡΥΒΟΥ (κάτοικοι & %)			
	Lden	Lnight	Lden	Lnight
45 -50	-	21.600	0,00%	37,32%
50 – 55	-	11.600	0,00%	20,04%
55 – 60	20.500	2.100	35,42%	3,63%
60 – 65	14.500	400	25,05%	0,69%
65 – 70	2.900	0	5,01%	0,00%
70 – 75	500	0	0,86%	0,00%
>75	0	0	0,00%	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ σε κατοίκους και % αναλογία ανά ζώνη θορύβου	38.400	35.700		
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ Π.Σ. ΣΕΡΡΩΝ	57.878	57.878	100,0%	100,0%

Πηγή: ΥΠΕΚΑ, 2015

Το πρόβλημα της ηχορύπανσης, προερχόμενο κυρίως από τον τομέα των μεταφορών, επιβεβαιώνεται και από τις μετρήσεις της Μελέτης Αστικής Κινητικότητας ό-

που είναι εμφανής η κυρίαρχη θέση του ιδιωτικού αυτοκινήτου στην καθημερινή μετακίνηση στην πόλη καθώς το ποσοστό των Ι.Χ. αυτοκινήτων στη σύνθεση της κυκλοφορίας κυμαίνεται μεταξύ 66%-84%. Επιβαρυντικός παράγοντας είναι και η μέση ηλικία του στόλου οχημάτων του ΚΤΕΑΛ, η οποία ανέρχεται στα 12,5 έτη ενώ περισσότερο από το 40% του στόλου έχει ηλικία της τάξης των 15 ετών. Ομοίως, η μέση ηλικία του στόλου των ταξί στην πόλη υπολογίστηκε στα 11 έτη.

Τα μέτρα μείωσης θορύβου περιλαμβάνουν τις εξής κατηγορίες:

1. Τήρηση ορίων ταχύτητας
2. Αλλαγή κατηγορίας οδικών τμημάτων
3. Αλλαγή επιφανείας κυκλοφορίας οδών
4. Εγκατάσταση ηχοπετασμάτων

Χρήσεις Γης

Για την καλύτερη προσέγγιση της περιοχής έγινε διαχωρισμός του Δήμου Σερρών σε τέσσερις ζώνες. Οι ζώνες αυτές προέκυψαν εμπειρικά με βάση τα γεωγραφικά και κάποια άλλα κοινά χαρακτηριστικά που συγκεντρώνουν.

α. 1η Ζώνη: Η ζώνη αυτή καταλαμβάνει την βόρεια πλευρά του δήμου με τα μεγαλύτερα υψόμετρα και με πλήρη απουσία οικιστικών σχηματισμών. Είναι η πιο ορεινή περιοχή και η πιο δυσπρόσιτη, με χαράδρες και απότομες κλίσεις.

Δεν παρατηρείται καμία βιομηχανική ή βιοτεχνική δραστηριότητα. Υπάρχουν κτηνοτροφικές μονάδες και μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις σε μη εντατική μορφή και σε μικρή δυναμικότητα στα σύνορα της ζώνης με την επόμενη πιο χαμηλή υψομετρικά ζώνη. Έτσι η συγκεκριμένη ζώνη, περιβαλλοντικά, δεν υφίσταται καμία ανθρωπογενή πίεση και η λειτουργία της ως οικοσύστημα ρυθμίζεται και διέπεται από φυσικές διεργασίες.

β. 2η Ζώνη: Η ζώνη αυτή βρίσκεται κάτω από την 1η ζώνη και ορίζεται από τους οικισμούς του Ελαιώνα, του Μετοχίου, του Ξηροτόπου και του Χιονοχωρίου μέχρι τα όρια της πόλης. Στην ζώνη αυτή υπάρχει οικιστική ανάπτυξη των οικισμών. Επιπλέον, έχει παρατηρηθεί πίεση για οικιστική ανάπτυξη στον οικισμό της Χρυσοπηγής και κατά μήκος του δρόμου που οδηγεί από την πόλη των Σερρών προς αυτόν.

Στην ζώνη αυτή δεν απαντώνται βιομηχανικές-βιοτεχνικές δραστηριότητες. Υπάρχει γεωργία μη εντατικής μορφής, χωρίς δηλαδή συστήματα άρδευσης και μαζικής χρήσης φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων.

Η κτηνοτροφία στην περιοχή είναι ανεπτυγμένη σε βαθμό πολύ μεγαλύτερο από την δυνατότητα που έχει η περιοχή για να την υποστηρίξει. Οι εντατικές κτηνοτροφικές δραστηριότητες προκαλούν πιέσεις στο περιβάλλον κυρίως λόγω της υπερβόσκησης. Η υπερβόσκηση με τη σειρά της έχει ως αποτέλεσμα την εξαφάνιση χαμηλής βλάστησης και την πρόκληση ερημοποίησης της περιοχής.

γ. 3η Ζώνη: Στη ζώνη αυτή περιλαμβάνεται η Τοπική Κοινότητα Σερρών, Επταμύλων και Οινούσας. Είναι η καθαρά αστική περιοχή του Δήμου με τη μεγαλύτερη συγκέντρωση πληθυσμού. Από άποψη βιομηχανικών δραστηριοτήτων υπάρχει το εργοστάσιο ζαχάρως, το οποίο αν και διοικητικά ανήκει στη Δημοτική Ενότητα Λευκώνα επηρεάζει την ποιότητα της ατμόσφαιρας ολόκληρου του δήμου λόγω της κλίμακας του αλλά και των κοντινών αποστάσεων.

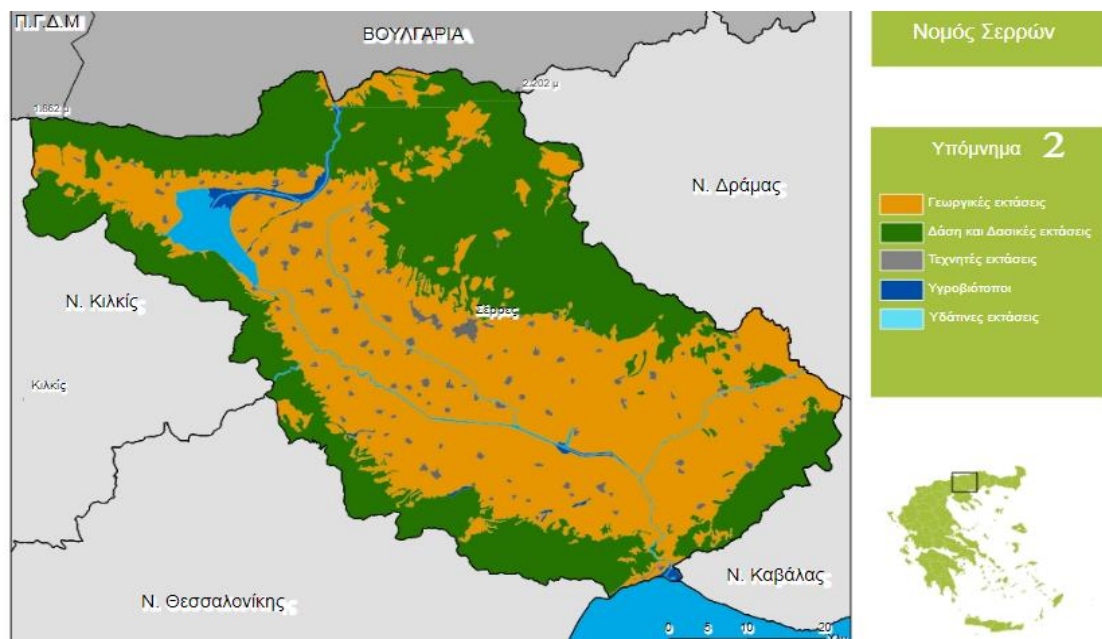
Βιοτεχνικές δραστηριότητες στον δήμο Σερρών υπάρχουν διάσπαρτες περιμετρικά της πόλης και των οικισμών Επταμύλων και Οινούσας. Επίσης βιοτεχνικές δραστηριότητες είναι χωροθετημένες και εντός της πόλης.

Η μεγάλη συγκέντρωση πληθυσμού στη συγκεκριμένη ζώνη προκαλεί έντονο κυκλοφοριακό φόρτο εντός της πόλης, στον δρόμο προς Επταμύλους αλλά και στους οδικούς άξονες Ε.Ο. Σερρών-Θεσσαλονίκης και Ε.Ο. Σερρών-Δράμας.

Στη συγκεκριμένη ζώνη υπάρχουν εγκαταλελειμμένα λατομεία και κάποιες μονάδες παρασκευής ασφαλτομιγμάτων. Επίσης, σημειακές εστίες πιθανής πρόκλησης ρύπανσης στο περιβάλλον μπορούν να αναφερθούν ο ΧΥΤΑ και ο βιολογικός καθαρισμός των υγρών αποβλήτων της πόλης.

Το περιαστικό της δάσος αποτελεί τον μοναδικό πνεύμονα της πόλης. Γενικά, η περιοχή της 3ης ζώνης είναι περιβαλλοντικά βεβαρημένη και δέχεται τις περισσότερες και εντονότερες πιέσεις ανθρωπογενούς προέλευσης.

Εικόνα: Χαρτογραφική αποτύπωση των βασικών τύπων κάλυψης γης στο νομό Σερρών (Πρώτο επίπεδο CORINE)

Διεύθυνση Δασών ΠΚΜ (www.dasodata.gr/images/EFARMOGES/Perifereia/Serres.htm)

Δ. 4η Ζώνη

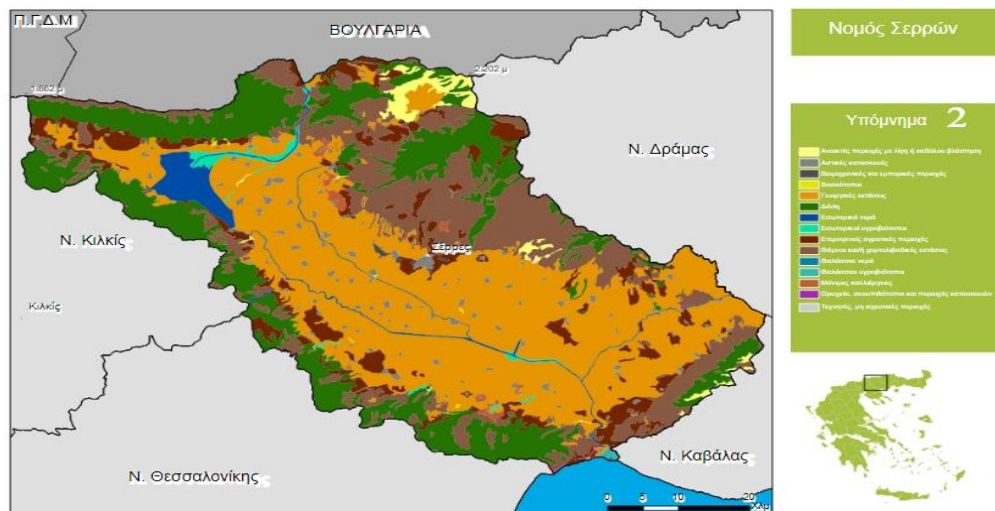
Η ζώνη αυτή εμπεριέχει το νότιο κομμάτι του δήμου. Το κομμάτι αυτό θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως η αγροτική περιοχή του δήμου Σερρών. Χαρακτηρίζεται από εντατικές γεωργικές καλλιέργειες. Δηλαδή, υπάρχουν αρδευτικά δίκτυα και γεωτρήσεις για την εκμετάλλευση των υπόγειων νερών.

Η εντατική γεωργία έχει ως αποτέλεσμα την αυξημένη απαίτηση σε φυτοφάρμακα και λιπάσματα. Η χρήση των χημικών (φυτοφάρμακα και λιπάσματα) και η συστηματική άντληση υπόγειου νερού προκαλεί σοβαρή πίεση στον υδροφόρο ορίζοντα της περιοχής με έντονο κίνδυνο ρύπανσης και μείωσης των διαθέσιμων ποσοτήτων νερού.

Οι Δημοτικές Ενότητες Καπετάν Μητρούση, Σκουτάρεως, Λευκώνα, Άνω Βροντούς και Ορεινής ορίζονται μεμονωμένα ως ενιαίες πολεοδομικές ενότητες για τις οποίες δεν υπάρχει Γ.Π.Σ., με τις υφιστάμενες χρήσεις γης να αφορούν κυρίως γεωργικές εκμεταλλεύσεις και την κτηνοτροφία.

Οι χρήσεις γης της ευρύτερης περιοχής του νομού Σερρών αποτυπώνονται και στους 2 χάρτες που παρατίθενται (1^{ου} και 2^{ου} επιπέδου CORINE).

Εικόνα: Χαρτογραφική αποτύπωση των βασικών τύπων κάλυψης γης στο νομό Σερρών (Δεύτερο επίπεδο CORINE)

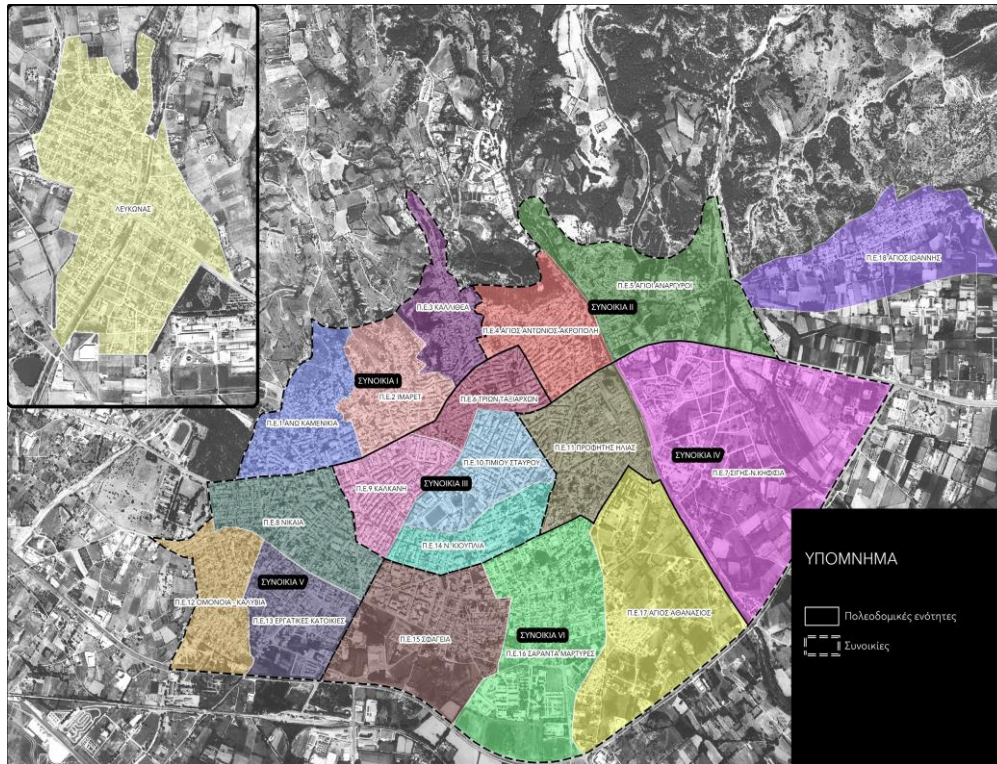

Διεύθυνση Δασών ΠΚΜ (www.dasodata.gr/images/EFARMOGES/Perifereia/Serres.htm)

Πολυενομηκή Οργάνωση

Σήμερα η πόλη παρουσιάζει τη δομή και τα χαρακτηριστικά ενός τυπικού Ελληνικού αστικού κέντρου. Από την μια πλευρά υπάρχει ένας κεντρικός πυρήνας στον οποίο υπερσυγκεντρώνονται οι κεντρικές λειτουργίες, ιδιαίτερα στα ισόγεια των κτιρίων και οριοθετούνται γύρω από την πλατεία Ελευθερίας και Εμπορίου, με ταυτόχρονη σημαντική παρουσία της κατοικίας στους ψηλότερους ορόφους. Από την άλλη, υπάρχει μεγάλος αριθμός περιοχών που περιβάλλουν αυτόν τον πυρήνα εξοπλισμένες με στοιχειώδεις κοινωφελείς λειτουργίες. Βλέπουμε δηλαδή τα τελευταία χρόνια ότι παρά όλη την οικιστική επέκταση της πόλης ο μονοκεντρικός χαρακτήρας της, ως αποτέλεσμα της συνειδητής επιλογής του σχεδίου του 1920, όχι μόνο διατηρείται, αλλά και ενισχύεται δραστικά.

Εικόνα: ΠΕ Δήμου Σερρών βάσει ΓΠΣ

Πηγή: ΓΠΣ Δήμου Σερρών

Όσον αφορά τον χωρικό σχεδιασμό, η πόλη των Σερρών διαθέτει Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΦΕΚ 704 Δ'/1991) που τροποποιήθηκε (ΦΕΚ 700 Δ'/1998) και ίσχυε έως τη δημοσίευση του Νέου Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (ΦΕΚ 168 ΑΑΠ/20.5.2013). Στο Νέο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο, το οποίο αφορούσε το σύνολο της Δ.Ε. Σερρών περιλαμβάνεται ο οικισμός του Αγίου Ιωάννη. Σύμφωνα με αυτό αποτελείται από 17 Πολεοδομικές Ενότητες (γειτονιές), οι οποίες ομαδοποιούνται σε έξι Συνοικίες.

Χρήσεις γης

Επικρατούσα χρήση είναι αυτή της αμιγούς κατοικίας. Το διοικητικό, εμπορικό και κοινωνικό κέντρο της πόλης, αναπτύσσεται εξ' ολοκλήρου στη Συνοικία III ενώ υπάρχουν και τα γραμμικά κέντρα κατά μήκος των οδών Ε. Βενιζέλου (μέχρι Ιερολοχιτών), Μεραρχίας (μέχρι Βύρωνος), Μεγ. Αλεξάνδρου (μέχρι Αγίας Σοφίας & Προύσης) και Εθν. Αντίστασης (μέχρι Αγ. Σοφίας).

Όσον αφορά τον οικισμό του Αγ. Ιωάννη, επικρατούσα χρήση είναι αυτής της αμιγούς κατοικίας, ενώ παρατηρείται και συγκέντρωση της χρήσης αναψυχής γύρω από την κεντρική πλατεία.

Αναφορικά με τον οικισμό του Λευκώνα, αυτός εκτείνεται δυτικά του χειμάρρου της Αγίας Βαρβάρας και αποτελεί κατ' ουσία λειτουργική προέκταση και οικισμό «δορυφόρο» της πόλης των Σερρών. Βασικό του γνώρισμα η διάσχισή του από την Εθνική οδό Σερρών - Θεσσαλονίκης κατά μήκος της οποίας συγκεντρώνονται χρήσεις εμπορίου και αναψυχής. Παρόλα αυτά η επικρατούσα χρήση στον οικισμό είναι αυτή της αμιγούς κατοικίας. Επιπλέον καταγράφονται χρήσεις εκπαίδευσης, αθλητισμού και κεντρικών λειτουργιών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του εγκεκριμένου Γ.Π.Σ. για τις βασικές χρήσεις γης της πόλης ισχύουν τα κάτωθι ποσοστά:

- ⇒ Πολιτιστικές λειτουργίες: 1,3%
- ⇒ Αστικό πράσινο - πλατείες: 3,5%
- ⇒ Περιαστικό πράσινο: 0,4%
- ⇒ Τουρισμός - Αναψυχή: 0,4%

Σημειώνεται, ότι στο κεντρικό τμήμα της πόλης οι χώροι πρασίνου είναι ελάχιστοι και συνεπώς υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις στη συγκεκριμένη κατηγορία χρήσης.

Ως χώροι αστικού πρασίνου έχουν χαρακτηριστεί τα εξής: α) το Δημοτικό Πάρκο, στο κέντρο της πόλης. Το Δημοτικό Πάρκο εκτείνεται σε δύο (2) Οικοδομικά Τετράγωνα και διαχωρίζεται από την οδό Δορυλαίου. Εντός του συγκεκριμένου χώρου βρίσκονται εγκαταστημένες υποδομές εκπαίδευσης (2ο Νηπιαγωγείο και 1ο, 7ο, 8ο και 25ο Δημοτικά Σχολεία). Επίσης, στον ίδιο χώρο βρίσκεται και το ανοικτό θέατρο που χρησιμοποιείται για πολιτιστικές εκδηλώσεις. β) Στρατόπεδο Παπαλουκά, όπου υπάρχει χαρακτηρισμένος χώρος πρασίνου και γ) διάσπαρτοι χώροι πρασίνου εντός των περιφερειακών συνοικιών, βάσει των πολεοδομικών μελετών επέκτασης.

Παρόμοια εικόνα σε ότι αφορά τις ελλείψεις υπάρχει και στις πλατείες εντός του οικιστικού ιστού της πόλης. Η κεντρική πλατεία της πόλης είναι η Πλατεία Ελευθερίας, όπου βρίσκεται χωροθετημένο το Δημαρχείο των Σερρών, το Μπεζεστένι (όπου λειτουργεί το αρχαιολογικό μουσείο), ενώ περιμετρικά απαντώνται κτίρια όπου αναπτύσσονται διάφορες δραστηριότητες και χρήσεις όπως εμπορικές, αναψυχής, διασκέδασης κλπ.

Μεταξύ των σημαντικών πλατειών της πόλης είναι η πλατεία ΙΚΑ και η Πλατεία Εμπορίου, η οποία λειτουργεί ως συγκοινωνιακός κόμβος για τις αστικές συγκοινωνίες της πόλης.

Σύμφωνα με το ΣΒΑΑ του Δήμου Σερρών 2014-2020, οι χώροι περιαστικού πρασίνου είναι οι ακόλουθοι:

- το ρέμα της Αγ. Βαρβάρας και συγκεκριμένα ανατολικά στο τμήμα μεταξύ των στρατοπέδων Κλεισάρη -Κολοκοτρώνη και δυτικά της βιοτεχνικής ζώνης,
- το ρέμα των Αγ. Αναργύρων,
- το ρέμα του Αγ. Γεωργίου και συγκεκριμένα στο τμήμα του δυτικά μεταξύ των ΠΕ Αγ. Ανάργυροι και Σιγής - Κηφισιά και ανατολικά της βιοτεχνικής ζώνης,
- μία έκταση περίπου 130 στρ. στη διασταύρωση της Περιφερειακής με την Ε.Ο. Σερρών – Δράμας,
- μία έκταση 140 στρ. στο δυτικό όριο του ρέματος του Αγ. Γεωργίου και το Πάρκο Ηρώων, μεταξύ της Περιφερειακής οδού και της σιδηροδρομικής γραμμής. Το τελευταίο έχει έκταση περίπου 20 στρ. και διαθέτει πλούσια φύτευση.

Το πιο αξιόλογο φυσικό στοιχείο της πόλης των Σερρών είναι η κοιλάδα των Αγίων Αναργύρων, που αποτελεί έναν αληθινό πνεύμονα πρασίνου και αναψυχής για το σύνολο της πόλης. Ξεκινά από το βόρειο τμήμα της πόλης και εκτείνεται έως τον ορεινό όγκο του Λαϊλιά. Την κοιλάδα διατρέχει ένας χείμαρρος.

Επίσης, εντός της συγκεκριμένης έκτασης απαντάται τεχνητή λίμνη, ενώ έχουν χωροθετηθεί σημαντικές αθλητικές εγκαταστάσεις όπως το κολυμβητήριο, κλειστό γυμναστήριο, εξωτερικά γήπεδα μπάσκετ, τένις και γήπεδο ποδοσφαίρου. Επιπλέον, στην περιοχή συγκεντρώνονται και χρήσεις αναψυχής όπως θερινός κινηματογράφος, οργανωμένοι χώροι για πικ-νικ αλλά και διάφορα καταστήματα διασκέδασης κάθε μορφής.

Υποβαθμισμένες Ζώνες

Στις υποβαθμισμένες και αναξιοποίητες εκτάσεις εντάσσεται το Στρατόπεδο Παπαλουκά (124,8 χιλ. μ²). Πρόκειται για έναν εγκαταλειμμένο στρατιωτικό χώρο υπό αποδέσμευση, συνολικής έκτασης 12,5 εκταρίων, που δημιουργήθηκε από την Ο-

θωμανική Αρχή στις αρχές του 20ού αιώνα στις παρυφές της πόλης. Με την ανάπτυξη του πολεοδομικού συγκροτήματος των Σερρών, το στρατόπεδο βρέθηκε πλέον στις μέρες μας να περικλείεται από τον αστικό ιστό, σε καίρια θέση της πόλης. Στο πλαίσιο του έργου CULTURAL DIPOLE – του Interreg Ελλάδα – Βουλγαρία, προτάθηκε και εγκρίθηκε η αποκατάσταση και επανάχρηση ενός διατηρητέου κτιρίου που θα μετατραπεί σε Πινακοθήκη, η οποία θα φιλοξενεί συλλογή σύγχρονης τέχνης του διεθνούς φήμης καλλιτέχνη Κωνσταντίνου Ξενάκη. Το κτίριο έχει χαρακτηριστεί διατηρητέο από την Εφορεία Νεοτέρων Μνημείων. Η μορφολογία των όψεων του κτιρίου αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα της αρχιτεκτονικής των στρατιωτικών κτιρίων της εποχής του. Ωστόσο, πέρα από αυτό, κρίνεται σκόπιμο να αξιοποιηθεί και η υπόλοιπη έκταση του στρατοπέδου και να ενσωματωθεί τόσο αισθητικά όσο και λειτουργικά στον υπόλοιπο αστικό ιστό διακόπτοντας τις υφιστάμενες χωρικές ασυνέχειες.

Επιπροσθέτως, το κεντρικό πάρκο της πόλης των Σερρών (73,5 χιλ. μ²) παρουσιάζει μια διασπασμένη εικόνα αφού σε αυτό περιλαμβάνονται το δημοτικό γήπεδο, άλλες βοηθητικές εγκαταστάσεις, αυθαίρετος χώρος στάθμευσης, ανοιχτό θέατρο ενώ διασχίζεται από την οδό Δορυλαίου.

Συνολικά, τα πάρκα πόλης σε συνδυασμό με τους περιαστικούς χώρους πρασίνου και τις παιδικές χαρές θα πρέπει να αναβαθμιστούν και να αξιοποιηθούν περαιτέρω δημιουργώντας ένα δίκτυο πρασίνου με ιδιαίτερο χαρακτήρα για την πόλη, καθώς αποτελούν επί του παρόντος αναξιοποίητους περιβαλλοντικούς ή/ και αναπτυξιακούς θύλακες.

Σε αυτή την κατεύθυνση, αποτελεί στόχευση η δημιουργία παιδικών χαρών πλήρως συμμορφωμένων με τις νέες προδιαγραφές ασφάλειας και λειτουργίας, η αξιοποίηση των κοιλάδων και η αναβάθμιση των περιφερειακών χώρων πρασίνου στις γειτονιές και στους οικισμούς.

Πολεοδομικό Κέντρο Σερρών

Ως διοικητικό, εμπορικό και κοινωνικό κέντρο της πόλης ορίζεται μια ευρεία έκταση σύμφωνα με το Γ.Π.Σ., με βασικά σημεία αναφοράς τις πλατείες Ελευθερίας και Εμπορίου, το κτίριο του Δημαρχείου και το διατηρητέο κτίριο της Νομαρχίας. Το Πο-

λεοδομικό Κέντρο εξυπηρετείται από αρτηρίες και συλλεκτήριες οδούς, οι οποίες το περιβάλλουν και αποτρέπουν τις διαμπερείς κινήσεις. Παρέχεται, έτσι, η δυνατότητα στον Δήμο να αναμορφώσει ορισμένους από τους δρόμους του κέντρου σε πεζόδρομους ή σε δρόμους ήπιας κυκλοφορίας.

Πυκνότητα κατοίκησης

Σύμφωνα με τα στοιχεία του εγκεκριμένου Γ.Π.Σ., οι πυκνότητες που απαντώνται στο αστικό κέντρο του Δήμου απεικονίζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πολεοδομική Ενότητα	Πυκνότητα (κατ/Ha)
1	76
2	79
3	112
4	56
5	50
6	116
7	45
8	87
9	221
10	121
11	161
12	146
13	87
14	103
15	79
16	62
17	83

Πηγή: ΓΠΣ Δήμου Σερρών

Από τον παραπάνω πίνακα διαπιστώνεται ότι οι μεγαλύτερες πυκνότητες εμφανίζονται στις περιοχές που είτε αποτελούν το κέντρο είτε γειτνιάζουν με το παραδοσιακό κέντρο της πόλης. Οι περιοχές αυτές συγκαταλέγονται μεταξύ των "νέων" περιοχών που δημιουργήθηκαν κυρίως με τη μέθοδο της αντιπαροχής, από τη δεκαετία

του '60 και μετά, αποσκοπώντας στην αντιμετώπιση της ραγδαίας αύξησης του πληθυσμού της πόλης ως συνέπεια της εσωτερικής μετανάστευσης και αστυφιλίας.

Αντίστροφα, όσο απομακρυνόμαστε από το παραδοσιακό κέντρο της πόλης τόσο οι παλιές περιοχές όσο και οι νέες που δημιουργήθηκαν τα τελευταία 20 χρόνια ως αποτέλεσμα των νέων επεκτάσεων της πόλης στα μέσα του '90, οι πυκνότητες του πληθυσμού είναι αισθητά μικρότερες μαρτυρώντας ότι η αναβάθμιση αλλά και η δημιουργία χώρων πρασίνου, ανοιχτών και κοινόχρηστων χώρων εντός του κεντρικού αστικού ιστού της πόλης είναι ζωτικής σημασίας προκειμένου να επέλθει η αναγκαία ισορροπία χρήσεων γης προσφέροντας καλύτερες συνθήκες διαβίωσης στους πολίτες.

Κτιριακό Απόθεμα

Στον Δήμο Σερρών δεν απαντάται κάποιος παραδοσιακός οικισμός, όμως διαθέτει πλούσια πολιτιστική κληρονομιά και διατηρητέα κτίρια. Ως επί το πλείστον, το μεγαλύτερο μέρος των μνημείων της πόλης βρίσκονται στο βόρειο και κεντρικό τμήμα της, όπου βρίσκεται και το παλιό τμήμα.

Το χαρακτηρισμένο τμήμα της παλιάς πόλης μαρτυρά την πολεοδομική εξέλιξη της με αξιόλογα βυζαντινά, μεταβυζαντινά, αστικά, μεσοαστικά κτίσματα με στοιχεία νεοκλασικισμού. Ταυτόχρονα, υπάρχουν κτίσματα ευρωπαϊκών αρχιτεκτονικών ρυθμών, artnouveau, μπαρόκ, εκλεκτικιστικά, με ισορροπία υψών, όγκων και ελεύθερων χώρων που εναρμονίζονται στο περιβάλλον.

Συνολικά στη πόλη των Σερρών έχουν κηρυχτεί περίπου 47 μνημεία και διατηρητέα κτίρια. Το 1/3 αυτών συναντώνται στην παλιά πόλη ενώ τα υπόλοιπα είναι διάσπαρτα σε μια ζώνη εκατέρωθεν του άξονα Ελ. Βενιζέλου - Μεγ. Αλεξάνδρου.

Τέλος, σύμφωνα με εκτιμήσεις του ΣΔΑΕ, το 2011 στον Δ. Σερρών υπήρχαν 18.394 κτίρια που κατασκευάστηκαν πριν το 1981, ακόμα 5.168 κτίρια που κατασκευάστηκαν την περίοδο 1981-2000 και 2.799 κτίρια που κατασκευάστηκαν την περίοδο 2001-2011. Αυτό σημαίνει ότι περί το 70% των κτιρίων δεν διαθέτει μόνωση, καθώς κατασκευάστηκαν με προγενέστερες προδιαγραφές και ότι το οικιστικό απόθεμα εν γένει του Δήμου θεωρείται αρκετά «γερασμένο».

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΟΜΗΣΗΣ

Η Υπηρεσία που πρακτικά διαχειρίζεται και εποπτεύει την πολεοδομική δραστηριότητα και εξέλιξη του Δήμου είναι η Υπηρεσία Δόμησης.

Περιγραφή Εργασίας	Ποσότητα	Άτομα
Χορήγηση βεβαιώσεων για την σύνδεση οικοδομών με τα δίκτυα κοινής ωφέλειας.	100	2
Χορήγηση βεβαιώσεων νομιμότητας χώρων κύριας χρήσης καταστημάτων, βιοτεχνιών κλπ.	30	1
Απαντήσεις σε έγγραφα του Σώματος ελεγκτών - επιθεωρητών Δημοσίας Διοίκησης.	10	5
Απαντήσεις σε έγγραφα του Συνηγόρου του πολίτη.	5	2
Εντολές διακοπής εκτέλεσης οικοδομικών εργασιών.	30	5
Εντολές συνέχισης εκτέλεσης οικοδομικών εργασιών.	30	5
Χορήγηση βεβαιώσεων για την αρτιότητα και οικοδομησιμότητα των εντός κα εκτός σχεδίων κατοικιών	200	2
Έκδοση οικοδομικών αδειών.	1000	6
Χαρακτηρισμός οικοπέδου αποκλεισμένου από την οδό του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου.	2	1
Πράξεις αναλογισμού και προσκύρωσης οικοπέδων.	10	1
Θεώρηση οικοδομικών και ρυμοτομικών γραμμών.	20	1
Πράξεις επιβολής εισφοράς σε χρήμα στις πράξεις εφαρμογής	150	1
Τροποποίηση ρυμοτομικού σχεδίου.	1	1
Αναθεώρηση αδειών δόμησης.	300	6
Διενέργεια αυτοψιών σε οικοδομές.	300	4
Παράταση οικοδομικών αδειών.	40	2
Ανασύσταση φακέλων οικοδομικών αδειών που έχουν απολεσθεί από το αρχείο της υπηρεσίας.	1	1
Έλεγχος οικοδομικών εργασιών κατόπιν καταγγελίας.	300	4
Έκδοση πιστοποιητικού ελέγχου κατασκευής.	50	1
Έλεγχος επικινδυνότητας υφιστάμενων οικοδομών.	300	4
Επιβολή προστίμων από υπηρεσία πολεοδομίας	30	1

Πηγή: Δήμος Σερρών (Ιδία Επεξεργασία)

Αναλύοντας τον παραπάνω πίνακα, παρατηρείται ένας μεγάλος αριθμός εργασιών που φέρνει εις πέρας η ΥΔΟΜ του Δήμου, ο οποίος όμως δεν αφορά μόνο την περιοχή του Δήμου, καθώς η συγκεκριμένη ΥΔΟΜ παρέχει διοικητική υποστήριξη στους έξι από τους επτά καλλικρατικούς Δήμους της Π.Ε. Σερρών.

Βασικές υποδομές -Δίκτυα

Δίκτυο Ύδρευσης

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης – Αποχέτευσης Σερρών ξεκίνησε το μεγάλο έργο της αντικατάστασης των δικτύων ύδρευσης καθώς και της επέκτασης του δικτύου, ώστε, η διοικητική περιφέρεια του Δήμου να μην αντιμετωπίζει προβλήματα υδροδότησης.

Η ΔΕΥΑ υδρεύεται μέσω γεωτρήσεων που βρίσκονται περιμετρικά της πόλης των Σερρών και μέσω πηγών υδροληψίας.

Η πόλη των Σερρών υδρεύεται κυρίως από γεωτρήσεις (7.800.000 M3/έτος) και ένα μικρό μέρος προέρχεται από τις πηγές (870.000 M3/έτος). Η υδροδότηση της πόλης επιτυγχάνεται μέσω αντλιοστασίων που βρίσκονται σε διάφορα σημεία της πόλης.

Ειδικότερα η Επιχείρηση προχώρησε σε εκσυγχρονισμό όλων των δεξαμενών, των αντλιοστασίων και των γεωτρήσεων που χρησιμοποιεί, σε αντικατάσταση και επέκταση αγωγών ύδρευσης στον πολεοδομικό ιστό της πόλης και των δημοτικών κοινοτήτων συνολικού μήκους 275 χιλιομέτρων. Παράλληλα ολοκλήρωσε τις νέες δεξαμενές των Αγ. Αναργύρων χωρητικότητας 4.000 M3, της υψηλής & υπερυψηλής ζώνης χωρητικότητας 6.400 M3, με αποτέλεσμα σήμερα η πόλη των Σερρών να διαθέτει δεξαμενές συνολικής χωρητικότητας 16.500 M3 καθώς επίσης και το αντλιοστάσιο του Αγ. Γεωργίου, που σε συνδυασμό με τα απαραίτητα έργα ύδρευσης που εκτελέστηκαν στην περιοχή βελτίωσαν σημαντικά την υδροδότηση της, απομακρύνοντας οριστικά τον κίνδυνο λειψυδρίας που αιωρούνταν καθόλη την διάρκεια της δεκαετίας του '80 και στις αρχές της δεκαετίας του '90.

Σήμερα το συνολικό μήκος των αγωγών ύδρευσης της ΔΕΥΑΣ στο σύνολο του Δήμου ανέρχεται σε 742,44χλμ., που διακρίνεται στο εξωτερικό δίκτυο μήκους 181,34χλμ και στο εσωτερικό δίκτυο μήκους 561,10χλμ.

Το σύνολο των εγκατεστημένων υδρομέτρων στον Δήμο των Σερρών ανέρχεται σε 55.732 κι από αυτά είναι ενεργά τα 44.585. Συνδεδεμένα με το δίκτυο αποχέτευσης είναι 50.833 υδρόμετρα από τα οποία 40.670 είναι ενεργά.

Συμπερασματικά, επιχειρείται εκ μέρους της Δ.Ε.Υ.Α.Σ μια σημαντική προσπάθεια εκσυγχρονισμού των υποδομών του δικτύου με κύριο στόχο την εξασφάλιση και διασφάλιση της υδροδότησης του Δήμου. Αυτή επιτυγχάνεται μέσω των συνεχών επενδύσεων που προγραμματίζει και υλοποιεί η επιχείρηση, με απώτερο στόχο την άριστη ποιότητα νερού.

Δίκτυο Αποχέτευσης

Το δίκτυο αποχέτευσης καλύπτει μήκος 663 χλμ. Οι αγωγοί για τα ακάθαρτα και τα όμβρια νερά, διακλαδώνονται αφανώς κάτω από την επιφάνεια του Δήμου. Τα αντλιοστάσια λυμάτων είναι δύο, το αντλιοστάσιο λυμάτων κερκίδας και το αντλιοστάσιο λυμάτων Νότια.

Οι υπηρεσίες της Δ.Ε.Υ.Α.Σ. φροντίζουν για τον έλεγχο των δικτύων, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι θα βρίσκονται πάντα σε καλή κατάσταση, με άμεσο αποτέλεσμα να αποτρέπονται ενέργειες που δυσχεραίνουν την λειτουργία τους.

Σε εξέλιξη είναι σημαντικά έργα αποχέτευσης όπως π.χ. η κατασκευή δικτύου ακαθάρτων στην περιοχή Σιγής, η κατασκευή εσωτερικών δικτύων αποχέτευσης με την μέθοδο των δικτύων κενού στις Δ.Ε. Σκουτάρεως και Μητρουσίου, η κατασκευή εξωτερικών δικτύων αποχέτευσης στις Δ.Ε. Μητρουσίου και Σκουτάρεως και η σύνδεση αυτών με την ΕΕΛ του Δήμου κ.α..

Σε αναζήτηση χρηματοδότησης βρίσκονται και κάποια άλλα έργα που προγραμματίζει η Δ.Ε.Υ.Α.Σ., όπως η επέκταση ΕΕΛ, η κατασκευή δικτύου ομβρίων στην περιοχή Σιγής, Αγ. Αντωνίου και Πλατείας Εμπορίου, η κατασκευή δικτύου ακαθάρτων και τοπικό σύστημα επεξεργασίας λυμάτων στον οικισμό Ξηροτόπου, η κατασκευή σταθμών τηλε - ελέγχου, τηλεχειρισμού στο Δήμο Σερρών, κ.α.

Απώτερος σκοπός της επιχείρησης είναι να μπορεί να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στις ολοένα και αυξανόμενες ανάγκες των δημοτών. Τα οφέλη από τις επενδύσεις στο δίκτυο αποχέτευσης είναι πολλά και σημαντικά. Ο εκσυγχρονισμός του που επέφερε και την κατάργηση των βόθρων συνιστά:

- εξάλειψη των κινδύνων, όπως μόλυνση υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα και άρα των γεωτρήσεων

- μέσο εξοικονόμησης των πόρων, οι οποίοι πριν διατίθονταν για την κατασκευή, λειτουργία, συντήρηση και εκκένωση αυτών
- μέσο εξοικονόμησης των πόρων, οι οποίοι πριν διατίθονταν για καθαρισμό, επισκευή, συντήρηση και αποφυγή εκσκαφών που κατέστρεφαν το οδόστρωμα ενώ παράλληλα δυσχέραιναν την κυκλοφορία
- αποχέτευση των λυμάτων μέρους του πολεοδομικού ιστού της πόλης
- ευκολότερη παρακολούθηση και καθαρισμό των δικτύων.

Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων (Ε.Ε.Λ.)

Το σύστημα βιολογικής επεξεργασίας που εφαρμόζεται στην ΕΕΛ της πόλης των Σερρών είναι το σύστημα ενεργού ιλύος με παρατεταμένο αερισμό και απομάκρυνση θρεπτικών, δηλαδή πλήρη απομάκρυνση αζώτου (νιτροποίηση – απονιτροποίηση) και φωσφόρου. Κάθε γραμμή βιολογικής επεξεργασίας περιλαμβάνει σε σειρά:

- Φρεάτιο επιλογής μικροοργανισμών (*selector tank*).
- Ανεξάρτητη δεξαμενή προαπονιτροποίησης.
- Δεξαμενή εναλλασσόμενων συνθηκών (οξειδωτική τάφρος).
- Δεξαμενή τελικής καθίζησης.

Η παροχή οξυγόνου στα λύματα εντός της οξειδωτικής τάφρου γίνεται με υποβρύχια διάχυση αέρα, ενώ η ανάδευση των λυμάτων εξασφαλίζεται με συνεχή προώθηση κατά μήκος της οξειδωτικής τάφρου, για αυξημένη απόδοση και εξοικονόμηση ενέργειας.

Οι κύριες μονάδες της ΕΕΛ του Δήμου Σερρών είναι οι ακόλουθες:

- ⇒ Φρεάτιο Άφιξης και Αντλιοστάσιο Ανύψωσης Λυμάτων.
- ⇒ Μονάδα Υποδοχής Βοθρολυμάτων.
- ⇒ Μονάδα Προεπεξεργασίας Λυμάτων (Μηχανική Εσχάρωση, Δεξαμενή Εξάμμωσης – Απολίπανσης).
- ⇒ Μονάδα Μέτρησης Παροχής.
- ⇒ Φρεάτιο Μερισμού Βιολογικής Βαθμίδας.
- ⇒ Δεξαμενές Βιοεπιλογής μικροοργανισμών.

- ⇒ Μονάδα Βιολογικής Βαθμίδας (Ανοξικές Δεξαμενές και Δεξαμενές Αερισμού).
- ⇒ Φρεάτιο Μερισμού Καθίζησης., Δεξαμενές Τελικής Καθίζησης.
- ⇒ Μονάδα Διύλισης & Μονάδα Μέτρησης Παροχής.
- ⇒ Μονάδα Απολύμανσης με Υπεριώδη Ακτινοβολία (UV).
- ⇒ Αντλιοστάσια Ανακυκλοφορίας και Περίσσειας Ιλύος.
- ⇒ Δεξαμενή Συγκέντρωσης Περίσσειας Ιλύος.
- ⇒ Μονάδα Μηχανικής Πάχυνσης και Μηχανικής Αφυδάτωσης Ιλύος.

Μάλιστα, τα λύματα της ΒΙ.ΠΕ., με τη βοήθεια αντλιοστασίων και καταθλιπτικών (προωθητικών) αγωγών, καταλήγουν στην Ε.Ε.Λ., καθώς από τον Μάρτιο του 2014 έγιναν εργασίες σύνδεσης του Κεντρικού Αγωγού με το Αποχετευτικό της ΒΙ.ΠΕ.

Η ΕΕΛ του Δήμου πρόκειται να αποκτήσει σύντομα Μονάδα Επεξεργασίας της Λυματολάσπης. Ο προϋπολογισμός του έργου είναι 4.500.000 € και χρηματοδοτείται από το ΕΠΠΕΡΑΑ. Είναι ένα τεράστιας σημασίας έργο, διότι συμβάλει ουσιαστικά στην προστασία του περιβάλλοντος, στη διασφάλιση της υγείας και στην ποιοτική αναβάθμιση της ζωής των κατοίκων.

Εξοικονομείται ενέργεια αλλά, ταυτόχρονα, παράγεται, καθώς η λυματολάσπη αξιοποιείται για την παραγωγή βιοαερίου που στη συνέχεια μέσω ειδικού καυστήρα δίνει ηλεκτρική ενέργεια η οποία χρησιμοποιείται για να καλύψει ανάγκες της μονάδας. Η ξηραμένη λυματολάσπη αποκαθιστά χώρους λατομείων, αντικαθιστά τα χημικά γεωργικά λιπάσματα-όχι όμως στη διατροφική αλυσίδα, φροντίζει χώρους πρασίνου. Προφανώς αυτή θα προωθηθεί και σε άλλους Δήμους του νομού.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι οικισμοί του Δήμου Σερρών, οι οποίοι εξυπηρετούνται από τον βιολογικό καθαρισμό μέσω δικτύου αποχέτευσης:

Οικισμός	Κωδικός	Πληθ. Αιχθς (ΜΕΠΞ)	Ποσοστό % Δ.Α.	Τύπος δικτύου
ΣΕΡΡΕΣ	GR2600101	75.000	99	Μικτό
ΣΚΟΥΤΑΡΙ-ΜΗΤΡΟΥΣΙ-ΚΑΤΩ ΜΗΤΡΟΥΣΙ	GR1268901	4.092	0	Χωριστικό
		79.092		

Εικόνα: Λειτουργία ΕΕΛ

Γραμμή επεξεργασίας λυμάτων**Γραμμή επεξεργασίας υλός**

- ✓ Προεπεξεργασία
- ✓ Δευτεροβάθμια
- ✓ Απομάκρυνση Αζώτου
- ✓ Απομάκρυνση φωσφόρου
 - ο Βιολογική
 - ο Χημική
- ✓ Απολύμανση
 - ο Χλωρίωση

- ✓ Πάχυνση
- ✓ Σταθεροποίηση (Αερόβια)
- ✓ Αφυδάτωση

Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων

Την διαχείριση των στερεών αποβλήτων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας έχει αναλάβει ο Περιφερειακός ΦΟΔΣΑ, στον οποίο μετέχουν υποχρεωτικά όλοι οι δήμοι των διαχειριστικών ενοτήτων της Περιφέρειας και με τον οποίο συγχωνεύθηκε η πρώην Εταιρεία Στερεών Αποβλήτων Νομού Σερρών. Ο Δήμος διαθέτει επικαιροποιημένο Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων, το οποίο συνάδει με τον υπερκείμενο περιφερειακό σχεδιασμό και το ΠΕΣΔΑ και εξειδικεύει ουσιαστικά το ως άνω σχέδιο.

Η Δ/ση Καθαριότητας του Δήμου Σερρών εξυπηρετεί την πόλη των Σερρών και 32 οικισμούς, ενώ το μήκος του δικτύου καθαριότητας ανέρχεται σε 1.157 χλμ. Ο συνολικά εξυπηρετούμενος πληθυσμός ξεπερνά κατά πολύ τον απογεγραμμένο και υπολογίζεται σε 90.000 περίπου κατοίκους.

Ο Δήμος διαθέτει συνολικά 6.200 κάδους απορριμμάτων (4.028 χωρητικότητας 1.100 lt, 67 χωρητικότητας 760 lt και 2.105 χωρητικότητας 360 lt), 1.800 κάδους ανακύκλωσης (χωρητικότητας 1.100 lt), 150 κάδους κομποστοποίησης και 35 κάδους ανακύκλωσης γυαλιού. Τα μεγέθη αυτά καταδεικνύουν τη χαμηλή πυκνότητα κάδων για ελαφρά ΑΣΑ. Υπάρχει ο εξής μηχανολογικός εξοπλισμός:

Μηχανολογικός Εξοπλισμός Διεύθυνσης Καθαριότητας Δήμου Σερρών (2020)			
Είδος εξοπλισμού	Περιγραφή	Ποσότητα	Κατάσταση
Μηχάνημα έργου	Απορριματοφόρο συμβατικό	16	ΠΑΛΑΙΩΜΕΝΟΣ ΣΤΟΛΟΣ
Μηχάνημα έργου	Απορριματοφόρο ανακύκλωσης	5	ΚΑΛΗ
Μεταφορικό μέσο	Μεταφορά ογκωδών	1	ΚΑΛΗ

Μηχάνημα έργου	Μηχανοκίνητο Σάρωθρο	2	ΚΑΛΗ
Μηχάνημα έργου	Εκσκαφέας	1	ΚΑΛΗ
Μεταφορικό μέσο	Ανοιχτά φορτηγά	2	ΜΕΤΡΙΑ
Μηχάνημα έργου	Βυτιοφόρο - Υδροφόρο	3	ΚΑΛΗ
Μεταφορικό μέσο	Ι.Χ.	1	ΜΕΤΡΙΑ
Κάδοι	Κάδοι ανακύκλωσης	3.523	60% αντικατάσταση (φθορές)
Κάδοι	Συμβατικοί κάδοι	8.917	30% αντικατάσταση (φθορές - παλαιότητα)
Μηχάνημα έργου	Καδοπλυντήριο	2	1 σε καλή λειτουργία
Ηλεκτροκίνητα μηχανήματα	Μικρά φορτηγά πόλης	4	ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ

Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται πληροφορίες αναφορικά με τον όγκο των απορριμμάτων. Η Διεύθυνση ασκεί την αρμοδιότητα της καθαριότητας με δικό της προσωπικό, καθώς και με συμβεβλημένους φορείς αποκομιδής απορριμμάτων.

Ποσοτικά ⁹ στοιχεία διαχείρισης απορριμμάτων (2020)			
Περιγραφή λειτουργίας	Μονάδα Μέτρησης	Ποσότητες	Άτομα
Αποκομιδή απορριμμάτων	Τόνοι / έτος	23.319	33
Αποκομιδή ογκωδών αντικειμένων	Τόνοι / έτος	7.744	3
Αποκομιδή ανακυκλώσιμων υλικών	Τόνοι / έτος	4.180	15
Αποκομιδή ΧΑΡΤΙΟΥ	Τόνοι / έτος	28	3
Καθαρισμός κάδων	Κάδοι / μήνα	1300	3
Συντήρηση - επισκευή κάδων	Κάδοι / μήνα	0	0
Καθαρισμός δρόμων -κοινόχρηστων χώρων	τ.χ. / έτος	7.920	5

Πηγή: Δήμος Σερρών

Ο Δήμος δίνει ιδιαίτερη έμφαση στον τομέα της ανακύκλωσης. Έχει τοποθετήσει κίτρινους κάδους για συλλογή χαρτιού στα σχολεία, στις δημοτικές υπηρεσίες, στις Τράπεζες κοκ. Επιπλέον, από το 2014 έχει διανείμει πιλοτικά οικιακούς κάδους κομποστοποίησης σε 558 νοικοκυριά, από τους οποίους συλλέγονται περίπου 38 τόνοι/έτος, ενώ έχει υλοποιήσει και ένα ακόμη πιλοτικό πρόγραμμα καφέ κάδων. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα μορφής “door to door”, περιλαμβάνει τη διανομή κάδων σε μονοκατοικίες και διπλοκατοικίες της πόλης των Σερρών και πιο συγκεκριμένα

⁹ Οι ποσότητες των απορριμμάτων προκύπτουν έπειτα από καθημερινούς ελέγχους και μηνιαίους επανέλεγχους αποκομιδής (ζυγολόγια).

150 κάδων στην ΠΕ Αγίου Παντελεήμονα και 390 κάδων στην ΠΕ Αγίων Αναργύρων. Οι εν λόγω κάδοι ιδανικά συλλέγουν βιοαποδομήσιμα απόβλητα, όμως προς ώρας συλλέγονται και σύμμεικτα.

Ο τομέας που χρήζει ενίσχυσης είναι αυτός των δράσεων ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και γενικότερα επικοινωνίας. Ο Δήμος αρκείται στους παραδοσιακούς τρόπους ενημέρωσης και προώθησης της πληροφορίας όπως για παράδειγμα Δελτία Τύπου, καταχωρήσεις σε ΜΜΕ, αναρτήσεις στην ιστοσελίδα και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης κ.ο.κ. Δεν έχουν διοργανωθεί εκδηλώσεις, διαγωνισμοί κτλ που θα εμπλέξουν τη μαθητική κοινότητα ή «πλατφόρμες επιβράβευσης» των πολιτών για την προώθηση της ανακύκλωσης. Κάποια συγκριτικά ποσοτικά στοιχεία που αφορούν την ανακύκλωση παρουσιάζονται παρακάτω.

Ανακύκλωση αποβλήτων 2013	
Συλλογή	
Δρομολόγια που εκτελέστηκαν	1.162
Συλλεγόμενες ποσότητες (τόνοι)	3.451,083
Μ.Φ.Δ. (τόνοι)	2,970
Υπόλειμμα	
Επιστροφή Υπολείμματος (τόνοι)	605,69
Αποθήκη Υπολείμματος (τόνοι)	140,26
Ανακύκλωση αποβλήτων 2014	
Συλλογή	
Δρομολόγια που εκτελέστηκαν	1.165
Συλλεγόμενες ποσότητες (τόνοι)	3.715,72
Μ.Φ.Δ. (τόνοι)	3,190
Υπόλειμμα	
Επιστροφή Υπολείμματος (τόνοι)	1.092,44
Αποθήκη Υπολείμματος (τόνοι)	88,18

Πηγή: Δήμος Σερρών

Από τον Πίνακα Ποσοτικά στοιχεία διαχείρισης απορριμμάτων γίνεται αντιληπτό ότι τα ανακυκλώσιμα υλικά για το έτος 2020 ανέρχονται σε 4.180 τόνους. Από τα ως

άνω δεδομένα (στοιχεία ετών 2013, 2014, 2020) διαφαίνεται μια αυξητική τάση συλλεγόμενων ποσοτήτων ανακύκλωσης, γεγονός ιδιαίτερα ενθαρρυντικό.

Η συλλογή των ογκωδών απορριμμάτων και των αποβλήτων εκσκαφών, κατασκευών και κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ) γίνεται από εργολάβο, με διετή σύμβαση και ακολουθεί το Σύστημα της Εναλλακτικής Διαχείρισης. Κάδοι (σκάφες) για ογκώδη απορρίμματα απαντώνται σε όλες τις Κοινότητες πλην της πόλης των Σερρών.

Αξίζει να σημειωθεί ότι προγραμματίζεται η δημιουργία Πράσινου Σημείου στη θέση «Λάσκαρη» του αγροκτήματος Σερρών εκτός σχεδίου πόλεως και εκτός οικισμού. Έχει εμβαδόν $E = 7.065,89$ τ.μ. Το Πράσινο Σημείο θα συνίσταται από έναν περιφραγμένο υπαίθριο χώρο με μεταλλικά κοντέινερ αποθήκευσης υλικών, ένα στεγασμένο χώρο περί τα $623m^2$ όπου θα γίνεται η συλλογή μικρών υλικών, η διαλογή και προσωρινή αποθήκευσή τους καθώς και η συμπίεση του ρεύματος χαρτιού - χαρτονιού. Επίσης περιλαμβάνεται υπαίθριος χώρος περί τα $375m^2$, συλλογής και διαχείρισης πράσινων αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένου και στεγάστρου $60m^2$ για τον εξοπλισμό τεμαχισμού.

Βέβαια, το επίπεδο καθαριότητας του Δήμου παρουσιάζει περιθώρια βελτίωσης¹⁰. Η επιμόρφωση των πολιτών και η μεγέθυνση του βαθμού ευαισθητοποίησής τους, θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο προς την ανάπτυξη του δικτύου ανακύκλωσης. Σε αυτή την κατεύθυνση, καθίσταται επιτακτική η ανάγκη για εξειδίκευση των ρευμάτων ανακύκλωσης - διαλογής στην πηγή (κομποστοποίηση-γυαλί, κλπ).

Ο Δήμος διαθέτει κυκλοφοριακή μελέτη καθαριότητας με στόχο τη βελτιστοποίηση των διαδρομών των απορριμματοφόρων, τα δρομολόγια της οποίας παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Δρομολόγια	Περιοχή	Ημερήσιες διαδρομές	Συνολικά χμ	Απόσταση ως τον ΧΥΤΑ ή το σταθμό μεταφόρτωσης
Δ (ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ)	ΠΕ ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ/ ΚΑΤΑΚΟΝΟΖΙ - ΠΕ ΚΑΛΚΑΝΗ - ΝΟΤΙΟ ΚΕΝΤΡΟ	1	120	8
ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ (Α-	ΟΡΕΙΝΗ, ΞΗΡΟΤΟΠΟΣ, ΜΕΤΟΧΙ	1	113	22

¹⁰ Ο έλεγχος εξυπηρέτησης των δημοτών πραγματοποιείται μέσω της εφαρμογής CLICKnSPOT και μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας με τους δημότες.

Δρομολόγια	Περιοχή	Ημερήσιες διαδρομές	Συνολικά χμ	Απόσταση ως τον ΧΥΤΑ ή το σταθμό μεταφόρτωσης
ΝΑΚΥΚΛΩΣΗ)				
Β-ΒΔ (ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ))	ΠΕ ΑΝΩ ΚΑΜΙΝΙΚΙΑ, ΚΑΤΩ ΚΑΜΙΝΙΚΙΑ, ΚΑΛΛΙΘΕΑ, ΑΓΙΟΥ ΠΑΝΤΕΛΗΜΟΝΟΣ, ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΟΥ & ΟΔΟΥ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ	2	49	7
ΒΑΚ, ΝΚ (ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ)	ΠΕ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ, ΛΟΦΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ , ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ, ΚΕΝΤΡΟ, ΠΕ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΩΝ, ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ, ΚΟΥΛΑΣ	1	50	7
ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ (ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ) ΔΕ ΣΚΟΥΤΑΡΕΩΣ, ΜΗΤΡΟΥΣΙΟΥ, ΛΕΥΚΩΝΑ, ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΕΛΑΙΩΝΑ	ΑΓΙΑ ΕΛΕΝΗ, ΑΔΕΛΦΙΚΟ, ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ, ΑΝΩ ΜΗΤΡΟΥΣΗ, ΒΑΜΒΑΚΙΑ, ΒΑΜΒΑΚΟΥΣΑ, ΕΛΑΙΩΝΑΣ, ΚΑΛΑ ΔΕΝΤΡΑ, ΚΑΤΩ ΚΑΜΗΛΑ, ΚΑΤΩ ΜΗΤΡΟΥΣΙ, ΚΟΥΒΟΥΚΛΙΟ, ΚΟΥΜΑΡΙΑ, ΚΩΝ/ΤΟ, ΧΡΙΣΤΟΣ ΛΕΥΚΩΝΑΣ, ΜΟΝΟΚΚΛΗΣΙΑ, ΠΕΠΟΝΙΑ, ΠΡΟΒΑΤΑΣ, ΣΚΟΥΤΑΡΙ	1	80	35
ΝΔ, Ν., Α & ΟΙΚΙΣΜΩΝ (ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ)	ΑΓ, ΙΩΑΝΝΗΣ, ΕΠΤΑΜΥΛΟΙ, ΟΙΝΟΥΣΑ, ΧΙΟΝΟΧΩΡΙ, ΝΟΣΟΚΕΙΟ, ΠΕ ΣΙΓΗΣ, ΣΦΑΓΕΙΩΝ - ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΟΜΟΝΟΙΑΣ - ΠΕ ΟΜΟΝΙΑΣ, ΚΑΛΥΒΙΑ, ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΗΤΑ	1	80	6
Β2 (ΑΝΑΜΕΙΚΤΑ)	ΠΕ ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ, ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ, ΒΔ ΠΟΛΗ, ΚΕΝΤΡΟ - ΠΕ ΑΝΤΩΝΙΟΥ	1	85	28
Δ3 (ΑΝΑΜΕΙΚΤΑ)	ΠΕ ΚΑΛΚΑΝΗ, ΚΑΤΩ ΚΑΜΕΝΙΚΙΑ, ΚΙΟΥΠΛΙΑ, ΕΟ ΣΕΡΡΩΝ - ΣΚΟΥΤΑΡΕΩΣ	1	90	35
Κ1 (ΑΝΑΜΕΙΚΤΑ)	ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΗΣ,	1	80	28
Κ3 (ΑΝΑΜΕΙΚΤΑ)	ΝΟΤΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΗΣ	1	63	28
Β1 (ΑΝΑΜΕΙΚΤΑ)	ΠΕ ΑΝΩ ΚΑΜΕΝΙΚΙΩΝ, ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ - ΠΑΝΟΡΑΜΑ, ΑΓ. ΠΑΝΤΕΛΗΜΟΝΑ, ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ - ΚΑΤΑΚΟΝΟΖΗ, ΛΟΦΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ	2	80	35
Δ1 (ΑΝΑΜΕΙΚΤΑ)	ΔΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ, ΟΔΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ, ΕΟ ΣΕΡΡΩΝ - ΛΕΥΚΩΝΑ	1	90	28
Δ2 (ΑΝΑΜΕΙΚΤΑ)	ΠΕ ΚΙΟΥΠΛΙΑ, ΚΑΤΩ ΚΑΜΕΝΙΚΙΑ, ΚΑΛΥΒΙΑ, ΟΜΟΝΟΙΑ, ΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ – ΑΓ. ΝΙΚΗΤΑΣ, Α-	1	80	35

Δρομολόγια	Περιοχή	Ημερήσιες διαδρομές	Συνολικά χμ	Απόσταση ως τον ΧΥΤΑ ή το σταθμό μεταφόρτωσης
	ΘΛΗΤΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΟΜΟΝΟΙΑΣ, ΕΟ ΣΕΡΡΩΝ - ΜΗΤΡΟΥΣΙΟΥ, ΠΕΡΙΦ. ΟΔΟΣ ΣΕΡΡΩΝ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ			
A (ΑΝΑΜΕΙΚΤΑ)	ΠΕ ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ - ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ, ΣΙΓΗΣ, ΕΟ ΣΕΡΡΩΝ - ΔΡΑΜΑΣ (ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ), ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	1	95	35
N (ΑΝΑΜΕΙΚΤΑ)	ΠΕ ΣΦΑΓΕΙΩΝ, 40 ΜΑΡΤΥΡΕΣ, ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ	1	80	30
ΔΕ ΣΚΟΥΤΑΡΕΩΣ (ΑΝΑΜΕΙΚΤΑ)	ΑΓΙΑ ΕΛΕΝΗ, ΑΔΕΛΦΙΚΟ, ΒΑΜΒΑΚΟΥΣΑ, ΑΝΩ ΚΑΜΗΛΑ, ΚΟΥΒΟΥΚΛΙΟ, ΚΟΥΜΑΡΙΑ, ΚΩΝ/ΤΟ, ΠΕΠΟΝΙΑ, ΣΚΟΥΤΑΡΙ, ΜΟΝΑΔΑ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ	1	60	20
ΕΡΓΟΛΑΒΙΑ ΤΑΣΚΟΥΔΗΣ - ΓΚΑΤΖΙΟΣ ΙΚΕ (ΑΝΑΜΕΙΚΤΑ)	ΕΠΤΑΜΥΛΟΙ, ΟΙΝΟΥΣΑ, ΧΙΟΝΟΧΩΡΙ, ΕΛΑΙΩΝΑΣ, Α. ΒΡΟΝΤΟΥ	1	100	41
	ΜΕΤΟΧΙ, ΞΥΡΟΤΟΠΟΣ, ΟΡΕΙΝΗ, ΧΡΥΣΟΠΗΓΗ, ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΛΑΪΛΙΑ	1	120	47
	Κέντρο Πόλης ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ	1	65	28
ΕΡΓΟΛΑΒΙΑ ΒΛΑΧΑΚΗ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ (ΑΝΑΜΕΙΚΤΑ) ΔΕ ΛΕΥΚΩΝΑ & ΜΗΤΡΟΥΣΙΟΥ	ΑΝΩ ΚΑΜΗΛΑ, ΑΝΩ ΜΗΤΡΟΥΣΙ, ΚΑΤΩ ΜΗΤΡΟΥΣΙ, ΜΟΝΟΚΚΛΗΣΙΑ, ΠΡΟΒΑΤΑΣ, ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ, ΒΑΜΒΑΚΙΑ, ΛΕΥΚΩΝΑ, ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΗ ΒΙΠΕ ΣΕΡΡΩΝ, ΕΟ ΣΕΡΡΩΝ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	2	80	20

Πηγή: Δήμος Σερρών

Σε ότι αφορά τους χώρους και τις υποδομές διαχείρισης απορριμμάτων στην ευρύτερη περιοχή του νομού, υπάρχει ο ΧΥΤΑ Παλιόκαστρου, ο οποίος εξυπηρετεί το σύνολο των αναγκών της Π.Ε. Σερρών αλλά και της Π.Ε. Δράμας. Επιπλέον, στο 1ο χλμ Σερρών - Μετοχίου βρίσκεται ο ανενεργός πλέον ΧΥΤΑ Δ. Σερρών, την αποκατάσταση του οποίου έχει αναλάβει ο ΦΟΣΔΑ Κ. Μακεδονίας.

Η διαλογή των ανακυκλώσιμων υλικών που συλλέγονται στον Δήμο γίνεται στο Κ.Δ.Α.Υ. Σερρών που βρίσκεται στο Ν. Σούλι και εξυπηρετεί το σύνολο της Π.Ε.. Η παρούσα υποδομή έχει μέση απόδοση διαλογής 69,6%.

Επιπροσθέτως, λειτουργεί Μονάδα Επεξεργασίας Αποβλήτων (ΜΕΑ) και ΧΥΤΥ Νομού Σερρών στη θέση Ερείπια Νεράιδας στην Κοινότητα Παλιόκαστρου Δήμου Ηράκλειας. Η Μονάδα δέχεται τόσο σύμμεικτα αστικά απορρίμματα, όσο και οργανικά βιοαπόβλητα για κομποστοποίηση. Έχει δυναμικότητα σχεδιασμού κατάλληλη για να επεξεργάζεται κατ' ελάχιστον 45.000 τη/έτος σύμμεικτα και προδιαλεγμένα βιοαπόβλητα (αρχικά έως και 3.000 τη/έτος), ενώ εφόσον απαιτηθεί, η μέγιστη δυναμικότητα λειτουργίας της είναι 63.000τη/έτος σύμμεικτα και προδιαλεγμένα βιοαπόβλητα. Το σταθεροποιημένο υπόλειμμα, το οποίο δεν θα ξεπερνά το 39,5%, θα οδηγείται προς ταφή στο ΧΥΤΥ. Κρίνεται σκόπιμο να τονιστεί η αναγκαιότητα της ενσωμάτωσης της Απόφασης της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας (ΕΕΑΕ) με Αριθμ. 2/214 (ΦΕΚ 1958/Β/18-7-2014) περί «Καθορισμού των διαδικασιών αποδέσμευσης/παραλαβής ραδιορυσασμένων αντικειμένων και ραδιενεργών αποβλήτων που παράγονται από ιατρικές εφαρμογές» στον Κανονισμό Λειτουργίας της ΜΕΑ. Στην παρούσα φάση δεν εφαρμόζεται κάποιο πρωτόκολλο, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται συνθήκες υψηλής επικινδυνότητας στους εργαζομένους της Υπηρεσίας.

Εικόνα: Χωροθέτηση ΜΕΑ Σερρών

Πηγή: <https://www.intrakat.gr>

Στο πλαίσιο της αναθεώρησης του ΠΕΣΔΑ, ο Δήμος έχει προτείνει τη δημιουργία ενός ΣΜΑ στον Λευκώνα. Με τη δημιουργία της εν λόγω υποδομής, θα λυθούν, εκτός των άλλων, και κάποια προβλήματα που προκύπτουν από τη λειτουργία της ΜΕΑ. Πιο συγκεκριμένα, λόγω του ότι η ΜΕΑ δε λειτουργεί Κυριακές και αργίες, τα φορτηγά σταθμεύουν στο αμαξοστάσιο μην έχοντας αδειάσει το φορτίο των απορριμμάτων με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τις συνθήκες υγιεινής και την επικινδυνότητα για την περιοχή και τους εργαζόμενους.

Επίσης, ο Δήμος, με στόχο την ενεργειακή αξιοποίηση των οργανικών αποβλήτων που παράγονται στην περιοχή του Ελαιώνα Σερρών (και όχι μόνο) από τη γεωργία, την κτηνοτροφία και τη μεταποίηση καθώς και την απορρόφηση ορισμένων γεωργικών υπολειμμάτων, έχει σχεδιάσει την εγκατάσταση και λειτουργία εργοστασίου παραγωγής βιοαερίου, ισχύος 250 kWel + 295 kWth. Θα παράγει ηλεκτρική και θερμική ενέργεια καθώς και υγρό και στερεό οργανικό κλάσμα (κομπόστ) κατάλληλο για οργανικό λίπασμα. Η αξιοποίηση γίνεται σε Κεντρική Μονάδα Παραγωγής Βιοαερίου, με την τεχνολογία της αναερόβιας ζύμωσης.

Κλείνοντας, θα πρέπει να σημειωθεί ότι το οδικό δίκτυο πρόσβασης από τον οικισμό του Παλιόκαστρου μέχρι την ΜΕΑ και τον ΧΥΤΑ είναι προβληματικό καθώς παρουσιάζει μεγάλες κλίσεις, προβλήματα καθίζησης και ολισθηρότητας ενώ δεν υπάρχουν και πλευρικά προστατευτικά στηθαία και οριζόντια σήμανση (διαγράμμιση), δημιουργώντας συνθήκες επικινδυνότητας στους οδηγούς των απορριμματοφόρων. Κρίνεται λοιπόν σκόπιμη η αναβάθμισή του.

Δίκτυο Ηλεκτρικής Ενέργειας

Ο Δήμος Σερρών ηλεκτροδοτείται από δίκτυο μέσης τάσης (20 KVolt), οι κλάδοι του οποίου εκκινούν από τον κεντρικό υποσταθμό της ΔΕΗ, νότια της σιδηροδρομικής γραμμής. Στο κέντρο της πόλης, το δίκτυο είναι υπογειοποιημένο, οι δε υποσταθμοί βρίσκονται σε υπόγεια κτιρίων. Στην περίμετρο της πόλης, το δίκτυο και οι υποσταθμοί είναι εναέριοι. Πρόκειται για ένα πολύ εκτεταμένο δίκτυο που σκοπό έχει την τροφοδότηση 117.737 καταναλωτών εκ των οποίων μόνον οι 128 είναι πελάτες μέσης τάσης, ενώ οι υπόλοιποι όλοι είναι συνδεδεμένοι στο δίκτυο χαμηλής τάσης.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Δήμος έχει μεγάλη έκταση, γεγονός που επηρεάζει και τα δίκτυα ηλεκτροφωτισμού, τα οποία με τη σειρά τους εκτείνονται σε πολλά χιλιόμετρα. Ομοίως, περιλαμβάνει μεγάλο αριθμό κοινοτήτων που πρέπει να εξυπηρετηθούν. Στον Δήμο υπάρχουν περίπου 12.500 φωτιστικά σώματα οδοφωτισμού και 4.800 φ/σ πάρκων, πλατειών και πεζοδρόμων. Την κατάσταση δυσχεραίνει το γεγονός ότι ο στόλος (δύο καλαθοφόρα οχήματα) είναι παλαιός, με αποτέλεσμα να παραμένει για μεγάλα χρονικά διαστήματα παροπλισμένος στο συνεργείο. Η συντήρηση του δικτύου ανατίθεται σε εργολάβους ιδιώτες.

Στο πλαίσιο της εξοικονόμησης ενέργειας, ο Δήμος θα προχωρήσει στην αντικατάσταση του φωτισμού με λαμπτήρες LED μέσω Σύμβασης Ενεργειακής Απόδοσης, καθώς εγκαταλείφθηκε η προοπτική αξιοποίησης του Τ.Π.Δ.

Σύμφωνα με το ΣΔΑΕ του Δήμου Σερρών, καταναλώνονται 1.243 GWh ετησίως (στοιχεία 2011). Ο πρωτογενής τομέας καταναλώνει 6,9% της συνολικής ενέργειας, ο κτιριακός τομέας και οι εγκαταστάσεις 56,5%, οι μεταφορές 23,8% και η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας 12,8%. Η μέση κατανάλωση ενέργειας ανά κάτοικο είναι 16,2MWh/έτος. Επιπλέον οι καταναλώσεις σε ηλεκτρική ενέργεια που αντιστοιχούν στα δημοτικά κτίρια και τις εγκαταστάσεις της Δημοτικής Κοινότητας Σερρών καταγράφονται για το 2011 στο επίπεδο των 4.903MWh ενώ η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας για τον φωτισμό των οδών και των πλατειών ανήλθε σε 3.425 MWh.

ΣΦΗΟ

Αναγνωρίζοντας την αναγκαιότητα για άμεσο περιορισμό της κατανάλωσης ενέργειας και των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και άλλων αέριων ρύπων από τις μεταφορές, ψηφίστηκε ο Ν. 4710/20 «Πρωώθηση της ηλεκτροκίνησης και άλλες διατάξεις» με στόχο την ευθυγράμμιση της πολιτικής της χώρας με την «Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την κινητικότητα των χαμηλών εκπομπών» και περιλαμβάνει διατάξεις για τη διαμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου της αγοράς της ηλεκτροκίνησης, τη διείσδυση στη χώρα των οχημάτων χαμηλών και μηδενικών εκπομπών και την ανάπτυξη των δημοσίων διαθέσιμων υποδομών επαναφόρτισης. Στο πλαίσιο αυτό, προβλέπεται για πρώτη φορά η εκπόνηση «Σχεδίου Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημά-

των» (ΣΦΗΟ) από τους Δήμους της χώρας. Έτσι και ο Δήμος Σερρών έχει εντάξει και υλοποιεί το ΣΦΗΟ, το οποίο χρηματοδοτείται από το Πράσινο Ταμείο.

Τηλεθέρμανση

Στην πόλη των Σερρών από το 2007 κατασκευάστηκε και λειτουργεί ιδιωτικό δίκτυο τηλεθέρμανσης, τροφοδοτούμενο από έναν κεντρικό σταθμό συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας με καύση φυσικού αερίου.

Σύμφωνα με τα σχετικά στοιχεία, στο δίκτυο είναι διασυνδεδεμένα περισσότερα από 7.500 διαμερίσματα και λοιπά κτίρια, που αντιστοιχούν σε 700.000 τετραγωνικά μέτρα. Η κατανάλωση θερμικής ενέργειας από τηλεθέρμανση στον οικιακό τομέα του Δήμου το 2011, ανήλθε σε 65.428 MWh.

Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

Όπως είναι γνωστό, η κατανάλωση της ηλεκτρικής ενέργειας προκαλεί δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον, καθώς για την παραγωγή της, γίνεται καύση ορυκτών καυσίμων, η οποία προκαλεί εκπομπές αερίων θερμοκηπίου. Για τον λόγο αυτό έχει υπογραφεί Σύμφωνο μεταξύ των Δημάρχων της Ευρώπης ώστε κάθε Δήμος να πάρει μέτρα για εξοικονόμησης ενέργειας και εγκατάσταση συστημάτων ΑΠΕ εντός των ορίων του. Απώτερος στόχος είναι και η μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO₂). Σε αυτό το πλαίσιο, κινείται και το Σχέδιο Δράσης Αειφόρου Ενέργειας ΣΔΑΕ) του Δήμου. Στο πλαίσιο της εξοικονόμησης ενέργειας, **εγκαθίστανται Φ/Β συστήματα σε σχολικά κτίρια**, η συνολική εγκατεστημένη ισχύς των οποίων είναι 289,14 KWp. Η υλοποίηση τους είναι σε εξέλιξη.

Σχολική Μονάδα	Ισχύς (KWp)	Σχολική Μονάδα	Ισχύς (KWp)
1ο Λύκειο Σερρών	9,87	9ο Δημοτικό Σχολείο	9,87
3ο Λύκειο Σερρών	9,87	12ο Δημοτικό Σχολείο	9,87
4ο Γυμνάσιο Σερρών	9,87	13ο Δημοτικό Σχολείο	9,87
1ο Γυμνάσιο Σερρών	9,87	17ο Δημοτικό Σχολείο	9,87
Τεχνική Σχολή	9,87	Πειραματικό Σχολείο	9,87
2ο Γυμνάσιο -Λύκειο Σερρών	9,87	Γυμνάσιο – Λύκειο Προβατά	9,87
5ο Λύκειο Σερρών	9,87	Δημοτικό Σχολείο Λευκώνα	9,87
Μουσικό Γυμνάσιο Σερρών	9,87	1ο Γυμνάσιο	9,87

2ο – 22ο Δημοτικό Σχολείο Σερρών	9,87	6ο Γυμνάσιο Σερρών	9,87
8ο – 25ο Δημοτικό Σχολείο Σερρών	9,87	Ειδικό Νηπιαγωγείο – Σχολείο	9,87
15ο – 21ο Δημοτικό Σχολείο Σερρών	9,87	1ο Νηπιαγωγείο	5,10
18ο Δημοτικό Σχολείο Σερρών	9,87	19ο Νηπιαγωγείο	5,10
Δημοτικό Σχολείο Άνω Μητροσίου	9,87	6ο – 16ο Νηπιαγωγείο	5,40
Νηπιαγωγείο Α. Μητροσίου	4,95	Δημοτικό Σχολείο Προβατά	9,87
Γυμνάσιο – Λύκειο Σκουτάρεως	9,87	Γυμνάσιο Λευκώνα	9,87

Πηγή: Δήμος Σερρών

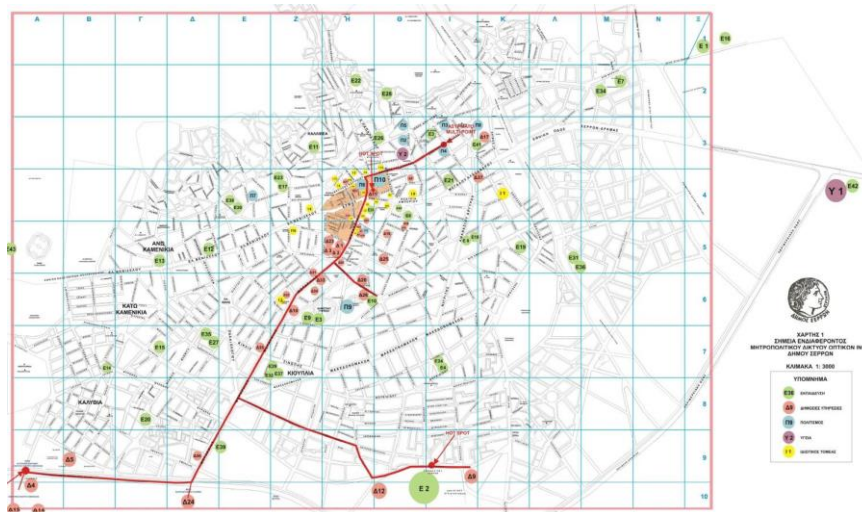
Σύμφωνα με στοιχεία της ΔΕΗ, η ετήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (ενδεικτικό έτος 2013) στα σχολικά κτίρια ανέρχεται περίπου σε 1.000.000KWh (1MWh). Η ετήσια παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια από τα Φ/Β ανέρχεται περίπου σε 370.000 KWh, ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό 37% της καταναλισκόμενης ενέργειας και αντιστοιχεί επίσης σε μείωση της εκπομπής CO₂ κατά 400tn περίπου.

Τέλος, από το 2003 λειτουργεί υδροηλεκτρικός σταθμός στην Τ.Κ. Οινούσσας ισχύος 1500KW, ο οποίος εκμεταλλεύεται ενεργειακά τα νερά της κοιλάδας του Τιμίου Προδρόμου. Η μέση ετήσια παραγωγή του εκτιμάται σε 4.250MWh.

Δίκτυα Τηλεπικοινωνιών και Πληροφορικής

Στην Πλατεία Ελευθερίας είναι εγκατεστημένες 19.584 παροχές PSTN και 2.144 παροχές ISDN. Αντίστοιχες παροχές υπάρχουν και στο Κέντρο Καλκάνη (9.088 παροχές PSTN και 800 παροχές ISDN). Η παραπάνω δικτυακή υποδομή εμπλουτίστηκε με δακτύλιο οπτικών ινών για την εξυπηρέτηση ειδικού ενδιαφέροντος πελατών της πόλης, όπως το Νοσοκομείο, το ΤΕΙ, κτλ. Το κύριο δίκτυο και το δίκτυο διανομής είναι υπόγεια. Οι εσωτερικοί καταναμητές κτιρίων και γενικότερα το συνδρομητικό δίκτυο είναι πλήρως αναβαθμισμένο και συντηρημένο.

Εικόνα: Δίκτυο οπτικών ινών Δήμου Σερρών

Η βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών μέσω της βέλτιστης αξιοποίησης των εργαλείων της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών), αποτελεί στρατηγική στόχευση του Δήμου. Το γεγονός αυτό αποδεικνύεται από τον σημαντικό αριθμό αντίστοιχων Πράξεων που είτε έχουν υλοποιηθεί σε αυτή την κατεύθυνση είτε βρίσκονται στη διαδικασία υλοποίησης είτε ακόμη είναι στην διαδικασία αξιολόγησης ή ωρίμανσης.

Υφιστάμενες Πράξεις Έξυπνης Πόλης

Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζονται ανά θεματική κατηγορία οι υφιστάμενες Πράξεις Έξυπνης Πόλης του Δήμου Σερρών, οι οποίες έχουν χρηματοδοτηθεί από διάφορες πηγές και εργαλεία.

Δήμος Σερρών - ΕΞΥΠΝΗ ΠΟΛΗ				
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	ΥΓΕΙΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
<p>Εφαρμογή click n spot: Καταγραφή προβλημάτων σε δημόσιους χώρους και υποβολή ηλεκτρονικών αναφορών (πχ καμένοι λαμπτήρες, πινακίδες σήμανσης, κατεστραμμένα παγκάκια κλπ) https://clicknspot.com/</p>	<p>Υπηρεσίες τηλεϊατρικής: https://www.bookingclinica.com/el</p>	<p>Πλατφόρμα διαχείρισης Γεωχωρικών Δεδομένων GIS: Περιλαμβάνει το σύνολο της χωρικής πληροφορίας του Δήμου (π.χ. δημόσιοι χώροι στάθμευσης, στάθμευση ΑΜΕΑ, στάσεις λεωφορείων, φαρμακεία, τράπεζες, χώροι άθλησης και πολιτισμού κλπ) https://www.serres.gr/</p>	<p>Ηλεκτρονικές πληρωμές: ειδοποιητήρια - καρτέλα χρεώστη, κλήσεις ΚΟΚ https://www.serres.gr/index.php/component/k2/itemlist/category/204</p>	<p>Τοποθέτηση έξυπνων μετρητών στο Λύκειο Προβατά στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος 3em. Καταγραφή σε πραγματικό χρόνο των δεδομένων μέτρησης και ασύρματη μετάδοσή τους</p>

		gis/index.html		
<p>Εφαρμογή e-δημότης Ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων στον Δήμο και ηλεκτρονική παραλαβή εγγράφων (π.χ. πιστοποιητικό γέννησης, οικογενειακής κατάστασης, βεβαίωση μόνιμης κατοικίας, βεβαίωση μη οφειλής Τ.Α.Π. κλπ) https://clickspot.com/edemotis</p>	<p>Συσκευές ανίχνευσης πτώσης και κουμπί πανικού: Με το πάτημα ενός κουμπιού ειδοποιείται το ΕΚΑΒ και ένας ενδιαφερόμενος σε 24ωρη βάση</p>	<p>Ασύρματα δίκτυα πρόσβασης στο διαδίκτυο Wifi_Serres 1. Πλατεία Ελευθερίας - Διονυσίου Σολωμού 2. Πλατεία Εμπορίου 3. Πλατεία ΚΕΔΗΣ, πλατεία Κρονίου 4. Περιοχή πρώην ΤΕΔΚ 5. Περιοχή κτιρίου Περιφέρειας 6. Θεατράκι 7. Αθλητικές εγκαταστάσεις Κουλάδας Αγ. Αναργύρων 8. πρώην Δημαρχείο Σκουτάρεως</p>	<p>e-Επιχειρείν portal επιχειρήσεων με πληροφορίες που αφορούν την έναρξη (πχ νομοθεσία, απαιτούμενα έγγραφα κλπ), διαδραστικούς χάρτες (πχ λαϊκή αγορά) και άλλες σχετικές ενημερώσεις https://epixeirin.serres.gr/</p>	<p>Κοινόχρηστα ποδήλατα Πρώθηση της εναλλακτικής μετακίνησης μέσω ειδικής ηλεκτρονικής κάρτας ή χρήσης κινητού τηλεφώνου https://serres.easybike.gr/el/</p>
<p>Λειτουργία πλατφόρμας για τον προγραμματισμό φυσικής επίσκεψης σε ΚΕΠ https://rantevou.kep.gov.gr/</p>	<p>Συσκευές εντοπισμού θέσης: Δίνονται σε άτομα που πάσχουν από άνοια - Αλτσχάιμερ για τον εντοπισμό τους όταν απομακρύνονται μέσω gps.</p>	<p>Ψηφιακός πολιτιστικός χάρτης Περιλαμβάνει τους πολιτιστικούς συλλόγους και τις εκδηλώσεις τους, τα μνημεία, τα ήθη και έθιμα του Δήμου Σερρών https://politismos.kediss.gr/</p>	<p>Εκτέλεση προϋπολογισμού online εφαρμογή με την οποία αποτυπώνεται η κατάσταση - εκτέλεση του προϋπολογισμού σε πραγματικό χρόνο.</p>	<p>Σταθμοί μέτρησης ατμοσφαιρικών ρύπων και θορύβου: Καταγραφή σε πραγματικό χρόνο των δεδομένων μέτρησης και ασύρματη μετάδοση (χωρίς τη χρήση κινητής τηλεφωνίας) στο κέντρο λήψης μετρήσεων</p>
<p>Ζωντανή μετάδοση των τηλεδιασκέψεων του Δημοτικού Συμβουλίου στο κανάλι του Δήμου Σερρών στο youtube https://www.youtube.com/channel/UCbRO-1aafk0oFQLViCXxPCw/featured</p>	<p>Συσκευές μέτρησης πίεσης και βάρους: Καταχώρηση του αποτελέσματος στο μηχανογραφικό σύστημα και σε περίπτωση υπέρβασης των ορίων ενημέρωση υπαλλήλων του προγράμματος "Βοήθεια στο σπίτι"</p>	<p>Αναβάθμιση φωτεινών σηματοδοτών με προσθήκη ηχητικών διατάξεων για τα ΑΜΕΑ</p>		

<p>Σύστημα ηλεκτρονικής διακίνησης εγγράφων ενσωματωμένο στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα: Ευέλικτοι μηχανισμοί αναζήτησης πληροφοριών, ψηφιακή υπογραφή</p>		<p>Δημιουργία χαρτών ευπαθών κοινωνικών ομάδων (Κοινωνικό GIS): Βελτίωση της καθημερινής ζωής των ευπαθών ομάδων με τη χρήση ΤΠΕ με στόχο την αποτελεσματική παροχή υπηρεσιών υγείας, πρόνοιας, κοινωνικής μέριμνας.</p>		
<p>Πλατφόρμα διαχείρισης δικαστικών υποθέσεων: Η πλατφόρμα διαχειρίζεται όλες τις Νομικές Υποθέσεις, τα Διοικητικά θέματα και τις Γνωμοδοτήσεις, Αποφάσεις ενώ λειτουργεί και ως ημερολόγιο όλων των δικασίμων ή αναβολών με αυτόματη αποστολή στο mail/κινητό κάθε δικηγόρου που έχει αναλάβει μια υπόθεση.</p>				

Πηγή: Δήμος Σερρών

Πράξεις που Υλοποιούνται

Ανοιχτό Κέντρο Εμπορίου

Με τη δημιουργία του Ανοιχτού Κέντρου Εμπορίου στην πόλη των Σερρών, επιδιώκεται η προώθηση μιας ιδιαίτερης ταυτότητας του εμπορικού κέντρου των Σερρών μέσω παρεμβάσεων βελτίωσης της αισθητικής και της λειτουργικότητας του δημόσιου χώρου, κοινών αισθητικών παρεμβάσεων στις τοπικές εμπορικές επιχειρήσεις και μέσω ψηφιακών εφαρμογών αλληλεπίδρασης με τους κατοίκους και τους επισκέπτες. Τα βασικά Υποέργα που σχετίζονται με δράσεις έξυπνης πόλης είναι τα παρακάτω:

- Υποέργο 4. **Αναβάθμιση δημόσιου χώρου** περιοχής Ανοιχτού Κέντρου Εμπορίου πόλης Σερρών με επιμέρους δράσεις μεταξύ άλλων: i) την προμήθεια και εγκατάσταση έξυπνων καθιστικών με υποστήριξη φωτοβολταϊκού πάνελ και Wifi και ii) την προμήθεια και εγκατάσταση πινακίδων σήμανσης - οριοθέτησης της περιοχής παρέμβασης.

- Υποέργο 5. Προμήθεια & εγκατάσταση **συστημάτων έξυπνης πόλης και έξυπνης βιώσιμης κινητικότητας** με επιμέρους δράσεις: i) προμήθεια - εγκατάσταση σταθμού φόρτισης, ii) προμήθεια συστήματος τηλεελέγχου - τηλεδιαχείρισης ενέργειας, iii) προμήθεια πλατφόρμας έξυπνης πόλης, iv) προμήθεια και εγκατάσταση συστήματος υπόγειων κάδων, v) προμήθεια και εγκατάσταση συστήματος παρακολούθησης περιβαλλοντικών συνθηκών, vi) προμήθεια συστημάτων ασύρματης πρόσβασης στο διαδίκτυο (free wifi).

Ταμείο Αλληλεγγύης

- **Σύστημα προβολής.** Εξοπλισμός που θα λειτουργεί σε εξωτερικούς χώρους, στο πλαίσιο εκδηλώσεων που λαμβάνουν χώρα στον Δήμο.
- **Έξυπνα παγκάκια.** Η προμήθεια περιλαμβάνει 5 ηλιακά παγκάκια, μοντέρνας και έξυπνης σχεδίασης όπου θα παρέχεται η δυνατότητα σε όλους τους χρήστες να φορτίσουν τις συσκευές τους και να έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο.

Προτάσεις προς αξιολόγηση

Ο πίνακας που ακολουθεί περιλαμβάνει πράξεις οι οποίες έχουν υποβληθεί προς χρηματοδότηση σε διάφορες προσκλήσεις πχ Αντώνης Τρίτσης (ΑΤ 08), ΠΕΠ ΠΚΜ και βρίσκονται στο στάδιο της αξιολόγησης.

Δήμος Σερρών - ΕΞΥΠΝΗ ΠΟΛΗ

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	ΥΓΕΙΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
<p>Σύστημα καταγραφής και αποτύπωσης δημοτικής περιουσίας: περιλαμβάνει κινητή εφαρμογή καταγραφής περιουσίας web πλατφόρμα αποτύπωσης της καταγραφής με δυνατότητα επεξεργασίας των δεδομένων.</p>	<p>Σύστημα διαχείρισης διαδρομών ΑΜΕΑ: θα δημιουργηθεί ομάδα διαδρομών, που θα περιλαμβάνει εντοπισμένη πληροφόρηση για όλες τις δημόσιες και ιδιωτικές υποδομές ΑΜΕΑ</p>	<p>Σύστημα διαχείρισης παραγγελιών και επισκευών στις σχολικές μονάδες: Η εφαρμογή θα περιλαμβάνει διαχείριση παραγγελιών, επισκευών, αποτύπωση σχολικών μονάδων, ειδοποιήσεων</p>	<p>Σύστημα αποτύπωσης διαδρομών ενδιαφέροντος: δυνατότητα δημιουργίας ομάδας διαδρομών, με τα διακριτικά της (είδος, εικονίδια)</p>	<p>Σύστημα παρακολούθησης πλημμύρων: Πλατφόρμα που θα προσφέρει μια ολοκληρωμένη λύση για την παρακολούθηση της στάθμης / αντίχτυσης υπερχείλισης ρεμάτων</p>
<p>Σύστημα διαχείρισης ραντεβού στις υπηρεσίες του δήμου: διαδικτυακή εφαρμογή μέσω της οποίας ένας πολίτης θα κλείνει ραντεβού με Υπηρεσία για συγκεκριμένη μέρα και ώρα, προκειμένου να εξυπηρετηθεί</p>	<p>Σύστημα υποστήριξης παροχής υπηρεσιών υγείας και βοήθειας στο σπίτι. Υπηρεσία 24ωρης υποστήριξης, στην οικία του ηλικιωμένου θα τοποθετείται συσκευή, που θα είναι συνδεδεμένη με μία έξυπνη συσκευή χειρός (κουμπί πανικού)</p>	<p>Σύστημα διαχείρισης κρατήσεων σε πολιτιστικές και αθλητικές υποδομές και δραστηριότητες: εφαρμογή μέσω της οποίας ένας πολίτης θα κάνει κράτηση σε οποιαδήποτε αθλητική ή πολιτιστική δραστηριότητα, χωρίς να απαιτείται φυσική παρουσία</p>	<p>Σύστημα διαχείρισης τουριστικού προϊόντος: δημιουργία ηλεκτρονικού τουριστικού οδηγού, πολυγλωσσου, δυναμικού με πληροφορίες τουριστικού ενδιαφέροντος. Ενίσχυση του brandname: «VisitSerres».</p>	<p>Σύστημα παρακολούθησης αγρο-μετεωρολογικών σταθμών: Ο χρήστης θα έχει άμεση ενημέρωση και πρόσβαση στα τοπικά μετεωρολογικά δεδομένα και τα δεδομένα των αισθητήρων από το κινητό ή Η/Υ</p>
	<p>Σύστημα παρακολούθησης σημείων πρόσβασης ΑΜΕΑ: αποτύπωση επιλεγμένων δημοσίων σημείων πρόσβασης ΑΜΕΑ, όπως ράμπες σε πεζοδρόμια και σε δημόσια κτίρια, ενώ θα παρέχεται η δυνατότητα παρακολούθησης των σημείων αυτών.</p>	<p>Σύστημα ψηφιακού αποθετηρίου πολιτισμού και ιστορίας: ψηφιοποίηση, τεκμηρίωση και απόθεση του πολιτιστικού υλικού του δήμου, σύμφωνα με τις διεθνείς καλές πρακτικές και προδιαγραφές, καθώς και διάθεση του υλικού αυτού μέσω πλατφόρμας διαδικτυακών υπηρεσιών, που θα αναπτυχθούν</p>		<p>Σύστημα διαχείρισης ζυγίσεων κάδων: Το σύστημα θα έχει τη δυνατότητα ζύγισης απορριμμάτων και αναγνώρισης της ταυτότητας κάθε κάδου</p>

	Σύστημα διαχείρισης Κ.Υ.Ε.: ο Δήμος θα είναι σε θέση να διαχειρίζεται άμεσα και αυτοματοποιημένα όλες τις διαδικασίες που αφορούν στις συναλλαγές του με τις τοπικές επιχειρήσεις.	Ανάπτυξη δημοσίων σημείων ασύρματης ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο: θα αναπτυχθεί ασύρματο ευρυζωνικό δίκτυο με σκοπό να προσφέρει δωρεάν πρόσβαση στο διαδίκτυο, στους πολίτες και επισκέπτες της περιοχής.		Σύστημα παρακολούθησης της πληρότητας των κάδων: επίπεδο πληρότητας σε πραγματικό χρόνο, παρέχοντας πληροφορίες για τον σχεδιασμό της διαδρομής και τον προγραμματισμό της αποκομιδής και ένα προσαρμοσμένο στις ανάγκες του Δήμου περιβάλλον ειδοποίησης πληρότητας σε πραγματικό χρόνο με κανόνες ενημέρωσης
		Σύστημα έξυπνης διάβασης πεζών: προμήθεια - εγκατάσταση 10 ολοκληρωμένων συστημάτων έξυπνης διάβασης πεζών που το καθένα θα αποτελείται από 2 κολωνάκια ανά κατεύθυνση	.	Σύστημα διαχείρισης φωτεινής σηματοδότησης: θα διευκολύνεται η κίνηση των οχημάτων και θα μειώνονται οι ατμοσφαιρικοί ρύποι

Πηγή: Δήμος Σερρών

Δίκτυα μεταφορών

Ο Δήμος Σερρών συνδέεται οδικά και σιδηροδρομικά με το μητροπολιτικό κέντρο της Θεσ/νίκης και οι μεταφορές γίνονται κυρίως οδικά και σε πολύ μικρότερο βαθμό σιδηροδρομικά. Η συγκοινωνιακή κατάσταση κρίνεται αρκετά καλή σε όλους τους τομείς. Το οδικό δίκτυο βρίσκεται σε πολύ καλή κατάσταση, ενώ δεν σταματούν τα έργα για την αποκατάσταση του Επαρχιακού Δικτύου.

Εικόνα: Οδικό-Σιδηροδρομικό δίκτυο

Πηγή: Διεύθυνση Δασών ΠΚΜ www.dasodata.gr/images/EFARMOGES/Perifereia/Serres.htm

Το μήκος του ασφαλτοστρωμένου οδικού δικτύου του Δήμου ανέρχεται στα 500 χιλιόμετρα περίπου, ενώ το συνολικός μήκος της αγροτικής οδοποιίας ανέρχεται περίπου στα 1.000 χιλιόμετρα.

Οδικό δίκτυο

Από τον Νομό Σερρών διέρχεται η Εγνατία Οδός, η Ε.Ο. Θεσσαλονίκης - Σερρών - Δράμας - Καβάλας και οι Ε.Ο. (Λευκώνας - Προμαχώνας και Μεσοράχη - Αμφίπολη).

Σύμφωνα με το ΣΒΑΚ Δήμου Σερρών, αναφορικά με την υφιστάμενη κατάσταση του οδικού δικτύου και της μηχανοκίνητης κυκλοφορίας στον Δήμο, προκύπτουν τα εξής:

ΔΕ Σερρών

⇒ Η πόλη των Σερρών διαθέτει δύο «παραδοσιακές» εισόδους – εξόδους, μία προς Θεσσαλονίκη στα Δυτικά (οδός Βενιζέλου) και μία προς Δράμα στα Ανατολικά (προέκταση οδού Μεγ. Αλεξάνδρου), ενώ υπάρχουν και τρεις σημαντικοί είσοδοι – έξοδοι κατά μήκος της νέας περιαστικής οδού Σερρών που συνδέουν την πόλη με το λοιπό επαρχιακό δίκτυο του Νομού.

⇒ Εντός της περιοχής υπάρχουν οδικά τμήματα που δεν ανήκουν στο δημοτικό δίκτυο, αλλά είναι χαρακτηρισμένα ως εθνικό και επαρχιακό δίκτυο. Αξίζει να σημειωθεί ότι το γεγονός αυτό δημιουργεί σύγχυση αρμοδιοτήτων με την Περιφέρεια.

- ⇒ Σύμφωνα με την προτεινόμενη λειτουργική ιεράρχηση προκύπτει μία εξισορροπημένη κατανομή του μήκους του δικτύου. Το μήκος του βασικού οδικού δικτύου (ταχείες λεωφόροι, κύριες και δευτερεύουσες αρτηρίες, κύριες και δευτερεύουσες συλλεκτήριες οδοί) ανέρχεται σε 33,4% του συνολικού μήκους, ενώ το μήκος του τοπικού δικτύου σε 66,6%. Επιπλέον υπάρχει και ένα ποσοστό 0,5% που αντιστοιχεί σε οδούς ήπιας κυκλοφορίας στην ευρύτερη περιοχή των βιοκλιματικών αναπλάσεων.
- ⇒ Κρίσιμο στοιχείο για την εύρυθμη λειτουργία του οδικού δικτύου αποτελεί η ύπαρξη αδιάνοικτων οδικών τμημάτων σε κρίσιμα σημεία εντός του αστικού ιστού (οδοί Μακεδονομάχων, Μαραθώνος, Νικομηδείας, Ηροδότου) που υποβαθμίζουν τις συνθήκες κινητικότητας, στην αναπτυσσόμενη οικιστικά περιοχές (Π.Ε.5 – κάτωθεν της οδού Μαρούλη & Π.Ε.7), καθώς και στον οικισμό του Αγ. Ιωάννη.
- ⇒ Στο βόρειο τμήμα της πόλης των Σερρών καταγράφονται δαιδαλώδεις οδοί, με σημειακές στενώσεις και έντονες κλίσεις.
- ⇒ Η κατάσταση του οδοστρώματος κρίνεται στο βασικό δίκτυο ικανοποιητική και μόνο σημειακά παρατηρείται στο τοπικό δίκτυο κακή κατάσταση.
- ⇒ Ο Δήμος διαθέτει Κανονισμό Αδειών Τομών, ο οποίος εξυπηρετεί όλους τους παρόχους (ΔΕΔΔΗΕ, ΟΤΕ κτλ.) που εκτελούν έργα και επηρεάζουν το οδικό δίκτυο όπως έργα οπτικών ινών, έργα τηλεπικοινωνιών, κτλ

Δημοτική Ενότητα Κ. Μητρουσίου: Το κύριο οδικό δίκτυο είναι 37 χλμ., από τα οποία τα 17 χλμ. καλύπτουν εθνική οδό και τα υπόλοιπα 20 χλμ. επαρχιακή. Το τμήμα του οδικού δικτύου που καταλαμβάνει η εθνική οδός Σερρών-Θεσ/νίκης βρίσκεται σε καλή κατάσταση ενώ αυτό που καταλαμβάνει η επαρχιακή χρειάζεται επισκευές και διαπλατύνσεις. Στην περιοχή υπάρχουν επίσης αγροτικοί δρόμοι μήκους περίπου 210 χλμ. Η συγκοινωνία με την πόλη γίνεται με υπεραστικό ΚΤΕΛ.

Δημοτική Ενότητα Λευκώνας: Διέρχεται τμήμα της εθνικής οδού Σερρών - Θεσσαλονίκης, μήκους 10 περίπου χιλιομέτρων, καθώς και τμήμα του εθνικού οδικού δικτύου που οδηγεί στα σύνορα Ελλάδας-Βουλγαρίας (Προμαχώνας).

Η Δ.Ε. Λευκώνας είναι το σταυροδρόμι της εθνικής οδού Σερρών - Θεσσαλονίκης, από την περιοχή του οποίου διέρχεται ο κάθετος οδικός άξονας της Εγνατίας οδού που οδηγεί στον Προμαχώνα. Όσον αφορά την διακοινοτική σύνδεση των οικισμών, βρίσκεται σε μέτρια κατάσταση. Μεγάλος είναι ο αριθμός και το μήκος των αγροτι-

κών δρόμων που περιλαμβάνουν τα αγροτεμάχια των οικισμών, ενώ μικρό είναι το μήκος των δασικών δρόμων.

Λόγω της μικρής απόστασης της έδρας της Δ.Ε. Λευκώνα από την πόλη των Σερρών, η μεταξύ τους επικοινωνία επιτυγχάνεται με αστική συγκοινωνία. Αντίθετα, οι οικισμοί Καλά Δένδρα και Χριστός επικοινωνούν με υπεραστική συγκοινωνία.

Δημοτική Ενότητα Σκουτάρεως: Το κύριο οδικό δίκτυο μήκους 28 χιλιομέτρων βρίσκεται σε μέτρια κατάσταση. Ο κεντρικός δρόμος που συνδέει τα δημοτικά διαμερίσματα με την έδρα της Δ.Ε. έχει κατασκευασθεί από το 1972, γι' αυτό επιβάλλεται η διαπλάτυνσή και βελτίωσή του. Το συνολικό μήκος των αγροτικών οδών ανέρχεται στα 580 χιλιόμετρα. Η εξυπηρέτηση με την πόλη των Σερρών γίνεται με αστικά λεωφορεία του ΚΤΕΛ, καθώς και με υπεραστικά λεωφορεία.

Τοπική Ενότητα Άνω Βροντούς: Ο οδικός άξονας Σερρών – Λαϊλιά συνδέει την Άνω Βροντού με την πόλη, μήκους 25 χιλιομέτρων. Ο δρόμος είναι ασφαλτοστρωμένος, βρίσκεται σε άσχημη κατάσταση και χρήζει άμεσης αποκατάστασης καθώς έχει κατασκευασθεί τμηματικά μέχρι το 1970, γι' αυτό επιβάλλεται η διαπλάτυνσή και βελτίωσή του. Η σύνδεση με την πόλη γίνεται με υπεραστικά λεωφορεία.

Τοπική Ενότητα Ορεινής: Ο οδικός άξονας Σερρών – Χρυσοπηγής - Λαϊλιά την Ορεινή με την πόλη, μήκους 18 χιλιομέτρων. Ο δρόμος είναι ασφαλτοστρωμένος, βρίσκεται σε άσχημη κατάσταση και χρήζει άμεσης αποκατάστασης καθώς έχει κατασκευασθεί τμηματικά μέχρι το 1970, γι' αυτό επιβάλλεται η διαπλάτυνση και βελτίωσή του. Η σύνδεση με την πόλη γίνεται με υπεραστικά λεωφορεία.

Σιδηροδρομικά Δίκτυα

Όσον αφορά το σιδηροδρομικό δίκτυο, ο Νομός Σερρών διασχίζεται σε όλο του το μήκος από τη γραμμή Θεσσαλονίκης - Αλεξανδρούπολης. Η χάραξη αυτή διευκόλυνε, ιδιαίτερα στο παρελθόν, τη διακίνηση επιβατών και εμπορευμάτων στο μεγαλύτερο τμήμα του νομού.

Σήμερα τα σημαντικά πλεονεκτήματα των οδικών μεταφορών έχουν ακυρώσει το προηγούμενο πλεονέκτημα του νομού σε σχέση με τον σιδηρόδρομο. Το μεγάλο μήκος της χάραξης, όσον αφορά τη σύνδεση με την Θεσσαλονίκη, καθιστά τις ό-

ποιες βελτιώσεις ανεπαρκείς για παροχή ανταγωνιστικής, προς τις οδικές μεταφορές, εξυπηρέτησης.

Η δημιουργία μιας υψηλών προδιαγραφών σύνδεσης της Θεσσαλονίκης με τις Σέρρες σε νέα χάραξη, που θα επιτρέψει τη λειτουργία προαστιακού σιδηροδρόμου, πρέπει να αποτελεί στρατηγικό στόχο της πόλης προκειμένου να επωφεληθεί από τα σημαντικά πλεονεκτήματα, τόσο της γρήγορης και οικονομικής σύνδεσης με τη Θεσσαλονίκη, όσο και μέσω αυτής με την Αθήνα.

Επίσης, το σιδηροδρομικό έργο στο τμήμα Θεσσαλονίκη-Στρυμόνας-Προμαχώνας (σύνορα με Βουλγαρία), μήκους 143 χλμ. αναμένεται να δώσει μεγαλύτερη ώθηση στη σύνδεση με Βουλγαρία και Τουρκία, με στόχο την εμπορική αξιοποίηση του ελληνικού σιδηροδρομικού δικτύου.

Ο Σιδηροδρομικός Σταθμός στεγάζεται σε ένα εξαιρετικής αρχιτεκτονικής ομορφιάς κτίριο το οποίο πρόσφατα κρίθηκε διατηρητέο.

Εναέρια – Θαλάσσια Δίκτυα

Ο Δήμος Σερρών δεν διαθέτει αεροδρόμιο και οι ανάγκες καλύπτονται από τα αεροδρόμια «Μακεδονία» στη Θεσσαλονίκη και «Μέγας Αλέξανδρος» στην Καβάλα. Διαθέτει ελικοδρόμιο, στις εγκαταστάσεις του νέου Γενικού Νομαρχιακού Νοσοκομείου Σερρών.

Οι ανάγκες του Δήμου Σερρών, αλλά και γενικότερα του Νομού, εξυπηρετούνται από τα Λιμάνια Θεσσαλονίκης και Καβάλας.

Υποδομές & Μέσα Μαζικών Μεταφορών

Η ζώνη του Σιδηροδρομικού Σταθμού Σερρών εκτείνεται εκατέρωθεν της γραμμής από τις πρώην νομαρχιακές υπηρεσίες και το Πάρκο Ομόνοιας και δυτικά έως την Ε.Ο. Σερρών - Νιγρίτας. Αξίζει να σημειωθεί ότι τρία από τα κτίρια του σταθμού είναι κηρυγμένα διατηρητέα μνημεία.

Το αμαξοστάσιο του Δήμου βρίσκεται σε δημοτική έκταση στο τέρμα της οδού Μεσολογγίου σε επαφή με το ΔΙΠΑΕ, αλλά θα πρέπει να μετεγκατασταθεί σε άλλο χώρο ώστε αφενός να απομακρυνθεί από το Πανεπιστήμιο και αφετέρου επειδή ο υπάρχων χώρος δεν επαρκεί και δεν ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις.

Επιπρόσθετα, υπάρχει πρόβλεψη από το Γ.Π.Σ. για δημιουργία ελικοδρομίου δίπλα από το Εθνικό Στάδιο Σερρών, ωστόσο δεν έχει ακόμα υλοποιηθεί. Υπάρχει βέβαια το ελικοδρόμιο στο Νομαρχιακό Νοσοκομείο.

Η προβλεπόμενη από το Γ.Π.Σ. θέση για τα αστικά λεωφορεία βρίσκεται στη συμβολή της Ε.Ο. Σερρών - Δράμας με το ρέμα του Αγίου Γεωργίου. Κάποιες αφετηρίες εξακολουθούν να παραμένουν στην πλατεία Ελευθερίας.

Το ΚΤΕΛ Σερρών λειτουργεί σε έκταση βορείως της Περιφερειακής, σε θέση όπου το Γ.Π.Σ. προέβλεπε δύο χώρους για υπεραστικά λεωφορεία. Στις παρυφές του κέντρου λειτουργούν στάσεις για τα ΚΤΕΛ Θεσσαλονίκης και Νιγρίτας. Όλες οι υπόλοιπες εγκαταστάσεις μαζικών μεταφορών χωροθετούνται εκτός των ορίων της πόλης.

Αστική συγκοινωνία

Η συγκοινωνιακή κάλυψη της πόλης και των γειτονικών περιαστικών οικισμών γίνεται από τα Αστικά Λεωφορεία του ΚΤΕΛ Σερρών. Η αφετηρία των αστικών λεωφορείων βρίσκεται στην πλατεία Εμπορίου προκαλώντας οχλήσεις τόσο κυκλοφοριακές όσο και ποιότητας του περιβάλλοντος.

Η οργάνωση των αστικών λεωφορειακών διαδρομών συνίσταται σε 16 γραμμές που εξυπηρετούν τους περιαστικούς οικισμούς και τις απομακρυσμένες από το κέντρο περιοχές της πόλης. Όσον αφορά τη συχνότητα, τα δρομολόγια καλύπτουν πλήρως τις πρωινές ώρες αιχμής και λειτουργούν στις περισσότερες των περιπτώσεων έως και λίγο μετά τη λήξη του ωραρίου των καταστημάτων.

Αναφορικά με την προσβασιμότητα προκύπτει ότι το 90,6% του πληθυσμού της πόλης κατοικεί εντός ακτίνας 400μ. από στάση του δικτύου αστικών συγκοινωνιών, γεγονός που φανερώνει μια άκρως ικανοποιητική χωρική κάλυψη της περιοχής μελέτης. Οι περιοχές με τη χαμηλότερη κάλυψη είναι οι Π.Ε. στο βόρειο τμήμα της πόλης και ιδιαίτερα η περιοχή της Καλλιθέας, όπου απαντώνται οδοί με πολύ φτωχά γεωμετρικά χαρακτηριστικά και έντονες κλίσεις. Επίσης χαμηλή εξυπηρέτηση καταγράφεται και στην αναπτυσσόμενη οικιστικά περιοχή της Σιγής, όπου το δίκτυο διατρέχει την περιοχή μόνο στις παρυφές της κατά μήκος της οδού προέκτασης Μεγ.

Αλεξάνδρου καθώς και στην Π.Ε. Άγ. Αθανάσιος στο νοτιοανατολικό τμήμα της πόλης.

Σχετικά δε με το στόλο οχημάτων σημειώνεται η μέση ηλικία των οχημάτων είναι 13 έτη, ενώ το 50% του στόλου διαθέτει ράμπα και σύστημα επιγονάτισης και το 23% διαθέτει μόνο ράμπα. Η πληρότητα των γραμμών είναι χαμηλή. Αντ' αυτού η μέση ταχύτητα των λεωφορείων θεωρείται ικανοποιητική.

Υπεραστική συγκοινωνία

Η επαφή των κατοίκων με την υπόλοιπη Ελλάδα γίνεται μέσω των υπεραστικών λεωφορείων του ΚΤΕΛ με τρία δρομολόγια καθημερινά για Αθήνα και 33 δρομολόγια για Θεσσαλονίκη.

Υποδομές Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας

Από τη δεκαετία του '90 στην πόλη των Σερρών μπήκε σε εφαρμογή και άρχισε η σταδιακή υλοποίηση ενός δικτύου πεζοδρόμων στο κέντρο της, το οποίο έχει ως βασικό σκοπό να ενοποιήσει τον εμπορικό πυρήνα της πόλης και να αποδώσει τον δημόσιο χώρο στην ελεύθερη και ασφαλή μετακίνηση των πεζών, συνδυάζοντας τη λειτουργική και αισθητική αναβάθμιση του κέντρου. Βάσει του εγκεκριμένου Γ.Π.Σ., προβλέπεται η υλοποίηση ενός εκτεταμένου προγράμματος επεμβάσεων για τη διαμόρφωση πεζοδρόμων και οδών ήπιας κυκλοφορίας τόσο για την κεντρική περιοχή της πόλης όσο και τοπικά κέντρα, με σκοπό την ενίσχυση της εμπορικότητάς τους, τη διευθέτηση των συνθηκών κυκλοφορίας και τη σύνδεση αυτών των περιοχών με το κέντρο της πόλης.

Σύμφωνα με το ΣΒΑΚ του Δήμου, το ποσοστό μήκους του οδικού δικτύου που αντιστοιχεί σε πεζόδρομους ανέρχεται σε μόλις 2,5%. Επιπλέον, υπάρχει πλήθος θεσμοθετημένων πεζοδρόμων που δεν έχουν υλοποιηθεί και η αυτοψία κατέδειξε ότι είναι δύσκολο να υλοποιηθούν και να καταστούν λειτουργικοί καθότι είναι χωροθετημένοι σε περιοχές αμιγούς κατοικίας με αυξημένες ανάγκες για πρόσβαση και στάθμευση.

Από τον έλεγχο βαδισιμότητας του υφιστάμενου δικτύου πεζοδρόμων προκύπτει ότι συνολικά το επίπεδο κρίνεται ικανοποιητικό, ενώ στα αρνητικά καταγράφεται η

ύπαρξη εμποδίων (πχ. τραπεζοκαθίσματα, κλπ.) και η χαμηλή εξυπηρέτηση για Α-μεΑ και άτομα με περιορισμένη όραση.

Η συνεχής επέκταση του δικτύου των πεζοδρόμων δίνει οριστική λύση στο μείζον πρόβλημα ελεύθερης και ασφαλούς κίνησης των πεζών, καθώς τα πεζοδρόμια της πόλης και ειδικά αυτών στις κεντρικές περιοχές έχουν ανεπαρκή χαρακτηριστικά διατομών, δυσχεραίνοντας την κίνηση των πεζών. Τη διαπίστωση αυτή ενισχύει και το ΣΒΑΚ του Δήμου, όπου ο έλεγχος βαδισιμότητας στα πεζοδρόμια της πόλης των Σερρών κατέδειξε ότι το ποσοστό των πεζοδρομίων που είναι σε ικανοποιητική/καλή κατάσταση ανέρχεται στο 59,7%, ενώ το ποσοστό των πεζοδρομίων με μεικτό πλάτος που πληροί τις προδιαγραφές ανέρχεται σε 23,1%. Στα αρνητικά καταγράφονται η χαμηλή εξυπηρέτηση για ΑμεΑ και το χαμηλό επίπεδο που εμφανίζει το αίσθημα ασφάλειας, με εξαίρεση τις ΠΕ 6, ΠΕ 9, ΠΕ 10 της κεντρικής περιοχής.

Παρότι το δίκτυο πεζοδρόμων είναι αρκετά διευρυμένο, το αντίστοιχο δίκτυο ποδηλατοδρόμων δεν παρουσιάζει παρόμοια εικόνα. Το δίκτυο ποδηλατοδρόμων αντιστοιχεί σε ποσοστό 1,5% του συνολικού μήκους του οδικού δικτύου, δεν εμφανίζεται συνεχές και το μεγαλύτερο μέρος του είναι χωροθετημένο στην κεντρική περιοχή της πόλης των Σερρών, ενώ μεμονωμένα τμήματα υπάρχουν κατά μήκος της οδού Εξοχών, στον πεζόδρομο της Δορυλαίου (διατρέχει το κεντρικό πάρκο) και επί της οδού Μαγνησίας με σκοπό την πρόσβαση προς την Πανεπιστημιούπολη Σερρών. Αναγνωρίζοντας την σκοπιμότητα της επέκτασης αλλά και της ενοποίησής του με τις κεντρικές περιοχές της πόλης, συνδέοντάς τες με χώρους αναψυχής - πολιτισμού - αθλητισμού - πρασίνου και γενικότερα ελεύθερων χώρων, ο Δήμος έχει εντάξει στο ΣΒΑΑ του και υλοποιεί το έργο «Ενοποίηση δικτύου ποδηλατικών διαδρομών», προϋπολογισμού 380.000€ καθώς και το έργο «Εγκατάσταση σταθμών κοινόχρηστων ποδηλάτων», προϋπολογισμού 110.000€.

Πιο συγκεκριμένα, οι παρεμβάσεις που υλοποιήθηκαν τα τελευταία χρόνια στην κατεύθυνση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας περιλαμβάνουν:

- ⇒ *Τη μετατροπή της οδού Τσαλοπούλου σε οδό ήπιας κυκλοφορίας.*
- ⇒ *Τη μετατροπή της οδού Εμ. Ανδρόνικου σε πεζόδρομο.*
- ⇒ *Την επέκταση της πεζοδρόμησης της οδού Κ. Καραμανλή.*

- ⇒ Την μετατροπή των οδών Ν. Νικολάου, Δημογερόντων και Εφόρων σε οδούς ήπιας κυκλοφορίας.
- ⇒ Την ανάπλαση της οδού Ερμού.
- ⇒ Την εγκατάσταση υπερυψωμένων διαβάσεων πλησίον του ΤΕΙ Σερρών και του Ιερού Μητροπολιτικού Ναού Παμμεγίστων Ταξιαρχών.
- ⇒ Την κατασκευή κυκλικού κόμβου στη συμβολή των οδών Μακεδονομάχων - Δορυλαίου
- ⇒ Την κατασκευή κυκλικού κόμβου στη συμβολή των οδών 8ης Μαΐου – Κομνηνών.

Σύμφωνα με το ΣΒΑΚ, οι παρεμβάσεις αυτές οδήγησαν σε θετικά αποτελέσματα αναφορικά με τους κυκλοφοριακούς φόρτους (μείωση), τις ταχύτητες (μείωση) και τα τροχαία ατυχήματα (μείωση). Σημαντική ήταν και η βελτίωση των περιβαλλοντικών παραμέτρων, καθώς τόσο οι εκπομπές των αερίων ρύπων (PM2.5, PM10) όσο και των αερίων του θερμοκηπίου (CH₄, CO₂, NO_x) όσο και η κατανάλωση καυσίμου (FC) μειώθηκαν σημαντικά στους άξονες των επεμβάσεων και οριακά στο σύνολο της περιοχής αναφοράς.

Θετικά αξιολογούν οι χρήστες τα υφιστάμενα μέτρα ήπιας κυκλοφορίας, θεωρώντας όμως ότι δυσχέραιναν τις κυκλοφοριακές συνθήκες και τις συνθήκες στάθμευσης στο κέντρο της πόλης και για τον λόγο αυτό θα πρέπει να υπάρχει ιδιαίτερη μέριμνα για την αντιμετώπιση ζητημάτων κυκλοφοριακής συμφόρησης και έλλειψης διαθέσιμων χώρων στάθμευσης, ειδικότερα στην κεντρική περιοχή της πόλης όπου υπάρχει υψηλή συγκέντρωση δραστηριοτήτων και μετακινήσεων.

Στα αρνητικά θα πρέπει να σημειωθεί η μέχρι τώρα λειτουργία του συστήματος των κοινόχρηστων ποδηλάτων καθώς αφενός δεν παρέχεται η απαραίτητη αστυνόμευση με αποτέλεσμα να σημειώνονται φαινόμενα βανδαλισμών και αφετέρου, δεν υπάρχει ένα πλαίσιο λειτουργίας και το αντίστοιχο προσωπικό που θα αναλάβει την παρακολούθηση και διαχείρισή του.

Τέλος, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μία στόχευση στην κατεύθυνση μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς και στην υλοποίηση υποδομών προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ. Παρότι διαπιστώνονται αρκετά ακόμα προβλήματα στην ελεύθερη κίνηση των ατόμων με αναπηρία σε δημόσιους χώρους εντούτοις αξίζει να σημειωθεί ότι

έχει δρομολογηθεί ή/και υλοποιηθεί μία σειρά σημαντικών έργων. Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα:

- Δημιουργία ραμπών στα πεζοδρόμια.
- Βαφή και διαγράμμιση των υφιστάμενων δημοτικών χώρων στάθμευσης ΑμεΑ.
- Τοποθέτηση ηχητικών διατάξεων για άτομα με προβλήματα όρασης σε όλους τους φωτεινούς σηματοδότες.
- Κατασκευή ραμπών και χώρων υγιεινής για την πρόσβαση και την εξυπηρέτηση μαθητών με κινητικά προβλήματα σε σχολεία του Δήμου Σερρών.
- Ανακατασκευή πεζοδρομίων και τοποθέτηση οδηγού τυφλών.

Θεωρείται επιτακτική ανάγκη είτε η επέκταση του δικτύου πεζοδρόμων είτε η δημιουργία οδών ήπιας κυκλοφορίας τόσο σε κεντρικές περιοχές της πόλης όσο και σε περιοχές εκτός του εμπορικού και διοικητικού κέντρου.

Επιπρόσθετα, παρεμβάσεις αυτού του είδους συμβάλλουν στη βελτίωση των περιβαλλοντικών συνθηκών και του μικροκλίματος για το σύνολο της πόλης και δημιουργούν ένα προφίλ αστικής περιοχής φιλικής προς το περιβάλλον και τον χρήστη, αφού περιορίζεται αισθητά η κίνηση των οχημάτων σε αυτές τις περιοχές με ταυτόχρονη διευκόλυνση της κίνησης πεζών και ποδηλάτων.

Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής

Το Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής του Δήμου Σερρών βρίσκεται στην περιοχή του Αθλητικού Πάρκου Ομονοίας. Στόχος της λειτουργίας του είναι η ευαισθητοποίηση των μαθητών σε θέματα οδικής κυκλοφορίας και ασφάλειας μέσω διαδικασιών προσομοίωσης των κυκλοφοριακών συνθηκών.

Το Πάρκο προς ώρας δε λειτουργεί σύμφωνα με τις δυνατότητες που έχει σχεδιαστεί καθώς στερείται πλαισίου και κανονισμού λειτουργίας, με αποτέλεσμα οι εγκαταστάσεις να παραμένουν για μεγάλα χρονικά διαστήματα ανενεργές και έρμαιες βανδαλισμών αλλά και να μην υπάρχει προσωπικό που να επιφορτιστεί με τη λειτουργία του πχ φύλακας, παιδαγωγός, συγκοινωνιολόγος κτλ.

Δημοτική Ακίνητη Περιουσία

Ο Δήμος Σερρών διαθέτει σημαντική ακίνητη περιουσία καθώς στην ιδιοκτησία του καταγράφεται πλήθος βοσκοτόπων, αγροτεμαχίων, οικοπέδων και κτιρίων. Την δημοτική περιουσία διαχειρίζεται το αντίστοιχο Τμήμα της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών, το οποίο μέσω του επιστημονικού προσωπικού που διαθέτει, επεξεργάζεται τα γεωχωρικά δεδομένα μέσω Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (GIS), καθώς είναι διαθέσιμο όλο το αρχείο των ακινήτων. Η πληροφορία αυτή είναι απαραίτητη για τον Δήμο τόσο για την χάραξη της στρατηγικής του μέσω της αξιοποίησης και επανάχρησης μέρους αυτής όσο και για την κοινωνικο-οικονομική πολιτική του. Στον πίνακα¹¹ που ακολουθεί, παρουσιάζεται το σύνολο της κτιριακής δημοτικής ακίνητης περιουσίας.

ΚΤΙΡΙΑ ΠΟΛΗΣ ΣΕΡΡΩΝ			
Α/Α	ΚΤΙΡΙΟ	ΘΕΣΗ	ΕΜΒΑΔΟΝ ΚΤΙΡΙΟΥ
1	Κατάστημα Νο1	Ισόγειο	42,97
2	Κατάστημα Νο2	Ισόγειο	20,40
3	Κατάστημα Νο3	Ισόγειο	61,50
4	Γραφείο Εξυπηρέτησης πολιτών Νο4	Ισόγειο	19,45
5	Κατάστημα Νο5	Ισόγειο	19,11
6	Κατάστημα Νο6	Ισόγειο	32,42
7	Κατάστημα Νο7	Ισόγειο	94,14
8	Κατάστημα Νο8	Ισόγειο	41,66
9	Κατάστημα Νο9	Ισόγειο	23,47
10	Κατάστημα Νο10	Ισόγειο	40,78
11	Κατάστημα Νο11	Ισόγειο	44,55
12	Γραφείο Προγραμματισμού Νο12	Ισόγειο	64,30
13	Κατάστημα Νο13	Ισόγειο	78,53
14	Κατάστημα Νο14	Ισόγειο	24,75
15	Κατάστημα Νο15	Ισόγειο	29,09
16	Κατάστημα Νο16	Ισόγειο	37,51
17	Κατάστημα Νο17	Ισόγειο	24,37
18	Κατάστημα Νο18	Ισόγειο	12,70

¹¹ Στον πίνακα δεν περιλαμβάνονται τα σχολικά κτίρια.

19	Κατάστημα Νο19	Ισόγειο	18,47
20	Κατάστημα Νο20	Ισόγειο	17,74
21	Κατάστημα Νο21	Ισόγειο	33,15
22	Κατάστημα Νο22	Ισόγειο	128,16
23	Κατάστημα Νο23	Ισόγειο	40,30
24	Κατάστημα Νο24	Ισόγειο	37,89
25	Γραφείο Νο25	Ισόγειο	33,90
26	Κατάστημα Νο26	Ισόγειο	29,51
27	Κατάστημα Νο27	Ισόγειο	12,80
28	Κατάστημα Νο28	Ισόγειο	39,56
29	Κατάστημα Νο29	Ισόγειο	20,04
30	Κατάστημα Νο30	Ισόγειο	19,72
31	W.C.	Ισόγειο	30,11
32	Δημαρχείο	Όροφος	1579,19
		Υπόγειο & ισόγειο 1736,73, Όροφος 1517,11=3253,84	
33	κατάστημα Νο13 Γερμανική οικοδομή	Υπόγειο, Ισόγειο, όροφος	39,2*3
34	Κτίριο Μάλλιου	Ισόγειο + Ημιυπόγειο	123.5 125.12
35	Κτίριο Σχοινά	υπόγειο	191,05
		ισόγειο	162,52
		1ος όροφος	158,00
		2ος όροφος	38,00
36	Δημοτικά Λουτρά 17ο Νηπιαγωγείο	ισόγειο	76,30
37	Δημοτικό Κυνοτροφείο	Ιατρεία & χειρουργεία	133,4 & 50
38	Αίθουσες πολλαπλών χρήσεων Αγίου Αθανασίου	ισόγειο	140,25
		ισόγειο	80,00
39	Θερινός κινηματογράφος	WC, αναψυκτήριο, ταμείο	213,22
40	Δημοτικό Αναψυκτήριο	αναψυκτήριο	69,55
41	Πολιτιστικό κέντρο Διώροφη κατοικία	1ος όροφος	52,35
		2ος όροφος	52,35
42	Κτίσματα Α΄ Νεκροταφείο Σερρών	Γραφείο +αίθουσα	33.00 +123.96μ2
43	Κτίσματα Β΄ Νεκροταφείο Σερρών (ΑΚΔ362)	Αίθουσα +Γραφείο +οστεοφυλάκιο	75.20+18.30+81.92
44	Θερινό αμφιθέατρο	ισόγειο	1000,00
45	5 ισόγειες κατοικίες για Αθίγγανους	ισόγειο	5*53.12μ ²
46	20 ισόγειες κατοικίες για Αθίγγανους	Ισόγειο	(14*75.61)&(6*49.87)

47	Κ.Α.Π.Η. Σερρών	2 όροφοι + υπόγειο	386.30+160.02
48	Πρώην Δημοτική Αστυνομία	2 όροφοι	
49	ΔΕΠΚΑ	Υπόγειο Ισόγειο 1ος όροφος 2ος όροφος 3ος όροφος 4ος όροφος 5ος όροφος	273.00μ ² 79.88μ ² 220.16μ ² 219.61μ ² 219.61μ ² 179.82μ ² 45.57μ ²
50	Αμαξοστάσιο Δήμου	Ισόγεια γραφεία 85, όροφος γραφεία 85, αρχείο πολεοδομίας 146,64, αποθήκη προμηθειών 167,37, αρχείο πολεοδομίας 33,62, κτίριο 327,10, ξυλουργείο 171,11, γραφεία ΔΕΥΑΣ 204,78, γραφεία ΔΕΥΑΣ 37,11, Αποθήκη Αλατ 50,93, κτίριο συντηρήσεων 97,91, παλιό αρχείο πολεοδομίας 102,29, αποθήκη θεάτρ 228,45, αποθήκη εκλ. 111,81, αντλίες 18,75 , 7 υπόστεγα, φυλάκιο εισόδου 9,35, εκλ. 5,42, πλυντήριο 86,20. Σύνολο 3850,25	
51	Κιν/θέατρο ΑΣΤΕΡΙΑ	υπόγειο 832.66, ισόγειο 785.00μ ² , 1ος όροφος 838.9μ ² , 2ος όροφος 425.15μ ² , 3ος όροφος 300.90μ ² , 4ος όροφος 120.70μ ² , 5ος όροφος 75.35μ ² . Σύνολο 3378,66	
52	Υπόγειο Πάρκινγκ (όπισθεν Νομαρχίας)	1ο, 2ο ,3ουπόγειο	3*1726.26μ ² = 5178.78μ ²
53	Ξενώνες Χρυσοπηγής Συνολικό εμβαδόν 4102,23μ ²	κτίριο 1	132,48
		3 βοηθ. Χώροι	9.60, 26.68, 79.68
		ημιυπαίθριος Χώρος	46,08
		κτίριο 2	132,48
		3 βοηθ. Χώροι	9.60, 26.68, 79.68
		ημιυπαίθριος Χώρος	46,08
		κτίριο 3	132,48
		1 βοηθ. Χώρος	26,68
		ημιυπαίθριος. Χώρος	46,08
		κτίριο 4	378,06
		2 βοηθ. Χώροι	18.35, 51.00
		εξωτερική Σκάλα	5,74
		κτίριο 5	287,90
		1 βοηθ. Χώρος	11,21
		εξωτερική Σκάλα	9,84
		κτίριο 6	132,48
κτίριο 7	132,48		
κτίριο 8	132,48		

		κτίριο Εστιατορίου Επισκεπτών	1192,79
		ημιυπαίθριος Χώρος	53,83
		υπόγειο	370,50
		Κτίριο Υποδοχής Επισκεπτών	530,06
		Ημιυπαίθριος Χώρος	9,31
		υπόγειο	124,46
54	Αποθήκες (περιφερειακού)	ισόγειο	300,00
	Θάλαμος Μηχ/των <<TV>>		21,00
55	Αναψυκτήριο-περίπτερο οδού Φλωρίνης	ισόγειο	53,27
56	Προκατασκευασμένη μεταλλική αποθήκη, Μεταλλικό Φυλάκιο Σταθμάρχη αφετηρίας ΚΤΕΛ Προκατασκευασμένη μεταλλική αποθήκη μεταλλικό Προκατασκευασμένη WC Στέγαστρο αντλίας καυσίμων Προκατασκευασμένη μεταλλική δεξαμενή υγρών καυσίμων	Ισόγειο	28,45
			8,54
			6,84
			4,09
			20,25
		όγκου 50μ3	22,80
ΑΘΛΗΤΙΚΑ			
1	Κυλικείο Εθνικού Σταδίου Σερρών	κυλικείο	15,78
2	Εθνικό Στάδιο	Αποδυτήρια: 325,20μ2, κλειστό προπονητικό: 1295,50μ2, προπονητικό ρίψεων: 48,60μ2, κερκίδες: 803,75μ2, κερκίδες: 729,50μ2	
3	Αθλητικές Εγκαταστάσεις "ΑΝΑΤΟΛΗ"	Αποδυτήρια 1:125,13μ2, Αποδυτήρια 2: 26,14μ2, Αποδυτήρια 3: 31,35μ2 Κυλικείο: 51,43μ2, Ανοιχτό στεγ: 150,07μ2,	
4	Αυτοκινητοδρόμιο	Κερκίδες : 600μ2	
5	Κτίριο PITS	Υπόγειο: 506,95μ2 ισόγειο: 1161,2μ2 όροφος: 1069,82 ημ/υπ: 64,30μ2	
6	Λέσχη +Αναψυκτήριο	Ισόγειο: 259,36μ2 όροφος: 164,85μ2 Υπόστεγο: 111,50μ2	
7	Γραφεία Διοίκησης Αυτοκινητοδρομίου	Ισόγειο: 171,50μ2, βοηθ. Χ: 72,09μ2, cafe: 100,46μ2 όροφος: 91,10μ2	
8	Κερκίδες+8 αποθήκες +WC	447,37μ2	
9	4ος+5ος Βρεφονηπιακός Αθλ. Πάρκου Ομόνοιας (πρώην αναψυκτήριο)	ισόγειο	114,90
10	Κλειστό κολυμβητήριο Ομόνοιας	Αγωνιστικός χώρος: 3231μ ² , γραφεία: 633μ ² , υπόγειοι βοηθητικοί χώροι: 259μ ² , βοηθητική δεξαμενή: 274,20μ ²	
11	Κερκίδες με βοηθητικούς Χώρους	ισόγειο	230,00

	.Αθλητισμού Πάρκο		
12	κλειστό γήπεδο μπάσκετ + κυλικείο	ισόγειο	1024,62
13	κυλικείο αθλητικού πάρκου	ισόγειο	80,75
14	κτίριο Διοίκησης & εκπαίδευσης	ισόγειο	376,00
ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ			
1	Κληροδότημα Αποστολίδη Ι. Αρ.Απ.Κληρον. 5279/1984	1) Ισόγειο διαμέρισμα (Α) Ε=72,17μ ² 2) Ισόγειο διαμέρισμα (Β) Ε=52,14μ ² 3) 1ος όροφος διαμέρισμα (Α) Ε=72,17μ ² 4) 1ος όροφος διαμέρισμα (Β) Ε=52,14μ ²	Υπόγειο:124,31μ ² Ισόγειο : 124,31μ ² 1ος Όρ. 124,31μ ²
2		Κατάστημα Ε=19.41μ ² Κατάστημα. 2Ε=13.50μ ² 3) Δύο γραφεία 1ος όροφος συνολικού Ε= 31.58μ ²	
3		1) Ισόγειο κατάστημα Ε=17.48μ ² 2) Γραφείο Ε=15.13μ ²	
4	Κληροδότημα Κανάκη Π.	Κατάστημα	
5	Κληροδότημα Κανάκη Π.	Διαμέρισμα 6ος Όροφο	
6	Κληροδότημα Μητσάκου	Διαμέρισμα 2ου ορόφου	

ΚΤΙΡΙΑ ΠΡΩΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ			
ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ			
1	Εκθεσιακό Κέντρο		ημιτελές
2	Κτίριο Εξυπηρέτησης Αγ.Ιωάννη		δεν χτίστηκε
ΑΓΙΑ ΕΛΕΝΗ			
1	Κοινότητα	ισόγειο καφενείο + όροφος	127,27+80,00=207,27
2	κατάστημα αρ.1	ισόγειο	113,00
ΑΔΕΛΦΙΚΟ			
1	Κοινότητα	ισόγειο	110,40
ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ			
1	Κοινότητα	ισόγειο +Η/Υ	98,65+11,60=110,25
2	Βιβλιοθήκη	ισόγειο	300,00
ΑΝΩ ΚΑΜΗΛΑ			
1	Κοινότητα + αίθουσα στο ισόγειο	Ισόγειο 347+οροφ 239=586,00	
2	παλιά Κοινότητα Άνω Καμήλα	ισόγειο	56,00
3	Αίθουσα μνημόσυνων	ισόγειο	160,00
ΑΝΩ ΒΡΟΝΤΟΥ			
1	Κοινότητα	Πάρκιγκ + ισόγειο + όροφος: 24,30+72,45+75,65=172,40	
2	WC		10,85

3	Αποδυτήρια Γηπέδου Βροντούς		24,12
4	Πολιτιστικό – Λαογραφικό	ισόγειο	1058
ΑΝΩ ΟΡΕΙΝΗ			
ΒΑΜΒΑΚΟΥΣΑ			
1	Κοινότητα	Ισόγειο + Η/Υ	53,05+8,65=61,70
ΒΑΜΒΑΚΙΑ			
1	Κοινότητα	Ισόγειο + όροφος	87,92+74,58=162,50
2	Αίθουσα εκδηλώσεων	ισόγειο	245,00
3	οίκημα	ισόγειο	30,00
ΕΛΑΙΩΝΑΣ			
1	Κοινότητα	ισόγειο	91,91
2	κοινόχρηστες εγκαταστάσεις στο κτηνοτροφικό πάρκο Ελαιώνα	Αποθήκη κοπροσωρός δεξαμενή νερού	50,00 300,00 50,00
3	Μουσείο- Ελαιοτριβείο	Ισόγειο + wc	143,52
ΕΠΤΑΜΥΛΟΙ			
1	Κοινότητα	ισόγειο + wc	107,30+2,20=109,50
2	Αναψυκτήριο Επταμύλων	Ισόγειο	69,33
ΚΑΛΑ ΔΕΝΤΡΑ			
1	Κοινότητα	ισόγειο	126,78
2	παιδικός σταθμός	ισόγειο	300,00
3	Αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων	ισόγειο	695,00
4	Σκοπευτήριο		475,00
ΚΟΥΜΑΡΙΑ			
1	Κοινότητα	Ισόγειο + όροφος + wc	49,00+49,50+3,00=101,50
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑΤΟ			
1	Κοινότητα	Ισόγειο + όροφος	79,00+76,58=155,58
ΚΑΤΩ ΚΑΜΗΛΑ			
1	Κοινότητα	Ισογ:88,70μ ² όροφος 88,70μ ²	=177,40
2	κατάστημα αρ.1	ισόγειο 33μ ² εντός κοινότητας	
ΚΑΤΩ ΟΡΕΙΝΗ			
1	παλαιά κοινότητα	ισόγειο	82,25
2	αποθήκη κοινότητας + λεβητοστάσιο	ισόγειο	28,16+10,24
3	νέα κοινότητα	Υπόγειο +ισόγειο +όροφος:	77,00+81,78+88,17=246,95
4	παλιά αστυνομία	ισόγειο	127,00

5	Αποδυτήρια, κερκίδες, βοηθητικός χώρος	ισόγειο	140μ ² +25μ ²
	ΚΟΥΒΟΥΚΛΙΟ		
1	Κοινότητα + οικίσκος	Ισόγειο: 89,05+47,50+18,14=154,69	
ΛΕΥΚΩΝΑΣ			
1	Κοινότητα	(ισόγειο + όροφος γραφεί- α)+(ισόγειο + όροφος αί- θουσα πολλαπλών χρήσεων)	(153,30+140,18)+(464,41+ 46,65)=804,54
2	σπίτι πολιτισμού	Προκάτ ισόγεια αίθουσα	60μ ²
3	σπίτι πολιτισμού	Προκάτ ισόγεια αίθουσα	60μ ²
4	Κτίρια παλιού Ηρώου (εκτός σχεδίου)	ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟ (Ε=5893μ ²), Κτίριο 1: 180,76μ ² , Κτίριο 2: 38,17μ ² , Κτίριο3: 9,80, Πισίνα: 155,04μ ² , WC: 27,60μ ² , Κιόσκι: 45,75μ ² , Στέγαστρο 128,02μ ²	
5	σπίτι πολιτισμού	Προκάτ ισόγεια αίθουσα	60μ ²
ΜΕΤΟΧΙ			
ΜΟΝΟΚΛΗΣΣΙΑ			
1	Κοινότητα	(ισόγειο + όροφος)+αποθήκη WC: (255,00+66,33)+23,58=344,91	
2	αίθουσα Πολιτιστικού συλλόγου	ανοικτό ισόγειο υπόστεγο	312,85
ΜΗΤΡΟΥΣΗ			
1	Κοινότητα	Ισόγειο + όροφος	132,00*2
2	WC 1		7,82
3	WC 2		10,73
4	κατάστημα αρ.1	ισόγειο	82,32
5	κατάστημα αρ.2	ισόγειο	57,96
6	κατάστημα αρ.3	ισόγειο	88,88
7	κατάστημα αρ.4	ισόγειο	49,56
8	κατάστημα αρ.5	ισόγειο	48,72
9	Κέντρο Νεότητας	ισόγειο	453,22
10	Πολιτιστικό κέντρο	ισόγειο	349,54
ΞΗΡΟΤΟΠΟΣ			
	Αποδυτήρια Γηπέδου Ξηροτόπου	ισόγειο	55,85
ΟΙΝΟΥΣΣΑ			
1	Κοινότητα	Ισόγειο +λεβητοστάσιο	
2	Αποδυτήρια Γηπέδου Οινούσσας		
ΠΡΟΒΑΤΑΣ			
1	Κοινότητα	Ισόγειο + όροφος	250*2

2	Πολιτιστικό Κέντρο	ισόγειο	270,00
	ΠΕΠΟΝΙΑ		
	Κοινότητα	ισόγειο + κτήριο γραμματείας: 97,40+6,55=103,95	
	ΣΚΟΥΤΑΡΙ		
	Κοινότητα	Υπόγειο + ισόγειο + όροφος: 143,20+ 360+ 314=817	
	παλαιά κοινότητα	ισόγειο	92
	Κερκίδες Γηπέδου Σκουτάρεως		
	ΧΡΙΣΤΟΣ		
1	Κοινότητα	ισόγειο	93,55
	ΧΙΟΝΟΧΩΡΙ		
1	Κοινότητα	ισόγειο	30,00

Πηγή: Δήμος Σερρών

Από αυτά κάποια είναι εν λειτουργία και στεγάζουν υπηρεσίες του Δήμου ενώ άλλα εκμισθώνονται σε τρίτους. Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στο γεγονός ότι ένας μικρός αριθμός αυτών είναι προσβάσιμα από άτομα με ειδικές ανάγκες.

Τέλος, σε Πρόσκληση του ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020, ο Δήμος υπέβαλλε πρόταση για την επανάχρηση 2 διατηρητέων δημοτικών κτιρίων (ενός βιομηχανικού κτιρίου (κτίριο Νάσιουτζικ) και ενός κτιρίου (Κ13) στο πρώην στρατόπεδο ΠΑΠΑΛΟΥΚΑ) με στόχο την αποκατάσταση, προστασία και αξιοποίησή τους στο πλαίσιο της αναβάθμισης της εικόνας της πόλης και της διαφύλαξης της αρχιτεκτονικής και βιομηχανικής κληρονομιάς της.

Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζονται οι σχολικές μονάδες του Δήμου Σερρών. Αξίζει να σημειωθεί ότι λίγες εξ αυτών στερούνται οικοδομικής άδειας. Επίσης, αρκετές σχολικές μονάδες στους οικισμούς έχουν παραχωρηθεί κατά χρήση είτε σε πολιτιστικούς συλλόγους είτε στην εκκλησία.

α/α	ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΟΛΗΣ		Εμβαδόν κτιρίου
1	1ο Νηπιαγωγείο	ισόγειο	268,22
2	2ο Νηπιαγωγείο	ισόγειο	123,56
3	3ο Νηπιαγωγείο	ισόγειο	123,00
4	4ο Νηπιαγωγείο		
5	5ο Νηπιαγωγείο		

6	6ο+16ο Νηπιαγωγείο	ισόγειο	357,08
7	7ο & 10ο Νηπιαγωγείο		256,50
8	11ο & 24ο Νηπιαγωγείο	ισόγειο+1ος όρ.	ισόγ: 207.421ος όρ: 196.03
9	13ο & 27ο Νηπ/γείο		
10	14ο+31ο Νηπιαγωγείο	ισόγειο+1ος όρ.	211*2
11	17ο Νηπιαγωγείο	ισόγειο	85,00
12	19ο Νηπιαγωγείο	ισόγειο	345,36
13	20ο Νηπιαγωγείο	ισόγειο	168,62
14	28ο+32ο Νηπιαγωγείο	ισόγειο	352,00
15	29ο Νηπιαγωγείο	ισόγειο	173,00
16	30ο Νηπιαγωγείο	ισόγειο	261,26
17	1ο - 7ο Δ.Σ.	ισόγειο,1ος όρ.	407*2
18	2ο - 22ο Δ.Σ.	ισόγειο,1ος όρ.	804.5*2
19	3ο Δημοτικό σχολείο	ισόγειο,1ος όρ.	553*3
20	4ο Δημοτικό σχολείο	ισόγειο,1ος όρ.	132*2
21	5ο Δημοτικό σχολείο	ισόγειο,1ος όρ.	648*2
22	Νέο 6ο + 16ο Δ.Σ.	ισόγειο,1ος όρ.	1072*2
23	8ο + 25ο Δ.Σ.	ισόγειο,1ος όρ.,2ος όρ.	767*3
24	9ο Δημοτικό σχολείο	ισόγειο,1ος όρ.	285*2
25	10ο+24ο Δ.Σ.	ισόγειο,1ος όρ.	827.6*2
26	11ο Δημοτικό σχολείο	ισόγ,1ος όρ.	540*2
27	12ο Δημοτικό σχολείο	ισόγειο , 1ος όρ.	509*2
28	13ο Δημοτικό σχολείο	υπόγειο 38.15μ2, ισόγειο 510.81μ2, όροφος 214.12μ2	763,08
29	14ο Δημοτικό σχολείο	ισόγειο	220,00
30	15ο - 21ο Δ.Σ.	ισόγειο, 1ος όροφος,2ος όροφος	941*3
31	17ο Δημοτικό σχολείο	ισόγειο, 1ος όροφος	374*2
32	18ο Δημοτικό σχολείο	ισόγειο, 1ος όροφος	428*2
33	19ο Δημοτικό σχολείο	υπόγειο 185.28μ2, ισόγειο 622.15μ2, όροφος 613.15μ2	1420,58
34	20ο Δημοτικό σχολείο	ισόγειο, 1ος όροφος	1040*2
35	23ο Δημοτικό σχολείο	ισόγειο, 1ος όροφος	190*2

36	Ειδικό Δ.Σ. Ειδικό ΤΕΣ, Νηπιαγωγείο	ισόγειο, 1ος όροφος	2570*2
37	Πειραματικό Δ.Σ.	υπόγειο, ισόγειο, 1 ^{ος} , 2ος όροφος	850*3
38	1ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ	υπόγειο: 300.00μ ² ισόγειο όροφος	1025*2
39	2ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ - 2ο ΛΥΚΕΙΟ	ισόγειο, 1ος όροφος, 2ος όροφος	2600*3
40	3ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ	Ισόγειο & όροφος	1213*2
41	4ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ	ισόγειο& όροφος	1758*2
42	5ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ - 5ο ΛΥΚΕΙΟ	υπόγειο: ισόγειο 1ος όρ. 2ος ορ.:	3415,00
43	6ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ	Ισόγειο & όροφος	1386*2
44	Μουσικό Γυμνάσιο - Λύκειο	Ισόγειο & όροφος	3431*2
45	1ο Λύκειο Σερρών	ισόγειο, 1ος όροφος	1990*2
46	2ο ΕΠΑΛ Σερρών	ισόγειο, 1ος όροφος	2281.35*2
47	3ο ΛΥΚΕΙΟ	ισόγειο, 1ος όροφος	1385*2
48	4ο ΛΥΚΕΙΟ	Ισόγειο & όροφος	1739*2
49	1ο & 4ο ΕΠΑΛ	ισόγειο, 1ος όρ., 2ος ορ.	8660,29μ ² βοηθ. Χωρ.: 180,11μ ²
ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ ΔΗΜΟΥ			Εμβαδόν κτιρίου
1	Παλαιό Δημοτικό σχολείο Α. Βροντούς		316,00
2	Νέο Δημοτικό σχολείο Α. Βροντούς		500,00
3	Δημοτικό σχολείο & Νηπιαγωγείο Αγία Ελένη	Δ.Σ: 115.50μ ² Νηπιαγωγείο: 52.00μ ² , WC 21.50μ ² , αποθήκη: 24.00μ ²	213,00
4	Δημοτικό σχολείο & Νηπιαγωγείο Αδελφικό		440,00
5	Δ.Σ. & Νηπιαγωγείο Αναγέννησης	ισόγειο, 1ος όροφος	350μ ² & 50,43μ ² οικίσκος 29,25μ ²
6	Δ.Σ. Άνω Καμήλα	ισόγειο, 1ος όροφος	202,66
7	Νηπιαγωγείο Άνω Καμήλα	ισόγειο	72,50
8	Δημοτικό σχολείο & Νηπιαγωγείο Α. Μητρουσίου	Νηπιαγωγείο: 291.63μ ² Δ.Σ.: 460.60μ ² κέντρο Νεότητας: 350μ ² παλαιό Νηπιαγωγείο: 104μ ² WC: 36μ ²	
9	Δ.Σ. Άνω Ορεινή	ισόγειο	130,00

10	Δ.Σ. Βαμβακούσας		140,06
11	Δημοτικό σχολείο Βαμβακιάς	Διδακτ: 268.00μ2 Γυμναστήριο: 102.24μ2	268,00
12	Νηπιαγωγείο Βαμβακιάς	ισόγειο	88,00
13	Δημοτικό σχολείο Ελαιώνα	ισόγειο	60,00
14	Νηπιαγωγείο Ελαιώνα	ισόγειο	246,70
15	Δημοτικό Σχολείο Κρίνου	ισόγειο	91,00
16	Παλαιό σχολείο Κρίνου		65,00
17	Δ.Σ. & Νηπιαγωγείο Κ. Μητρουσίου		415,00
18	Παλαιό Δ.Σ. & Νηπιαγωγείο Κ. Μητρουσίου	διδακτ 72.86 μ2 κτίριο: 56.70μ2	129,56
19	Δ.Σ. Καλά Δένδρα		449,60
20	Νηπιαγωγείο Καλά Δέντρα		74.4m2 WC 31.20m2
21	Δημοτικό σχολείο Κ. Καμήλα		521,83 & wc 29,64μ2
22	Νηπιαγωγείο Κ. Καμήλα	ισόγειο	132,00
23	Δ.Σ. Κ. Ορεινή	2 όροφοι	344,50*2
24	Παλαιό σχολ. Κ.Ορεινής+ισ. Προσθήκη αίθουσας πολλαπλών χρήσεων	ισόγειο	172,50
25	Νηπιαγωγείο Κ. Ορεινή	ισόγειο	98,00
26	Δημοτικό σχολείο & Νηπιαγωγείο Κουμαριάς	Δημοτικό: 522μ2 Νηπιαγωγείο: 100μ2	622,00
27	Δ.Σ. & Νηπιαγωγείο Κωνσταντινάτο	Δημοτικό: 130μ2 Νηπιαγωγείο: 73.00μ2 WC: 7μ2	210,00
28	Δ.Σ. Κουβούκλιου		175,00
29	Δημοτικό σχολείο Λευκώνα	παλαιό Δημ. ισόγειο 275μ ² , όροφος 275μ ² , γυμναστήριο 220μ ² , νέο Δημ. ισόγειο 213μ ² , όροφος 213μ ²	254,50
30	Νηπιαγωγείο Λευκώνα	Ισόγειο	111,44
31	Γυμνάσιο Λευκώνα	Ισόγειο: 1164,26μ2, Όροφος: 1037,58μ2, Γυμναστήριο: 850,50μ2	

32	Σχολείο Μετοχίου		98,00
33	Νηπιαγωγείο & Δημοτικό Σχολείο Μονοκκλησιάς		187,00
34	3Θ Δημοτικό σχολείο Οινούσας		320,00
35	Νηπιαγωγείο Οινούσας		91,00
36	Γυμνάσιο -Λύκειο Προβατά		1836,00
37	Δ.Σ. Προβατά		782,68
38	Παλαιό Δ.Σ. Προβατά		98,00
39	Νηπιαγωγείο Προβατά		110,00
40	Νέο Δημοτικό σχολείο & νηπιαγωγείο Πεπονιάς		460,00
41	Παλαιό Δημοτικό σχολείο & Νηπιαγωγείο Πεπονιάς		127,00
42	Δ.Σ. Σκουτάρεως	2 όροφοι	935,22
43	Νηπιαγωγείο Σκουτάρεως		190,07
44	Γυμνάσιο -Λύκειο Σκουτάρεως	ισόγειο, 1ος όροφος	3849+330μ2 ΚΔΑΠ
45	Δημοτικό σχολείο & Νηπιαγωγείο Ξηροτόπου		150,00
46	2Θ Δημοτικό & Νηπιαγωγείο κοινότητα Χριστός		470,58
47	Παλαιό Σχολείο Χιονοχωρίου		100,00
48	Σχολείο Ξηροτόπου	ισόγειο	245,00

Πηγή: Δήμος Σερρών

Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζονται οι βοσκότοποι του Δήμου. Η πλειοψηφία τους εντοπίζεται στον Χριστό και στη Βύσσιανη.

Περιοχή	Έκταση	Περιγραφή	Περιοχή	Έκταση	Περιγραφή
ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ	14.850	ΒΟΣΚΗ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩ-ΦΕΛΗ ΣΚΟΠΟ	ΧΡΙΣΤΟΣ	233.563	ΒΟΣΚΗ-ΛΕΙΒΑΔΙ
ΑΝΩ ΚΑΜΗΛΑ	15.008	ΒΟΣΚΗ - ΓΗΠΕΔΟ	ΧΡΙΣΤΟΣ	96.250	ΒΟΣΚΗ

ΑΝΩ ΚΑΜΗΛΑ	832	ΒΟΣΚΗ	ΧΡΙΣΤΟΣ	27.500	ΚΧ ΒΟΣΚΗ
ΛΑΚΚΟΣ ΜΟΝΟΣΠΙΤΑ	3.200	ΒΟΣΚΗ	ΧΡΙΣΤΟΣ	7.125	ΚΧ ΒΟΣΚΗ
ΚΑΠΕΤΑΝΟΥΔΙ	11.854	ΒΟΣΚΗ	ΧΡΙΣΤΟΣ	2.000	ΚΧ ΒΟΣΚΗ
ΚΑΠΕΤΑΝΟΥΔΙ	3.951.320	ΒΟΣΚΗ	ΧΡΙΣΤΟΣ	12.250	ΚΧ ΒΟΣΚΗ
ΑΙ- ΓΙΑΝΝΗΣ	704.582	ΒΟΣΚΗ	ΧΡΙΣΤΟΣ	6.000	ΚΧ ΒΟΣΚΗ
ΑΙ-ΓΙΑΝΝΗΣ	500	ΒΟΣΚΗ	ΧΡΙΣΤΟΣ	35.562	ΚΧ ΒΟΣΚΗ
ΑΙ-ΓΙΑΝΝΗΣ	47.187	ΒΟΣΚΗ	ΧΡΙΣΤΟΣ	24.937	ΚΧ ΒΟΣΚΗ
ΜΑΡΜΑΡΑ-ΡΑΧΩΒΙΤΣΑ	22.174,28	ΒΟΣΚΗ	ΧΡΙΣΤΟΣ	13.812	ΚΧ ΒΟΣΚΗ
ΒΥΣΣΙΑΝΗ	1.324937	ΒΟΣΚΗ	ΧΡΙΣΤΟΣ	159.741	ΚΧ ΒΟΣΚΗ
ΒΥΣΣΙΑΝΗ	6.875	ΒΟΣΚΗ	ΧΡΙΣΤΟΣ	172.775	ΚΧ ΒΟΣΚΗ
ΒΥΣΣΙΑΝΗ	5.812	ΒΟΣΚΗ	ΧΡΙΣΤΟΣ	27.125	ΚΧ ΒΟΣΚΗ
ΒΥΣΣΙΑΝΗ	51.562	ΒΟΣΚΗ	ΧΡΙΣΤΟΣ	169.136	ΚΧ ΒΟΣΚΗ
ΒΥΣΣΙΑΝΗ	549.625	ΒΟΣΚΗ	ΧΡΙΣΤΟΣ	32.250	ΚΧ ΒΟΣΚΗ
ΒΥΣΣΙΑΝΗ	402.125	ΒΟΣΚΗ	ΧΡΙΣΤΟΣ	69.437	ΚΧ ΒΟΣΚΗ
ΒΥΣΣΙΑΝΗ	344.000	ΒΟΣΚΗ	ΧΡΙΣΤΟΣ	240.278	ΚΧ ΒΟΣΚΗ
ΒΥΣΣΙΑΝΗ	59.875	ΒΟΣΚΗ	ΧΡΙΣΤΟΣ	811.800	ΚΧ ΒΟΣΚΗ
ΒΥΣΣΙΑΝΗ	26.312	ΒΟΣΚΗ	ΧΡΙΣΤΟΣ	38.512	ΚΧ ΒΟΣΚΗ

Πηγή: Δήμος Σερρών

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας, στον Δήμο Σερρών περιέρχονται 129 ακίνητα από Πράξη Εφαρμογής. Τα οικόπεδα αυτά προορίζονται είτε για κοινόχρηστους χώρους (χώροι πρασίνου, παιδικές χαρές, χώροι στάθμευσης κτλ.) είτε για κοινωφελείς λειτουργίες (σχολεία, βρεφονηπιακοί σταθμοί κτλ.).

Τέλος, λαμβάνοντας υπόψη τα ίδια στοιχεία, παρατηρείται η ύπαρξη σημαντικής ακίνητης περιουσίας τόσο στην πόλη των Σερρών και τους λοιπούς οικισμούς, όσο και στον εξωαστικό χώρο. Πιο συγκεκριμένα, ο Δήμος διαθέτει έναν σημαντικό αριθμό από οικόπεδα, αγροτεμάχια, χερσολείβαδα, χάνδακες, αμπέλια και φυτώρια. Επίσης πρέπει να αναφερθούν οι σχολικοί αγροί. Πρόκειται για αγρούς που εκμισθώνονται με δημοπρασία από το Τμήμα Προσόδων και τα έσοδα αποδίδονται στην Ενιαία Σχολική Επιτροπή Πρωτοβάθμιας Εκπ/σης του Δήμου.

Πολιτική Προστασία

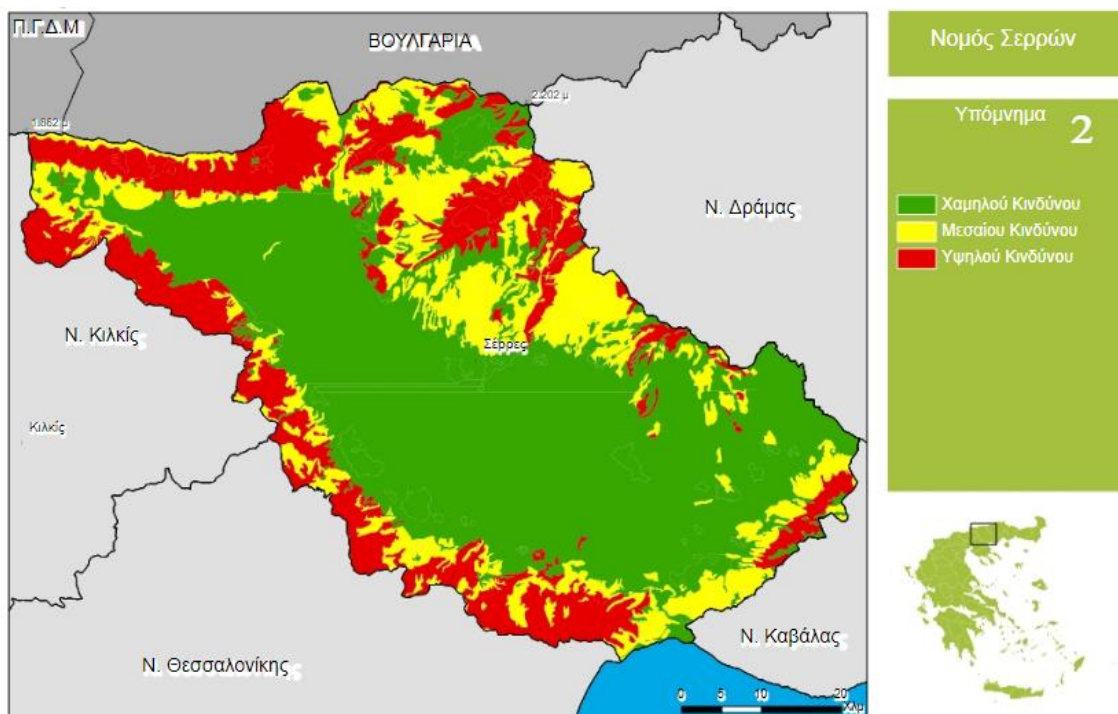
Ο Δήμος Σερρών, όπως και οι περισσότεροι πλέον Δήμοι της χώρας, καλείται σε σημαντικό βαθμό να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης και πιο συγκεκριμένα ενδεχόμενα πλημμύρες και πυρκαγιές που προκαλούνται αντίστοιχα από έντονα καιρικά φαινόμενα.

Τα τελευταία χρόνια, τα πλημμυρικά φαινόμενα παρουσιάζουν σημαντική αύξηση ως προς τη συχνότητα και την έντασή τους στον μεσογειακό και τον ελληνικό χώρο, γεγονός που οφείλεται στα ιδιαίτερα μετεωρολογικά, γεωμορφολογικά και κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά που επικρατούν στις περιοχές αυτές και ευνοούν την εκδήλωση πλημμυρών. Οι αιτίες που προκαλούν μία πλημμύρα, δύνανται να είναι είτε κατεξοχήν φυσικές, είτε να ευθύνονται ανθρώπινες παρεμβάσεις. Ειδικά, τα επόμενα χρόνια, η πλημμυρική επικινδυνότητα ενδέχεται να αυξηθεί λόγω της έφαρσης του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής. Η διαχείριση λοιπόν του πλημμυρικού κινδύνου κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική για τον Δήμο, δεδομένου ότι στην επικράτειά του απαντώνται αρκετοί χείμαρροι και υδατορέματα όπως για παράδειγμα το υδατορέμα Αγίων Αναργύρων στα ανατολικά του αστικού συγκροτήματος των Σερρών, το οποίο εξελίσσεται από περιαστικό σε ενδοαστικό στο σημείο που συναντά τη παλιά βυζαντινή συνοικία Κατακονόζι.

Όπως φαίνεται στην εικόνα, η ευρύτερη περιοχή του Δήμου περιλαμβάνει ζώνες χαμηλού, μεσαίου αλλά και υψηλού κινδύνου πρόκλησης πυρκαγιών με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τους μηχανισμούς πρόληψης, ελέγχου και αντιμετώπισης τους.

Ο μηχανολογικός εξοπλισμός του Δήμου που εξυπηρετεί τις ανάγκες του Τμήματος Πολιτικής Προστασίας παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

Εικόνα: Χάρτης Επικινδυνότητας Πυρκαγιάς

Πηγή: Διεύθυνση Δασών ΠΚΜ www.dasodata.gr/images/EFARMOGES/Perifereia/Serres.htm

A/A	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ-ΟΧΗΜΑΤΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ
1	ΥΔΡΟΦΟΡΕΣ	3
2	GRAIDER	1
3	PICK-UP 4X4 (εξοπλισμένα με λάμα εκχιονισμού και αλατοδιανομέα)	2
4	PICK-UP 4X4	2
5	ΦΟΡΤΗΓΑ 8 T. IVECO	2
6	ΦΟΡΤΩΤΗΣ	1
7	JCB	1
8	BOBCAT	1
9	ΦΟΡΤΗΓΑ 15 T.	2
10	ΦΟΡΤΗΓΟ-ΓΕΡΑΝΟΣ	1

Πηγή: *Ιδία Επεξεργασία*

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο πιο πάνω εξοπλισμός είναι ενδεικτικός και σε έκτακτες περιπτώσεις ο Δήμος προχωρά στη μίσθωση ιδιωτικών μηχανημάτων/ οχημάτων προκειμένου να εξυπηρετηθούν με ασφάλεια και πληρότητα οι πολίτες.

Επιπροσθέτως, έχουν συνταχθεί μνημόνια ενεργειών για την αντιμετώπιση κινδύνων/ καταστροφών από φυσικά φαινόμενα κατά περίπτωση σύμφωνα με το Σχέδιο «Ξενοκράτης» και επικαιροποιούνται πίνακες με τα στοιχεία επικοινωνίας των άμεσα εμπλεκόμενων όπως:

- ⇒ Μνημόνιο ενεργειών αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών που προέρχονται από πυρκαγιές.
- ⇒ Μνημόνιο ενεργειών αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών που προέρχονται από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων.
- ⇒ Μνημόνιο ενεργειών αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών που προέρχονται από χιονοπτώσεις και παγετό.
- ⇒ Μνημόνιο ενεργειών για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση σεισμικών φαινομένων.

Σε αυτή την κατεύθυνση, έχει συγκροτηθεί το Τοπικό Συντονιστικό Όργανο που συνεδριάζει τακτικά κάθε χρόνο πριν από την έναρξη της θερμής/ υγρής/ ψυχρής περιόδου με θέμα την αντιμετώπιση των κινδύνων που συνοδεύουν κάθε περίοδο.

Η αρμοδιότητα του καθαρισμού των ιδιωτικών χώρων ανήκει, βάσει του Ο.Ε.Υ., στο Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικής Προστασίας, το οποίο εφαρμόζοντας τις διατάξεις του άρθρου 43 (ΑΔΣ ΑΡ. 370/2011) του Κανονισμού Καθαριότητας και Προστασίας Περιβάλλοντος προβαίνει στην καθαριότητά τους μετά από ειδοποίηση του ιδιοκτήτη - νομέα ή επικαρπωτή, καταλογίζοντάς του τη δαπάνη των εργασιών καθαρισμού και επιβάλλοντας το αντίστοιχο πρόστιμο. Σύμφωνα με στοιχεία του 2021, για το χρονικό διάστημα από 1-1-2021 έως τις 22-10-2021 υποβλήθηκαν 225 αιτήματα από ιδιώτες για καθαρισμό οικοπέδων. Από αυτά καθαρίστηκαν τα 210. Από τα 210 που καθαρίστηκαν, τα 54 ειδοποιήθηκαν εγγράφως από τον Δήμο, σε 7 επιδόθηκε πρόστιμο και με τους υπόλοιπους διευθετήθηκε το πρόβλημα μέσω τηλεφώνου.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι δράσεις που έχει εντάξει ή προγραμματίζει να υλοποιήσει ο Δήμος στον τομέα της πρόληψης, ετοιμότητας, απόκρισης και αποκατάστασης από φυσικές καταστροφές.

Πίνακας: Δράσεις πολιτικής προστασίας 2014-2020 και 2021-2027 Δήμου Σερρών

α/α	Τίτλος	Περιγραφή	Είδος Κινδύνου	Κατάσταση	Πηγή χρηματοδότησης	Π/Υ €
1	Αντιτυρική προστασία εντός του δημοτικού δάσους Σερρών και λοιπών εύφλεκτων περιοχών	Καθαρισμός χώρων προς αποφυγή πυρκαγιάς	Πυρκαγιά	Ενταγμένο	ΠΔΕ	24.701
2	Μίσθωση μηχανήματος (προωθητήρας γαιών) εργασίες συντήρησης δασικού οδικού δικτύου και αντιτυρικών ζωνών	Συντήρηση δασικού οδικού δικτύου	Πυρκαγιά	Ενταγμένο	ΠΔΕ	14.880
3	Τοποθέτηση αλατοδιανομέα σε φορτηγό IVECO για την αντιμετώπιση χιονοπτώσεων	Εργασίες αποχιονισμού εντός ευθύνης Δήμου	Χιονοπτώσεις	Ενταγμένο	Φιλόδημος	48.360
4	Καθαρισμοί δημοτικών χώρων	Εργασίες Καθαρισμού	Πυρκαγιά & Εστίες Μολύνσεων	ΚΑ.30.6162.052	Ίδιοι Πόροι	17.000
5	Καθαρισμοί ιδιωτικών χώρων	Εργασίες Καθαρισμού		ΚΑ.30.6162.052	Ίδιοι Πόροι	7.000
6	Πρόσκληση ΑΤ08	Ολοκληρωμένο σύστημα παρακολούθησης πλημμυρών στον Δήμο	Πλημμύρες	Υποβλήθηκε	ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ	77.460
7	Πρόσκληση ΑΤ09	Επικαιροποίηση της αντιπλημμυρικής μελέτης Αγίων Αναργύρων	Πλημμύρες	Υποβλήθηκε	ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ	200.500
8	Προμήθεια και τοποθέτηση αλατοδιανομέα σε όχημα Pick up 4X4 για την αντιμετώπιση χιονοπτώσεων	Εργασίες αποχιονισμού εντός ευθύνης Δήμου	Χιονοπτώσεις	Προς ωρίμανση	Ίδιοι Πόροι	21.498
9	Πρόσκληση «Φυσικό περιβάλλον & καινοτόμες Δράσεις»	Κατάρτιση εθελοντών	Πλημμύρες	Υπό Αξιολόγηση	Πράσινο Ταμείο	10.000

10	Ολοκληρωμένο Σύστημα ασύρματης ψηφιακής επικοινωνίας πολιτικής προστασίας Δήμου	Επικοινωνία υπηρεσιών του Δήμου και λοιπών φορέων για έκτακτα καιρικά φαινόμενα	Πλημμύρες, Πυρκαγιές, Χιονοπτώσεις, Σεισμοί	Ολοκληρωμένο	Ίδιοι Πόροι	13.069
11	Δράσεις πρόληψης δασών από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές	Προμήθεια υλικών τεχνικού εξοπλισμού σε εθελοντικές ομάδες	Πλημμύρες, Πυρκαγιές	Ολοκληρωμένο	Leader	19.939

Στην περιοχή δραστηριοποιούνται εθελοντικές οργανώσεις, που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Ενδεικτικά: Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός, Σύλλογος Ραδιοερασιτεχνών, Λέσχη Ειδικών Δυνάμεων, Σωματείο Εθελοντών ΠΡΟΤΕΚΤΑ, Μοτοσυκλετιστικός Όμιλος, Αερολέσχη Σερρών.

Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

Δραστηριότητες των δημοτικών υπηρεσιών στον τομέα «Περιβάλλον»

ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών	<p>Με την εφαρμογή του Ν. 3852/2010 και σύμφωνα με τα άρθρα 94 & 95 μεταβιβάστηκαν και ασκούνται από τον Δήμο Σερρών αρμοδιότητες της πρώην Ν.Α. σχετιζόμενες με τον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος και αναβάθμισης της ποιότητας ζωής.</p> <p>Από τη λειτουργία των τμημάτων α) Τμήμα πρασίνου, β) Τμήμα Η/Μ έργων και ενεργειακών εφαρμογών, γ) Τμήμα κυκλοφοριακού σχεδιασμού και συγκοινωνίας, δ) Τμήμα Περιβάλλοντος, ε) Τμήμα Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας, στ) <u>Τμήμα οικοδομικών έργων, έργων οδοποιίας, υδραυλικών έργων και υπηρεσιών</u>, ζ) Γραφείο αλληλογραφίας - διεκπεραίωσης και αρχείου, η) Γραφείο διεύθυνσης τεχνικών υπηρεσιών, θ) Γραφείο αδειών εγκαταστάσεων και μεταφορών προκύπτουν και οι κύριοι τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται ο Δήμος στο τεχνικό του κομμάτι.</p> <p>Ενδεικτικά αναφέρονται οι αρμοδιότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Σύνταξη του Τεχνικού Προγράμματος. ⇒ Συντήρηση υφιστάμενων υποδομών. ⇒ Εκτέλεση έργων με αυτεπιστασία. ⇒ Σύνταξη μελετών εκτέλεσης έργων. ⇒ Εκπόνηση κυκλοφοριακών μελετών, καθώς και 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Το ανθρώπινο δυναμικό του Τμήματος Η/Μ έργων και ενεργειακών εφαρμογών έχει μειωθεί τα τελευταία χρόνια. ⇒ Οι διαδικασίες προμηθειών υλικών είναι ιδιαίτερα χρονοβόρες. ⇒ Ο χρόνος απόκρισης στην ικανοποίηση των αιτημάτων είναι το κυριότερο παράπονο των δημοτών. ⇒ Έλλειψη προσωπικού σε όλα τα Τμήματα. ⇒ Έλλειψη μηχανημάτων και οχημάτων (θρυμματιστής, ανυψωτικό συγκρότημα, ΙΧ 4Χ4 για δασικούς δρόμους, ελκυστήρα με καταστροφέα βαρέως τύπου). ⇒ Αρμοδιότητες αυξημένες και αλληκαλυπτόμενες. ⇒ Το Τμήμα Πρασίνου δε

	<p>μελέτη, εκτέλεση και επίβλεψη των εργασιών σήμανσης, σηματοδότησης και ηλεκτροφωτισμού του οδικού δικτύου</p> <p>⇒ Δημοπράτηση έργων, τα οποία θα εκτελεστούν από εργολάβους δημοσίων έργων.</p> <p>⇒ Τήρηση στοιχείων για την αξιοποιημένη και αναξιοποίητη περιουσία του Δήμου.</p> <p>⇒ Εκτέλεση έργων ενταγμένα σε εθνικά, τομεακά και ευρωπαϊκά προγράμματα.</p> <p>⇒ εξηλεκτρισμός, επέκταση ηλεκτρικών δικτύων και γενικότερα δικτύων ενέργειας, εντός των διοικητικών τους ορίων, για κοινωφελείς σκοπούς, καθώς και για την τόνωση της ανάπτυξης της τοπικής οικονομίας.</p>	<p>στεγάζεται στο Δημαρχείο δημιουργώντας προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία του καθώς είναι αποκομμένο από την υπόλοιπη Διεύθυνση.</p> <p>⇒ Ο Δήμος στερείται στελέχωσης εξειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού που να ασχολείται με τα Δημοτικά Δάση.</p>
<p>Διεύθυνση Καθαριότητας</p>	<p>Με την εφαρμογή του Ν. 3852/10 και σύμφωνα με τα άρθρα 94 & 95 μεταβιβάστηκαν και ασκούνται από τον Δήμο Σερρών αρμοδιότητες της πρώην Ν.Α. Σερρών σχετιζόμενες με τον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος και αναβάθμισης της ποιότητας ζωής.</p> <p>Από τη λειτουργία των τμημάτων α) <u>Τμήμα αποκομιδής απορριμμάτων και ανακύκλωσης</u>, β) <u>Τμήμα καθαριότητας κοινοχρήστων χώρων και ειδικών συνεργείων</u>, γ) <u>Τμήμα καθαριότητας</u>, δ) <u>Τμήμα συντήρησης και κίνησης οχημάτων</u>, ε) Γραφείο διοικητικής - γραμματειακής υποστήριξης προκύπτουν και οι κύριοι τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται ο Δήμος προκειμένου να εξασφαλίσει την προστασία του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος.</p> <p>Ενδεικτικά αναφέρονται οι αρμοδιότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η καθαριότητα όλων των κοινόχρηστων χώρων της εδαφικής τους περιφέρειας. - Η αποκομιδή και διαχείριση των αποβλήτων. - Διαχείριση στερεών αποβλήτων, σε επίπεδο προσωρινής αποθήκευσης, μεταφόρτωσης, επεξεργασίας, ανακύκλωσης και εν γένει αξιοποίησης, διάθεσης, λειτουργίας σχετικών εγκαταστάσεων, κατασκευής μονάδων επεξεργασίας και αξιοποίησης, καθώς και αποκατάστασης υφιστάμενων χώρων εναπόθεσης (Χ.Α.Δ.Α.). - Συντήρηση οχημάτων του Δήμου 	<p>⇒ Υπάρχει κανονισμός καθαριότητας από το 2011 που αποτελεί κανονιστική απόφαση, ο οποίος όμως χρήζει επικαιροποίησης.</p> <p>⇒ Η Διεύθυνση απασχολεί 84 Μόνιμους/ΙΔΑΧ και 60 ΙΔΟΧ/ΣΜΕ.</p> <p>⇒ Έλλειψη προσωπικού</p> <p>⇒ Παλαιωμένος στόλος.</p> <p>⇒ Ο έλεγχος εξυπηρέτησης των δημοτών πραγματοποιείται μέσω της εφαρμογής clicknsprot και μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας.</p> <p>⇒ Μη επαρκής χώρος καθώς συστεγάζεται με άλλες Υπηρεσίες του Δήμου και τη ΔΕΥΑΣ ενώ και οι υφιστάμενες κτιριακές υποδομές χρήζουν συντήρησης.</p> <p>⇒ Ο χώρος πλύσης των απορριμματοφόρων πρέπει να εκσυγχρονιστεί με νέα δίκτυα παροχέτευσης λυμάτων και παροχής ζεστού/κρύου νερού.</p> <p>⇒ Το συνεργείο οχημάτων χρήζει εκσυγχρονισμού (αντικατάσταση πόρτας με πόρτα βιομηχανικού τύπου).</p>

		<p>⇒ Τοποθέτηση πόρτας ασφάλειας με μπάρα ελέγχου οχημάτων στην κεντρική είσοδο του αμαξοστασίου και εγκατάσταση κλειστού κυκλώματος παρακολούθησης χώρου.</p> <p>⇒ Σήμανση κίνησης οχημάτων εντός και εκτός αμαξοστασίου.</p>
<p>Αυτοτελές Τμήμα ΥΔΟΜ</p>	<p>Με την εφαρμογή του Ν. 3852/10 και σύμφωνα με τα άρθρα 94 & 95 μεταβιβάστηκαν και ασκούνται από τον Δήμο Σερρών αρμοδιότητες της πρώην Ν.Α. Σερρών σχετιζόμενες με τον τομέα που άπτονται των αρμοδιοτήτων της Πολεοδομίας.</p> <p>Από τη λειτουργία των γραφείων α) Γραφείο Οικοδομικών Αδειών, β) Γραφείο ελέγχου κατασκευών, γ) Γραφείο Πολεοδομικού σχεδιασμού και εφαρμογών, δ) Γραφείο Διοικητικών Υποθέσεων, προκύπτουν και οι κύριοι τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται ο Δήμος στην κατεύθυνση του πολεοδομικού σχεδιασμού και της οικοδομικής δραστηριότητας. Ενδεικτικά αναφέρονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η έκδοση οικοδομικών αδειών, ο προέλεγχος για την έκδοσή τους, ο έλεγχος μελετών για οικοδομικές άδειες, συναφούς χαρακτήρα πολεοδομικές αρμοδιότητες, καθώς και ο έλεγχος και η επιβολή προστίμων για την κατασκευή αυθαιρέτων κτισμάτων, κατά την κείμενη νομοθεσία, υπό την επιφύλαξη της περίπτωσης 45 του άρθρου 280 του παρόντος Πολεοδομικός Σχεδιασμός και Πολεοδομικές Εφαρμογές - Έλεγχος αρχιτεκτονικών, στατικών, υδραυλικών και ηλεκτρομηχανολογικών μελετών, μελέτης θερμομόνωσης, μελέτης παθητικής πυροπροστασίας και των σχετικών φορολογικών στοιχείων για την έκδοση ή αναθεώρηση οικοδομικών αδειών βιομηχανικών κτιρίων, κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 1 έως και 3 του άρθρου 5 του π.δ. 78/06 (ΦΕΚ 80 Α'). Η σύνταξη πράξεων εφαρμογής του άρθρου 12 του ν. 1337/83 (συνολική Π.Ε., μεμονωμένη Π.Ε., διορθωτική Π.Ε.), συμπεριλαμβανομένων και όλων των προβλεπόμενων διαδικασιών (άρθρο 44, παρ. 10α του Ν. 3979/11). - Προκαταρκτική πρόταση ανάπλασης ορισμένης περιοχής, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις των άρθρ. 9 & 10 του ν. 2508/97 (ΦΕΚ 124 Α'). - Ο έλεγχος τήρησης των διατάξεων που αφορούν το Γ.Ο.Κ. και τις οικοδομές που χαρακτηρίζονται επικίνδυνες. - Μέριμνα και λήψη μέτρων για την προστασία και 	<p>⇒ Αν και το Τμήμα απασχολεί 19 στελέχη (17 Μόνιμους/ΙΔΑΧ και 2 ΙΔΟΧ/ΣΜΕ) παρατηρείται έλλειψη προσωπικού καθώς η ΥΔΟΜ Σερρών εξυπηρετεί τους έξι από τους επτά Δήμους της Π.Ε. Σερρών.</p> <p>⇒ Αναγκαιότητα μεταφοράς του αρχείου των οικοδομικών αδειών σε χώρο εντός του κτιρίου που στεγάζεται η Υπηρεσία μέχρι αυτό να ψηφιοποιηθεί.</p> <p>⇒ Το τεχνικό αντικείμενο των Πράξεων Εφαρμογής (πχ κατάρτιση Χρηματικών Κατάλογων) αποτελεί αντικείμενο της ΥΔΟΜ ενώ το οικονομικό αντικείμενο των Πράξεων Εφαρμογής (Χρηματικοί Κατάλογοι) δεν αποτελεί αντικείμενο της ΥΔΟΜ αλλά της Οικονομικής Υπηρεσίας και θα πρέπει να διενεργείται από αυτήν.</p>

	αναβάθμιση της αισθητικής των πόλεων και των οικισμών.	
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	<p>Με την εφαρμογή του Ν. 3852/10 και σύμφωνα με τα άρθρα 94 & 95 μεταβιβάστηκαν και ασκούνται από τον Δήμο Σερρών αρμοδιότητες της πρώην Ν.Α. Σερρών σχετιζόμενες με τον τομέα της Πολιτικής Προστασίας.</p> <p>Από τη λειτουργία του Τμήματος Πολιτικής Προστασίας προκύπτουν οι εξής αρμοδιότητες:</p> <p>είναι αρμόδιο για τη διατύπωση εισηγήσεων σχεδιασμού καθώς και για τον συντονισμό δράσεων για την πρόληψη, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών στην περιοχή του Δήμου. Ειδικότερα το έργο του τμήματος περιλαμβάνει:</p> <p><i>Σύνταξη και επικαιροποίηση μνημονίων ενεργειών για: Χιονοπτώσεις – Παγετό, Πλημμύρες, Πυρκαγιές, Σεισμό</i></p> <p><i>Σύγκληση Συντονιστικού Τοπικού Οργάνου (Σ.Τ.Ο.) για: Χιονοπτώσεις - παγετό, πλημμύρες, σεισμούς Πυρκαγιές</i></p> <p><i>Λήψη μηνιαίων προγραμμάτων για τις βάρδιες από την ΔΕΥΑΣ.</i></p> <p><i>Αποστολή δελτίων τύπου στα Μ.Μ.Ε. για ενημέρωση των δημοτών και την προστασία τους και για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται λόγω έκτακτων καιρικών φαινομένων.</i></p> <p><i>Παρακολούθηση της Ε.Μ.Υ. για έκτακτα δελτία καιρικών φαινομένων.</i></p> <p><i>Διατήρηση βιβλίου εισερχομένων - εξερχόμενων εγγράφων.</i></p> <p><i>Παρακολούθηση της ετοιμότητας των μηχανημάτων συνεχώς.</i></p> <p><i>Διεκπεραίωση αιτημάτων δημοτών για καθαρισμό ιδιωτικών χώρων από τους ιδιοκτήτες τους.</i></p> <p><i>Κατολισθήσεις και καύσωνας.</i></p> <p><i>Συνεργασία με τις εθελοντικές ομάδες του Δήμου Σερρών και της Π.Ε. Σερρών.</i></p> <p><i>Συμμετοχή, στις ασκήσεις πολιτικής προστασίας που τελούνται από κρατικούς φορείς.</i></p> <p><i>Μελέτες και Έργα αντιτυρικής προστασίας δασών και δασικών εκτάσεων εντός ορίων του Δήμου.</i></p>	
		Παρατηρήσεις: Το εν λόγω Τμήμα είναι υποστελεχωμένο

Πηγή: Δήμος Σερρών (Ιδία Επεξεργασία)

Τα προγράμματα / δράσεις / ενέργειες που υλοποιεί ο Δήμος στην κατηγορία Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής είναι τα ακόλουθα:

α/α	Περιγραφή	Παρατηρήσεις
1	Αποκατάσταση – επανάχρηση βιομηχανικού κτιρίου "Νάσιουτζικ" και κτιρίου Κ13 πρώην στρατοπέδου ΠΑΠΑΛΟΥΚΑ σε χώρους πολιτισμού	Υποβλήθηκε/ στο στάδιο αξιολόγησης Ε.Π. ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
2	Συμμετοχή στην πρόταση "Προμήθεια Εξοπλισμού Συλλογής Βιοαποβλήτων στους Δήμους της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας"	Υλοποιείται/στο στάδιο διαγωνισμού Ε.Π.Π.Κ.Μ. 2014-2020
3	Bike cities	Λίστα δυνητικών έργων προς υλοποίηση" (reserved list) Πρόγραμμα IPA CBC GREECE-

α/α	Περιγραφή	Παρατηρήσεις
		REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA 2014-2020
4	Εκπόνηση Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων	Διαδικασία Αξιολόγησης ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
5	Ανάπλαση χώρων πρασίνου Δήμου Σερρών (Πλατεία Ειρήνης, ΟΤ 637)	Υλοποιείται Β' Πρόσκληση «Δράσεις Περιβαλλοντικού Ισοζυγίου» 2020, Άξονας Προτεραιότητας 1 «Αστική Αναζωογόνηση») ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ
6	Συμμετοχή των πολιτών στην καταγραφή πλημμυρικού κινδύνου σε αστικές περιοχές- ReSerValley	Διαδικασία Αξιολόγησης Πράσινο Ταμείο «Φυσικό Περιβάλλον και Καινοτόμες Δράσεις 2020» με τίτλο «Καινοτόμες δράσεις με τους πολίτες»
7	Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Γωνιών Ανακύκλωσης του Δ. Σερρών	Διαδικασία Αξιολόγησης Πρόγραμμα ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ Πρόσκληση ΑΤ04
8	Ανάπλαση εισόδων της πόλης των Σερρών και Ανάπλαση Χώρων Πρασίνου Δ.Ε. Σερρών	Διαδικασία Αξιολόγησης Πρόγραμμα ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ Πρόσκληση ΑΤ06
9	Ευφυείς Εφαρμογές Ψηφιακής Σύγκλισης Δήμου Σερρών	Διαδικασία Αξιολόγησης Πρόγραμμα ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ Πρόσκληση ΑΤ08
10	Ωρίμανση έργων & Δράσεων του Δήμου Σερρών	Διαδικασία Αξιολόγησης Πρόγραμμα ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ Πρόσκληση ΑΤ09
11	Εκπόνηση προγράμματος Προσεισμικού Ελέγχου Κρίσιμων Υποδομών στον Δ. Σερρών	Διαδικασία Αξιολόγησης Πρόγραμμα ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ Πρόσκληση ΑΤ11
12	Προμήθεια ηλεκτρικών μηχανημάτων και οχημάτων του Δήμου Σερρών 1207800,00	Διαδικασία Αξιολόγησης Πρόγραμμα ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ Πρόσκληση ΑΤ12
13	Δημιουργία Ψηφιακού Ιστορικού Πάρκου Ηρώων Δήμου Σερρών	Διαδικασία Αξιολόγησης Πρόγραμμα ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ Πρόσκληση ΑΤ14
14	Δράσεις δικτύωσης διαλογής στην πηγή ανακυκλωσιμων υλικών στον Δήμο Σερρών	Διαδικασία Αξιολόγησης Ε.Π. ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
15	Δημιουργία Πολιτιστικού Διπόλου στη διασυνοριακή περιοχή - (CULTURAL DIPOLE)	Υλοποιείται INTERREG V-A GREECE – BULGARIA
16	Πράσινες θέσεις εργασίας στη διαχείριση βιοαπο-	Υλοποιείται

α/α	Περιγραφή	Παρατηρήσεις
	βλήτων -(Green_Crew)	INTERREG V-A GREECE – BULGARIA
17	Προμήθεια μηχανημάτων έργου του Δήμου ν	Υλοποιείται ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II, ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ I
18	Προμήθεια (4) ηλεκτροκίνητων 100% τετράκυκλων οχημάτων	Υλοποιείται Ε.Π. Π.Κ.Μ. - ΣΒΑΑ
19	Εκτεταμένες παρεμβάσεις σχολικών κτιρίων προς άρση επικινδυνότητας στο Δήμο Σερρών	Υλοποιείται ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II, ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ II
20	Αποτίμηση παρεμβάσεων ενεργειακής εξοικονόμησης σε δημόσια κτίρια	Υλοποιείται INTERREG IPA CBC GREECE – FYROM
21	Αγροτικές κοινότητες μηδενικής παραγωγής αποβλήτων και ενεργειακής απόδοσης στη διασυνοριακή περιοχή GR-FYROM (ZEFFIROS)	Υλοποιείται INTERREG IPA CBC GREECE – FYROM
22	Αναβάθμιση φωτεινών σηματοδοτών με προσθήκη ηχητικών διατάξεων για τα ΑμεΑ	Υλοποιείται Ε.Π. Π.Κ.Μ. - ΣΒΑΑ
23	Προμήθεια- τοποθέτηση εξοπλισμού για την αναβάθμιση παιδικών χαρών στο Δήμο Σερρών	Υλοποιήθηκε ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II, ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ III
24	Σύστημα ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης-ενημέρωσης επιχειρήσεων	Υλοποιήθηκε Ε.Π. Π.Κ.Μ. - ΣΒΑΑ
25	Ανάπτυξη εφαρμογών ηλεκτρονικής διακίνησης εγγράφων	Υλοποιήθηκε Ε.Π. Π.Κ.Μ. - ΣΒΑΑ
26	Εγκατάσταση σταθμών κοινόχρηστων ποδηλάτων	Υλοποιήθηκε Ε.Π. Π.Κ.Μ. - ΣΒΑΑ
27	Προμήθεια και εγκατάσταση σταθμών μέτρησης ρύπανσης ατμοσφαιρικού αέρα και λοιπών περιβαλλοντικών παραμέτρων	Υλοποιήθηκε Ε.Π. Π.Κ.Μ. - ΣΒΑΑ
28	Ανάπτυξη πλατφόρμας διαχείρισης Γεωχωρικών Δεδομένων του Δήμου Σερρών	Υλοποιήθηκε Ε.Π. Π.Κ.Μ. - ΣΒΑΑ
29	Εφαρμογές και σήμανση τουριστικών τοπόσημων και μνημείων	Υλοποιήθηκε Ε.Π. Π.Κ.Μ. ΣΒΑΑ
30	Ενέργειες προσέλκυσης επισκεπτών	Υλοποιείται Ε.Π. Π.Κ.Μ. - ΣΒΑΑ
31	Ενεργειακή αναβάθμιση δημοτικών κτιρίων	Υλοποιείται Ε.Π. Π.Κ.Μ.
32	Έργα αστικής αναζωογόνησης Δήμου (ΦΑΣΗ I)	Υλοποιείται Ε.Π. Π.Κ.Μ. - ΣΒΑΑ
33	Δημιουργία χαρτών ευπαθών κοινωνικών ομάδων (Κοινωνικό GIS) Δήμου Σερρών	Υλοποιείται Ε.Π. Π.Κ.Μ. - ΣΒΑΑ
34	Επέκταση-συμπλήρωση δικτύου ΦΟΠ στους οικισμούς Αγίου Ραφαήλ και Φλωρίνης Δήμου Σερρών	Υλοποιείται Π.Δ.Ε. ΥΠ.ΕΣ.
35	Ανοικτό Κέντρο Εμπορίου πόλης Σερρών	Υλοποιείται Ε.Π. «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ»

α/α	Περιγραφή	Παρατηρήσεις
36	Ενεργητική Πυροπροστασία Σχολικών Μονάδων Δήμου Σερρών	Υλοποιείται ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II, ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ VIII, “Εκπόνηση μελετών και υλοποίηση μέτρων πυροπροστασίας στις σχολικές μονάδες της χώρας”
37	Δράσεις πρόληψης δασών από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές στον Δήμο Σερρών	Υλοποιήθηκε Π.Α.Α. 2014-2020, Πρωτοβουλία LEADER
38	Προμήθεια εξοπλισμού, κατασκευή, μεταφορά και τοποθέτηση στεγάστρων, για την δημιουργία ή και αναβάθμιση των στάσεων, για την εξυπηρέτηση του επιβατικού κοινού του Δήμου Σερρών	Υλοποιείται ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II, Πρόσκληση V «Προμήθεια εξοπλισμού, κατασκευή και τοποθέτηση στεγάστρων, για την δημιουργία ή και αναβάθμιση των στάσεων, για την εξυπηρέτηση του επιβατικού κοινού»
39	Αστικό Παρατηρητήριο Σερρών	Υλοποιείται Ε.Π. Π.Κ.Μ. ΣΒΑΑ
40	Ενοποίηση δικτύου ποδηλατικών διαδρομών	Υλοποιείται Ε.Π. Π.Κ.Μ. 2014-2020, ΣΒΑΑ Σερρών
41	Προμήθεια απορριμματοφόρων και λοιπών οχημάτων αποκομιδής για το Δήμο Σερρών	Υλοποιείται Φιλόδημος II «Επιχορήγηση Δήμων για την προμήθεια απορριμματοφόρων και λοιπών οχημάτων αποκομιδής ν»

Δημοτικό καταφύγιο αδέσποτων ζώων συντροφιάς

Στο καταφύγιο φιλοξενούνται αδέσποτα σκυλιά σύμφωνα με το πρόγραμμα του ΥΠ.Α.Α.Τ. για περισυλλογή, σήμανση, καταγραφή, εμβολιασμό, αποπαρασιτισμό, στείρωση, νοσηλεία, αποθεραπεία, υιοθεσία, επανένταξη τους. Βρίσκεται στο τέρμα του Πάρκου Ομονοίας

Με στόχο την μείωση του αριθμού των αδέσποτων που περιφέρονται στην πόλη, ο Δήμος συνεργάζεται με το Φιλοζωϊκό Όμιλο Σερρών και ενημερώνουν τους πολίτες για τις δυνατότητες υιοθεσίας και για τις υποχρεώσεις των κατόχων ζώων.

Ολοκληρωμένες Αναπτυξιακές Στρατηγικές

Ο Δήμος Σερρών υλοποιεί δύο αναπτυξιακές στρατηγικές ολοκληρωμένου χαρακτήρα, με εταιρικό σχήμα, επικεφαλής του οποίου είναι ο Δήμος. Και στις δύο έχουν

εφαρμοστεί μοντέλα από τα κάτω ανάπτυξης (bottom-up models) και έχουν υιοθετηθεί διαδικασίες διαβούλευσης στο πλαίσιο του συμμετοχικού σχεδιασμού και της «συνδιαμόρφωσης» αναπτυξιακών πλαισίων.

Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης

Ως περιοχή εφαρμογής επιλέγεται το σύνολο του οικισμού των Σερρών, λόγω της σχετικής κοινωνικοοικονομικής ομοιογένειας των επιμέρους πολεοδομικών ενότητων και της χωρικής εμβέλειας των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων, αλλά και των περιβαλλοντικών και κλιματικών προκλήσεων.

Η Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης βασίζεται στην αξιοποίηση των χωρικών και λειτουργικών χαρακτηριστικών του Εμπορικού και Διοικητικού Κέντρου για την διάχυση αναπτυξιακών αποτελεσμάτων και τη δικτύωση των σημαντικότερων πόρων και πλεονεκτημάτων της περιοχής εφαρμογής, ούτως ώστε να αμβλυνθούν οι αρνητικές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις που έχουν δημιουργηθεί τα τελευταία έτη, ιδιαίτερα στον αστικό περιβάλλον.

Οι **Στρατηγικοί Στόχοι** αναλύονται ως εξής:

1. Αποκατάσταση του οικονομικού ιστού, στήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων και λειτουργία των Σερρών ως κινητήρια δύναμη στην ευρύτερη περιοχή επιρροής τους.
2. Αντιμετώπιση των κοινωνικών συνεπειών της κρίσης μέσω ενεργητικών δράσεων και την ενίσχυση της απασχόλησης.
3. Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας αποβλέποντας στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, με στόχευση τον πυρήνα του ΕΔΚ.
4. Αντιστροφή της περιβαλλοντικής υποβάθμισης με ενίσχυση πράσινων υποδομών, δικτύων και ανθεκτικότητας, με στόχευση τον πυρήνα του ΕΔΚ.
5. Προώθηση εφαρμογών εξοικονόμησης πόρων και ΤΠΕ σε υποδομές, δίκτυα και λειτουργίες των υπηρεσιών του Δήμου και στο αστικό περιβάλλον στον πυρήνα του ΕΔΚ.
6. Αντιστροφή της κοινωνικής υποβάθμισης ιδίως των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.

Ανοιχτό Κέντρο Εμπορίου πόλης Σερρών

Με τη δημιουργία του Ανοικτού Κέντρου Εμπορίου στην πόλη των Σερρών, επιδιώκεται η προώθηση μιας ιδιαίτερης ταυτότητας του εμπορικού κέντρου μέσω

παρεμβάσεων βελτίωσης της αισθητικής και της λειτουργικότητας του δημόσιου χώρου, κοινών αισθητικών παρεμβάσεων στις τοπικές εμπορικές επιχειρήσεις και μέσω ψηφιακών εφαρμογών αλληλεπίδρασης με τους κατοίκους και τους επισκέπτες. Άμεσος στόχος της Πράξης είναι η τόνωση του τοπικού εμπορίου και η γενικότερη αισθητική και λειτουργική αναβάθμιση της περιοχής παρέμβασης. Η εγκεκριμένη πράξη διαρθρώνεται: α) σε 5 Υποέργα του Δήμου Σερρών και β) 5 Υποέργα του Επιμελητηρίου Σερρών. Αναλυτικά τα έργα που θα υλοποιήσει ο **Δήμος Σερρών** (Δικαιούχος) έχουν ως εξής:

- Υποέργο 1. Παροχή υπηρεσίας υποστήριξης υποβολής πρότασης (ολοκληρώθηκε).
- Υποέργο 2. Μελέτη αναβάθμισης δημόσιου χώρου περιοχής Ανοικτού Κέντρου Εμπορίου πόλης Σερρών.
- Υποέργο 4. Αναβάθμιση δημόσιου χώρου περιοχής Ανοικτού Κέντρου Εμπορίου με επιμέρους δράσεις: i) Κατασκευή εγκαταστάσεων και αναβάθμιση οδοφωτισμού στην περιοχή παρέμβασης, ii) Αισθητική αναβάθμιση και βελτίωση προσβασιμότητας πεζοδρομίων στην περιοχή παρέμβασης, iii) Προμήθεια και εγκατάσταση έξυπνων καθιστικών με υποστήριξη φωτοβολταϊκού πάνελ και Wifi,, iv) Προμήθεια και εγκατάσταση πινακίδων σήμανσης και οριοθέτησης της περιοχής παρέμβασης.
- Υποέργο 5. Προμήθεια & εγκατάσταση συστημάτων έξυπνης πόλης και έξυπνης βιώσιμης κινητικότητας με επιμέρους δράσεις (μετά από πρόσφατη τροποποίηση): i) Προμήθεια Πλατφόρμας Έξυπνης ii) Προμήθεια και εγκατάσταση συστήματος έξυπνης στάθμευσης iii) Προμήθεια Συστημάτων Ασύρματης Πρόσβασης στο Διαδίκτυο (free wifi).
- Υποέργο 9. Παροχή υπηρεσιών οριζόντιας υποστήριξης στα υποέργα του Δήμου.

Τα Υποέργα που έχει την ευθύνη να υλοποιήσει το **Επιμελητήριο Σερρών**:

- Υποέργο 3, Μελέτη αναβάθμισης προσόψεων καταστημάτων στην περιοχή παρέμβασης Ανοικτού Κέντρου Εμπορίου της πόλης Σερρών.

- Υποέργο 6, Παροχή υπηρεσιών έκδοσης αδειών.
- Υποέργο 7, Δράσεις ανάδειξης ταυτότητας εμπορικής περιοχής.
- Υποέργο 8, Δράσεις προβολής και προώθησης της εμπορικής περιοχής.
- Υποέργο 10, Δαπάνες αμοιβής προσωπικού για τον Συνδικαιούχο.

Ανάλυση SWOT – Περιβάλλον & Ποιότητα Ζωής

Πλεονεκτήματα	Μειονεκτήματα
<ul style="list-style-type: none"> - Γειτνίαση με κάθετο οδικό άξονα της Εγνατίας Οδού που συνδέεται με Διευρωπαϊκό οδικό Δίκτυο (Ε60: Προμαχώνας – Λιμάνι Θεσσαλονίκης). - Εγγύτητα με τα βόρεια σύνορα της χώρας και γειτνίαση με βαλκανική ενδοχώρα. - Συμμετοχή του Δήμου Σερρών στο Σύμφωνο των Δημάρχων (δέσμευση για μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος). - Ύπαρξη φυσικού περιβάλλοντος υψηλής ποιότητας και αισθητικής αξίας (2 Δημοτικά Δάση) - Ύπαρξη επικαιροποιημένου Γ.Π.Σ. Δ.Ε. Σερρών (2013). - Ύπαρξη σημαντικού αποθέματος διατηρητέων και άλλων αξιόλογων κτιρίων εντός του αστικού ιστού. - Σημαντική δημοτική ακίνητη περιουσία. - Ύπαρξη εκσυγχρονισμένου δικτύου ύδρευσης-αποχέτευσης στο μεγαλύτερο μέρος του Δήμου. - Ύπαρξη συστήματος ενοικίασης δημοτικών ποδηλάτων. - Ύπαρξη δικτύου ποδηλατοδρόμων. - Θέσπιση Κανονισμού Αδειών Τομών. - Ύπαρξη γεωγραφικού συστήματος πληροφοριών (GIS) για τη διαχείριση της ακίνητης περιουσίας (και όχι μόνο). - Ύπαρξη Πάρκου Κυκλοφοριακής Αγωγής. - Δημιουργία Κέντρου Επιχειρήσεων για επικοινωνία των εμπλεκόμενων φορέων και των εθελοντικών ομάδων σε θέματα Πολιτικής Προστασίας. - Υλοποίηση πιλοτικών προγραμμάτων προώθησης της ανακύκλωσης - Γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας με δυνατότητες πολυκαλλιέργειας και παραγωγής 	<ul style="list-style-type: none"> - Ρύπανση του εδάφους από τη χρήση χημικών λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων που αποτελούν τους κύριους παράγοντες γεωργικής ρύπανσης. - Μη λειτουργία των σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης. - Ηχορύπανση στα αστικά τμήματα του Δήμου από την κυκλοφορία των μηχανοκίνητων οχημάτων. - Έλλειψη πολεοδομικού σχεδιασμού (ΤΠΣ) για μεγάλο τμήμα του Δήμου. - Ύπαρξη επικίνδυνων και εγκαταλελειμμένων κτιρίων εντός οικιστικού ιστού της πόλης. - Ενεργοβόρα τεχνολογία ηλεκτροφωτισμού. - Έλλειψη εκσυγχρονισμένου ασύρματου δημοτικού ευρυζωνικού δικτύου σε δημόσιους χώρους συνάθροισης/ συχνής διέλευσης. - Έλλειψη μονάδων παραγωγής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας. - Έλλειψη συνδυασμένων μεταφορών & logistics και εξάρτηση από οδικό δίκτυο με συνέπειες το αυξανόμενο μεταφορικό κόστος, την αδυναμία συντήρησης του δικτύου, κ.α. - Έλλειψη προσβασιμότητας ΑΜΕΑ στα περισσότερα κτίρια και εγκαταστάσεις του Δήμου. - Κακής ποιότητας οδικό δίκτυο πρόσβασης από Παλαιόκαστρο μέχρι ΜΕΑ και ΧΥΤΑ. - Απουσία πλαισίου λειτουργίας διάφορων θεμάτων όπως Πάρκου Κυκλοφοριακής Αγωγής, Κοινόχρηστα

<p>μεγάλης ποικιλίας γεωργικών προϊόντων.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Επάρκεια υδατικών πόρων. - Αξιοποίηση συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης για σταδιακή αντικατάσταση του δικτύου φωτισμού με λαμπτήρες LED - Επανάχρηση κτιρίου (Μουσείο Ξενάκη) στο πρώην στρατόπεδο Παπαλουκά με συνεπακόλουθη αισθητική και λειτουργική αναβάθμιση όλης της περιοχής. - Ολοκλήρωση της ΣΒΑΑ 2014-2020. - Ολοκλήρωση Ανοιχτού Κέντρου Εμπορίου 	<p>Ποδήλατα κ.ά.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Απουσία σύγχρονου Δημοτικού Μεγάρου που να στεγάζει όλες τις δημοτικές υπηρεσίες. - Ανεπαρκής και πεπαλαιωμένος εξοπλισμός και υποδομές στον τομέα της Καθαριότητας. - Απουσία σύγχρονων μεθόδων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης πληθυσμού για θέματα διαχείρισης απορριμμάτων.
Προοπτικές	Απειλές
<ul style="list-style-type: none"> - Χρηματοδοτικές ευκαιρίες νέας προγραμματικής περιόδου (Τομεακά, ΠΕΠ, Ευρωπαϊκά, Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας κοκ). - Επέκταση της χρήσης της «πράσινης» τεχνολογίας σε υποδομές, εξοπλισμό και οχήματα. - Ολοκλήρωση εθνικού οδικού και σιδηροδρομικού δικτύου. - Αξιοποίηση θεσμικού πλαισίου Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) για επενδύσεις στην περιοχή. - Η διεύρυνση της ΕΕ στα Βαλκάνια διευρύνει τις εξαγωγικές δυνατότητες. 	<ul style="list-style-type: none"> - Έλλειψη μηχανισμών και προσωπικού παρακολούθησης, αξιολόγησης και συντήρησης των έργων. - Χρονοβόρες διαγωνιστικές διαδικασίες & διαδικασίες αναθέσεων του νέου θεσμικού πλαισίου για τις Δημόσιες Συμβάσεις. - Διέλευση Εθνικής Οδού μέσα από τον αστικό ιστό (σύγκρουση αρμοδιοτήτων). - Κίνδυνοι πλημμυρικών φαινομένων λόγω του μεγάλου αριθμού ρεμάτων/ χειμάρρων που διατρέχουν την περιοχή. - Περιβαλλοντική υποβάθμιση περιοχής από την έλλειψη εφαρμογής πολεοδομικού σχεδιασμού και πολιτικών προστασίας του περιβάλλοντος στο σύνολο του Δήμου. - Ανταγωνισμός από άλλες περιοχές για την προσέλκυση δραστηριοτήτων.

Δημοτικές πολιτικές

Εισαγωγή

Η παρουσίαση δημοτικών πολιτικών που συνδέονται με την άσκηση συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων του Δήμου Σερρών έχει δύο στόχους:

1. Την ταξινόμησή τους σε κατηγορίες, ανάλογα με τις ομάδες πληθυσμού στις οποίες απευθύνονται.
2. Την συγκρότηση των αντίστοιχων πολιτικών, την αξιολόγηση της εφαρμογής τους και την διερεύνηση προτεραιοτήτων που θα ενταχθούν στο Ε.Π.

Αθλητισμός

Ο Δήμος Σερρών διαθέτει πολλές αθλητικές εγκαταστάσεις, που του επιτρέπουν να οργανώνει πανελλήνια, βαλκανικά και ευρωπαϊκά πρωταθλήματα, καθώς και ποικίλες συναντήσεις σε διάφορα αθλήματα (ποδόσφαιρο, μπάσκετ, βόλεϊ, κολύμπι, ποδηλασία, τένις, κλπ). Λειτουργούν ακαδημίες ποδοσφαίρου και καλαθοσφαίρισης, σχολές εκμάθησης αθλημάτων, οργανώνονται ημερίδες και σεμινάρια. Η λειτουργία και συντήρηση των εγκαταστάσεων αποτελεί αρμοδιότητα του ΟΠΑΚΠΑ που συστάθηκε το 2011. Το Τμήμα Πολιτισμού - Αθλητισμού - Νέας Γενιάς της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας και η ΚΕΔΗΣ, συνεργάζονται με τον ΟΠΑΚΠΑ κατά την διοργάνωση αθλητικών αγώνων, εκδηλώσεων κ.α.

Οι αθλητικές εγκαταστάσεις ανά περιοχή έχουν ως εξής:

1. **Κοιλιάδα Αγίων Αναργύρων:** κολυμβητήριο, κλειστό γυμναστήριο, 4 υπαίθρια γήπεδα τένις, 3 υπαίθρια γήπεδα μπάσκετ, 1 υπαίθριο γήπεδο βόλεϊ.
2. **Εθνικό Στάδιο Σερρών**, 1^ο χιλ. Ε.Ο. Σερρών - Θεσ/νίκης: γήπεδο ποδοσφαίρου με χλοοτάπητα, φωτισμό, στίβος με ελαστικό τάπητα ολυμπιακών προδιαγραφών, φωτισμό, κλειστό προπονητήριο στίβου με ελαστικό τάπητα, θέρμανση, φωτισμό, βοηθητικός χώρος με χλοοτάπητα για προπονήσεις και προπονητήριο πάλης.

3. **Δημοτικό γήπεδο Σερρών** (οδός Ραιδεστού): γήπεδο ποδοσφαίρου με χλοοτάπητα και φωτισμό (εξασφαλίστηκε χρηματοδότηση 1.000.000 € από το Π.Δ.Ε. για την ριζική του ανακαίνιση).

4. **Αθλητικό πάρκο Ομόνοιας**: κλειστό γυμναστήριο, 6 γήπεδα ποδοσφαίρου, το ένα με φωτισμό, 2 υπαίθρια γήπεδα τένις, 5 υπαίθρια γήπεδα μπάσκετ, πάρκο κυκλοφοριακής αγωγής. Στον ίδιο χώρο βρίσκεται το Αυτοκινητοδρόμιο.

5. **Αθλητικές εγκαταστάσεις περιοχής Αεροδρομίου**: 2 γήπεδα ποδοσφαίρου με χλοοτάπητα, το ένα με φωτισμό.

6. Στις **δημοτικές – τοπικές κοινότητες** λειτουργούν 24 γήπεδα ποδοσφαίρου, τα 21 με χλοοτάπητα.

7. Κλειστό γυμναστήριο Σκουτάρεως

Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών έχει αναλάβει τα έργα και τις βασικές επισκευές των αθλητικών εγκαταστάσεων, την υποβολή προτάσεων χρηματοδότησης σε ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα. Ο ΟΠΑΚΠΑ έχει αναλάβει μικροεπισκευές, συντηρήσεις, προμήθειες υλικών που αφορούν την οργάνωση αγώνων κ.α. Ενδεικτικά αναφέρονται ορισμένα έργα - προμήθειες (απολογισμοί 2019 -2020):

Α) Κατασκευή κερκίδων στο γήπεδο ποδοσφαίρου Σκουτάρεως

Β) Προμήθεια ξύλινου δαπέδου και μπασκετών στο κλειστό γυμναστήριο Σερρών

Γ) Κατασκευή γηπέδου αντισφαίρισης

Δ) Κατασκευή Δημοτικού Κολυμβητηρίου στο Αθλητικό Κέντρο Ομονοίας

Ε) Προμήθεια φωτιστικών σωμάτων για το κλειστό γυμναστήριο της κοιλάδας Αγ. Αναργύρων

ΣΤ) Κατασκευή εγκαταστάσεων πυροπροστασίας στο κλειστό γυμναστήριο και στο εθνικό στάδιο

Οι εγκαταστάσεις απαιτούν συνεχείς επισκευές, συντηρήσεις και αναβαθμίσεις και η εξεύρεση χρηματοδοτήσεων αποτελεί μόνιμη προσπάθεια του Δήμου.

Τ.Ε.Φ.Α.Α. Σερρών

Το Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού Σερρών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε το έτος 1985. Οι πρώτοι φοιτητές φοίτησαν στο ακαδημαϊκό έτος 1985-1986 και οι πρώτοι πτυχιούχοι ορκίστηκαν τον Ιούλιο του 1989. Το 2005 έγινε ανεξάρτητο τμήμα.

Αποστολή του Τμήματος είναι:

- * να καλλιεργεί και να προάγει την επιστήμη της φυσικής αγωγής και του αθλητισμού με την ακαδημαϊκή και την εφαρμοσμένη έρευνα και διδασκαλία.
- * να παρέχει στους πτυχιούχους του τα απαραίτητα εφόδια που θα εξασφαλίσουν την άρτια κατάρτισή για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία.
- * να συμβάλλει στην πρόοδο του ελληνικού αθλητισμού και ταυτόχρονα να καλλιεργεί και να διαδίδει σε ολόκληρο το λαό την αθλητική ιδέα.
- * να συμβάλλει στη συνειδητοποίηση από τους πολίτες της σημασίας της φυσικής αγωγής ως βασικού παράγοντα για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Το Τ.Ε.Φ.Α.Α. Σερρών εμφανίζει μια έντονη δυναμική στο χώρο της ανάπτυξης της αθλητικής επιστήμης με τη διοργάνωση εκδηλώσεων, συνεδρίων, σεμιναρίων, συμποσίων, αθλητικών αγώνων, εκθέσεων κτλ.

Στο Τ.Ε.Φ.Α.Α. λειτουργούν πέντε εργαστήρια: α) Προσαρμοσμένης Φυσικής Αγωγής, β) Φυσιολογίας, Αθλητιατρικής, Υγιεινής & Βιοχημείας, γ) Νευρομηχανικής της Άσκησης και του Αθλητισμού, δ) Κοινωνικής Έρευνας στη Φυσική Δραστηριότητα, ε) Εργαστήριο Αθλητικής Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας. Τα εργαστήρια του τμήματος προσφέρουν τη δυνατότητα παροχής υπηρεσιών προς φορείς, όπως αθλητικά σωματεία και ομάδες, κέντρα φροντίδας και αποκατάστασης ηλικιωμένων, σύλλογοι ατόμων με αναπηρίες κ.α.

Συνεργασίες Τ.Ε.Φ.Α.Α. - Δήμου

- 1) Το Α.Π.Θ. εφάρμοσε το 2017, σε συνεργασία με την Κ.Ε.ΔΗ.Σ. πρόγραμμα πρακτικής άσκησης γυμναστών, μέσω ΕΣΠΑ. Στελεχώθηκαν οι δομές Κ.Δ.Α.Π και Κ.Δ.Α.Π μεα και τα γυμναστήρια ενηλίκων της Κ.Ε.ΔΗ.Σ. από φοιτητές του Τ.Ε.Φ.Α.Α., που έκαναν την πρακτική τους.

- 2) Το Τ.Ε.Φ.Α.Α.. συνεργάζεται τακτικά με τον Οργανισμό Προσχολική Αγωγής, Κοινωνικής Πολιτικής και Αθλητισμού του Δήμου και συγκεκριμένα με τα ΚΑΠΗ, οργανώνοντας δράσεις φυσικής άσκησης των ηλικιωμένων.
- 3) Το 2020 ο Δήμος Σερρών υπέγραψε συμφωνία συνεργασίας με το Α.Π.Θ. με δυο αντικείμενα: α) αξιοποίηση του δυναμικού του Α.Π.Θ., ώστε να επιτευχθεί μια σειρά κοινών στόχων του Ιδρύματος και του Δήμου, β) αποτύπωση συγκεκριμένων προσδοκιών του Δήμου σε συνέργιες για αναπτυξιακά θέματα.

Προτείνεται η εξειδίκευση της συμφωνίας συνεργασίας σε δύο σχέδια δράσης, τα οποία θα μπορούσαν να ενταχθούν στο επιχειρησιακό πρόγραμμα:

- * εκπόνηση και υλοποίηση προγραμμάτων φυσικής άσκησης για συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού: γυναίκες, παιδιά, ηλικιωμένοι, παιδικό σταθμοί, αμεα κ.α.
- * σχεδιασμός και συνδιοργάνωση μεγάλων αθλητικών εκδηλώσεων, με στόχο να γίνουν οι Σέρρες πανελλήνιος και βαλκανικός αθλητικός πόλος.

Εκπαίδευση

Το Τμήμα Παιδείας της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας Υγείας Παιδείας και Πολιτισμού του Δήμου είναι αρμόδιο για την άσκηση των αρμοδιοτήτων που αφορούν την εκπαίδευση, για την διοικητική υποστήριξη της Δημοτικής Επιτροπής Παιδείας και των δύο Ενιαίων Σχολικών Επιτροπών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για τις ανεγέρσεις νέων σχολείων, για την αναβάθμιση του εξοπλισμού και των εγκαταστάσεων τους και για βασικές επισκευές - συντηρήσεις. Επίσης σε αρκετά δημοτικά σχολεία μέσω κληροδοτημάτων έχουν περιέλθει σχολικοί αγροί, οι οποίοι εκμισθώνονται και τα έσοδα αποδίδονται στην Ενιαία Σχολική Επιτροπή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Όσον αφορά την **πρωτοβάθμια εκπαίδευση**, στον Δήμο λειτουργούν 44 νηπιαγωγεία με 1.230 μαθητές, 34 στην πόλη, το ένα ειδικό και τα υπόλοιπα 10 σε κοινότητες. Επίσης λειτουργούν 33 δημοτικά σχολεία με 4.329 μαθητές, τα 25 στην πόλη, με ένα ειδικό και ένα πειραματικό και τα υπόλοιπα 8 σε κοινότητες.

Όσον αφορά την **δευτεροβάθμια εκπαίδευση**, στον Δήμο λειτουργούν 9 γυμνάσια, τα δύο σε κοινότητες, 7 γενικά λύκεια τα δύο σε κοινότητες, 4 ΕΠΑΛ, 1 μουσικό σχο-

λείο, 1 Ειδικό Εργαστήριο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΕΕΚ) και 1 Εργαστηριακό Κέντρο. Σύνολο μαθητών 5.330

Σύνολο σχολείων 100 – σύνολο μαθητικού πληθυσμού 10.889

α/α	Ονομασία Σχολείου	Νήπια	Προνήπια	Σύνολο
1	1ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	22	12	34
2	2ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	48	48	96
3	3ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	16	15	31
4	4ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	10	9	19
5	5ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	20	10	30
6	6ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	10	5	15
7	7ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	11	7	18
8	8ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	13	16	29
9	9ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	24	14	38
10	10ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	7	7	14
11	11ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	24	16	40
12	12ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	15	5	20
13	13ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	19	33	52
14	14ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	17	19	36
15	15ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	19	11	30
16	16ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	7	23	30
17	17ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	34	28	62
18	18ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	16	20	36
19	19ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	27	26	53
20	20ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	18	23	41
21	21ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	5	10	15
22	22ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	10	8	18
23	24ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	17	15	32
24	25ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	12	11	23
25	26ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	7	9	16
26	27ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	22	14	36
27	28ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	11	7	18

α/α	Όνομασία Σχολείου	Νήπια	Προνήπια	Σύνολο
28	29ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	21	36	57
29	30ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	14	18	32
30	31ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	9	10	19
31	32ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	7	12	19
32	33ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	9	7	16
33	34ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	9	9	18
34	ΕΙΔΙΚΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	4	4	8
35	1ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΣΚΟΥΤΑΡΕΩΣ	9	9	18
36	2ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΣΚΟΥΤΑΡΕΩΣ	16	4	20
37	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΑΝΩ ΜΗΤΡΟΥΣΙΟΥ	16	13	29
38	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΕΛΑΙΩΝΑ	3	3	6
39	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΑΛΩΝ ΔΕΝΔΡΩΝ	4	4	8
40	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΑΤΩ ΚΑΜΗΛΑΣ	9	10	19
41	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΑΤΩ ΟΡΕΙΝΗΣ	5	0	5
42	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΛΕΥΚΩΝΑ	27	14	41
43	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΟΙΝΟΥΣΑΣ-ΑΓ.ΙΩΑΝΝΗ	15	8	23
44	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΠΡΟΒΑΤΑ	5	5	10
ΣΥΝΟΛΟ		643	587	1230

α/α	Όνομασία Σχολείου	Μαθητές	α/α	Όνομασία Σχολείου	Μαθητές
1	1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	236	18	19ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	203
2	2ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	168	19	20ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	168
3	3ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	198	20	21ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	107
4	4ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	106	21	23ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	110
5	5ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	167	22	24ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	109
6	6ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	188	23	25ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	120
7	7ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	136	24	ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	180
8	8ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	234	25	ΕΙΔΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	45
9	9ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	80	26	ΔΗΜΟΤΙΚΟ Α. ΜΗΤΡΟΥΣΙΟΥ	67
10	10ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	127	27	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΑΝΩ ΚΑΜΗΛΑΣ	10
11	11ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	180	28	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΑΛΩΝ ΔΕΝΔΡΩΝ	49

α/α	Όνομασία Σχολείου	Μαθητές	α/α	Όνομασία Σχολείου	Μαθητές
12	12ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	128	29	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΑΤΩ ΚΑΜΗΛΑΣ	53
13	13ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	199	30	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΑΤΩ ΟΡΕΙΝΗΣ	20
14	14ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	94	31	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΛΕΥΚΩΝΑ	155
15	15ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	158	32	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΠΡΟΒΑΤΑ	49
16	17ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	166	33	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΚΟΥΤΑΡΕΩΣ	129
Σύνολο 33 Δημοτικά Σχολεία			Σύνολο 4.329 μαθητές / τριες		

ΣΧΟΛΕΙΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ			
Γυμνάσια	Μαθητές	Λύκεια	Μαθητές
1ο Γυμνάσιο	249	1ο Γενικό Λύκειο	253
2ο Γυμνάσιο	276	2ο Γενικό Λύκειο	251
3ο Γυμνάσιο	276	3ο Γενικό Λύκειο	216
4ο Γυμνάσιο	351	4ο Γενικό Λύκειο	280
5ο Γυμνάσιο	363	5ο Γενικό Λύκειο	253
6ο Γυμνάσιο	279	Γενικό Λύκειο ΠΡΟΒΑΤΑ	89
Γυμνάσιο ΣΚΟΥΤΑΡΕΩΣ	136	Γενικό Λύκειο ΣΚΟΥΤΑΡΕΩΣ	90
Γυμνάσιο ΛΕΥΚΩΝΑ	122	1ο ΕΠΑΛ	466
Εσπερινό Γυμνάσιο - Λυκειακές τάξεις	113	2ο ΕΠΑΛ	444
Μουσικό σχολείο - Λυκειακές τάξεις	217	Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο - Λύκειο	85
ΕΕΕΕΚ ΣΕΡΡΩΝ	72	ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΕΠΑΛ	449

Ο Δήμος προσπαθεί να αξιοποιήσει κάθε δυνατή πηγή χρηματοδότησης για την αναβάθμιση των σχολικών εγκαταστάσεων. Ενδεικτικά αναφέρονται οι προτάσεις που έχουν εγκριθεί στο πρόγραμμα Φιλόδημος II και υλοποιούνται: α) Επισκευή, συντήρηση σχολικών κτιρίων, αύλειων χώρων και λοιπές δράσεις, προϋπολογισμού 420.900 €, β) Εκπόνηση μελετών και υλοποίηση μέτρων και μέσων πυροπροστασίας στις σχολικές μονάδες της χώρας προϋπολογισμού 404.240 € και γ) Κατασκευή ραμπών - χώρων υγιεινής για την πρόσβαση και την εξυπηρέτηση ΑΜΕΑ σε σχολικές μονάδες προϋπολογισμού 69.000 €.

Η μείωση του σχολικού πληθυσμού που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια, θέτει σε πρώτη προτεραιότητα αφενός μεν τις αναβαθμίσεις των σχολικών κτιρίων, αφετέ-

ρου δε τις επισκευές - συντηρήσεις. Λείπουν αίθουσες πολλαπλών χρήσεων, αθλητικοί χώροι, εργαστήρια, γραφεία συμπληρωματικών υπηρεσιών. Τα νέα σχολεία, μόνο σε ειδικές περιπτώσεις, αποτελούν πλέον προτεραιότητα.

Ο Δήμος προτείνεται να εκπονήσει **πρόγραμμα σχολικής στέγης**, με δύο άξονες: α) νέα σχολεία (ανάγκες με στατιστική τεκμηρίωση, μείωση μισθωμένων σχολείων), β) αναβάθμιση υπαρχόντων και να επιδιώξει την χρηματοδότηση του από το Υπουργείο Παιδείας και τις Κτιριακές Υποδομές Α.Ε. Στην κατεύθυνση αυτή κρίνεται απαραίτητη η συνεργασία των υπηρεσιών Προγραμματισμού, Τεχνικών, Κοινωνικής Προστασίας, Υγείας, Παιδείας.

Στον Δήμο λειτουργεί επίσης με ευθύνη του Τμήματος, **Κοινωνικό Φροντιστήριο** με εθελοντές καθηγητές. Οργανώθηκαν δύο τμήματα το 2019 και το 2020 με 15 και 18 μαθητές αντίστοιχα, για την α΄ και β΄ λυκείου.

Οι συνέπειες της κοινωνικοοικονομική κρίσης στον μαθητικό πληθυσμό είναι ορατές. Στο πρόγραμμα «**Σχολικά Γεύματα**», (σχολικά έτη 2020-21 και 2021-22) εντάχθηκαν 10 Δημοτικά Σχολεία: 2^ο, 4^ο, 12^ο, 23^ο στην πόλη και 6 σε κοινότητες (Α. Μητροσίου, Καλών Δένδρων, Κάτω Καμήλας, Κάτω Ορεινής, Προβατά, Σκουτάρεως). Συνεπώς εντάχθηκαν τόσο σχολεία της πόλης όσο και των κοινοτήτων, γεγονός που αποδεικνύει ότι η κρίση έχει χτυπήσει οικογένειες σε όλη την περιοχή του Δήμου. Οι κοινωνικές δομές του Δήμου θα πρέπει να ενσωματώσουν στις παρεμβάσεις τους **τις οικογένειες με μικρά παιδιά** που ζουν σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.

Είναι σαφές ότι η υποστήριξη των σχολείων σε θέματα προσωπικού π.χ. καθαρίστριες, φύλακες, τροχονόμοι, κατανομές των επιχορηγήσεων, συνεργασία με τεχνική υπηρεσία για συντηρήσεις, επισκευές κ.α. απαιτούν την συνεχή ενασχόληση του Τμήματος με διοικητικά καθήκοντα. Στο Τμήμα απασχολούνται 116 άτομα, αλλά οι καθαρά διοικητικοί είναι μόνο 3 και οι υπόλοιποι σχολικοί φύλακες και καθαρίστριες. Ο Δήμος έχει υπό την ευθύνη του 100 σχολεία και έχει εκ των πραγμάτων υποβαθμιστεί, η οργάνωση δραστηριοτήτων με μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικούς στις γειτονιές και γενικά στις τοπικές κοινωνίες.

Προτείνεται να οργανωθούν δράσεις με στόχο την μετατροπή όσων σχολείων το επιθυμούν, σε **τοπικά κέντρα εκπαίδευσης και πολιτισμού**. Όπως είναι γνωστό τα σχολικά κτίρια ανήκουν στο Δήμο και οι χώροι τους μπορούν να χρησιμοποιηθούν προς όφελος της τοπικής κοινωνίας, αφού ολοκληρωθεί το θεσμοθετημένο ωρολόγιο πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας,. Ήδη στους χώρους των σχολείων, κατά τις απογευματινές ώρες, πραγματοποιούνται διάφορες δράσεις από τους Συλλόγους Γονέων και άλλους φορείς, γεγονός που δείχνει ακριβώς ότι η γειτονιά και η κοινωνία εκφράζουν την ανάγκη να οργανωθεί η όλη προσπάθεια και να δοθεί πραγματικά στους πολίτες, μικρούς και μεγάλους, δυνατότητα έκφρασης και ικανοποίησης της ανάγκης αυτής.

Ο Δήμος Σερρών θα υποστηρίξει την ποιοτική αναβάθμιση αυτών των δράσεων, τον εμπλουτισμό τους, την παροχή επιλογών και εναλλακτικών προτάσεων και θα ενδυναμώσει τη συμμετοχή μαθητών, εκπαιδευτικών, γονέων και πολιτών σε αυτές στις δράσεις. Ο Δήμος θα πάρει την πρωτοβουλία να δημιουργήσει κάτι πολύ πιο συνεκτικό από ένα σύνολο διάσπαρτων δράσεων, θα είναι μόνιμα ανοικτός σε προτάσεις, θα προωθεί τις δράσεις αυτές συστηματικά σε όλα τα σχολεία δίνοντας κίνητρα και διευκολύνοντας με όποιους τρόπους μπορεί τη συμμετοχή παιδιών, εκπαιδευτικών, γονέων σε αυτά.

Βασικοί στόχοι της πρωτοβουλίας «**Σχολεία κέντρα εκπαίδευσης και πολιτισμού**» θα είναι:

- 1) Να δημιουργηθεί ένας κατάλογος πιστοποιημένων - προσφερόμενων δράσεων δημιουργικής απασχόλησης, εναλλακτικής εκπαίδευσης και ψυχαγωγίας για παιδιά, που θα υλοποιούνται μέσα στον ήδη οικείο χώρο του σχολείου τους.
- 2) Να λειτουργήσουν οι χώροι του σχολείων και ιδιαίτερα τα προαύλια ως χώροι οικείοι και ασφαλείς, στους οποίους τα παιδιά θα μπορούν να συναντιούνται, να πραγματοποιούν δικές τους δράσεις ή απλά να τους δίνεται η δυνατότητα να συνυπάρχουν με τους δικούς τους τρόπους.
- 3) Οι ενήλικες - γονείς, εκπαιδευτικοί, κάτοικοι της γειτονιάς - να έχουν και αυτοί δυνατότητες και ευκαιρίες συνάντησης, ψυχαγωγίας, οργάνωσης δράσεων για τους

ίδιους (π.χ. εκμάθηση γλωσσών, σεμινάρια, συναντήσεις με ειδικούς) αλλά και μαζί με τα παιδιά (π.χ. γιορτές, εργαστήρια).

Στην πόλη υπάρχει μια πλειάδα τοπικών φορέων, δημοτικών υπηρεσιών, συλλόγων, μουσείων, σωματείων κ.λπ. που μπορούν να υλοποιήσουν προγράμματα για παιδιά ή/και ενήλικες με εκπαιδευτικό, ψυχαγωγικό και ενημερωτικό χαρακτήρα.

Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος- Σέρρες

Το Τ.Ε.Ι. Κεντρικής Μακεδονίας (Σερρών) λειτούργησε για πρώτη φορά το ακαδημαϊκό έτος 1978-1979 ως ΚΑΤΕΕ με δύο (2) Σχολές και τέσσερα τμήματα.

Το 1986 ο Δήμος Σερρών έκανε δωρεά στο Τ.Ε.Ι. έκταση 82 στρ. περίπου και ξεκίνησε ο σχεδιασμός των νέων ιδιόκτητων εγκαταστάσεων. Σταδιακά το Ίδρυμα αγόρασε όμορες εκτάσεις και σήμερα καταλαμβάνει έκταση 194 στρ. περίπου. Το Τ.Ε.Ι. έχει πλέον καταργηθεί και εντάχθηκε στο Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος σύμφωνα με τον Ν. 4610/19. Το ΔΙ.ΠΑ.Ε. έχει την έδρα του στην Θεσσαλονίκη και παραρτήματα σε Σέρρες, Καβάλα, Δράμα, Κατερίνη, Κιλκίς, Διδυμότειχο.

Στις Σέρρες λειτουργούν 3 Σχολές με τα εξής τμήματα:

- * Ένα τμήμα Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής της Σχολής Επιστημών Σχεδιασμού.
- * Δύο τμήματα Οικονομικών Επιστημών και Οργάνωσης - Διοίκησης Επιχειρήσεων της Σχολής Οικονομίας και Διοίκησης. Στο πρώτο λειτουργεί πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών «Χρηματοοικονομική Λογιστική και Διοίκηση».
- * Τέσσερα τμήματα της Σχολής Μηχανικών: α) Μηχανικών Πληροφορικής, Υπολογιστών και Τηλεπικοινωνιών, με 3 Π.Μ.Σ. «Εφαρμοσμένη Πληροφορική», «Τηλεπικοινωνίες & Δίκτυα Η/Υ», «Ρομποτική», β) Μηχανικών Τοπογραφίας και Γεωπληροφορικής, γ) Μηχανολόγων Μηχανικών με Π.Μ.Σ. «Συστήματα αξιοποίησης Α.Π.Ε.» και δ) Πολιτικών Μηχανικών με Π.Μ.Σ. «Επεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια και αστικά σύνολα: ενισχύσεις, επανάχρηση και χωρικές αναπλάσεις».

Οι δυνατότητες συνεργασίας του ΔΙ.ΠΑ.Ε. Σερρών με τον Δήμο είναι πολλές, ειδικά με το Τμήμα Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής (Μουσεία, δημοτικά παραδοσιακά κτίρια, παιδικοί σταθμοί, σχολεία κ.α.) και με όλα σχεδόν τα τμήματα της Σχολής Μηχανικών (εφαρμογές ευφυούς πόλης, ηλεκτρονική διακυβέρνηση, γεωγραφικά συστή-

ματα πληροφοριών, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, αποκαταστάσεις ιστορικών και παραδοσιακών κτιρίων κ.α.).

Δημιουργικές δραστηριότητες παιδιών

Η ενασχόληση των παιδιών με δημιουργικές δραστηριότητες αποτελεί αντικείμενο της Κοινωφελούς Δημοτικής Επιχείρησης Σερρών (ΚΕΔΗΣ), η οποία λειτουργεί εννέα (9) Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) και ένα (1) Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με αναπηρίες (ΚΔΑΠ μεα).

Τα **ΚΔΑΠ** είναι μονάδες, στις οποίες συμμετέχουν παιδιά σχολικής ηλικίας, από 5 έως 12 ετών, με καλή υγεία ή με ελαφριάς μορφής κινητικά ή αισθητηριακά προβλήματα, για ένα χρονικό διάστημα της ημέρας. Σκοπός τους είναι η απασχόληση των παιδιών και η αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους με οργανωμένες ατομικές και ομαδικές δραστηριότητες. Ιδιαίτερα σημαντική επίσης, είναι η λειτουργία των Κ.Δ.Α.Π. στην εξασφάλιση ελεύθερου χρόνου των γονέων.

Λειτουργούν τέσσερις (4) δομές ΚΔΑΠ διπλής βάρδιας: Ομόνοιας, Σφαγείων, Σκουτάρεως και Προβατά. Επίσης, λειτουργούν έξι (6) δομές ΚΔΑΠ μιας βάρδιας που στεγάζονται σε Δημοτικά Σχολεία: 2^ο, 5^ο, 8^ο, 18^ο, 19^ο, 20^ο. Στα 10 ΚΔΑΠ συμμετέχουν 216 παιδιά με 23 άτομα προσωπικό (22 ΙΔΟΧ).

Το **ΚΔΑΠ μεα** αποτελεί μονάδα δημιουργικής απασχόλησης ατόμων με αναπηρίες. Απευθύνεται σε παιδιά, εφήβους και ενήλικες, με ποσοστό αναπηρίας 35% και άνω. Σκοπός του Κέντρου είναι η δημιουργική απασχόληση, η κοινωνική ένταξη και η βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων με αναπηρία καθώς επίσης και η στήριξη των οικογενειών τους. Λειτουργεί 14 χρόνια σε καθημερινή βάση από τις 7.00 έως τις 15.00. Από το 2016 στεγάζεται στο Αθλητικό Πάρκο Ομόνοιας και έχει αυξήσει την δυναμικότητα του σε 50 άτομα. Στο ΚΔΑΠ μεα συμμετέχουν 32 παιδιά με 10 άτομα προσωπικό (ΙΔΟΧ).

Όλα τα ΚΔΑΠ και το ΚΔΑΠ μεα είναι ενταγμένα στην πράξη: «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής» στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014 - 20, που υλοποιείται από την ΕΕΤΑΑ και το ΥΠ.ΕΣ., οπότε επιδοτείται το λειτουργικό τους κόστος. Στον Δήμο λειτουργούν επίσης 32 ΚΔΑΠ ιδιωτών, μονής ή διπλής βάρδιας, από τα οποία

5 είναι ΚΔΑΠ μεα διπλής βάρδιας. Συνεπώς υπάρχει μεγάλη προσφορά υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης.

Δια βίου μάθηση

Η Δια Βίου Μάθηση περιλαμβάνει όλες τις οργανωμένες μαθησιακές δραστηριότητες που απευθύνονται σε ενήλικες και στοχεύουν στον εμπλουτισμό των γνώσεων, στην ανάπτυξη - βελτίωση ικανοτήτων και δεξιοτήτων, στην ανάπτυξη της προσωπικότητας και της ιδιότητας του ενεργού πολίτη και στην άμβλυση των μορφωτικών και κοινωνικών ανισοτήτων.

Το Τμήμα Δια Βίου Μάθησης της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας Υγείας Παιδείας και Πολιτισμού του Δήμου οργανώνει προγράμματα γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων. Στο πλαίσιο αυτό συνεργάζεται με την Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Δια Βίου Μάθησης και το Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης, (χρηματοδότηση μέσω ΕΣΠΑ, διαδικασίες υλοποίησης).

Ο Δήμος λειτούργησε Κέντρο δια Βίου Μάθησης την περίοδο 2019 και 2020. Οργανώθηκαν 8 τμήματα με το ίδιο αντικείμενο και εκπαιδεύτηκαν 160 άτομα συνολικά: α) Αγωγή Υγείας - Α' βοήθειες, β) Αγγλικά στον χώρο εργασίας, γ) Διαδικτυακά εργαλεία στην καθημερινή ζωή, δ) Εικαστικό εργαστήριο.

Οργανωμένες εκπαιδευτικές - επιμορφωτικές δραστηριότητες αναπτύσσουν επίσης η ΔΕΚΗΣ, κυρίως με καλλιτεχνικό και πολιτιστικό περιεχόμενο και το ΔΗΠΕΘΕ (εργαστήρια - σεμινάρια θεάτρου).

Στη νέα προγραμματική περίοδο 2021 - 27 μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος Κεντρικής Μακεδονίας¹² και του Ταμείου Ανάκαμψης θα χρηματοδοτηθούν πολλές δράσεις δια βίου μάθησης, όχι μόνο για ενήλικες, αλλά και για ειδικές ομάδες όπως οι Ρομά, οι μετανάστες κ.α.

¹² Ειδικός στόχος 4ζ. Προώθηση της δια βίου μάθησης, ιδίως των ευέλικτων ευκαιριών αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης για όλους, καλύτερη πρόβλεψη των αλλαγών και των νέων απαιτήσεων για δεξιότητες με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας

Προτείνεται η εκπόνηση **τοπικού προγράμματος δια βίου μάθησης**¹³, που θα περιλαμβάνει δράσεις επιμόρφωσης ενηλίκων, προώθησης της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας, καθώς και σύνδεσης των σχολείων με την κοινωνία και θα αξιοποιεί όλες τις δυνατές πηγές χρηματοδότησης. Επίσης στο πλαίσιο της αναδιοργάνωσης δομών και λειτουργιών, θα πρέπει να εξεταστεί η υπαγωγή της δια Βίου Μάθησης, σε ένα δημοτικό φορέα.

Μουσείο Φυσικής Ιστορίας

Ο Δήμος ίδρυσε το 1996 το «Κέντρο Προστασίας Φυσικού Περιβάλλοντος - Μουσείο Φυσικής Ιστορίας». Το Μουσείο στεγάζεται σε ειδικά διαμορφωμένο κτίριο και τελεί υπό την ευθύνη του ΟΠΑΚΠΑ. Η μεγάλη ποικιλομορφία των οικοσυστημάτων και των ειδών πανίδας και χλωρίδας του Νομού Σερρών επέβαλε την ανάγκη λειτουργίας ενός τοπικού μουσείου που θα αναδείξει τον πλούτο της περιοχής και θα τον παρουσιάζει στους επισκέπτες. Στόχος είναι το μουσείο να λειτουργήσει ως κέντρο μελέτης και έρευνας βιοτόπων, αγροβιοτόπων και ορυκτού πλούτου.

Η συμβολή του Μουσείου είναι καθοριστική στην ανάπτυξη περιβαλλοντολογικής ευαισθησίας μέσα από πολύπλευρες δράσεις, που απευθύνονται κυρίως σε μαθητές - φοιτητές και σε άτομα που δραστηριοποιούνται σε θέματα περιβάλλοντος. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα του Μουσείου υποστηρίζονται από την UNESCO Σερρών, την ΠΡΑΞΙΣ, τον σύλλογο Φίλων του Μουσείου κ.α.

Πολιτισμός

Ο Δήμος και τα νομικά του πρόσωπα παρέχουν ποικίλες υπηρεσίες, παράγουν πολιτιστικά προϊόντα, υλοποιούν αντίστοιχα προγράμματα και δραστηριότητες. Συγκεκριμένα:

* **Το Τμήμα Πολιτισμού - Αθλητισμού - Νέας Γενιάς** της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας Υγείας Παιδείας και Πολιτισμού, συνεργάζεται με διάφορους φορείς,

¹³ Στο άρθρο 8 του Ν. 3879/10 "Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις" αναφέρεται ότι ο Δήμος έχει την υποχρέωση να καταρτίζει, στο πλαίσιο του Τοπικού Αναπτυξιακού του Προγράμματος, το Τοπικό Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης, με βάση το Εθνικό Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης και το αντίστοιχο Περιφερειακό και να το εφαρμόζει.

εκπαιδευτικά ιδρύματα, πολιτιστικούς συλλόγους και σωματεία και συνδιοργανώνει πολλές πολιτιστικές εκδηλώσεις και δράσεις

* Η **ΚΕΔΗΣ** σε σταθερή βάση μέσω του εικαστικού εργαστηρίου ΑΡΤΙΟ, λειτουργεί τμήματα ζωγραφικής, κεραμικής, φιλαρμονική, παιδική και νεανική χορωδία, μαθήματα χορού κ.α. Παράλληλα οργανώνει εκδηλώσεις όπως, την Πανελλήνια Χορευτική Συνάντηση (ΚΕΔΗΣ, Δήμος, Πολιτιστικοί σύλλογοι), το Πολιτιστικό καλοκαίρι, την «Πολιτεία των Ευχών» κ.α.

* Ο **ΟΠΑΚΠΑ** οργανώνει ανάλογες εκδηλώσεις στους παιδικούς σταθμούς και στα ΚΑΠΗ.

* Το **ΔΗΠΕΘΕ** αποτελεί τον σημαντικότερο φορέα παροχής πολιτιστικών υπηρεσιών: θεατρικές παραγωγές και παραστάσεις, παιδική σκηνή και ερασιτεχνική σκηνή, Διεθνής Πανεπιστημιάδα Φοιτητικού Θεάτρου. Επίσης οργανώνει μουσικές παραστάσεις και εκδηλώσεις, θεατρικά σεμινάρια και εργαστήρια, κινηματογραφικό και θεατρικό εργαστήριο για παιδιά, βραδιές κινηματογράφου, θεατροπαιδαγωγικές δράσεις σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους.

Ενδεικτικά αναφέρονται εκδηλώσεις που υλοποιούνται σε σταθερή βάση:

1) **School music festival**: πρόκειται για εκδήλωση - θεσμό (διήμερο μουσικό καλλιτεχνικό πρόγραμμα) σε συνεργασία με την Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, όπου μουσικά σχήματα μαθητών δίνουν παραστάσεις, ενώ συμμετέχουν επίσης και μουσικά σχολεία από όλη την Ελλάδα.

2) **Διεθνές Φεστιβάλ Μουσικής**, με τίτλο «Μουσικές του Κόσμου». Συγκροτήματα παρουσιάζουν στο κέντρο της πόλης, μουσικές σύγχρονες και αντιπροσωπευτικές διαφόρων χωρών (Μεσόγειος, Βαλκάνια, Ανατολική Ευρώπη, Λατινική Αμερική). Στόχος η προσέλκυση φίλων μουσικής από όλη τη χώρα και από το εξωτερικό.

3) Παγκόσμια Ημέρα Βιβλίου και Παιδικού Βιβλίου με τη συνεργασία της Δημόσιας Βιβλιοθήκης Σερρών.

4) **Εβδομάδα Ζωγραφικής** με διαφορετικές εκθέσεις κάθε χρόνο.

5) Αποκριάτικες εκδηλώσεις (**Μασκαράτα Σερρών**)

6) Παγκόσμια Ημέρα Χορού με ανάλογες εκδηλώσεις

7) **Αστροβραδιά:** Πραγματοποιείται κάθε χρόνο στα μέσα Αυγούστου στην Άνω Βροντού. Με ειδικά τηλεσκόπια και με διαλέξεις αστροφυσικών, οι συμμετέχοντες έχουν την δυνατότητα να θαυμάσουν τα μυστικά του ουρανού και να συμμετέχουν σε εικαστικές δραστηριότητες, παιδικούς διαγωνισμούς και μουσικές εκδηλώσεις.

Παράλληλα λειτουργούν τοπικοί πολιτιστικοί φορείς, όπως το Λαογραφικό Μουσείο Βλάχων «Γεωργάκης Ολύμπιος», το Εκκλησιαστικό Μουσείο Σερρών, το Λαογραφικό Μουσείο Σαρακατσάνων, το Μουσείο Ελιάς στην Τοπική Κοινότητα Ελαιώνα, ο Όμιλος ΟΡΦΕΑΣ με χορωδία, θεατρική σκηνή, κουκλοθέατρο, κινηματογραφική λέσχη κ.α. Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στην Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών που διοργανώνει ομιλίες, παρουσιάσεις βιβλίων, θεματικές εκθέσεις, λογοτεχνικά σεμινάρια, προβολές κλασικού μπαλέτου, εκπαιδευτικά προγράμματα, κινηματογραφική λέσχη κ.α.

Τα διατηρητέα μνημεία της πόλης Ακρόπολη Σερρών (Κουλάς), Ι.Μ. Τιμίου Προδρόμου Σερρών, Ι.Μ. Παναγίας Βύσσιανης, Τζαμιά Κοτζά Μουσταφά Πασά, Αχμέτ Πασά και Τζιντζιρλί με το Αρχαιολογικό Μουσείο Μπεζεστένι συμπληρώνουν την πολιτιστική και ιστορική της εικόνα.

Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης «Πινακοθήκη Κωνσταντίνος Ξενάκης»

Στην τελική ευθεία έχει εισέλθει η δημιουργία του Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης «Πινακοθήκη Κωνσταντίνος Ξενάκης» στο Πάρκο Πολιτισμού «Κωνσταντίνος Καραμανλής» (πρώην στρατόπεδο Παπαλουκά).

Έχει ήδη ολοκληρωθεί το έργο αναστήλωσης του διατηρητέου κτηρίου, που θα στεγάσει το Μουσείο και προχωρά η προμήθεια και εγκατάσταση του εξοπλισμού της Πινακοθήκης. Η Πινακοθήκη θα περιλαμβάνει 171 έργα του Κωνσταντίνου Ξενάκη, τα οποία θα εκτεθούν σύμφωνα με την μουσειολογική μελέτη.

Το έργο χρηματοδοτείται με 513.977,06 € από το Πρόγραμμα INTERREG V-A Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020, στο πλαίσιο της δράσης «Δημιουργία Πολιτιστικού Διπόλου στη διασυνοριακή περιοχή» και με ίδιους πόρους του Δήμου Σερρών. Το Μουσείο θα είναι ενεργειακά αυτόνομο, προσβάσιμο σε ΑΜΕΑ, με σύγχρονο οπτικοακουστικό υλικό.

Με την ολοκλήρωση του, η πόλη των Σερρών αποκτά μια σημαντική εστία πολιτισμού και έναν πόλο έλξης διεθνούς ενδιαφέροντος.

Παρατηρήσεις - προτάσεις

Οι πολιτιστικές δραστηριότητες του Δήμου και των τοπικών φορέων είναι πολλές και καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα των ενδιαφερόντων και προτιμήσεων των κατοίκων. Γίνεται προσπάθεια να οργανωθούν εκδηλώσεις ευρύτερου χαρακτήρα που θα συμβάλουν στην προβολή της περιοχής ως πολιτιστικού - τουριστικού προορισμού.

Τα προβλήματα που εντοπίζονται αφορούν στην έλλειψη ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης των πολιτιστικών πόρων της περιοχής και στην μερική ανάδειξη της πολιτιστικής της ταυτότητας. Δεν υπάρχει ένας κεντρικός πολιτιστικός θεσμός που θα σηματοδοτήσει την ένταξη της πόλης στον ευρύτερο πολιτιστικό χάρτη της Ελλάδας και των Βαλκανίων π.χ. Φεστιβάλ Φιλίππων στην Καβάλα, Χορού στην Καλαμάτα, Ταινιών Μικρού Μήκους στη Δράμα. Με το Μουσείο Ξενάκη δημιουργείται προοπτική να μετατραπούν οι Σέρρες σε ένα κέντρο Ζωγραφικής.

Ένα άλλο σημαντικό ζήτημα αφορά στην αξιοποίηση και ανάδειξη του πολιτιστικού κτιριακού αποθέματος. Παρά τις προσπάθειες που καταβάλλει ο Δήμος (ένταξη σε προγράμματα ΕΣΠΑ, επενδύσεις από ίδιους πόρους) είναι σαφές ότι θα πρέπει αφενός μεν να επιλεγούν προτεραιότητες αφετέρου δε να εκπονηθεί ένα μεσοπρόθεσμο τεχνικό πρόγραμμα.

Προτείνεται η εκπόνηση σχεδίου πολιτιστικής ανάπτυξης, ανάλογου με αυτά που εκπονούν οι πόλεις υποψήφιες για Πολιτιστικές Πρωτεύουσες της Ευρώπης π.χ.

Ελευσίνα, Καλαμάτα, Ιωάννινα κ.α.

Δημοτική κοινωνική πολιτική

Στον πίνακα που ακολουθεί καταγράφονται οι κοινωνικές δομές που λειτουργεί ο Δήμος και τα νομικά πρόσωπα, ΟΠΑΚΠΑ και ΚΕΔΗΣ, οι προσφερόμενες κοινωνικές υπηρεσίες, ή άσκηση των θεσμοθετημένων αρμοδιοτήτων και προσεγγίζονται τα ωφελούμενα άτομα / οικογένειες, σύμφωνα με στοιχεία των υπηρεσιών.

Ο Δήμος Σερρών παρέχει ένα ευρύ φάσμα κοινωνικών υπηρεσιών, αξιοποιώντας ευρωπαϊκά προγράμματα και ίδιους πόρους. Ουσιαστικά έρχεται σε επαφή με όλους σχεδόν τους αναξιοπαθούντες κατοίκους και υποστηρίζει με ποικίλους τρόπους ένα σημαντικό τμήμα τους.

Παρατηρείται πολυδιάσπαση αρμοδιοτήτων μεταξύ Δήμου και νομικών προσώπων. Οι αρμοδιότητες που αφορούν την τρίτη ηλικία - ΚΑΠΗ, Β.σ.Σ. - θα μπορούσαν να ενταχθούν σε μία υπηρεσία / φορέα. Άλλωστε το Β.σ.Σ., ως αρμοδιότητα και προσωπικό θα ενταχθεί στην Διεύθυνση.

Στο πλαίσιο της αναδιοργάνωσης του Δήμου και των νομικών προσώπων προτείνεται να επανεξεταστεί η υπάρχουσα κατανομή.

Φορέας	Δομές	Ωφελούμενοι	Προσωπικό	Υπηρεσίες
Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας Υγείας Παιδείας και Πολιτισμού Δήμου Σερρών				
Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Προγραμμάτων	Κοινωνικό Συσσίτιο (350), Κοινωνικό Φαρμακείο (1.775), Συμβουλευτικό Κέντρο γυναικών (209), Κέντρο Κοινότητας με παράρτημα ΡΟΜΑ (1.826), Δημοτικός Λαχανόκηπος (20), Ακαδημία Γονέων (ψυχολογική υποστήριξη σε γονείς - παιδιά)		11	Εποπτεία παιδικών σταθμών και φιλανθρωπικών σωματείων, μείωση δημοτικών τελών (44), διανομές τροφίμων ΤΕΒΑ (1.244), διατακτικές - επιταγές για τρόφιμα (1.115), τηλεφωνική υποστήριξη μέσα στην καραντίνα (600)
Τμήμα Δημόσιας Υγείας	Κέντρο Πρόληψης για την υγεία των δημοτών, Συμβουλευτικό Κέντρο για την Άνοια, Πρόγραμμα Κοινωνική φροντίδα (παροχή συσκευών τηλεϊατρικής), χάρτης ευπαθών κοινωνικών ομάδων, Κοινωνικό Φροντιστήριο, Κοινωνικά Μαθήματα ωδείου, χορού, μουσικής κ.α.		4	Εμβολιασμοί παιδιών σε 112 οικογένειες Ρομά, 8 άδειες άσκησης επαγγέλματος, υγειονομικός έλεγχος σχολείων, δράσεις προληπτικής ιατρικής, προμήθεια υλικών και οργάνωση για αντιμετώπιση κορωνοϊού, τοποθέτηση 6 εξωτερικών απινιδωτών σε σημεία του Δήμου.
Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής, Κοινωνικής Πολιτικής και Αθλητισμού Δήμου Σερρών				
Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας Ηλικιωμένων	7 ΚΑΠΗ, 2 στην πόλη, 5 σε κοινότητες	1.971	3 μόνιμοι / ΙΔΑΧ	Κοινωνική εργασία, νοσηλευτική φροντίδα, φυσικοθεραπεία, ψυχαγωγία κ.α.
	Βοήθεια στο Σπίτι (1) σε κοινότητα	65	3 ΙΔΟΧ	Κοινωνική εργασία, νοσηλευτική - οικιακή φροντίδα
Κοινοφελής Επιχείρηση Δήμου Σερρών (ΚΕΔΗΣ)				
Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης	Βοήθεια στο Σπίτι (8)	509	32 ΙΔΟΧ	Κοινωνική εργασία, νοσηλευτική - οικιακή φροντίδα
	ΚΔΑΠ μεα	32	10 ΙΔΟΧ	Φυσικοθεραπεία, γυμναστική, διακοσμητική
Συνεργασία με Διεύθυνση για διανομές τροφίμων (ΤΕΒΑ), δωροεπιταγών, συμμετοχή στο Κοινωνικό Συσσίτιο, στο πρόγραμμα «Κοινωνική φροντίδα»				

Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας

Το Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας του Δήμου Σερρών έχει ως αντικείμενο την πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας κατά των γυναικών και την υποστήριξη τους. Στεγάζεται σε ιδιόκτητο οίκημα, σε περιοχή εύκολα προσβάσιμη και ο χώρος είναι διαμορφωμένος κατάλληλα ώστε να λειτουργεί ως Κέντρο Συμβουλευτικής με τον απαραίτητο εξοπλισμό. Απασχολεί 4 επιστημονικά στελέχη: ψυχολόγο, κοινωνική λειτουργό, κοινωνιολόγο και νομικό.

Ωφελούμενες από την παρέμβαση είναι γυναίκες που υφίστανται ή έχουν υποστεί έμφυλη βία ή/και γυναίκες που υφίστανται ή έχουν υποστεί πολλαπλές διακρίσεις (π.χ. άνεργες, μετανάστριες, πρόσφυγες, μονογονείς, ΑμεΑ κ.λπ.). Οι δράσεις του Κέντρου καλύπτουν το σύνολο του Νομού και αφορούν ενδεικτικά:

α) δράσεις ψυχοκοινωνικής στήριξης: υπηρεσίες ενημέρωσης και εξειδικευμένης πληροφόρησης για θέματα έμφυλης βίας ή/και πολλαπλών διακρίσεων, υπηρεσίες ψυχολογικής και κοινωνικής συμβουλευτικής, υπηρεσίες νομικής συμβουλευτικής και πληροφόρησης για δικαιώματα των γυναικών - θυμάτων βίας ή/και πολλαπλών διακρίσεων, υπηρεσίες παραπομπής ή/και συνοδείας των γυναικών-θυμάτων βίας και των παιδιών τους στους ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών),

β) δράσεις προώθησης στην απασχόληση (υπηρεσίες εργασιακής συμβουλευτικής και πληροφόρησης, ενέργειες δικτύωσης και σύνδεσης με τους φορείς προώθησης της απασχόλησης κλπ.),

γ) δράσεις δικτύωσης και ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών ή/και των έμφυλων διακρίσεων.

Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών Δήμου Σερρών

Δομή Παροχής Συσσιτίου: Παρασκευάζει γεύματα και συνδέεται με τοπικές επιχειρήσεις, σχολεία, τοπική κοινωνία κ.α. για τη σίτιση των ωφελούμενων. Απασχολεί προσωπικό 6 ατόμων: Κοινωνική Λειτουργό, Μάγειρα, Βοηθούς Μάγειρα (2), Οδηγό, Γενικών Καθηκόντων.

Δομή Κοινωνικού Φαρμακείου: παρέχονται δωρεάν φάρμακα, υγειονομικό υλικό και παραφαρμακευτικά προϊόντα σε τουλάχιστον 100 ωφελούμενους το μήνα. Ακο-

λουθείται συγκεκριμένη πολιτική για την εξασφάλιση συνεργασιών με τοπικούς φαρμακευτικούς συλλόγους, πολίτες και συλλογικούς φορείς. Το προσωπικό αποτελείται από 2 άτομα, ένα φαρμακοποιό και ένα βοηθό φαρμακείου.

Ωφελούμενοι των παραπάνω δομών είναι άτομα/νοικοκυριά ή εξαρτώμενα μέλη των οικογενειών τους που μένουν στον Δήμο Σερρών, τα οποία βάσει κριτηρίων βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας ή απειλούνται από φτώχεια (π.χ. ωφελούμενοι του Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης, του ΤΕΒΑ, ανασφάλιστα άτομα με πολύ χαμηλό ετήσιο εισόδημα, άτομα που διαθέτουν βιβλιάριο απορίας, κλπ.), καθώς και οι δικαιούχοι/αιτούντες διεθνούς προστασίας.

Κέντρο Κοινότητας Δήμου Σερρών με παράρτημα ΡΟΜΑ

Στόχος είναι η λειτουργία ενός τοπικού σημείου αναφοράς για την υποδοχή, εξυπηρέτηση και διασύνδεση των πολιτών με όλα τα κοινωνικά προγράμματα και υπηρεσίες που παρέχονται στην περιοχή του Δήμου. Λαμβάνοντας υπόψη το πληθυσμιακό μέγεθος και την ύπαρξη σημαντικού αριθμού ΡΟΜΑ στην περιοχή, ο Δήμος προχώρησε στη σύσταση μιας Κεντρικής Δομής και ενός παραρτήματος ΡΟΜΑ. Το Κέντρο Κοινότητας παρέχει τις ακόλουθες υπηρεσίες:

Α) Υποδοχή ωφελουμένων, καταγραφή αιτημάτων, αξιολόγηση αναγκών, παραπομπή σε προγράμματα κοινωνικής ένταξης, όπως το Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης, το ΤΕΒΑ, κοινωνικές δομές και υπηρεσίες, όπως Β.σ.Σ., ΚΗΦΗ, ΚΔΗΦ (αμεα), προγράμματα Δια Βίου Μάθησης και Νέας Γενιάς κ.ά. Υποστήριξη για την ένταξή τους στα προαναφερόμενα προγράμματα.

Β) Συνεργασία με κοινωνικές υπηρεσίες και δομές ψυχικής υγείας, αμεΑ, παιδικούς σταθμούς, για ηλικιωμένους, Ρομά, συμβουλευτικό κέντρο γυναικών.

Γ) Συνεργασία και παραπομπή αιτημάτων σε υπηρεσίες απασχόλησης (π.χ. ΟΑΕΔ) σε προγράμματα κατάρτισης κ.α. Συνεργασία με την τοπική αγορά εργασίας με στόχο την ένταξη των ανέργων. μέσω επαγγελματικών φορέων (επιμελητήρια, ενώσεις και ομοσπονδίες εργαζομένων, σύλλογοι επιχειρήσεων κλπ.). Παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης για την ένταξη στην αγορά εργασίας, υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού.

Δ) Παροχή υπηρεσιών με στόχους τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και την κοινωνική ένταξη των ωφελουμένων. Παροχή συμβουλευτικής ψυχοκοινωνικής στήριξης σε παιδιά, ενήλικες και οικογένειες. Ανάπτυξη δράσεων δημιουργικής απασχόλησης και μαθησιακής στήριξης παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας.

Το Κέντρο Κοινότητας (Κεντρική Δομή) στελεχώνεται με 3 άτομα: κοινωνικό λειτουργό, διοικητικό υπάλληλο, οικονομολόγο (για θέματα προώθησης στην απασχόληση) και προβλέπεται ένας ψυχολόγος,

Το Παράρτημα ΡΟΜΑ στελεχώνεται με 3 άτομα: κοινωνικό λειτουργό, παιδαγωγό, διαμεσολαβητή Ρομά και προβλέπονται επισκέπτης υγείας και εργασιακός σύμβουλος.

Νέες δομές υγείας

Τον Νοέμβριο του 2021 εγκαινιάστηκαν τρεις νέες δομές υγείας: το Κέντρο Πρόληψης Νοσημάτων, το ΚΕΠ Υγείας και ο Συμβουλευτικός Σταθμός Άνοιας. Οι δομές στεγάζονται στο κτήριο του κληροδοτήματος Αποστολίδη που λειτουργεί πλέον ως πρωτοβάθμιος πυλώνας φροντίδας Υγείας στον Δήμο.

Το Κέντρο Προληπτικής Υγείας μέσω της υπηρεσίας μιας στάσης και της κάρτας υγείας θα παρέχει σε άτομα ευπαθών ομάδων δωρεάν πρόσβαση σε διαγνωστικές εξετάσεις και ιατρικές επισκέψεις με τη συνεργασία του Ιατρικού Συλλόγου.

Στο ΚΕΠ Υγείας παρέχεται η δυνατότητα προσυμπτωματικού ελέγχου οκτώ νοσημάτων για όλους τους πολίτες. Το ΚΕΠ δημιουργήθηκε με την υποστήριξη του Εθνικού Διαδημοτικού Δικτύου Υγιών Πόλεων.

Παράλληλα στον Συμβουλευτικό Σταθμό για την Άνοια σε συνεργασία με την Εταιρεία Alzheimer Αθηνών και το Δίκτυο Υγιών Πόλεων, τα άτομα με άνοια θα έχουν πρόσβαση σε έγκαιρη διάγνωση και θεραπεία, ενώ θα εξυπηρετούνται τόσο οι ίδιοι όσο και οι φροντιστές τους.

Συνεπώς ο Δήμος Σερρών διαθέτει πλέον ένα ολοκληρωμένο σύστημα πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας με έμφαση στην πρόληψη αλλά και στην υποστήριξη ατόμων ευπαθών ομάδων: Δομές υγείας, Β.σ.Σ., ΚΑΠΗ, κοινωνικό φαρμακείο, δράσεις τηλεϊατρικής κ.α.

Προσχολική Αγωγή

Δομές και υπηρεσίες

Η προσχολική αγωγή έχει ανατεθεί ως αρμοδιότητα στο Ν.Π.Δ.Δ. «Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής, Κοινωνικής Πολιτικής και Αθλητισμού Δήμου Σερρών» με τη συστατική πράξη (ΦΕΚ 691 Β', 29-04-2011).

Λειτουργούν 13 παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί συγκροτημένοι σε οκτώ (8) Τμήματα υπό την Διεύθυνση Εκπαίδευσης - Προσχολικής Αγωγής και το σχολικό έτος 2021 - 2022 φιλοξενούνται 266 παιδιά. Την ίδια περίοδο απασχολούνται 87 άτομα (43 μόνιμοι / ΙΔΑΧ και 44 ΙΔΟΧ).

Τμήμα Α': 1ος Παιδικός Σταθμός, 2ος Βρεφονηπιακός Σταθμός Σερρών

Τμήμα Β': 2ος Παιδικός Σταθμός Σερρών

Τμήμα Γ': 1ος Βρεφονηπιακός Σταθμός Σερρών

Τμήμα Δ': 3ος Παιδικός Σταθμός Σερρών (Νηπιακό - Βρεφικό), Παιδικός Σταθμός Ορεινής (Νηπιακό)

Τμήμα Ε': 4^{ος} Παιδικός Σταθμός Σερρών (Νηπιακό - Βρεφικό)

Τμήμα ΣΤ': Παιδικοί Σταθμοί Λευκώνα, Καλών Δένδρων

Τμήμα Ζ': Παιδικοί Σταθμοί Αναγέννησης, Μητροσίου

Τμήμα Η': Παιδικοί Σταθμοί Σκουτάρεως, Κάτω Καμήλας

Έξι σταθμοί εξυπηρετούν την πόλη των Σερρών και οι υπόλοιποι 7 τις αντίστοιχες κοινότητες. Τρεις σταθμοί σε κοινότητες έχουν ελάχιστα παιδιά (3 έως 5) και άλλοι τρεις, οι δύο στην πόλη πολύ λίγα (9 έως 8). Ο αριθμός των παιδιών έχει μειωθεί λόγω της εφαρμογής της δίχρονης προσχολικής εκπαίδευσης¹⁴ αλλά και του μεγάλου αριθμού ιδιωτικών σταθμών που λειτουργούν στην πόλη (21).

α/α	ΔΟΜΗ	Παιδιά με	Παιδιά με	Σύνολο
-----	------	-----------	-----------	--------

¹⁴ Στον πίνακα με τα νηπιαγωγεία στο κεφάλαιο «Εκπαίδευση» καταγράφονται 587 προνήπια (4 – 5 ετών) που τα προηγούμενα χρόνια ήταν σε παιδικούς σταθμούς.

		ΕΣΠΑ	ΤΡΟΦΕΙΑ	
1	1ΟΣ ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ	48	13	61
2	2ΟΣ ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ	51	12	63
3	4ΟΣ ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ	4	5	9
4	1ΟΣ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ	40	7	47
5	2ΟΣ ΒΡΕΦΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ	14	4	18
6	3ΟΣ ΒΡΕΦΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ	5	4	9
7	ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΛΕΥΚΩΝΑ	10	0	10
8	ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΜΗΤΡΟΥΣΙΟΥ	11	1	12
9	ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΣΚΟΥΤΑΡΕΩΣ	17	0	17
10	ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΚΑΛΩΝ ΔΕΝΔΡΩΝ	7	1	8
11	ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗΣ	1	2	3
12	ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΟΡΕΙΝΗΣ	3	1	4
13	ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΚΑΤΩ ΚΑΜΗΛΑΣ	4	1	5
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		215	51	266

Η αξιοποίηση της Δράσης «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής ζωής», επιτρέπει στο 81% των παιδιών να φιλοξενοούνται δωρεάν.

Οι Παιδικόι Σταθμοί στελεχώνονται με εξειδικευμένο προσωπικό των ειδικοτήτων Νηπιαγωγών, Βρεφονηπιοκόμων, Βοηθών Βρεφονηπιοκόμων, Μαγείρων και Καθαριστριών και υποστηρικτικά από την κοινωφελή εργασία με Ψυχολόγους, Μουσικούς και Γυμναστές. Σε ετήσια βάση οργανώνονται γιορτές, εκπαιδευτικές, βιωματικές, ψυχαγωγικές δράσεις όπως επισκέψεις σε μουσεία, θέατρα, βιβλιοθήκες, Κ.Α.Π.Η., κέντρα θεραπευτικής ιππασίας, ατομικές και ομαδικές συναντήσεις με ψυχολόγο, πρόγραμμα προληπτικής στοματικής υγιεινής, ομαδικές συναντήσεις με παιδίατρο, γονείς κ.α.

Έχει αξιοποιηθεί το πρόγραμμα επιχορήγησης δήμων και νομικών προσώπων, για προσαρμογή λειτουργούντων δημοτικών βρεφικών, παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών στις προδιαγραφές του νέου θεσμικού πλαισίου αδειοδότησης, (Π.Δ. 99/17), **Επιχορήγηση ΟΠΑΚΠΑ 580.000 €.**

Επίσης αξιοποιήθηκε το αντίστοιχο πρόγραμμα χρηματοδότησης για την ίδρυση νέων τμημάτων βρεφικής, παιδικής και βρεφονηπιακής φροντίδας, με φορέα διαχείρισης την ΕΕΤΑΑ, **Επιχορήγηση ΟΠΑΚΠΑ 82.674 € για νέα τμήματα.**

Εκτίμηση αναγκών

Ο πληθυσμός των παιδιών ηλικίας 0-4 ετών στον Δήμο, με βάση την απογραφή του 2011 φθάνει τα 3.632 άτομα. Σε αυτές τις ηλικίες, ο πληθυσμός ισοκατανέμεται ανά έτος (*βραχυπρόθεσμα η γονιμότητα των γυναικών, το μέσο μέγεθος οικογένειας και η παιδική θνησιμότητα παραμένουν σταθερά*). Συνεπώς ανά έτος αντιστοιχούν 908 παιδιά. Από αυτά πρέπει να αφαιρεθεί το 50% των βρεφών κάτω του ενός έτους (γονική άδεια, φροντίδα από την οικογένεια). Τελικό σύνολο 3.178 παιδιά (908 X 3 + 454). **Στις Σέρρες υπάρχει κατά προσέγγιση ένας πληθυσμός 3.200 παιδιών, στα οποία πρέπει να προσφέρονται υπηρεσίες προσχολικής αγωγής.**

Στην Δράση «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής», με φορέα διαχείρισης την ΕΕΤΑΑ, την περίοδο 2020-2021 (πρόσκληση 9549/16-7-2020), 32 δημοτικοί και ιδιωτικοί σταθμοί προσέφεραν θέσεις για προ-νήπια από 2,5 ετών έως την ηλικία εγγραφής τους στην υποχρεωτική εκπαίδευση, ενώ μόνο 21 αντίστοιχοι σταθμοί προσφέρουν θέσεις βρεφών από 2 μηνών έως 2,5 ετών. Με βάση την απογραφή πληθυσμού τα παιδιά έως 2,5 ετών φθάνουν κατά προσέγγιση τα 1.816 (454 + 908 + 454) και τα προνήπια τα 1.362 (454 + 908). Συνεπώς πρέπει να καταγράφεται έλλειμμα στην προσφορά θέσεων προσχολική αγωγής για βρέφη. Η ακρίβεια της εκτίμησης αυτής ενισχύεται από την διαπίστωση ότι οι έξι βρεφικοί σταθμοί του ΟΠΑΚΠΑ δέχονται βρέφη από οκτώ μηνών και όχι από δύο. Άρα λοιπόν αν μειωθεί η ηλικία αποδοχής των βρεφών θα καλυφθούν περισσότερες αντίστοιχες θέσεις στους σταθμούς του οργανισμού.

Δυνατότητες χρηματοδότησης

Με το άρθρο 58 του Ν. 4837/21 (*βλέπε παράρτημα*) θεσπίζεται «Πρόγραμμα χρηματοδότησης για τη δημιουργία νέων τμημάτων βρεφικής φροντίδας».

Το πρόγραμμα χρηματοδοτεί την δημιουργία έως πενήντα χιλιάδων (50.000) νέων θέσεων **για βρέφη** σε όλη την χώρα. Μπορούν να συμμετέχουν ιδιώτες, φορείς, νομικά πρόσωπα κάθε μορφής, ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ. Η έναρξη του προγράμματος θα γίνει

μέσα στο 2022. Οι δαπάνες χρηματοδότησης θα καλύπτονται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Η χρηματοδότηση αφορά πρώτον εργασίες ανέγερσης, ανακαίνισης, επισκευής και διαμόρφωσης υφιστάμενων κτιριακών χώρων, τις αναγκαίες μελέτες και υπηρεσίες και δεύτερον το κόστος προμήθειας του απαραίτητου εξοπλισμού.

Συνεπώς ο ΟΠΑΚΠΑ έχει την δυνατότητα να αυξήσει τις προσφερόμενες θέσεις βρεφών μετασχηματίζοντας υπάρχουσες θέσεις σε παιδικούς σταθμούς και μειώνοντας τα όρια ηλικίας βρεφών

Η προσχολική αγωγή στην Ελλάδα

Νέο θεσμικό πλαίσιο για την προσχολική αγωγή

Μέσα στο 2017 δημοσιεύτηκαν τρεις κανονιστικές πράξεις για τους δημοτικούς παιδικούς σταθμούς, που εκκρεμούσαν εδώ και πολλά χρόνια. Το θεσμικό πλαίσιο για την προσχολική αγωγή άλλαξε σε μεγάλο βαθμό και η προσαρμογή των Δήμων στις νέες διατάξεις και προδιαγραφές αποτελεί προτεραιότητα, αλλά και διοικητική υποχρέωση, για τα επόμενα χρόνια. Συνοπτικά έχουμε:

1. Π.Δ. 99/17, ΦΕΚ 141 Α', με τίτλο «Καθορισμός προϋποθέσεων **αδειοδότησης και λειτουργίας** των παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών που λειτουργούν εντός των νομικών προσώπων του δήμου ή υπηρεσίας των δήμων» (εγκύκλιος 26/34200/11-10-17).
2. Υ.Α. Υ1α/Γ.Π.76785, ΦΕΚ 3758 Β', 25/10/17, «**Ιατρικός έλεγχος προσωπικού, διατροφή και κανόνες υγιεινής και ασφάλειας των τροφίμων** στους δημόσιους και ιδιωτικούς βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς».
3. ΚΥΑ 41087, ΦΕΚ 4249 Β', 05/12/17 «**Πρότυπος Κανονισμός Λειτουργίας** δημοτικών παιδικών & βρεφονηπιακών σταθμών», εγκύκλιος 38/42412/11-12-17.

Με βάση το Π.Δ. 99/17, οι παιδικοί σταθμοί του Δήμου πρέπει να αδειοδοτηθούν με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, αλλιώς θα υποχρεωθούν να κλείσουν. Η Υ.Α. επιβάλλει νέο διαιτολόγιο για βρέφη / νήπια, αυστηρούς κανόνες υγιεινής και ασφάλειας των τροφίμων και διαδικασίες ιατρικού ελέγχου του προσωπικού. Τέλος ο νέος πρότυπος κανονισμός λειτουργίας επιβάλλει υποχρεωτικές αλλαγές στις εγγραφές

παιδιών, στους δικαιούχους γονείς, στα τροφεία, στην ημερήσια απασχόληση των παιδιών, στα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες του προσωπικού και στην διαχείριση των σταθμών. Ο Δήμος και ο ΟΠΑΚΠΑ οφείλουν:

* Να **αναβαθμίσουν τα κτίρια των σταθμών και τον εξοπλισμό** τους, ώστε να είναι συμβατά με τις υποχρεώσεις και προδιαγραφές του Π.Δ. 99 και της Υ.Α. Στο πλαίσιο αυτό, είναι επιβεβλημένη η στενή εργασία με την **Τεχνική Υπηρεσία**.

* Να εγκριθεί **νέος κανονισμό λειτουργίας**, στο πλαίσιο του πρότυπου, με βάση τα παιδαγωγικά πρότυπα που θέλουν να εφαρμόσουν.

* Να **συνεργάζονται με τις αρμόδιες υπηρεσίες των Περιφερειών** που αναλαμβάνουν ή διευρύνουν τις εποπτικές και ελεγκτικές τους αρμοδιότητες (επόπτες δημόσιας υγείας, κοινωνικοί σύμβουλοι).

Παράλληλα συνεχίστηκε η **δράση εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής**, με ευθύνη της ΕΕΤΑΑ και αυξανόμενους προϋπολογισμούς τα τελευταία έτη, καθώς και μεγαλύτερους αριθμούς εντασσόμενων παιδιών (από 75.000 παιδιά το 2015, σε 155.000 το 2019). Το σχολικό έτος 2020 - 2021 υλοποιήθηκε για πρώτη φορά **πρόγραμμα οικονομικής στήριξης οικογενειών, με παιδιά προσχολικής ηλικίας**, ακολουθώντας τους όρους και τον τρόπο εφαρμογής της δράσης, το οποίο διευρύνει τα ωφελούμενα παιδιά. Το πρόγραμμα επεκτείνεται στις οικογένειες των υπαλλήλων του Δημοσίου, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ και σε παιδιά οικογενειών εργαζόμενων στον ιδιωτικό τομέα, που δεν μπορούν να συμμετέχουν στην υφιστάμενη δράση, λόγω των ιδιαίτερα χαμηλών εισοδηματικών κριτηρίων που αυτή θέτει.

Επίσης με το άρθρο 53 του Ν. 4735/20, ΦΕΚ 197 Α' «Απογραφή ακίνητης περιουσίας δημοτικών βρεφικών και παιδικών σταθμών» ορίστηκε ότι:

Μέσα σε αποκλειστική προθεσμία 6 μηνών από την έναρξη ισχύος του άρθρου, τα όργανα διοίκησης των νομικών προσώπων του άρθρου 26 του π.δ. 410/95 ή, σε περίπτωση που τέτοια όργανα ελλείπουν για οποιονδήποτε λόγο, τριμελής επιτροπή του οικείου Δήμου υποχρεούνται στη διενέργεια απογραφής όλων των κινητών και ακινήτων που, κατά τις διατάξεις της επόμενης παραγράφου, περιέρχονται στην κυριότητα του νομικού προσώπου. Η έκθεση απογραφής εγκρίνεται με πράξη του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Απόσπασμα της εγκεκριμένης έκθεσης που

περιγράφει τα αποκτώμενα κατά κυριότητα από το νομικό πρόσωπο ακίνητα, καθώς και λοιπά εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων, με την περίληψη που προβλέπεται από το άρθρο 9 του β.δ. 533/63 (Α' 147), καταχωρείται ατελώς στα οικεία βιβλία μεταγραφών του αρμόδιου υποθηκοφυλακείου, εντός 15 ημερών από την έγκριση.

Παιδαγωγικό πρόγραμμα

Τον Οκτώβριο του 2020 η Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων συγκρότησε ομάδα εργασίας με αντικείμενο τον καθορισμό του περιεχομένου του προγράμματος λειτουργίας των βρεφονηπιακών σταθμών.

Έργο της Ομάδας είναι να τεθούν οι **ποιοτικές προδιαγραφές διαπαιδαγώγησης, απασχόλησης και φροντίδας** των παιδιών (βρεφών και νηπίων έως 4 ετών) στους βρεφονηπιακούς σταθμούς. Στόχος είναι όλα τα παιδιά, ανεξαρτήτως σταθμού, περιοχής και κοινωνικοοικονομικού υποβάθρου, να λαμβάνουν τις απαραίτητες για την ηλικία τους παροχές, γνώσεις και ερεθίσματα. Με αυτό τον τρόπο, θα εξασφαλιστεί και θα υποστηριχθεί η σωστή γνωστική, συναισθηματική και κινητική τους ανάπτυξη, κρίσιμη για το ενήλικο μέλλον τους και σημαντικός παράγοντας πρόληψης ανισοτήτων.

Η Ομάδα Εργασίας θα παραδώσει προτάσεις αλλά και πρακτικό υλικό (συλλογή με παιχνίδια και βιβλία) για το πώς πρέπει να διαμορφώνεται η καθημερινότητα των παιδιών ανά ηλικιακή ομάδα. Θα ακολουθήσει πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος και σταδιακά θα επεκταθεί σε όλη τη χώρα. Στόχος της πρωτοβουλίας είναι:

α) να εξαλειφθούν όσο το δυνατό περισσότερο οι ανισότητες και οι αποκλίσεις στην ανάπτυξη και στις επιδόσεις των παιδιών με διαφορετική κοινωνικοοικονομική αφετηρία,

β) να καθιερωθεί ο υποχρεωτικός και τακτικός έλεγχος των παιδιών προκειμένου να επιτευχθεί πρόωπη διάγνωση και έγκαιρη παρέμβαση σε παιδιά με δυσκολίες/ ειδικότητες, κάτι που σήμερα απουσιάζει. Μέσω ειδικών δραστηριοτήτων θα είναι δυνατό να εντοπιστούν δυσκολίες και να παραπεμφθούν άμεσα τα παιδιά και οι γονείς τους στην κατάλληλη βοήθεια και υποστήριξη, κάτι που σύμφωνα με έρευνες μειώνει κατά 50% την ανάγκη υποστήριξης στην ενήλικη ζωή τους,

γ) να ενθαρρυνθεί η ενημέρωση και η συμμετοχή των γονέων στην παιδαγωγική διαδικασία μέσω τακτικών συναντήσεων και προτάσεων δημιουργικής ενασχόλησης των ίδιων με τα παιδιά τους.

Πιλοτικό πρόγραμμα πρώιμης ανίχνευσης παιδιών στο φάσμα του αυτισμού

Το Υπουργείο Εργασίας σχεδιάζει ολοκληρωμένο πρόγραμμα πρώιμης διάγνωσης για τα παιδιά, που προβλέπει την έγκαιρη ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων φορέων, με στόχο την άμεση και εξατομικευμένη παρέμβαση, μέσω παροχής υπηρεσιών και τη χρηματοδότηση στοχευμένου πακέτου υπηρεσιών.

Από την επόμενη σχολική χρονιά, θα υλοποιηθεί πιλοτικά πρόγραμμα πρώιμης ανίχνευσης παιδιών στο φάσμα του αυτισμού. Με στόχο το πρόγραμμα να είναι γεωγραφικά και κοινωνικά αντιπροσωπευτικό, θα επιλεγθούν 200 βρεφονηπιακοί σταθμοί. Ο σχεδιασμός της πρώιμης ανίχνευσης θα γίνει με βάση τις πλέον έγκυρες και αναγνωρισμένες για την αποτελεσματικότητά τους επιστημονικές μεθόδους. Συγκεκριμένα, σε κάθε σταθμό προβλέπεται η διενέργεια, δύο φορές το χρόνο, ανιχνευτικών / σταθμισμένων τεστ διαφόρων τύπων και με διαφορετική στόχευση.

Το έργο αυτό θα το αναλάβει σώμα εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής, οι οποίοι θα δώσουν τις κατευθυντήριες οδηγίες σε παιδαγωγούς και γονείς των παιδιών. Η αξιολόγηση των τεστ σε συνδυασμό με το ιστορικό του κάθε παιδιού και καταγεγραμμένες συμπεριφορές από το οικογενειακό και σχολικό του περιβάλλον αποτελούν ενδείξεις για ενδεχόμενη διαταραχή, η οποία χρήζει περαιτέρω διερεύνησης. Δεν υπάρχει ένα και μόνο σχέδιο εκπαίδευσης των παιδιών που θα διαγνωστούν με αυτισμό μέσα στους βρεφονηπιακούς σταθμούς. Η παρέμβαση θα σχεδιάζεται για το καθένα ξεχωριστά και θα εξαρτάται από το επίπεδο της διαταραχής.

Οι παιδαγωγοί, σε συνεργασία με την ομάδα των εκπαιδευτικών, θα ενημερώνονται και θα προσαρμόζουν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα στις ανάγκες του παιδιού και θα είναι σε επικοινωνία με την οικογένεια. Στο πλαίσιο αυτό, θα βοηθούν τους γονείς να κατανοήσουν το πρόβλημα, να το αποδεχτούν και να αναζητήσουν επιστημονική παρέμβαση και θα φροντίζουν να παρέχουν οικογενειακή υποστήριξη για τη μείωση του άγχους των γονέων, συμβουλευτική αγωγή και οδηγίες για την κατάλληλη αντιμετώπιση των παιδιών.

Οι πόροι θα προέλθουν από το Ταμείο Ανάκαμψης και περιλαμβάνουν παιδαγωγικό υλικό, που θα μοιραστεί στους παιδικούς σταθμούς (διαδραστικά εκπαιδευτικά βιβλία, εργαλειοθήκες παιχνιδιών), ειδικοί σύμβουλοι - εκπαιδευτές παιδαγωγών, εκπαίδευση των βρεφονηπιαγωγών στο συγκεκριμένο υλικό και τακτικές ενημερώσεις των ειδικών (νευρολόγων - παιδοψυχολόγων - κοινωνικών λειτουργών).

Πρόγραμμα «Νταντάδες της γειτονιάς»

Το πρόγραμμα «Νταντάδες της Γειτονιάς» εμπίπτει στον άξονα δράσεων για τη συμφιλίωση οικογενειακής / επαγγελματικής / προσωπικής ζωής, που αποτελεί έναν από τους βασικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την ισότητα. Το έργο θα υλοποιηθεί, σε πιλοτικό αρχικά επίπεδο μέσα στο 2021, με στόχο την καθολική του εφαρμογή στη νέα προγραμματική περίοδο 2021-27.

Το πρόγραμμα αυτό αφορά κυρίως τη φύλαξη βρεφών ηλικίας από 6 μηνών έως 2,5 ετών και προβλέπει την οικονομική ενίσχυση των εργαζομένων γονέων, των μονογονέων και γενικά της οικογένειας, για τη φύλαξη του παιδιού ή των παιδιών τους, είτε μέσα στο χώρο τους είτε στο σπίτι μιας / ενός παιδαγωγού-φροντιστή.

Ο στόχος του προγράμματος είναι η υποστήριξη και διευκόλυνση των γυναικών μητέρων, προκειμένου μετά την απόκτηση παιδιού να πετύχουν την επανένταξή τους στην αγορά εργασίας και τη συνέχιση της επαγγελματικής τους καριέρας και η μείωση της αδήλωτης εργασίας.

Είναι σαφές ότι κατά την τρέχουσα δημοτική περίοδο, αλλά και την επόμενη, ο αριθμός, η οργάνωση - λειτουργία, το παιδαγωγικό πρόγραμμα των παιδικών σταθμών θα αλλάξουν και θα διοχετευθούν σημαντικοί πόροι για την αναβάθμισή τους. Η αξιοποίηση εθνικών και ευρωπαϊκών χρηματοδοτήσεων θα επιτευχθεί με την εκπόνηση σχεδίου δράσης που θα καταναίμει στόχους με χρονοδιάγραμμα στις εμπλεκόμενες υπηρεσίες και θα συνοδεύεται από διαδικασίες συνεχούς παρακολούθησης.

Εξυπηρέτηση πολιτών

Στον Δήμο Σερρών λειτουργούν 5 Κ.Ε.Π.: ΣΕΡΡΩΝ, ΛΕΥΚΩΝΑ, ΚΑΠΕΤΑΝ ΜΗΤΡΟΥΣΗ, ΣΚΟΥΤΑΡΕΩΣ, και ΟΡΕΙΝΗΣ στα οποία απασχολούνται 18 άτομα. Οργανωτικά υπάρχει μια Διεύθυνση Κ.Ε.Π. με δύο τμήματα και τέσσερα αυτοτελή γραφεία.

Τα **δύο τμήματα Κ.Ε.Π. εξυπηρετούν το 80%** του πληθυσμού, δηλαδή την δημοτική ενότητα Σερρών καθώς και τις λειτουργίες της πόλης ως υπερτοπικού - περιφερειακού κέντρου. **Τα υπόλοιπα 4 εξυπηρετούν το 20%** του πληθυσμού στις αντίστοιχες δημοτικές ενότητες.

Οι εργασίες των Κ.Ε.Π., πάσης φύσεως σε ετήσια βάση προσεγγίζουν τις 240.000, ενώ καθημερινές τυποποιημένες εργασίες υπερβαίνουν τις 300. Αν προσθέσουμε τον αριθμό των κατοίκων και των επιχειρήσεων, έχουμε ένα **πολύ γενικό στατιστικό μέγεθος της ζήτησης υπηρεσιών** από τα Κ.Ε.Π. Το σύνολο αυτό προσεγγίζει τις 75.000 άτομα / επιχειρήσεις και αν διαιρεθεί με το 240.000, προκύπτει πολύ χοντρικά, ότι αντιστοιχούν 3,2 εργασίες στον καθένα ανά έτος. Φυσικά αυτό το μέγεθος είναι πολύ γενικό (ένας πολίτης ή μία επιχείρηση μπορεί να κάνει χρήση των υπηρεσιών του Κ.Ε.Π. αρκετές φορές το χρόνο ή και καμία), αλλά δίνει μία τάξη μεγέθους της ζήτησης.

Στα Κ.Ε.Π. παρέχεται ενημέρωση και πληροφόρηση σε πολίτες και επιχειρήσεις για τις προσωπικές, οικογενειακές και επαγγελματικές τους υποθέσεις (42.668 ενημερώσεις). Επίσης παραλαμβάνονται 39.130 αιτήσεις πολιτών για διεκπεραίωση των υποθέσεών τους από τις υπηρεσίες του Δημοσίου. Η πλειοψηφία των (ενήλικων) πολιτών του Δήμου επισκέπτεται τα Κ.Ε.Π. είτε για ενημέρωση είτε για επίλυση θεμάτων τους.

Δήμος Σερρών: εσωτερικό περιβάλλον

Εισαγωγή

Ο Δήμος Σερρών συγκροτείται ως:

1. **Πολιτικός θεσμός** γιατί διαθέτει εκλεγμένα όργανα με τυπικές και ουσιαστικές εξουσίες, τα οποία λαμβάνουν και υλοποιούν αποφάσεις για όλες τις πλευρές της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ζωής (τοπικές υποθέσεις) των κατοίκων.
2. **Διοικητικός θεσμός** γιατί έχει αρμοδιότητες, παρέχει υπηρεσίες και διαθέτει τα μέσα να τις υλοποιεί (οργάνωση, προσωπικό, οικονομικούς πόρους).
3. **Αναπτυξιακός θεσμός** γιατί παίρνει αποφάσεις που επηρεάζουν την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της περιοχής του, συμμετέχει στις διαδικασίες του εθνικού προγραμματισμού, κατασκευάζει έργα και παρέχει υπηρεσίες.

Σε προηγούμενα κεφάλαια παρουσιάστηκαν οι δημοτικές υποδομές με τις αντίστοιχες υπηρεσίες, η πολεοδομική και χωρική οργάνωση της πόλης και δημοτικές πολιτικές - υπηρεσίες που αφορούν βασικές πληθυσμιακές ομάδες. Ουσιαστικά καταγράφηκαν οι λειτουργίες του Δήμου ως αναπτυξιακού θεσμού.

Στο κεφάλαιο αυτό εξετάζονται οι λειτουργίες του Δήμου ως διοικητικού θεσμού, δηλαδή η οργάνωση, το προσωπικό, τα οικονομικά και τα νομικά του πρόσωπα.

Οργάνωση

Ο Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.) του Δήμου εγκρίθηκε το 2011 (ΦΕΚ 2106 β', 21/09/11) και από τότε έχει τροποποιηθεί πολλές φορές είτε για λόγους οργανωτικούς είτε για λόγους διατήρησης / κατάργησης θέσεων εργασίας που επιβλήθηκαν με βάση τη νομοθεσία. Από τότε έχουν μεσολαβήσει πολλές αλλαγές στην οργάνωση και λειτουργία των Δήμων, αλλά και στις αρμοδιότητες τους, οι οποίες θα πρέπει να ενσωματωθούν σε ένα νέο Ο.Ε.Υ. Επίσης κρίνεται σκόπιμη η αξιολόγησή του, δεδομένου ότι πολλές από τις παραδοχές του 2011 δεν έχουν επαληθευτεί.

Οι πιο ουσιαστικές τροποποιήσεις έχουν ως εξής:

1. Αναβάθμιση της λειτουργίας του Γραφείου Δια βίου Μάθησης και μετατροπή του σε Τμήμα δια βίου Μάθησης, στη Δ/ση Κοινωνικής Προστασίας, Υγείας, Παιδείας, Πολιτισμού (2011)
2. Μεταφορά αρμοδιοτήτων αδειοδοτήσεων από το Τμήμα Πολιτισμού - Αθλητισμού - Νέας Γενιάς στο Τμήμα Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων της Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Αγροτικής Οικονομίας (2013).
3. Ένταξη του Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» στην Δ/ση Κοινωνικής Προστασίας, Υγείας, Παιδείας, Πολιτισμού και συγκεκριμένα στο Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Προγραμμάτων (2019). Μεταφορά του προσωπικού από την ΚΕΔΗΣ στον Δήμο, η οποία δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα.
4. Μετά την κατάργηση της Δημοτικής Αστυνομίας, επανασύσταση της ως Αυτοτελές Τμήμα (2019) και καθορισμός των αρμοδιοτήτων της (2020).

Οι υπηρεσίες ενός Δήμου διακρίνονται σε κάθετες και οριζόντιες. **Κάθετες** είναι εκείνες που συμβάλλουν στην επίτευξη των σκοπών του και παρέχουν υπηρεσίες στους δημότες, σύμφωνα με τις αρμοδιότητές του. Οι **οριζόντιες υπηρεσίες** παρέχουν διοικητική, οικονομική και τεχνική υποστήριξη στις κάθετες υπηρεσίες, ή παρέχουν σ' αυτές και στα όργανα διοίκησης επιτελική υποστήριξη δηλαδή τεκμηρίωση, επεξεργασμένα στοιχεία και προτάσεις για τη λήψη αποφάσεων.

Ο.Ε.Υ. Δήμου Σερρών	Προσωπικό
ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ – ΕΠΙΤΕΛΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΑΡΧΟ Υπηρεσία δημοτικής πολιτικής και οργάνωσης	
1. Ιδιαίτερο γραφείο Δημάρχου	16
2. Γραφείο Αντιδημάρχων	
3. Γραφείο Προέδρου Δημοτικού Συμβουλίου	
4. Γραφείο Γενικού Γραμματέα	
5. Γραφείο Ειδικών Συμβούλων - Συνεργατών, Επιστημονικών Συνεργατών	
6. Νομική Υπηρεσία	

7. Γραφείο Τύπου - Δημοσίων σχέσεων - Ενημέρωσης του πολίτη	
8. Γραφείο υποδοχής πολιτών, εξυπηρέτησης δημοτών, διοικητικής βοήθειας	
9. Γραφείο Συμπαραστάτη του Δημότη και Επιχείρησης	
10. Γραφείο Διαφάνειας	
11. Γραφείο Καθημερινότητας και Ποιότητας Ζωής	
ΚΑΘΕΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΑΡΧΟ	
12. Αυτοτελές Τμήμα Δημοτικής Αστυνομίας	6
13. Τμήμα Πολιτικής Προστασίας και Παλλαϊκής Άμυνας	19
ΕΠΙΤΕΛΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
Γενική Διεύθυνση	
2 Γραφεία: Γενικού Διευθυντή, διοικητικής - γραμματειακής υποστήριξης	-
Τμήμα Προγραμματισμού, Ανάπτυξης, Ποιότητας και Αποδοτικότητας	
α) Γραφείο Προγραμματισμού και Ανάπτυξης	5
β) Γραφείο Εσωτερικού Ελέγχου, Ποιότητας και Αποδοτικότητας	
Τμήμα Μηχανογράφησης Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	
A) Γραφείο Διαύγειας και Ηλεκτρονικών υπηρεσιών	3
B) Γραφείο Υποστήριξης Χρηστών και Ανάπτυξης Λογισμικού	
Γ) Γραφείο Τηλεπικοινωνιών και Υποστήριξης Υλικού	
ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	
Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών	
A) Τμήμα Διοικητικών Διαδικασιών	53
B) Τμήμα Προσωπικού	
Γ) Τμήμα Υποστήριξης Πολιτικών και Συλλογικών Οργάνων	
Δ) Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης και Ληξιαρχείου	

Ε) Τμήμα Πρωτοκόλλου, Διεκπεραίωσης και Αρχείου	
Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών	
α) Τμήμα Λογιστηρίου	46
β) Τμήμα Ειδικής Ταμιακής Υπηρεσίας)	
γ) Τμήμα Προσόδων και Δημόσιας Περιουσίας	
δ) Τμήμα Προμηθειών	
ε) Τμήμα Διαχείρισης Αποθηκών	
στ) Τμήμα Δημοτικών Κοιμητηρίων	
ΚΑΘΕΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
Διεύθυνση Ανάπτυξης και Αγροτικής Οικονομίας	
Α) Τμήμα Αγροτικής και Κτηνοτροφικής Παραγωγής και Αλιείας	23
Β) Τμήμα Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων	
Γ) Τμήμα Τουρισμού	
Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Υγείας, Παιδείας και Πολιτισμού	
1. Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Προγραμμάτων	148
2. Τμήμα Δημόσιας Υγείας	
3. Τμήμα Παιδείας	
4. Τμήμα Δια Βίου Μάθησης	
5. Τμήμα Πολιτισμού –Αθλητισμού –Νέας Γενιάς	
Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών	
1. Τμήμα έργων οικοδομικών, οδοποιίας και υδραυλικών	74
2. Τμήμα Πρασίνου	
3. Τμήμα Κυκλοφοριακού Σχεδιασμού και Συγκοινωνίας	
4. Τμήμα Περιβάλλοντος	
5. Τμήμα Διαχείρισης ακίνητης περιουσίας	

Διεύθυνση Καθαριότητας	
1. Τμήμα Αποκομιδής Απορριμμάτων και Ανακύκλωσης	188
2. Τμήμα Καθαριότητας Κοινοχρήστων χώρων και Ειδικών Συνεργείων	
3. Τμήμα Συντήρησης και Κίνησης Οχημάτων	
Τμήμα Οργάνωσης και Τεχνικής Υποστήριξης ΟΤΑ	
4 Γραφεία: γραμματείας & προσβασιμότητας, συγκοινωνιακών έργων, ηλεκτρομηχανολογικών έργων & γεωτεχνικών εφαρμογών, έργων και δομών περιβάλλοντος	-
Τμήμα Πολεοδομίας	
3 Γραφεία: Οικοδομικών Αδειών, Πολεοδομικού Σχεδιασμού & Εφαρμογών, Διοικητικών Υποθέσεων	21
Διεύθυνση Κ.Ε.Π.	
A.1) Τμήμα Εξυπηρέτησης Πολιτών ΚΕΠ-ΕΚΕ-0341	20
A.2) Τμήμα Εσωτερικής Ανταπόκρισης ΚΕΠ-ΕΚΕ-0341	
B.1) Τμήμα Εξυπηρέτησης Πολιτών ΚΕΠ -0470	
B.2) Τμήμα Εσωτερικής Ανταπόκρισης ΚΕΠ -0470	
Γ) Αυτοτελή Γραφεία Λευκώνα, Σκουτάρεως, Κ. Μητρουσίου, Ορεινής	
Σύνολο προσωπικού Δήμου	
<i>Αποσπασμένοι σε νομικά πρόσωπα</i>	34
Σύνολο	656

Παρατηρήσεις:

Οι οριζόντιες υπηρεσίες υποστήριξης (Διευθύνσεις Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών) απασχολούν 99 άτομα, 16% των απασχολούμενων στο Δήμο.

Οι επιτελικές υπηρεσίες (Αυτοτελή Τμήματα Προγραμματισμού, Ανάπτυξης, Ποιότητας & Αποδοτικότητας, Μηχανογράφησης Τ.Π.Ε., Υπηρεσία δημοτικής πολιτικής & οργάνωσης) απασχολούν 24 άτομα, 3,8% του προσωπικού.

Οι κάθετες υπηρεσίες (Διευθύνσεις Κ.Ε.Π., Καθαριότητας, Τεχνικών Υπηρεσιών, Κοινωνικής Προστασίας, Υγείας, Παιδείας και Πολιτισμού, Ανάπτυξης και Αγροτικής Οικονομίας, Τμήμα Πολεοδομίας) απασχολούν 499 άτομα, 80,2% του προσωπικού.

Οι αναλογίες μεταξύ οριζόντιων και κάθετων υπηρεσιών είναι πολύ καλές και λειτουργικές, οι επιτελικές υπηρεσίες θα μπορούσαν να τείνουν προς το 5%

Προτείνεται η εκπόνηση νέου Ο.Ε.Υ. με δύο στόχους: α) την προσαρμογή του στις θεσμικές αλλαγές που αφορούν την άσκηση αρμοδιοτήτων, καθώς και τη οργάνωση και λειτουργία των δήμων, β) την στελέχωση των οργανικών μονάδων με το υπάρχον προσωπικό και την διερεύνηση δυνατοτήτων πρόσληψης με νέες ειδικότητες. Η μετάβαση σε νέο Ο.Ε.Υ., πέρα από τις υποχρεωτικές διοικητικές ενέργειες π.χ. ορισμός προϊσταμένων, κατάταξη και κατανομή προσωπικού κ.α. αποτελεί μία κλασική περίπτωση διοίκησης - διαχείρισης οργανωτικής αλλαγής στην οποία πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία. Η σύσταση νέων υπηρεσιών, οι μεταφορές αντικειμένων μεταξύ τους, η κατάργηση / ενοποίηση γραφείων, οι προβλεπόμενες θέσεις προσωπικού, αποτελούν μερικά από τα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Είναι ευκαιρία επίσης να εκπονηθούν κανονισμοί λειτουργίας ορισμένων υπηρεσιών, ώστε να αποσαφηνιστούν οι σχετικές διαδικασίες π.χ. κανονισμοί αποθήκης, προμηθειών κ.α.

Λεπτομερείς και εξειδικευμένες προτάσεις θα γίνουν στο πλαίσιο του έργου «Μελέτη για την παροχή υπηρεσιών τεχνικού συμβούλου για την αξιολόγηση των δομών του Δήμου Σερρών»

**Προτείνεται η σύσταση ομάδας εργασίας που θα αναλάβει
την εκπόνηση νέου Ο.Ε.Υ.**

Ανθρώπινοι πόροι

Συνολική απασχόληση

Αν προστεθούν οι εργαζόμενοι του Δήμου και των νομικών προσώπων (βλέπε επόμενα κεφάλαια) καταγράφεται η παρέμβαση του Δήμου Σερρών στην τοπική αγορά εργασίας, με την έννοια του εργοδότη ποικίλων ειδικοτήτων με μόνιμες ή προσωρινές θέσεις εργασίας. Η συνολική εικόνα έχει λοιπόν ως εξής¹⁵:

ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΔΗΜΟΣ	ΟΠΑΚΠΑ	ΚΕΔΗΣ	ΔΗΠΕΘΕ	ΔΕΥΑΣ	Σύνολο	%
Μόνιμοι	272	47	-	-	-	319	35,1%
ΙΔΑΧ	70	13	13	-	90	186	20,4%
ΙΔΟΧ	314	36	61	1		412	44,5%
ΣΥΝΟΛΟ	656	96	74	1	90	917	100%
	71,5%	10,5%	8,1%	0,1%	9,8%	100%	

Στον Δήμο και στα βασικά νομικά του πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου απασχολούνται 911 άτομα, με ποικίλες εργασιακές σχέσεις. Το τακτικό προσωπικό (μόνιμοι, ΙΔΑΧ) αποτελεί το 55,5% (505 άτομα) και το έκτακτο το 44,5% (406 άτομα).

Όσον αφορά το εκπαιδευτικό επίπεδο και το φύλο του προσωπικού του Δήμου, η κατάσταση έχει ως εξής:

Κατηγορία	Αριθμός	%	Εθνικές αναλογίες	Φύλο	Αριθμός	%
Π.Ε.	97	14,8%	15,6%	Άνδρες	291	44,4%
Τ.Ε.	49	7,5%	9,7%	Γυναίκες	365	55,6%
Δ.Ε.	176	26,8%	37,7%	Σύνολο	656	100%
Υ.Ε.	334	50,9%	34,2%			
Σύνολο	656	100%	-			

¹⁵ Οι αποσπασμένοι από τον ένα φορέα στον άλλο υπολογίζονται μόνο μία φορά.

Με βάση την έκδοση της ΕΕΤΑΑ «Οι ΟΤΑ σε αριθμούς (2019)», ο δήμος Σερρών εμφανίζει δυσμενέστερες αναλογίες στις κατηγορίες Π.Ε., Τ.Ε. και Δ.Ε. (ιδιαίτερα μεγάλη), ενώ η αναλογία των Υ.Ε. υπερβαίνει θεαματικά τον μέσο όρο. Συνεπώς απαιτείται στοχευμένη αναβάθμιση του εκπαιδευτικού επιπέδου του προσωπικού.

Οργάνωση – προσωπικό Δήμου Σερρών

Οι δημοτικές υπηρεσίες που κατασκευάζουν – συντηρούν τις τοπικές υποδομές, ασκούν τις προβλεπόμενες αρμοδιότητες από τη νομοθεσία και παρέχουν υπηρεσίες στους κατοίκους και τις επιχειρήσεις (κάθετες υπηρεσίες), απασχολούν το 80,2% του προσωπικού.

Οι δημοτικές υπηρεσίες που παρέχουν διοικητική, οικονομική και τεχνική υποστήριξη στις κάθετες υπηρεσίες και στα όργανα διοίκησης (οριζόντιες υπηρεσίες) απασχολούν το 16% του προσωπικού, (πολύ καλή αναλογία).

Οι δημοτικές υπηρεσίες που παρέχουν επιτελική υποστήριξη δηλαδή τεκμηρίωση, στοιχεία και προτάσεις για τη λήψη αποφάσεων, απασχολούν το 3,8% του προσωπικού, (σχετικά χαμηλή αναλογία, με βάση τις ανάγκες σχεδιασμού, συμμετοχής και υλοποίησης στα νέα χρηματοδοτικά προγράμματα της περιόδου 2021 – 2027).

Η κατανομή του προσωπικού ανά εκπαιδευτικό επίπεδο είναι μέτρια, δεδομένου ότι το 50% ανήκει στην κατηγορία Υ.Ε. Με την υφιστάμενη κατανομή ο Δήμος Σερρών θα δυσκολευτεί να ανταποκριθεί στις νέες προκλήσεις: ευφυής πόλη, πράσινη μετάβαση, κοινωνικές υπηρεσίες, αναπλάσεις, αναδιοργάνωση υπηρεσιών κ.α.

Εσωτερικό περιβάλλον: ανάλυση SWOT

Πλεονεκτήματα	Μειονεκτήματα
<ul style="list-style-type: none"> * Δραστήριος Δήμος σε ότι αφορά την άσκηση των αρμοδιοτήτων και την αναζήτηση πηγών χρηματοδότησης. * Πολύ καλές αναλογίες προσωπικού, μεταξύ κάθετων και οριζόντιων δημοτικών υπηρεσιών. * Αυξημένη συμμετοχή δήμου σε ευρωπαϊκά και εθνικά χρηματοδοτικά προγράμματα. * Σχεδιασμός και υλοποίηση πολλών έργων και δράσεων που αφορούν την ψηφιακή διακυβέρνηση και την ευφυή πόλη. * Ικανότητες σχεδιασμού και υλοποίησης ολοκληρωμένων παρεμβάσεων (ΣΒΑΑ) * Σημαντική δημοτική ακίνητη περιουσία. 	<ul style="list-style-type: none"> * Ανάγκη επικαιροποίησης.Ο.Ε.Υ. * Αλληλοκαλυπτόμενες αρμοδιότητες μεταξύ δημοτικών υπηρεσιών και νομικών προσώπων. * Αποσαφήνιση αποστολής ορισμένων νομικών προσώπων * Μεγάλος αριθμός έκτακτου προσωπικού * Χαμηλές αναλογίες επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού. * Μη εφαρμογή συστημάτων βελτίωσης της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας π.χ. Διοίκηση με Στόχους, Κ.Π.Α. * Ανάγκες εξειδικευμένης επιμόρφωσης του προσωπικού
Προοπτικές	Απειλές
<ul style="list-style-type: none"> * Αξιοποίηση δυνατοτήτων χρηματοδότησης από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του νέου ΕΣΠΑ και του Ταμείου Ανάκαμψης. * Αξιοποίηση δυνατοτήτων χρηματοδότησης από εθνικά προγράμματα (Π.Δ.Ε., Πράσινο Ταμείο, Φιλόδημος, Τρίτσης). * Διεύρυνση συνεργασιών με γειτονικούς ΟΤΑ 	<ul style="list-style-type: none"> * Οι περιορισμοί στις προσλήψεις προσωπικού, δυσχεραίνουν την κάλυψη των ελλείψεων και δεν επιτρέπουν την απασχόληση εξειδικευμένων στελεχών. * Στασιμότητα στις κρατικές επιχορηγήσεις και στα ίδια έσοδα. * Πορεία πανδημίας

Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής, Κοινωνικής Πολιτικής και Αθλητισμού Δήμου Σερρών

Σύσταση – αρμοδιότητες

Ο Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής, Κοινωνικής Πολιτικής και Αθλητισμού Δήμου Σερρών προήλθε από την συγχώνευση 21 νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου των τέως δήμων και κοινοτήτων, με τη συστατική πράξη (ΦΕΚ 691 Β΄, 29-04-2011):

- Κέντρο Προσχολικής Αγωγής Σερρών, Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί Λευκώνα, Παιδικός Σταθμός Μητροσίου, Παιδικός Σταθμός Αναγεννήσεως, Οργανισμός Παιδικού Σταθμού Σκουτάρεως, Παιδικός Σταθμός Ορεινής, (6).
- Κ.Α.Π.Η. Μητροσίου, Κ.Α.Π.Η. Σερρών, Κ.Α.Π.Η. Λευκώνα, Κ.Α.Π.Η. Πρόβατα, Κ.Α.Π.Η. Αναγέννησης, Κ.Α.Π.Η. και Κέντρο Στήριξης Ηλικιωμένων Σκουτάρεως, Κ.Α.Π.Η. Άνω Βρόντους, Κέντρο Φροντίδας Οικογένειας Βαμβακιάς (ΚΕ.Φ.Ο.), ΚΕ.Φ.Ο. και Β.σ.Σ. Ορεινής (11).
- Αθλητικοί Οργανισμοί Σερρών και Σκουτάρεως (2). Κέντρο Προστασίας Φυσικού Περιβάλλοντος - Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Σερρών, Φιλαρμονική Προβατά, Πνευματικό Πολιτιστικό Κέντρο Άνω Βρόντους (3).

Οι σκοποί του ΟΠΑΚΠΑ αφορούν τους παρακάτω τομείς:

1. Παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών προσχολικής αγωγής
2. Παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών προς την τρίτη ηλικία
3. Λειτουργία, διαχείριση, συντήρηση αθλητικών, πνευματικών, πολιτιστικών, μουσείων, σταδίων, γυμναστηρίων, κολυμβητηρίων κ.α.
4. Ανάπτυξη, συλλογή, ανάδειξη, προστασία, προβολή της βιοποικιλότητας, της χλωρίδας και πανίδας και γενικά του φυσικού πλούτου του Δήμου.
5. Μουσικές δραστηριότητες και παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών.

Διοίκηση

Ο ΟΠΑΚΠΑ διοικείται από δεκαπενταμελές (15) Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο ορίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο και αποτελείται από: έξι (6) αιρετούς εκπροσώπους του Δήμου, (δύο από την μειοψηφία), ένα (1) εκπρόσωπο των εργαζομένων στην επιχείρηση και 8 δημότες ή κάτοικοι που έχουν ειδικές γνώσεις και εμπειρία συναφείς με τους σκοπούς του Νομικού Προσώπου¹⁶ (ΦΕΚ 4998 Β΄, 31/12/19).

Δραστηριότητες

1. Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής
2. Παροχή υπηρεσιών προς την τρίτη ηλικία
3. Λειτουργία, διαχείριση, συντήρηση αθλητικών εγκαταστάσεων και μουσείου

Οργάνωση – Προσωπικό

Ο Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.) του ΟΠΑΚΠΑ εγκρίθηκε το 2013 (ΦΕΚ 1552 β΄, 21/06/13), δύο χρόνια μετά τη σύσταση του και από τότε έχει τροποποιηθεί τέσσερις φορές, υιοθετώντας οργανωτικές αλλαγές στην δομή και τις αρμοδιότητες των υπηρεσιών. Κρίνεται σκόπιμη η αξιολόγηση των αλλαγών αυτών, καθώς και η ενσωμάτωση των μεταβολών της νομοθεσίας στην οργάνωση και λειτουργία των Δημοτικών Ν.Π.Δ.Δ., ιδίως στην προσχολική αγωγή.

Α) Οι **οριζόντιες** υπηρεσίες (Τμήματα Διοικητικών Υπηρεσιών, Οικονομικών - Ταμείου, Τεχνικής Υποστήριξης) απασχολούν 8 άτομα, 7% του προσωπικού. Οι **επιτελικές** υπηρεσίες (2 Αυτοτελή Γραφεία) δεν απασχολούν προσωπικό.

Β) Οι **κάθετες** υπηρεσίες απασχολούν 108 άτομα, 93% του προσωπικού. Διευθύνσεις Εκπαίδευσης Προσχολικής Αγωγής (75%) και Κοινωνικής Πρόνοιας, Αθλητισμού, Πολιτισμού και Περιβάλλοντος (18%).

Ο.Ε.Υ. ΟΠΑΚΠΑ	Προσωπικό
----------------------	------------------

¹⁶ Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ.1 του Ν. 4623/19 κατά τη συγκρότηση του Δ.Σ. της επιχείρησης από το δημοτικό συμβούλιο, τα αιρετά μέλη και οι δημότες υποδεικνύονται δεσμευτικά από τον δήμαρχο κατά τα 3/5 και από τις λοιπές παρατάξεις κατά τα 2/5, ενώ δεν υπολογίζονται στην ποσοστιαία αυτή αναλογία οι υποχρεωτικώς οριζόμενοι κατά το άρ. 255 παρ. 1 ΚΔΚ, οι οποίοι ωστόσο συμπεριλαμβάνονται στο αριθμητικό σύνολο των μελών για τον υπολογισμό της ποσοστιαίας αναλογίας.

ΕΠΙΤΕΛΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
Αυτοτελές Γραφείο: 1) Γραμματειακής Υποστήριξης Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων, 2) Προγραμματισμού και Οργάνωσης	-
ΚΑΘΕΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
Διεύθυνση Εκπαίδευσης Προσχολικής Αγωγής	
Τμήμα Α΄: 1ος Παιδικός Σταθμός, 2ος Βρεφονηπιακός Σταθμός Σερρών	87
Τμήμα Β΄: 2ος Παιδικός Σταθμός Σερρών	
Τμήμα Γ΄: 1ος Βρεφονηπιακός Σταθμός Σερρών	
Τμήμα Δ΄: 3ος Παιδικός Σταθμός Σερρών (Νηπιακό - Βρεφικό), Παιδικός Σταθμός Ορεινής (Νηπιακό)	
Τμήμα Ε΄: 4 ^{ος} Παιδικός Σταθμός Σερρών (Νηπιακό - Βρεφικό)	
Τμήμα ΣΤ΄: Παιδικοί Σταθμοί Λευκώνα, Καλών Δένδρων	
Τμήμα Ζ΄: Παιδικοί Σταθμοί Αναγέννησης, Μητροσίου	
Τμήμα Η΄: Παιδικοί Σταθμοί Σκουτάρεως, Κάτω Καμήλας	
Διεύθυνση Υπηρεσιών Υποστήριξης Κοινωνικής Πρόνοιας, Αθλητισμού, Πολιτισμού και Περιβάλλοντος	
Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας Ηλικιωμένων και Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων: Κ.Α.Π.Η. Σερρών, Μητροσίου, Λευκώνα, Σκουτάρεως, Προβατά, Αναγέννησης, Άνω Βροντούς, ΚΕ.Σ.Η. Σκουτάρεως, Κ.Ε.Φ.Ο. Βαμβακιάς, Ορεινής, Β.σ.Σ. Ορεινής	5
Τμήμα Αθλητισμού - Πολιτισμού - Περιβάλλοντος	16
ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	
Τμήμα Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης	8
Τμήμα Οικονομικής Υποστήριξης και Ταμείου	
Τμήμα Τεχνικής Υποστήριξης	
Σύνολο προσωπικού ΟΠΑΚΠΑ (Αποσπασμένοι από Δήμο 20)	116

Όσον αφορά το **εκπαιδευτικό επίπεδο** και το **φύλο** του προσωπικού του ΟΠΑΚΠΑ, υπερτερούν κατά πολύ οι γυναίκες και οι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, λόγω των παιδικών σταθμών και των κοινωνικών υπηρεσιών.

Κατηγορία	Αριθμός	%	Φύλο	Αριθμός	%
Π.Ε.	10	8,6%	Άνδρες	25	21,5%
Τ.Ε.	46	39,7%	Γυναίκες	91	78,5%
Δ.Ε.	37	32,0%	Σύνολο	116	100%
Υ.Ε.	23	19,8%			
Σύνολο	116	100%			

Οικονομικά

Αναλυτικά τα έσοδα και τα έξοδα του ΟΠΑΚΠΑ το 2019 είχαν ως εξής:

ΕΣΟΔΑ ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ	
Έσοδα από τόκους καταθέσεων	5.990
Έσοδα από τακτική επιχορήγηση Δήμου	250.000
Έσοδα από ΚΑΠ για την κάλυψη γενικών αναγκών	1.950.000
Έσοδα από έκτακτη επιχορήγηση Δήμου Σερρών	116.362
Έσοδα από επιχορήγηση ΕΕΤΑΑ για τη δράση "Εναρμόνιση Οικογενειακής & Επαγγελματικής ζωής"	511.956
Έσοδα από επιχορήγηση υλοποίησης προγράμματος Β.σ.Σ.	80.335
Επιχορήγηση από εθνικούς πόρους, Υπουργείο Εργασίας	27.281
Έσοδα υπέρ τρίτων ανταποδοτικά	1.042.514
Τροφεία Π.Σ	103.515
Λοιπά έσοδα	43.788
Υπόλοιπο χρήσης 2018	508.465
ΣΥΝΟΛΟ	4.640.206

Τα **ίδια έσοδα** του ΟΠΑΚΠΑ (τόκοι καταθέσεων, τροφεία, λοιπά έσοδα, υπόλοιπο χρήσης) φθάνουν τα 661.758 € (**14,3%** των συνολικών). Οι **επιχορηγήσεις του Δήμου** (τακτική, έκτακτη, ΚΑΠ) φθάνουν τα 2.316.362 € (**50%** των συνολικών) και οι **επιχορηγήσεις από ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα** (ΕΕΤΑΑ, Β.σ.Σ., Υπουργείο Εργασίας) φθάνουν τα 619.572 € (**13,4%**). Οι αναλογίες αυτές δεν είναι κακές, (50% επιχορήγηση Δήμου, 13,4% επιχορηγήσεις από προγράμματα και 14,3% ίδια έσοδα, με το χρηματικό υπόλοιπο). Τα **ίδια έσοδα θα μπορούσαν να είναι υψηλότερα** (από τροφεία, κυλικεία, διαφημίσεις, εισφορές από αθλητικά προγράμματα κ.α.).

ΚΑΕ	ΕΞΟΔΑ ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ	
60	Αποδοχές Προσωπικού	2.319.879
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	58.040
62	Παροχές τρίτων	265.278
62	Φόροι-τέλη	16.961
64	Λοιπά γενικά έξοδα	121.386
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	213.660
71	Προμήθειες παγίων	106.666
81	Πληρωμές υποχρεώσεων (Π.Ο.Ε.)	187.780
82	Λοιπές αποδόσεις	1.046.544
85	Προβλέψεις μη είσπραξης Π.Ο.Ε.	0
ΣΥΝΟΛΟ		4.336.194
ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ		
ΕΣΟΔΑ		4.640.206
ΕΞΟΔΑ		4.336.194
ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΣΕ ΧΡΗΣΗ 2019		304.012

Το **55%** των πληρωθέντων εξόδων αποτελούν τα **έξοδα προσωπικού** (54%) και οι **αμοιβές αιρετών και τρίτων**. Τα πάσης φύσεως **λειτουργικά έξοδα** (ΚΑΕ 62, 63, 64, 66 και 81) αποτελούν το **18,6%** και οι **επενδύσεις** (ΚΑΕ 71) το **2,5%**. Η λειτουργία των παιδικών σταθμών, των αθλητικών εγκαταστάσεων και των ΚΑΠΗ απορροφούν τα τρία τέταρτα σχεδόν του λειτουργικού κόστους (55%+18,6%=73,4%). Ουσιαστικά οι επενδύσεις, οι μεγάλες επισκευές - συντηρήσεις και οι αναβαθμίσεις καλύπτονται από τον Δήμο (ίδιοι πόροι και ευρωπαϊκά ή εθνικά προγράμματα).

Κοινοφελής Δημοτική Επιχείρηση

Σύσταση – αρμοδιότητες

Η Κοινοφελής Επιχείρηση Δήμου Σερρών (ΚΕΔΗΣ) είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, που διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 254 έως 264 και 268 του Ν. 3463/06 και προέρχεται από τη συγχώνευση με απορρόφηση (ΦΕΚ 691 Β, 29/04/11) των κοινοφελών επιχειρήσεων των συνενωθέντων δήμων, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 109 του Ν. 3852/10: Κοινοφελής Επιχείρηση Κοινωνικής Ανάπτυξης Σερρών, Κοινοφελής Επιχείρηση Πολιτισμού Αθλητισμού Σερρών, Δημοτική Κοινοφελής Επιχείρηση Σκουτάρεως, Κοινοφελής Δημοτική Επιχείρηση Δήμου Καπετάν Μητρουσίου, Δημοτική Κοινοφελής Επιχείρηση Λευκώνα στην Κοινοφελή Επιχείρηση Επαγγελματικής Κατάρτισης Δήμου Σερρών. Η Δημοτική Αρχή επέλεξε την λύση της συγχώνευσης με απορρόφηση και όχι της εκκαθάρισης των αντίστοιχων επιχειρήσεων, αφενός μεν για να δημιουργηθεί μία νέα ισχυρή κοινοφελής επιχείρηση, αφετέρου δε για να τακτοποιηθούν οι όποιες οικονομικές εκκρεμότητες από μία επιχείρηση σε λειτουργία.

Οι σκοποί της επιχείρησης αφορούν τους παρακάτω τομείς:

1. Κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη
2. Προαγωγή της υγείας των κατοίκων
3. Πολιτιστική ανάπτυξη
4. Προστασία φυσικού περιβάλλοντος
5. Σχεδιασμός και η εφαρμογή προγραμμάτων δια βίου μάθησης, κατάρτισης και επιμόρφωσης ενηλίκων
6. Δημοτική συγκοινωνία
7. Εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων έρευνας και τεχνολογίας

Είναι σαφές ότι καλύπτονται όλες σχεδόν οι δραστηριότητες που αναφέρονται στη νομοθεσία, με στόχο την λειτουργία της ΚΕΔΗΣ ως φορέα ιδιωτικού δικαίου με πολλαπλά αντικείμενα, στην υπηρεσία του Δήμου.

Διοίκηση

Η επιχείρηση διοικείται από ενδεκαμελές (11) Διοικητικό Συμβούλιο, τα μέλη του οποίου ορίζονται μαζί με τους αναπληρωτές τους από το Δημοτικό Συμβούλιο: πέντε (5) αιρετοί εκπρόσωποι του Δήμου Σερρών, (δύο προέρχονται από την μειοψηφία), ένας (1) εκπρόσωπος του Εργατικού Κέντρου, ένας εκπρόσωπος των εργαζομένων στην επιχείρηση και οι υπόλοιποι είναι δημότες ή κάτοικοι του Δήμου με πείρα ή γνώσεις σχετικές με το αντικείμενο της επιχείρησης.¹⁷

Η λειτουργία της επιχείρησης διέπεται από τρεις **κανονισμούς** α) Εσωτερικό κανονισμό υπηρεσιών β) Κανονισμό προσωπικού και γ) Κανονισμό διοίκησης - λειτουργίας του Δ.Σ. και οικονομικής διαχείρισης. Έχουν εγκριθεί επίσης τρεις ειδικοί κανονισμοί λειτουργίας για το Βοήθεια στο Σπίτι, τα ΚΔΑΠ και το ΚΔΑΠ μεα.

Δραστηριότητες

Οι δραστηριότητες της ΚΕΔΗΣ ομαδοποιούνται σε τρεις μεγάλες κατηγορίες:

1. **Κοινωνικές δομές και δράσεις:** 8 δομές Βοήθεια στο Σπίτι (509 ωφελούμενοι), ένα ΚΔΑΠ μεα (32 ωφελούμενοι).
2. **Πολιτιστικές δομές και δράσεις:** Εικαστικό εργαστήριο ΑΡΤΙΟ, με τμήματα ζωγραφικής, κεραμικής, (250 ωφελούμενοι), φιλαρμονική, παιδική και νεανική χορωδία, μαθήματα χορού (8 τμήματα), γυμναστήριο (9 τμήματα, 280 ωφελούμενοι). Επίσης οργανώνει, την Πανελλήνια Χορευτική Συνάντηση (ΚΕΔΗΣ, Δήμος, Πολιτιστικοί σύλλογοι), το Πολιτιστικό καλοκαίρι με ποικίλες εκδηλώσεις, την «Πολιτεία των Ευχών» με χριστουγεννιάτικες εκδηλώσεις για ένα μήνα σχεδόν.
3. **Δια βίου μάθηση / εκπαίδευση:** 4 δομές ΚΔΑΠ διπλής βάρδιας, 6 δομές ΚΔΑΠ μιας βάρδιας (216 ωφελούμενοι), οργάνωση εκδηλώσεων σε σχολεία.

¹⁷ Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ.1 του Ν. 4623/19 κατά τη συγκρότηση του Δ.Σ. της επιχείρησης από το δημοτικό συμβούλιο, τα αιρετά μέλη και οι δημότες υποδεικνύονται δεσμευτικά από τον δήμαρχο κατά τα 3/5 και από τις λοιπές παρατάξεις κατά τα 2/5, ενώ δεν υπολογίζονται στην ποσοστιαία αυτή αναλογία οι υποχρεωτικώς οριζόμενοι κατά το άρ. 255 παρ. 1 ΚΔΚ, οι οποίοι ωστόσο συμπεριλαμβάνονται στο αριθμητικό σύνολο των μελών για τον υπολογισμό της ποσοστιαίας αναλογίας.

Οργάνωση - Προσωπικό

Η βασική οργανωτική δομή της επιχείρησης περιλαμβάνει μία Γενική Διεύθυνση και έξι (6) τμήματα: α) Οικονομικών υπηρεσιών, β) Διοικητικών Υπηρεσιών, γ) Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης, δ) Πολιτιστικής Ανάπτυξης, ε) Εκπαίδευσης - δια Βίου Μάθησης και Επαγγελματικής Κατάρτισης και στ) Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης και Διαχείρισης Περιβάλλοντος.

Το **προσωπικό** της επιχείρησης αποτελείται από 74 άτομα, 13 ΙΔΑΧ (18%) και 61 ΙΔΟΧ (82%). Στα ΚΔΑΠ και στο ΚΔΑΠ μεα απασχολούνται 33 άτομα (44,6%), στο Βοήθεια στο Σπίτι άλλα 32 (43,2%) και οι υπόλοιποι 9 με την γενική διευθύντρια (12,2%), στο διοικητικό και οικονομικό τμήμα. Ουσιαστικά **μόνο τρία τμήματα είναι στελεχωμένα**: Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης, Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών. Οι πολιτιστικές δομές και δράσεις καλύπτονται από ωρομίσθιους εκπαιδευτές και εποχιακό προσωπικό, ενώ οι εκπαιδευτικές και περιβαλλοντικές δραστηριότητες έχουν εκ των πραγμάτων υποβαθμιστεί.

Οικονομικά

Η ΚΕΔΗΣ για τρεις συνεχείς χρήσεις εμφανίζει κέρδη: 2018 (456.639 €), 2019 (503.415 €), 2020 (814.519 €). Τα βασικά της οικονομικά δεδομένα, με βάση το λογαριασμό γενικής εκμετάλλευσης του 2020, έχουν ως εξής:

Έσοδα - Έξοδα	2020	%
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	65.601	4,5%
Έσοδα κεφαλαίων	18.448	
Έσοδα από επιχορηγήσεις	1.316.453	71%
Έσοδα παρεπομένων ασχολιών	455.600	24,5%
Σύνολο εσόδων	1.856.102	
Οργανικά έξοδα (κυρίως αμοιβές προσωπικού, τρίτων και διάφορα έξοδα)	1.720.920	
Πλεόνασμα εκμετάλλευσης	153.182	

Τα κύρια έσοδα της επιχείρησης προέρχονται από επιχορηγήσεις (71%), ευρωπαϊκές (ΚΔΑΠ) και εθνικές (Β.σ.Σ.). Η επιχορήγηση του Δήμου φθάνει το 24,5% και τα ίδια έσοδα το 4,5%. Ουσιαστικά τα τρία τέταρτα των εσόδων της (71% + 4,5%) προ-

έρχονται από ίδιες δραστηριότητες και η δημοτική επιχορήγηση, μόνο το ένα τέταρτο, καλύπτει συγκεκριμένες ανάγκες¹⁸. Με βάση τα αντικείμενα της, η οικονομική της κατάσταση είναι καλή.

Στο πλαίσιο της νέας χρηματοδοτικής περιόδου 2021 – 2027 έχει τη δυνατότητα να διευρύνει τις δραστηριότητες της σε θέματα πολιτιστικά, τουριστικά, περιβαλλοντικά και δια βίου μάθησης.

¹⁸ Στις περισσότερες κοινωνικές επιχειρήσεις η επιχορήγηση του Δήμου αποτελεί το 80% έως 90% των συνολικών εσόδων.

Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Σερρών

Σύσταση – αρμοδιότητες

Το **Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Σερρών** συστάθηκε το 1984 ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (ΦΕΚ 495 Β, 24/07/84). Το 1992 μετατράπηκε σε αμιγή δημοτική επιχείρηση (ΦΕΚ 733 Β, 18/12/92) και το 2010 σε δημοτική κοινωφελή επιχείρηση (ΦΕΚ 1949/τ.Β'/14-12-10). Διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 254 έως 264 και 268 του Ν. 3463/06. Η τελευταία τροποποίηση της συστατικής του πράξης έγινε το 2019 (ΦΕΚ 4381 Β, 29/11/19) και αφορά στη σύνθεση του Διοικητικού του Συμβουλίου. **Οι σκοποί** του αφορούν τους παρακάτω τομείς:

- την αναβάθμιση της θεατρικής παιδείας στις Σέρρες και στο νομό.
- την συμμετοχή στην γενικότερη προσπάθεια για πολιτιστική αποκέντρωση και δημιουργία αξιόλογων θεατρικών σκηνών στην περιφέρεια ικανών να παράγουν πολιτιστικό προϊόν υψηλής ποιότητας και απαιτήσεων.
- την οργάνωση συναυλιών, θεατρικών παραστάσεων, πολιτιστικών εκδηλώσεων και την προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών
- την δημιουργία θεατρικού πυρήνα που γύρω του θα αναπτυχθούν μια σειρά επιμέρους καλλιτεχνικές δραστηριότητες.
- την ανάπτυξη σειράς παράλληλων δραστηριοτήτων – εκδηλώσεων που έχουν σχέση με τη μουσική, την σκηνοθεσία, κ.τ.λ.
- την οργάνωση μόνιμης θεατρικής σκηνής στις Σέρρες.
- την δημιουργία ερασιτεχνικής σκηνής και την ενίσχυση των ερασιτεχνικών θιάσων της ευρύτερης περιοχής.

Στεγάζεται στο ιστορικό ανακαινισμένο Δημοτικό Θέατρο Αστέρια και διαθέτει δύο σκηνές, μια κεντρική σκηνή 540 θέσεων και μια βοηθητική σκηνή 107 θέσεων

Όπως θα φανεί παρακάτω, το ΔΗΠΕΘΕ έχει ενεργοποιήσει όλους τους παραπάνω σκοπούς.

Διοίκηση

Το ΔΗΠΕΘΕ διοικείται από **ενδεκαμελές (11) Διοικητικό Συμβούλιο**, τα μέλη του οποίου ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από το Δημοτικό Συμβούλιο: πέντε (5) είναι αιρετοί εκπρόσωποι του Δήμου Σερρών, (δύο προέρχονται από την μειοψηφία), τέσσερις (4) είναι δημότες ή κάτοικοι του Δήμου με πείρα ή γνώσεις σχετικές με το αντικείμενο της επιχείρησης και ένας (1) εκπρόσωπος κοινωνικού φορέα της περιοχής¹⁹ Προβλέπεται επίσης η πρόσληψη καλλιτεχνικού διευθυντή / τριας.

Η λειτουργία της επιχείρησης διέπεται από δύο **κανονισμούς** α) Εσωτερικό κανονισμό υπηρεσιών και β) Κανονισμό προσωπικού.

Δραστηριότητες

Οι δραστηριότητες του ΔΗΠΕΘΕ ομαδοποιούνται σε τρεις μεγάλες κατηγορίες:

- **ΘΕΑΤΡΟ:** Θεατρικές παραγωγές - παραστάσεις, παιδική σκηνή, ερασιτεχνική σκηνή, μετακλήσεις θεατρικών παραγωγών, διεθνής πανεπιστημιακά φοιτητικού θεάτρου
- **ΜΟΥΣΙΚΗ:** Μουσικές παραστάσεις και εκδηλώσεις, μετακλήσεις μουσικών παραγωγών,
- **ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ:** Σεμινάρια, θεατρικά εργαστήρια, κινηματογραφικό και θεατρικό εργαστήρι για παιδιά δημοτικού, βραδιές κινηματογράφου, θεατροπαιδαγωγικές δράσεις μέσα σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους των Σερρών.

Οργάνωση - Προσωπικό

Η βασική οργανωτική δομή του ΔΗΠΕΘΕ περιλαμβάνει μία Καλλιτεχνική Διεύθυνση, και τρία (3) τμήματα: α) Οικονομικής Διαχείρισης, β) Διοίκησης και Διαχείρισης, γ) Σκηνής. Το προβλεπόμενο προσωπικό φθάνει τα 41 άτομα.

¹⁹ Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ.1 του Ν. 4623/19 κατά τη συγκρότηση του Δ.Σ. της επιχείρησης από το δημοτικό συμβούλιο, τα αιρετά μέλη και οι δημότες υποδεικνύονται δεσμευτικά από τον δήμαρχο κατά τα 3/5 και από τις λοιπές παρατάξεις κατά τα 2/5, ενώ δεν υπολογίζονται στην ποσοστιαία αυτή αναλογία οι υποχρεωτικώς οριζόμενοι κατά το άρ. 255 παρ. 1 ΚΔΚ, οι οποίοι ωστόσο συμπεριλαμβάνονται στο αριθμητικό σύνολο των μελών για τον υπολογισμό της ποσοστιαίας αναλογίας.

Το **προσωπικό** της επιχείρησης αποτελείται από 5 άτομα, την καλλιτεχνική διευθύντρια (ΙΔΟΧ), ένα ηλεκτρολόγο ΙΔΑΧ και τρεις αποσπασμένους δημοτικούς υπαλλήλους, δύο διοικητικούς και ένα ηλεκτρολόγο. Δεν είναι σαφές αν η επιλογή να μην προσληφθεί προσωπικό, κυρίως για το τμήμα Σκηνής (οργάνωση παραστάσεων), οφείλεται μόνο σε οικονομικούς λόγους ή και σε αδυναμίες να σχεδιαστεί και υλοποιηθεί μία ευρύτερη θεατρική παρέμβαση. Σε κάθε περίπτωση, απαιτείται η πρόσληψη των πλέον αναγκαίων ειδικοτήτων.

Οικονομικά

Τα έσοδα του ΔΗΠΕΘΕ προέρχονται από επιχορηγήσεις (προγραμματική σύμβαση ΥΠ.ΠΟ., Δήμου, Περιφέρειας), ίδια έσοδα (εισιτήρια), διαφημίσεις, χορηγίες κ.λ.π. Η επίδραση της πανδημίας οδήγησε σε ζημιές το 2020, ενώ το 2019 και το 2018 καταγράφηκαν κέρδη. Ιδιαίτερα μειωμένος ήταν ο κύκλος εργασιών (αναμενόμενο). Αν συνεχιστεί η κατάσταση αυτή, θα πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες περιορισμού των εξόδων. Τα βασικά οικονομικά δεδομένα έχουν ως εξής:

Αποτελέσματα Χρήσης	2020	2019
<i>Κύκλος εργασιών (καθαρός)</i>	<i>20.849</i>	<i>86.580</i>
<i>Λοιπά συνήθη έσοδα (επιχορηγήσεις)</i>	<i>370.000</i>	<i>367.373</i>
Σύνολο	390.849	453.952
Έξοδα διοίκησης	30.973	25.669
Έξοδα διάθεσης	351.428	291.240
Λοιπά έξοδα και ζημιές	75.784	62.805
Λοιπά έσοδα και κέρδη	18.624	24.336
Αποτελέσματα προ τόκων και φόρων	-48.712	98.575

Αυτοκινητοδρόμιο Σερρών Α.Ε.

Σύσταση – αρμοδιότητες

Η Αυτοκινητοδρόμιο Σερρών Α.Ε. είναι ανώνυμη εταιρεία ΟΤΑ, που λειτουργεί με βάση τα άρθρα 252, 253, 265, 268 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, όπως ισχύουν. Στο μετοχικό της κεφάλαιο (176.100 €) συμμετέχουν: Δήμος Σερρών (76,5%), Λέσχη Αυτοκινήτου - Μοτοσικλέτας Σερρών (15%), Ε.Β.Ε. Σερρών (7,5%), Μοτοσικλετιστικός Όμιλος Σερρών (0,66%) και ΕΛΠΑ (0,33%). Αποτελεί τον φορέα διαχείρισης του αυτοκινητοδρομίου και ιδρύθηκε τον Φεβρουάριο του 1998 με πρωτοβουλία του Δήμου Σερρών, με κύριο στόχο την αξιοποίηση και διαχείριση του αυτοκινητοδρομίου με ιδιωτικοοικονομικά επιχειρηματικά κριτήρια.

Το Αυτοκινητοδρόμιο πληροί τις κατασκευαστικές προδιαγραφές της Διεθνούς Ομοσπονδίας Αυτοκινήτου και της Διεθνούς Ομοσπονδίας Μοτοσικλέτας για διεξαγωγή αγώνων κατηγορίας Μοτοσικλέτας και Αυτοκινήτου μέχρι του επιπέδου Φόρμουλα 3000. Κατασκευάστηκε από τον Δήμο Σερρών στην περιοχή του αθλητικού πάρκου Ομονοίας. Αποτελεί την μοναδική εγκεκριμένη πίστα στην Ελλάδα και τα Βαλκάνια. Φιλοξενεί αγώνες αυτοκινήτου και μοτοσικλέτας, καθώς και δραστηριότητες με αυτοκινητιστικό ενδιαφέρον, αναδεικνύοντας την περιοχή σε πανελλήνιο κόμβο μηχανοκίνητου αθλητισμού.

Οι σκοποί της επιχείρησης αφορούν τους παρακάτω τομείς:

- 8.** Προώθηση και διάδοση του μηχανοκίνητου αθλητισμού
- 9.** Οργάνωση αγώνων αυτοκινήτου και μοτοσικλέτας
- 10.** Οργάνωση κάθε είδους συναφών εκδηλώσεων, συνεδρίων, ημερίδων, αγωνιστικών ή μη
- 11.** Λειτουργία χώρων αναψυχής και εστίασης
- 12.** Λειτουργία σχολών αγωνιστικής οδήγησης, σχολών κυκλοφοριακής αγωγής κ.α.
- 13.** Συνεργασία με συλλόγους, εταιρείες αυτοκινήτων / μοτοσικλέτας και οργάνωση ανάλογων εκδηλώσεων.

Διοίκηση

Η επιχείρηση διοικείται από επταμελές (7) Διοικητικό Συμβούλιο, τα μέλη του οποίου εκλέγονται από την γενική συνέλευση των μετόχων. Η λειτουργία της διέπεται από τρεις **κανονισμούς**: α) Κανονισμό προσωπικού, β) Κανονισμό διαχείρισης και γ) Κανονισμό προμηθειών.

Δραστηριότητες

Οι δραστηριότητες της Αυτοκινητοδρόμιο Σερρών Α.Ε. έχουν ως εξής:

- * Πρωταθλήματα μοτοσικλέτας - αυτοκινήτου, παγκόσμια, ευρωπαϊκά, εθνικά, αγώνες formula 3
- * Ανοικτές προπονήσεις με μοτοσικλέτες και αυτοκίνητα. Track days: οργανωμένες προπονήσεις με μοτοσικλέτες, αυτοκίνητα, φόρμουλες και φορτηγά
- * Σχολές - ακαδημίες οδήγησης από την Ελλάδα και το εξωτερικό
- * Dragster στη νέα πίστα 900 μέτρων, προπονήσεις και πρωταθλήματα
- * Test drive αυτοκινήτων, test ride μοτοσικλετών
- * Moto-cross: πρωταθλήματα, αγώνες, εκδηλώσεις και Cart
- * Ποδήλατα: προπονήσεις, εκδηλώσεις κ.α.

Οργάνωση - Προσωπικό

Το **προσωπικό** της επιχείρησης αποτελείται από 5 άτομα, τρεις με διοικητικά καθήκοντα και άλλους δύο για εργασίες στους χώρους. Το προβλεπόμενο προσωπικό μπορεί να φθάσει τα 68 άτομα (κανονισμός προσωπικού).

Δεν είναι σαφές αν η επιλογή να μην προσληφθεί προσωπικό, σε τομείς όπως η αγωνιστική και τουριστική προώθηση του Αυτοκινητοδρομίου, η συντήρηση των χώρων κ.α., οφείλεται μόνο σε οικονομικούς λόγους ή και σε αδυναμίες να σχεδιαστεί και υλοποιηθεί μία ευρύτερη παρέμβαση. Σε κάθε περίπτωση, παρά την σημαντική δραστηριότητα του Αυτοκινητοδρομίου, απαιτείται πρόσληψη των πλέον αναγκαίων ειδικοτήτων.

Οικονομικά

Η Αυτοκινητοδρόμιο Σερρών Α.Ε. για τέσσερις συνεχείς χρήσεις εμφανίζει μικρά κέρδη (2017, 114.663 € και 2016, 40.611 €). Τα βασικά οικονομικά δεδομένα, με βάση τον λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης, έχουν ως εξής:

Αποτελέσματα χρήσης	2019	2018
Κύκλος εργασιών (καθαρός)	369.219	394.705
Λοιπά συνήθη έσοδα	15.600	17.555
Μεταβολές αποθεμάτων (εμπορεύματα, προϊόντα)	3.500	-4.405
Αγορές εμπορευμάτων και υλικών	-8.580	-160
Παροχές σε εργαζομένους	-87.120	-109.739
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων	-31.034	-38.309
Λοιπά έξοδα και ζημίες	-206.246	-270.682
Λοιπά έσοδα και κέρδη	4	67.412
Τόκοι και συναφή κονδύλια (καθαρό ποσό)	-1.281	-1.579
Αποτελέσματα προ φόρων	54.062	54.798

Τα κύρια έσοδα της επιχείρησης προέρχονται από την χρήση των εγκαταστάσεων, διαφημίσεις κ.α. Δεν υπάρχουν επιχορηγήσεις. Φυσικά το 2020 και μερικά το 2021, οι οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας θα επηρεάσουν αρνητικά τα αποτελέσματα της.

Πρόσφατα υπογράφηκε προγραμματική σύμβαση μεταξύ του Δήμου και της «Εγνατία Οδός Α.Ε.» με αντικείμενο τον εκσυγχρονισμό του Αυτοκινητοδρομίου, προϋπολογισμού 450.000 €.

Αναπτυξιακή Εταιρεία Σερρών

Η Αναπτυξιακή Εταιρεία Σερρών (ΑΝ.Ε.ΣΕΡ. Α.Ε.) ιδρύθηκε το Δεκέμβριο του 1994 με αντικείμενο την συμβολή στην ανάπτυξη, αξιοποίηση, διαχείριση και προστασία των φυσικών πόρων του Νομού και την τεχνική υποστήριξη - συμβουλευτική των ΟΤΑ, των συνεταιριστικών οργανώσεων και των νομικών τους προσώπων.

Με το Ν. 3463/06 «Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων» τον Φεβρουάριο του 2009 έγινε μετατροπή της εταιρείας σε «Αναπτυξιακή Εταιρεία Σερρών - Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.» με τον ίδιο τίτλο (ΑΝ.Ε.ΣΕΡ. Α.Ε.) και σκοπούς:

- * Την επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των ΟΤΑ και των ενώσεων τους και της αποκεντρωμένης κρατικής Διοίκησης.
- * Την προώθηση της επιχειρηματικής, οικονομικής και γενικότερα βιώσιμης ανάπτυξης των ΟΤΑ ή της ευρύτερης περιοχής.
- * Την ανάπτυξη δραστηριοτήτων προστασίας του περιβάλλοντος.
- * Την συμμετοχή της σε προγράμματα ή η εφαρμογή σχετικών πολιτικών σε διαδημοτικό ή σε ευρύτερο γεωγραφικό χώρο.

Παράλληλα με τη μετατροπή της εταιρείας έγινε μεταβίβαση των μετοχών των ιδιωτών σε φορείς και ΟΤΑ (Α' και Β' βαθμού) του Νομού Σερρών. Η εταιρεία διοικείται από εννεαμελές Διοικητικό Συμβούλιο, που εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων. Το ποσοστό συμμετοχής τους στο κεφάλαιο της εταιρείας, έχει ως εξής:

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 33,33%, Π.Ε.Δ. Κεντρικής Μακεδονίας 5,24%, Εμποροβιομηχανικό Επιμελητήριο Σερρών 6,19%, Δήμοι Σερρών 9,05%, Βισαλτίας 6,90%, Αμφίπολης 6,19%, Σιντικής 6,19%, Ηράκλειας 4,76%, Νέας Ζίχνης 4,52%, Εμμανουήλ Παπά 3,57%, Δημοτική Επιχείρηση Λουτρών Σιδηροκάστρου 0,95%, Δ.Ε.Κ.Ο.Π.Α. Νιγρίτας 0,48%, Λέσχη Αυτοκινήτου & Μοτοσικλέτας Σερρών 0,71%, Ε.Α.Σ. Βισαλτίας 0,48%, %, Ε.Α.Σ. Σερρών 0,24%, Ο.Α.Σ. Ν. Σερρών 0,24%, Συνεταιριστική Τράπεζα Νομού Σερρών 0,48%, Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος 0,24%, Ορθόδοξη Αδελφότητα Χριστιανική Ελλίς 0,24%.

Οι ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού έχουν την πλειοψηφία, με παράλληλη συμμετοχή επαγγελματικών, αγροτικών και τοπικών φορέων. Η εταιρεία απασχολεί 4 γεωπόνους, 4 οικονομολόγους, 2 πολιτικούς μηχανικούς και 1 κοινωνικό επιστήμονα. Έχει αναλάβει την υλοποίηση του τοπικού προγράμματος LEADER/CLLD 2014-2020 και τις δράσεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου στις περιοχές ΤΑΠΤΟΚ. Παράλληλα στο πλαίσιο του προγράμματος «Interreg V-A Cooperation Programme GREECE-BULGARIA 2014-2020», συμμετέχει στην υλοποίηση του έργου «Best Water Use», που αφορά στη βελτίωση της διαχείρισης των υδατικών πόρων. Ο συνολικός προϋπολογισμός φθάνει τα 693.632 € και στην ΑΝΕΣΕΡ αναλογούν είναι 171.500 €. Στο εταιρικό σχήμα συμμετέχουν δύο φορείς από την Ελλάδα και τρεις από τη Βουλγαρία.

Από τον Ιούνιο του 2020 ξεκίνησε η διαδικασία της μετατροπής της εταιρείας σε Αναπτυξιακό Οργανισμό ΟΤΑ με βάση τις ρυθμίσεις του Ν. 4674/2020: τροποποιήθηκε το καταστατικό, αυξήθηκε το μετοχικό κεφάλαιο, εκλέχθηκε νέο Διοικητικό Συμβούλιο. Παράλληλα εγκρίθηκε νέος κανονισμός εσωτερικών υπηρεσιών και προσλήφθηκε προϊστάμενος της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών.

Η εταιρεία μπορεί πλέον να λειτουργήσει ως ενδιάμεσος φορέας πράξεων κρατικών ενισχύσεων, να συμμετέχει σε ομάδες τοπικής δράσης, σε προγραμματικές συμβάσεις με τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, να παρέχει υπηρεσίες διαχείρισης και αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας των μετόχων ΟΤΑ, να ασκεί τις δραστηριότητες των άρθρων 182 και 183 του ν. 4555/18²⁰, να υλοποιεί Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης) και να ορίζεται ως οργανισμός δημοσίου δικαίου (αναθέτουσα αρχή) για την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4412/16.

Στο πλαίσιο αυτό υπογράφηκε προγραμματική σύμβαση μεταξύ του Δήμου Σερρών και της ΑΝΕΣΕΡ με αντικείμενο την υποστήριξη της τεχνικής υπηρεσίας του Δήμου στην επίβλεψη συγκεκριμένων έργων.

* Έργα Αστικής Αναζωογόνησης Δήμου Σερρών – ΦΑΣΗ Ι

²⁰ Άρθρα 182-183 «Νέα πεδία αναπτυξιακής δράσης της Τ.Α.»: διευρύνονται τα πεδία αναπτυξιακής δραστηριότητας των ΟΤΑ και επιτρέπεται η συμμετοχή τους σε νέα επιχειρηματικά σχήματα στους τομείς της ενέργειας, της παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, των μεταφορών, της αξιοποίησης φυσικών πόρων και του τουρισμού.

- * Παρεμβάσεις σε κοινόχρηστους χώρους στην περιοχή Αγίων Αναργύρων
- * Επείγουσες εργασίες συντήρησης και προμήθεια υλικών για την αποκατάσταση φθορών στις κτιριακές εγκαταστάσεις του Δημοτικού Γηπέδου
- * Εργασίες οδοστρωσίας – ασφαλτοστρώσεις
- * Κατασκευή Πράσινου Σημείου Διαχείρισης Απορριμμάτων
- * Παρακολούθηση – επίβλεψη αποκατάστασης δικτύων ΟΚΩ κλπ στο οδικό δίκτυο
- * Ανάπλαση χώρων πρασίνου Δήμου (Πλατεία Ειρήνης ΟΤ637)

Δημοτικά ΝΠΔΔ και δημοτικές επιχειρήσεις

- 1.** Ο ΟΠΑΚΠΑ, η ΚΕΔΗΣ, το ΔΗΠΕΘΕ και το Αυτοκινητοδρόμιο Α.Ε. αποτελούν τα θυγατρικά νομικά πρόσωπα του Δήμου Σερρών, δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου.
- 2.** Η σύσταση, αρμοδιότητες και οργάνωση των περισσότερων στηρίχθηκαν αφενός μεν στις θεσμικές δυνατότητες του Ν. 3852/10 «Καλλικράτης», αφετέρου δε στις ανάγκες συγχωνεύσεων μιας πληθώρας νομικών προσώπων των πρώην δήμων και κοινοτήτων που απετέλεσαν τον νέο διευρυμένο Δήμο Σερρών.
- 3.** Μετά από 10 χρόνια και αφού ενσωματώθηκαν τα παλιά νομικά πρόσωπα στον ΟΠΑΚΠΑ και την ΚΕΔΗΣ, προκύπτουν ανάγκες επανεξέτασης της κατανομής σκοπών και αρμοδιοτήτων μεταξύ των δύο νομικών προσώπων και του Δήμου.
- 4.** Η ΑΝΕΣΕΡ Α.Ε. αποτελεί αναπτυξιακό φορέα με εμπειρία, που μπορεί να υποστηρίξει τεχνικά και συμβουλευτικά τον Δήμο, αλλά και διαδημοτικές πρωτοβουλίες στην περιοχή.
- 5.** Η οικονομική κατάσταση των νομικών προσώπων χαρακτηρίζεται ως καλή, τα ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα αξιοποιούνται ικανοποιητικά, αλλά τα ίδια έσοδα τους είναι περιορισμένα.
- 6.** Κατά την σύσταση των νομικών προσώπων επικράτησαν αισιόδοξες προβλέψεις και προβλέφθηκε πολύ περισσότερο προσωπικό από αυτό που πραγματικά απασχολείται. Μαζί με την ανακατανομή αρμοδιοτήτων προτείνεται και η αναδιοργάνωση τους.

Στρατηγική του Δήμου και αναπτυξιακές προτεραιότητες

Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται αναφορά στο αναπτυξιακό και χρηματοδοτικό πλαίσιο, της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας γενικά και ειδικά του Δήμου Σερρών. Το πλαίσιο αυτό παρουσιάζει τα εξής χαρακτηριστικά:

- Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020, τομεακά και Ε.Π. Κεντρικής Μακεδονίας, έχουν ολοκληρώσει τις διαδικασίες ένταξης έργων και δράσεων. Πολλά από αυτά έχουν υλοποιηθεί, ενώ τα υπόλοιπα αναμένεται να ολοκληρωθούν μέσα στο 2021-22.
- Ο σχεδιασμός της νέας προγραμματικής περιόδου 2021-2027 βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη και έχει ξεκινήσει πλέον και η κατάρτιση των Προγραμμάτων.
- Έχει ολοκληρωθεί η προετοιμασία του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0, μέσω του οποίου θα αξιοποιηθούν οι δυνατότητες χρηματοδότησης έργων και δράσεων από το Ταμείο Ανάκαμψης.
- Τα δεδομένα της πανδημίας θέτουν νέα ζητήματα για την ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής τα επόμενα χρόνια.

Η αποτίμηση της συμμετοχής του Δήμου στο ΕΣΠΑ 2014-20 καθορίζει τις προτεραιότητες για το πρόγραμμα δράσης του. Οι προοπτικές χρηματοδότησης έργων και δράσεων του Δήμου από τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-27 και το Ταμείο Ανάκαμψης διαμορφώνουν τους στόχους του Ε.Π.

Η προγραμματική περίοδος 2014 – 2020

1. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κεντρικής Μακεδονίας

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Περιφέρειας εγκρίθηκε στις 18/12/14, αναθεωρήθηκε στις 9/1/20 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και απετέλεσε σημαντικό προ-

γραμματικό και χρηματοδοτικό εργαλείο για την υποστήριξη της περιφερειακής αναπτυξιακής πολιτικής την προγραμματική περίοδο 2014-20.

Φθάνει τα **1.009 εκατομμύρια €** (δημόσια δαπάνη) και αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των αναγκών και προβλημάτων, καθώς και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων και πλεονεκτημάτων της Περιφέρειας για την ανάδειξή της σε δυναμικό ανταγωνιστικό πόλο διεθνούς εμβελείας. Συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ.

Πρόσθετοι πόροι περίπου **220 εκατ. €** εκχωρήθηκαν στην Περιφέρεια από το Ταμείο Συνοχής για έργα διαχείρισης στερεών και υγρών αποβλήτων, καθώς και πόροι ύψους **250 εκατ. €** από το Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη» για επενδύσεις και υποδομές στον αγροτικό τομέα. Στην προώθηση της αναπτυξιακής στρατηγικής της Περιφέρειας συνέβαλαν επίσης πρόσθετοι πόροι από τομεακά Ε.Π., όπως π.χ. Μετρό Θεσσαλονίκης κ.α.). Το Ε.Π. χρηματοδότησε δράσεις:

- Έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας
- Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας
- Ανταγωνιστικότητας μικρομεσαίων επιχειρήσεων
- Μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα
- Προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων
- Προστασίας του περιβάλλοντος και αποδοτικότητας των πόρων
- Βιώσιμων μεταφορών και υποδομών δικτύων
- Απασχόλησης και κινητικότητας του εργατικού δυναμικού
- Κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας
- Εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης.

Στην υλοποίηση του προγράμματος συνέβαλαν περιφερειακές στρατηγικές, όπως:

- **Περιφερειακή στρατηγική για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης**, την καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων, καθώς και το **περιφερειακό σχέδιο δράσης για την κοινωνική ένταξη των Ρομά**.
- **Ευφυής Εξειδίκευση για θέματα Έρευνας και Καινοτομίας (RIS)**.

Ακολουθεί κατάλογος έργων και δράσεων του Δήμου που εντάχθηκαν σε Ε.Π. (τόσο σε αυτό της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας όσο και σε άλλα) αλλά και σε Διασυνοριακά και Ανταγωνιστικά Προγράμματα.

Τίτλος	Προϋπ/σμός	Χρηματοδότηση	Παρατηρήσεις
Κέντρο συμβουλευτικής υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας	642.000	Ε.Π. Κεντρική Μακεδονία	Δομές σε λειτουργία
Δομή παροχής βασικών αγαθών: παροχή συσσιτίου, κοινωνικό φαρμακείο	731.016		
Κέντρο Κοινότητας με παράρτημα ΡΟΜΑ	1.276.838		
Εκμάθηση ελληνικής γλώσσας και ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων για Ρομά	59.660		Ολοκληρώθηκε
Ενεργειακή αναβάθμιση δημοτικών κτιρίων	998.000		Υλοποιείται
Κατασκευή Πράσινου Σημείου διαχείρισης απορριμμάτων	2.109.408		Υλοποιείται
Υπηρεσίες διαπολιτισμικής μεσολάβησης σε Κ.Κ. / Κ.Ε.Μ.	-		Σύμβαση ΕΕΤΑΑ, Δήμος, ΠΚΜ
Ανάπτυξη εφαρμογών ηλεκτρονικής διακίνησης εγγράφων	20.584	Ε.Π. Κεντρική Μακεδονία / ΣΒΑΑ	Υλοποιήθηκε
Υποστήριξη Δήμου ως Ενδιάμεσου Φορέα ΣΒΑΑ	23.595		Υλοποιήθηκε
Προμήθεια 4 ηλεκτροκίνητων 100% τετράκυκλων οχημάτων	148.942		Υλοποιήθηκε
Σύστημα ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης -ενημέρωσης επιχειρήσεων	10.020		Υλοποιήθηκε
Αναβάθμιση φωτεινών σηματοδοτών με προσθήκη ηχητικών διατάξεων για τα ΑμεΑ	72.515		Υλοποιήθηκε
Εγκατάσταση σταθμών κοινόχρηστων ποδηλάτων	108.587		Υλοποιήθηκε
Προμήθεια και εγκατάσταση σταθμών μέτρησης ρύπανσης ατμοσφαιρικού αέρα και λοιπών περιβαλλοντικών παραμέτρων	140.368		ΣΒΑΑ

Τίτλος	Προϋπ/σμός	Χρηματοδότηση	Παρατηρήσεις
Ανάπτυξη πλατφόρμας διαχείρισης γεωχωρικών δεδομένων	19.580		Υλοποιήθηκε
Εφαρμογές και σήμανση τουριστικών τοπόσημων και μνημείων	22.258		Υλοποιείται
Ενέργειες προσέλκυσης επισκεπτών	70.244		Υλοποιείται
Έργα αστικής αναζωογόνησης (ΦΑΣΗ Ι)	1.150.000		Υλοποιείται
Δημιουργία χαρτών ευπαθών κοινωνικών ομάδων (κοινωνικό GIS)	30.000		Υλοποιείται
Ανάπτυξη και λειτουργία δικτύου εθελοντισμού υποστήριξης των ευάλωτων ομάδων πληθυσμού	43.400	Ε.Π. Κεντρική Μακεδονία / ΣΒΑΑ	Υλοποιείται
Αστικό παρατηρητήριο	50.000		Υλοποιείται
Ενοποίηση δικτύου ποδηλατικών διαδρομών	380.000		Υλοποιείται
Ανάπτυξη δεξιοτήτων ανέργων επιστημόνων	125.800		Υλοποιείται
Επέκταση-συμπλήρωση δικτύου ΦΟΠ στους οικισμούς Αγίου Ραφαήλ και Φλωρίνης	21.652	Π.Δ.Ε. ΥΠ.ΕΣ.	Υλοποιείται
Αναβάθμιση - εκσυγχρονισμός δημοτικών ξενώνων Χρυσοπηγής	300.000	Ε.Π. Υποδομές μεταφορών, Περιβάλλον & αειφόρος ανάπτυξη	Υλοποιείται
Ανοικτό Κέντρο Εμπορίου	1.822.000	Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία	Υλοποιείται
Space4People	63.832.50	URBACT III	Υλοποιείται
ReUnited	15.100	EUROPE FOR CITIZENS	Υλοποιείται
Αποτίμηση παρεμβάσεων ενεργειακής εξοικονόμησης σε δημόσια κτίρια	401.840		Υλοποιείται - παράταση
Αγροτικές κοινότητες μηδενικής παραγωγής αποβλήτων και ενεργειακής απόδοσης στη διασυνοριακή περιοχή	495.146	INTERREG IPA CBC GREECE - FYROM	Υλοποιείται

Τίτλος	Προϋπ/σμός	Χρηματοδότηση	Παρατηρήσεις
Δημιουργία Πολιτιστικού Δίπλου στη διασυνοριακή περιοχή	513.977	INTERREG V-A GREECE - BULGARIA	Υλοποιείται
Πράσινες θέσεις εργασίας στη διαχείριση βιοαποβλήτων	129.628		Υλοποιήθηκε
ADRILINK	219.844	INTERREG V-A Adriatic Ionian Programme	Σύμβαση Δήμος - ΟΠΑΚΠΑ

II. Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων 2014-2020

Τα προγράμματα τοπικής ανάπτυξης (CLLD/LEADER) χρηματοδοτούνται από τα Ε.Π. Αγροτικής Ανάπτυξης και Αλιείας και για την υλοποίηση τους είναι αρμόδιες Ομάδες Τοπικής Δράσης. Η Αναπτυξιακή Εταιρεία Σερρών - Αναπτυξιακή Α.Ε. ΟΤΑ αποτελεί την ομάδα τοπικής δράσης για το νομό και υλοποιεί πρόγραμμα συνολικού προϋπολογισμού 11.097.000 €.

Μετά από προσκλήσεις της εταιρείας εντάχθηκαν τα παρακάτω έργα του Δήμου:

- Μείωση ποσοστού μη ανταποδοτικού νερού και συσχέτιση δείκτη διαρροών υποδομών, με τοποθέτηση ηλεκτρονικών υδρομέτρων, ΔΕΥΑ (230.000 €).
- Δράσεις πρόληψης δασικών πυρκαγιών και άλλων κινδύνων, Δήμος (19.940 €)

IV. Έργα σε στάδιο αξιολόγησης - προέγκρισης

Προμήθεια εξοπλισμού συλλογής βιοαποβλήτων Ε.Π. Κεντρική Μακεδονία 2014-2020	600.285	ΦοΔΣΑ. υποβολή 2019 -ένταξη 2020: προμήθεια καφέ κάδων, 2 οχήματα αποκομιδής και 1 κλαδοτεμαχιστής, διαγωνισμός σε εξέλιξη, παραλαβή Ιούνιος 2022
Bike cities Πρόγραμμα IPA CBC GREECE - REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA 2014-20	270.000	Δήμος Σερρών, ΚΔΒΜ Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, Δήμος Strumica, Κέντρο Ανάπτυξης και Προώθησης PROMO IDEA. Μπήκε στην reserved list
Εκπόνηση Τ.Π.Σ.		Υποβλήθηκε 9/7/2020 (μέσω Ταμείου Ανάκαμψης)
Κέντρο ενημέρωσης και υποστήριξης δανειοληπτών	17.800	Ε.Π. Μεταρρύθμιση Δημοσίου Τομέα: υποβολή 2020
Ανάπλαση χώρων πρασίνου	2.142.000	Πράσινο Ταμείο, 2020 Δράσεις Περιβαλλοντικού Ισοζυγίου, έγκριση 08/07/21

Συμμετοχή πολιτών στην καταγραφή πλημμυρικού κινδύνου σε αστικές περιοχές	10.000	Πράσινο Ταμείο 2020, υποβολή 30/4/21, προϋπολογισμός 50.000 €, Όμιλος Ουνέσκο Σερρών, ΔΙΠΑΕ
<i>Ετοιμάζεται επίσης: «Νάσιουτζικ» αποκατάσταση - επανάχρηση βιομηχανικού κτιρίου σε πολυχώρο πολιτισμού (Ε.Π. Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον, Αειφόρος Ανάπτυξη)</i>		

III. Στρατηγική βιώσιμης αστικής ανάπτυξης δήμου Σερρών

Για την αντιμετώπιση των οικονομικών, περιβαλλοντικών, δημογραφικών και κοινωνικών προκλήσεων στα αστικά κέντρα της Περιφέρειας, εφαρμόζονται ολοκληρωμένες Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης.

Οι περιοχές εφαρμογής ΣΒΑΑ αφορούν την μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης και τις πρωτεύουσες των νομών. Με την απόφαση 3585, 05/07/2017 της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Ε.Π. Κεντρικής Μακεδονίας, ο Δήμος Σερρών ορίστηκε ως ενδιάμεσος φορέας της εγκεκριμένης «ΣΒΑΑ Σερρών» και ανέλαβε αρμοδιότητες και καθήκοντα αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων. Η περιοχή παρέμβασης αφορά το πολεοδομικό κέντρο της πόλης, έχει συνολικό προϋπολογισμό 4.200.000 € και περιλαμβάνει τις ακόλουθες δράσεις, αρκετές από τις οποίες έχουν ολοκληρωθεί και άλλες υλοποιούνται, με βάση τα στοιχεία του προηγούμενου πίνακα:

Ειδικός Στόχος	Παρέμβαση	Εκροή
1.1 Διατήρηση και ενίσχυση επιχειρήσεων	1.1.1 Πρόγραμμα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης στελεχών υφιστάμενων επιχειρήσεων (250.000)	Εργαζόμενοι που καταρτίζονται
	1.1.2 Ενισχύσεις για τον εκσυγχρονισμό ΜΜΕ (290.000 €, με 1.2.1)	Επιχειρήσεις που ενισχύονται
	1.1.3 Ενισχύσεις νέων ελεύθερων επαγγελματιών/ επιστημόνων	Αυτοαπασχολούμενοι που ενισχύονται
1.2 Δημιουργία νέων επιχειρήσεων σε τομείς προτεραιότητας	1.2.1 Κίνητρα για την ίδρυση νέων επιχειρήσεων έντασης γνώσης	Επιχειρήσεις που ενισχύονται
2.1 Καταπολέμηση της ανεργίας	2.1.1 Προγράμματα κατάρτισης και απόκτησης δεξιοτήτων για την αυτοαπασχόληση (250.000 μαζί με 1.1.3)	Ωφελούμενοι που καταρτίζονται
	2.1.2 Στήριξη για την ανάπτυξη επιχειρήσεων Κοινωνικής Οικονομίας (230.000 € με 1.1.3)	Επιχειρήσεις που ενισχύονται
	2.1.3 Προγράμματα κατάρτισης ευπαθών ομάδων (220.000 €)	Ωφελούμενοι που καταρτίζονται
3.1 Μείωση της χρήσης ΙΧ	3.1.1 Επεκτάσεις πεζοδρόμων	Νέοι πεζοδρόμοι
	3.1.2 Αναβάθμιση φωτεινών σηματοδοτών με προσθήκη ηχητικών διατάξεων για τα ΑμΕΑ (96	Σηματοδότες που αναβαθμίζονται
3.2 Ενίσχυση της χρήσης ποδηλάτου (960.000 €, με 3.1.2, 5.1.2)	3.2.1 Ενοποίηση δικτύου ποδηλατικών διαδρομών	Νέοι ποδηλατόδρομοι
	3.2.2 Εγκατάσταση σταθμών κοινόχρηστων ποδηλάτων	Διαθέσιμα κοινόχρηστα ποδήλατα
4.1 Αναβάθμιση, διαφύλαξη και πράσινη ενίσχυση του δημόσιου χώρου	4.1.1 Ανάπλαση πλατείας Ελευθερίας και πλατείας ΙΚΑ	Ανοιχτοί χώροι που δημιουργούνται ή αποκαθίστανται
	4.1.2 Αναβάθμιση παιδικών χαρών	
	4.1.3 Ανάπλαση Κεντρικού Πάρκου (2.150.000 € με 3.1.1, 4.2.2)	

Ειδικός Στόχος	Παρέμβαση	Εκροή
4.2 Ενίσχυση θεσμικής ικανότητας εφαρμογής δράσεων Αστικής Ανάπτυξης	4.2.1 Αστικό Παρατηρητήριο Σερρών (50.000)	Πληροφοριακό σύστημα, μελέτες-αναφορές
	4.2.2 Προμήθεια και εγκατάσταση σταθμών μέτρησης ρύπανσης ατμοσφαιρικού αέρα και λοιπών περιβαλλοντικών παραμέτρων	Σταθμοί μέτρησης, σεν δεδομένων
	4.2.3 Ανάπτυξη και λειτουργία δικτύου εθελοντισμού (45.000 €)	Πλατφόρμα, δράσεις
4.3 Ανάδειξη τουριστικών και πολιτιστικών πόρων (190.000)	4.3.1 Εφαρμογές και σήμανση τουριστικών τοποσήμων και μνημείων	Διαδρομές και μνημεία που προβάλλονται
	4.3.2 Ενέργειες προσέλκυσης επισκεπτών	Επαγγελματίες του τουρισμού που επισκέπτονται την πόλη
	4.3.3 Εξοπλισμός εκδηλώσεων τουριστικής προβολής	Εκδηλώσεις προβολής που υποστηρίζονται
5.1 Εξοικονόμηση ενέργειας υποδομών και λειτουργιών	5.1.1 Δημοτικό δίκτυο οδοφωτισμού υψηλής ενεργειακής απόδοσης	Μήκος δικτύου που αναβαθμίζεται
	5.1.2 Προμήθεια ηλεκτροκίνητων οχημάτων	Ηλεκτρικά οχήματα
5.2 Εισαγωγή και επέκταση συστημάτων ΤΠΕ (54.000 € οι 3 πρώτες)	5.2.1 Ηλεκτρονική διακίνηση εγγράφων	Ψηφιακές υπηρεσίες που εγκαθίστανται/ αναβαθμίζονται
	5.2.2 Σύστημα ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης-ενημέρωσης επιχειρήσεων Δ/σης Ανάπτυξης	
	5.2.3 Πλατφόρμα διαχείρισης δημοτικών ακινήτων (GIS)	Πληροφοριακό σύστημα, μελέτες-αναφορές
	5.2.4 Ενίσχυση υπηρεσιών φροντίδας ΕΚΟ μέσω ΤΠΕ (30.000 €)	Ωφελούμενοι που εξυπηρετούνται

Εθνικά Προγράμματα

Φιλόδημος

Βασικοί στόχοι του Προγράμματος «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ» είναι: α) η οικονομικά βιώσιμη και δίκαιη ανάπτυξη, β) η βελτίωση των βασικών υποδομών των δήμων γ) η εξυπηρέτηση των κατοίκων στους τομείς των περιβαλλοντικών έργων, της προσπελασιμότητας με υποδομές, και της προστασίας από φυσικές καταστροφές, δ) η άρση των συνεπειών της οικονομικής κρίσης των τελευταίων ετών.

Σκοπός του Προγράμματος είναι η κατασκευή έργων και προμήθεια εξοπλισμού στους τομείς ύδρευσης, αποχέτευσης, αντιπλημμυρικής προστασίας, αποκατάστασης ζημιών από φυσικές καταστροφές, αποκατάστασης ΧΑΔΑ, αγροτικής οδοποιίας και ανέγερσης ή αποκατάστασης δημοτικών κτιρίων. Η συνολική διάρκεια εφαρμογής του Προγράμματος είναι η περίοδος 2018-2022, με δυνατότητα παράτασης. Το πρόγραμμα αποτελείται από δύο επιμέρους προγράμματα, τα οποία ενεργοποιούνται μέσω ειδικευμένων προσκλήσεων. Η ένταξη έργων και δράσεων στο Φιλόδημος Ι έχει ολοκληρωθεί και έχουν πλέον ενσωματωθεί στο νέο πρόγραμμα «Α. Τρίτης». Οι διαδικασίες ένταξης για το Φιλόδημος ΙΙ συνεχίζονται (ορισμένες προσκλήσεις).

Φιλόδημος Ι

Προσκλήσεις	Ενταγμένες Πράξεις Δήμου
1. Υποδομές ύδρευσης για την εξασφάλιση επαρκούς ποσότητας και ποιότητας ύδατος (εργασίες αναβάθμισης εξωτερικού υδραγωγείου και κατασκευή σταθμών τηλεέγχου - τηλεχειρισμού, στις κοινότητες), ΔΕΥΑ Σερρών	2.591.000 €
2. Ολοκληρωμένη διαχείριση αστικών λυμάτων για την προστασία της δημόσιας υγείας και την βελτίωση της ποιότητας των υδάτων (ολοκλήρωση υποδομών αποχέτευσης ΔΕΥΑ Σερρών)	4.060.300 €
3. Αποκατάσταση των ΧΑΔΑ της χώρας με κάλυψη των υπολειπόμενων αναγκών για το σκοπό αυτό 4. Βελτίωση της πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις 5. Ανέγερση και επανάχρηση δημοτικών κτιρίων	-
6. Έργα αντιπλημμυρικής προστασίας (έργα αντιπλημμυρικής προστασίας	2.500.000 €

ΔΕΥΑ Σερρών, κατασκευή δικτύου ομβρίων στην περιοχή Σιγής πόλης Σερρών)	
7. Εμβληματικά έργα ύδρευσης για την εξασφάλιση επαρκούς ποσότητας και ποιότητας ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση 8. Αξιοποίηση / εμβληματικών κτιρίων δημοτικής περιουσίας	-
ΣΥΝΟΛΟ	9.151.300 €

Φιλόδημος II

Προσκλήσεις	Ενταγμένες Πράξεις Δήμου
1. Προμήθεια μηχανημάτων έργου και συνοδευτικού εξοπλισμού	295.000 υλοποιείται
2. Επισκευή, συντήρηση σχολικών κτιρίων, αύλειων χώρων και λοιπές δράσεις	420.900 υλοποιείται
3. Προμήθεια-τοποθέτηση εξοπλισμού για την αναβάθμιση παιδικών χαρών των δήμων	249.000 υλοποιείται
4. Κατασκευή, επισκευή και συντήρηση δημοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων: Προμήθεια ξύλινου δαπέδου και μπασκετών στο κλειστό γυμναστήριο Σερρών, 138.880 €, Συντηρήσεις - επισκευές κλειστού κολυμβητηρίου κοιλάδας Αγ. Αναργύρων 450.000 €	588.880 υλοποιείται
5. Προμήθεια εξοπλισμού, κατασκευή, μεταφορά και τοποθέτηση στεγάστρων, για την δημιουργία ή και αναβάθμιση των στάσεων, για την εξυπηρέτηση του επιβατικού κοινού	102.300 υλοποιείται
6. Σύνταξη / επικαιροποίηση Γενικών Σχεδίων Ύδρευσης (Masterplan) και Σχεδίων Ασφάλειας Νερού	-
7. Σύνταξη / επικαιροποίηση σχεδίων και μελετών στο πλαίσιο της κατασκευής, βελτίωσης και συντήρησης των λιμενικών υποδομών των Δ.Λ.Τ.	-
8. Εκπόνηση μελετών και υλοποίηση μέτρων και μέσων πυροπροστασίας στις σχολικές μονάδες της χώρας	404.240 υλοποιείται
9. Κατασκευή ραμπών - χώρων υγιεινής για την πρόσβαση και την εξυπηρέτηση ΑΜΕΑ σε σχολικές μονάδες	69.000 υλοποιείται
10. Κατασκευή, επισκευή, συντήρηση και εξοπλισμός εγκαταστάσεων καταφυγίων αδέσποτων ζώων συντροφιάς: Επισκευή και συντήρηση του καταφυγίου αδέσποτων ζώων συντροφιάς του Δήμου 150.000 €, Προμήθεια εξοπλισμού καταφυγίου αδέσποτων ζώων συντροφιάς και ιατρείου μικρών ζώων 150.000 €	300.000 υλοποιείται

Επιχορήγηση Δήμων για την υλοποίηση έργων και επενδυτικών δραστηριοτήτων, που εντάσσονται στους άξονες προτεραιοτήτων του προγράμματος	767.400 υλοποιείται
Προμήθεια απορριμματοφόρων και λοιπών οχημάτων αποκομιδής, μεταφοράς απορριμμάτων, ανακυκλώσιμων υλικών	400.000
Προμήθεια απορριμματοφόρων και λοιπών οχημάτων αποκομιδής, μεταφοράς απορριμμάτων, ανακυκλώσιμων υλικών	660.000 υλοποιείται
Επιχορήγηση Δήμων της Χώρας για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών από τις Δομές των ΚΔΑΠ	135.660 υλοποιείται
Σύνολο	4.392.380

Πρόγραμμα ανάπτυξης και αλληλεγγύης για την Τ.Α. "Α. Τρίτσης"

Βασικός σκοπός του προγράμματος είναι η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδιασμού αναπτυξιακής προοπτικής και κοινωνικής αλληλεγγύης μέσω των φορέων της αυτοδιοίκησης. Στόχοι του Α. Τρίτσης είναι:

- η βελτίωση και ο εκσυγχρονισμός των βασικών υποδομών των ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού, των νομικών τους προσώπων και των Συνδέσμων Δήμων, με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη και την ασφάλεια και ποιότητα ζωής των πολιτών,
- η επανεκκίνηση της κοινωνικής και οικονομικής ζωής, η εξομάλυνση των συνεπειών της κρίσης εξαιτίας του κορωνοϊού, η προστασία της δημόσιας υγείας και η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της τοπικής οικονομίας,
- η εκτέλεση δράσεων και πρωτοβουλιών κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης και ειδικότερα η στήριξη των δομών παροχής κοινωνικών υπηρεσιών της Τ.Α.,
- η εισαγωγή τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας στη σχέση της Τ.Α. με τον πολίτη με στόχο την εμπέδωση της έννοιας του ψηφιακού πολιτισμού,
- η ενίσχυση της ανταπόκρισης της διοίκησης στους τομείς αρμοδιότητας της Τ.Α. με τη συνεχή ενσωμάτωση νέων αναγκών και απαιτήσεων και ο εκσυγχρονισμός του θεσμού της πολιτικής προστασίας σε τοπικό επίπεδο.

Ο προϋπολογισμός του προγράμματος φθάνει τα 2,5 δις € και επίκειται αύξηση σε 4,1 δις €.

Έχει ήδη ενταχθεί το έργο «Περιορισμός μη τιμολογούμενου νερού μέσω αντικατάστασης υδρομέτρων με νέου τύπου AMR, με ολοκλήρωση υποδομών ύδρευσης πόλης Σερρών και ενιαία διαχείριση στις Τ.Κ. Σκουτάρεως, Αγ.Ελένης, Κωνσταντινάτου και Πεπονιάς» ΔΕΥΑ, 20.770.000 € (ΑΤ01 Υποδομές ύδρευσης).

Δεν υποβλήθηκαν προτάσεις στις προσκλήσεις ΑΤ02 (Ολοκληρωμένη διαχείριση αστικών λυμάτων), ΑΤ03 (Βελτίωση της διαχείρισης ενέργειας και αξιοποίηση ΑΠΕ στις υποδομές διαχείρισης υδάτων / λυμάτων), ΑΤ05 (Αγροτική Οδοποιία), ΑΤ07 (Αξιοποίηση του κτιριακού αποθέματος των Δήμων), ΑΤ010 (Συντήρηση δημοτικών ανοιχτών αθλητικών χώρων, σχολικών μονάδων, προσβασιμότητα ΑμΕΑ). Έχουν υποβληθεί οι εξής προτάσεις και αναμένεται η αξιολόγησή τους.

Τίτλος	Ποσό	Πρόσκληση	Υποβολή
Ολοκληρωμένο πρόγραμμα γωνιών ανακύκλωσης	3.873.760 €	ΑΤ04	03/06/2021
Ανάπλαση εισόδων της πόλης των Σερρών και ανάπλαση χώρων πρασίνου Δ.Ε. Σερρών	5.979.509 €	ΑΤ06	11/06/2021
Ευφυείς εφαρμογές Ψηφιακής Σύγκλισης	1.134.970 €	ΑΤ08	11/06/2021
Ωρίμανση έργων & δράσεων του Δήμου	620.000 €	ΑΤ09	03/06/2021
Εκπόνηση προγράμματος προσεισμικού ελέγχου κρίσιμων υποδομών	89.615 €	ΑΤ11	27/05/2021
Προμήθεια ηλεκτρικών μηχανημάτων και οχημάτων	1.207.800 €	ΑΤ12	31/05/2021
Δημιουργία Ψηφιακού Ιστορικού Πάρκου Ηρώων	1.922.000 €	ΑΤ14	31/05/2021

Παρατηρήσεις:

Ο Δήμος έκανε μια οργανωμένη προετοιμασία και υπέβαλε προτάσεις με βάση τις προτεραιότητες / ανάγκες του στις περισσότερες προσκλήσεις των προγραμμάτων Φιλόδημος Ι και ΙΙ και Α. Τρίτης και πέτυχε εντάξεις σημαντικού ύψους.

Δεν υποβλήθηκαν προτάσεις στις προσκλήσεις του Φιλόδημος Ι και του Α. Τρίτης που αφορούσαν την αξιοποίηση δημοτικών ακινήτων και την αγροτική οδοποιία.

Πράσινο Ταμείο

Σκοπός του Πράσινου Ταμείου είναι η ενίσχυση της ανάπτυξης μέσω της προστασίας του περιβάλλοντος με την υλοποίηση προγραμμάτων, μέτρων, παρεμβάσεων και ενεργειών που αποβλέπουν στην ανάδειξη και αποκατάσταση του περιβάλλοντος. Η βασική δομή των προγραμμάτων του περιλαμβάνει:

- Προτεραιότητες που εξειδικεύουν την εθνική περιβαλλοντική στρατηγική
- Μέτρα που εξειδικεύουν τους άξονες προτεραιότητας
- Δράσεις που εξειδικεύουν τα μέτρα και στις οποίες εντάσσονται οι πράξεις και τα έργα που υλοποιούν οι δικαιούχοι.

Το Πράσινο Ταμείο δημοσιεύει σε τακτική βάση προσκλήσεις προγραμμάτων με ποικίλα αντικείμενα, ενδεικτικά αναφέρουμε: Αστική αναζωογόνηση 2019 - 2020, Απόκτηση ελεύθερων κοινόχρηστων χώρων 2019, Φυσικό περιβάλλον και καινοτόμες δράσεις 2020, Σχέδια βιώσιμης αστικής κινητικότητας, Σχέδια φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων 2020. Τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής έργων εξειδικεύονται ανά πρόγραμμα ως προς τη φύση και το είδος των δράσεων. Στα κριτήρια περιλαμβάνονται υποχρεωτικά η επιλεξιμότητα, ωριμότητα, πληρότητα, σκοπιμότητα του προγράμματος, η συνεκτικότητά του με τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές, καθώς και η διαχειριστική ικανότητα του φορέα υλοποίησης. Στον πίνακα καταγράφονται έργα και δράσεις του Δήμου που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο.

Σχέδια φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων	59.920	Δράσεις περιβαλλοντικού ισοζυγίου 2020	Υλοποιείται
Ανάπλαση χώρων πρασίνου Πλατείας Ειρήνης	1.345.000		Υλοποιείται
Αισθητική, λειτουργική, περιβαλλοντική αναβάθμιση κοινόχρηστων χώρων με συστήματα διαβαθμισμένης συμπίεσης υπόγειων κάδων	312.480	Δράσεις περιβαλλοντικού ισοζυγίου 2018	Υλοποιείται
Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας	60.000	Πράσινο Ταμείο	Υλοποιείται
Εκπόνηση επιχειρησιακού σχεδίου για την εξασφάλιση κοινόχρηστων - κοινωφελών χώρων	59.520	Πράσινο Ταμείο	Εγκρίθηκε

Ταμείο Αλληλεγγύης

Σκοπός του Ταμείου Αλληλεγγύης είναι “η χρηματοδότηση έργων για τη στήριξη των τοπικών κοινωνιών που επιβαρύνονται από τη λειτουργία μονάδων φιλοξενίας και η χρηματοδότηση έργων υποδομών που είναι απαραίτητα για την πλήρη και ορθή λειτουργία των υφιστάμενων μονάδων ή για τη θέση σε λειτουργία νέων μονάδων χωρίς την οικονομική επιβάρυνση των δημοτικών προϋπολογισμών και των δημοτών”.

Ο Δήμος Σερρών, στο παραπάνω πλαίσιο έχει υποβάλει 3 προτάσεις τα έτη 2020-2021 και έχουν εγκριθεί με το παρακάτω περιεχόμενο:

Δράσεις στήριξης της τοπικής κοινωνίας και κοινωνικής ενσωμάτωσης των προσφύγων	259.713 €	Α Κύκλος	Υλοποιείται
Δημιουργία χώρων άθλησης και αναψυχής σε κοινόχρηστους χώρους του Δήμου Σερρών	290.000 €	Β Κύκλος	Εγκρίθηκε
Δημιουργία Αθλητικών Υποδομών στην περιοχή Σιγής Δήμου Σερρών	150.000 €	Γ Κύκλος	Εγκρίθηκε

Δίκτυα

Πόλη	PETRICH ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ
Υπογραφή πρωτοκόλλου αδελφοποίησης	07-11-2005
Λόγοι σύναψης	Καλλιέργεια φιλικών σχέσεων μεταξύ των δυο πόλεων και των κατοίκων τους, Προώθηση προγραμμάτων κοινού ενδιαφέροντος. Ανταλλαγή απόστολων και συμμετοχή σε πολιτιστικές καλλιτεχνικές, αθλητικές εκδηλώσεις, Αμοιβαία τουριστική προβολή
Πρόσφατες εκδηλώσεις	Συμμετοχή σε πολιτιστικές εκδηλώσεις (Άγιος Γεώργιος), εκδήλωση για το αρχαιολογικό μουσείο Petrich και μουσείο Ξενάκη
Νέες εκδηλώσεις	Εγκαίνια για το αρχαιολογικό μουσείο Petrich και μουσείο Ξενάκη Σερρών
Τομείς συνεργασίας	Εκπαίδευση-πολιτισμός, αθλητισμός
Προοπτικές	Δημιουργία διασυνοριακού πολιτιστικού δίπολου. Υποβολή - έγκριση πρότασης στο INTERREG V-A GREECE - BULGARIA
Πόλη	ΝΙΣ ΣΕΡΒΙΑ
Υπογραφή πρωτοκόλλου αδελφοποίησης	20-05-2018
Λόγοι σύναψης	Συνέχιση συνεργασίας από την δεκαετία του 1990 στους τομείς του τουρισμού, πολιτισμού, εκπαίδευσης και γαστρονομίας
Πόλη	FOSES ΓΑΛΛΙΑ
Υπογραφή πρωτοκόλλου αδελφοποίησης	06-06-1986
Λόγοι σύναψης	α) Ανταλλαγή και αλληλοβοήθεια μέσα στο πνεύμα του χάρτη της παγκόσμιας ομοσπονδίας των αδελφοποιημένων πόλεων, β) πολιτιστική και πνευματική ανάπτυξη των δυο πόλεων, γ) Ανταλλαγές ανάμεσα στις πόλεις, δ) οικονομική - εμπορική ανάπτυξη και ε) ανάπτυξη φιλειρηνικών πρωτοβουλιών
Παλαιότερες εκδηλώσεις	Ανταλλαγές μαθητών με τις οικογένειες τους
Πόλη	ΒΕΛΙΚΟ-ΤΥΡΝΟΒΟ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Υπογραφή πρωτοκόλλου αδελφοποίησης	02-12-1988
Λόγοι σύναψης	Ανάπτυξη και σταθεροποίηση της φιλίας των δήμων καθώς και συμβολή στην πορεία της ειρήνης, αμοιβαία συνεννόηση και εξέλιξη των πολύπλευρων σχέσεων μεταξύ των δυο χωρών
Πόλη	ΑΓΙΑ ΝΑΠΑ ΚΥΠΡΟΣ
Υπογραφή πρωτοκόλλου αδελφοποίησης	13-05-2017
Λόγοι σύναψης	Συνεργασία και ανταλλαγή τεχνογνωσίας σε προγράμματα που αφορούν περιβάλλον, επιχειρηματικότητα και τουρισμό
Πρόσφατες εκδηλώσεις	Ανταλλαγή επισκέψεων αιρετών και πολιτιστικών συλλογών
Προοπτικές	Περαιτέρω σύσφιξη των δεσμών φιλίας και συνεργασίας που έχουν αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια μεταξύ των δυο πόλεων
Δίκτυο	COVENANT OF MAYORS
Ημερομηνία ένταξης	07/04/2009
Λόγοι συμμετοχής	Οι πόλεις που υπογράφουν το Σύμφωνο των Δημάρχων συμβάλλουν στους στόχους πολιτικής της ΕΕ για την αλλαγή του κλίματος και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας με τη επίσημη δέσμευση ότι θα υπερβούν αυτόν τον στόχο δηλαδή να μειώσουν τις εκπομπές τους CO ₂ κατά 20% τουλάχιστον έως το 2020, μέσω της υλοποίησης του δικού τους Σχεδίου Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια. Αποτελεί πρωτοβουλία των δημάρχων των ευρωπαϊκών πόλεων με σκοπό του είναι η δημιουργία ενός δικτύου ευρωπαϊκών τοπικών και περιφερειακών αρχών οι οποίοι δεσμεύονται να υπερβούν το στόχο που έθεσε η ΕΕ για το 2020, μειώνοντας τις εκπομπές του CO ₂ στις επικράτειές τους. Ο στόχος αυτό θα επιτευχθεί μέσω:
<ul style="list-style-type: none"> * Της εφαρμογής ενός σχεδίου δράσης για τη βιώσιμη ενέργεια. * Της κινητοποίησης των τοπικών κοινωνιών προκειμένου να συμμετάσχουν στην ανάπτυξη του SEAP * Των ετήσιων εκθέσεων αξιολόγησης * Της συμμετοχής στην ετήσια συνδιάσκεψη των Δημάρχων της ΕΕ για μια ενεργειακά βιώσιμη Ευρώπη * Της διοργάνωσης ημερών ενέργειας σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και με άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, με στόχο να μπορέσουν οι πολίτες να επωφεληθούν άμεσα των ευκαιριών και των πλεονεκτημάτων που προκύπτουν από την ευφυέστερη χρήση της ενέργειας. 	

Δράσεις	Ο Δήμος συμμετείχε στο 1 ^ο ετήσιο συνέδριο του Συμφώνου των Δημάρχων 16-18 / 11 / 2009 στο Αμβούργο της Γερμανίας
Δίκτυο	ECCAR
Ημερομηνία ένταξης	23-11-2007
Λόγοι συμμετοχής	<p>Σκοπός είναι η δημιουργία ενός δικτύου πόλεων που ενδιαφέρονται να μοιραστούν εμπειρίες σε θέματα βελτίωσης της πολιτικής τους στην αντιμετώπιση του ρατσισμού, της διάκρισης και της ξενοφοβίας. Συγκεκριμένα, οι στόχοι του δικτύου είναι :</p> <ul style="list-style-type: none"> * Αντιμετώπιση οποιασδήποτε μορφής ρατσισμού και διάκρισης σε επίπεδο δήμων, προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και σεβασμός στην ποικιλομορφία στην Ευρώπη * Υποστήριξη των πόλεων-μελών στην εφαρμογή του σχεδίου δράσης 10 σημείων-στόχων * Εκπροσώπηση και προώθηση των κοινών ενδιαφερόντων των πόλεων-μελών της Ε.Ε., του Συμβουλίου της Ευρώπης και των κυβερνήσεων των Ευρωπαϊκών κρατών * Ενδυνάμωση της συνεργασίας με ιδρύματα και οργανισμούς που επίσης δεσμεύονται στην αντιμετώπιση του ρατσισμού και της διάκρισης, καθώς και με άλλα ευρωπαϊκά δημοτικά δίκτυα
Οφέλη συμμετοχής	Να παρέχει συμβουλές στους Δήμους σε θέματα καταπολέμησης ρατσισμού, διάκρισης ξενοφοβίας
Δράσεις	Ο Δήμος συμμετείχε στο Συνέδριο του ECCAR στη Μπολόνια της Ιταλίας από 18-20 / 09 / 2008: “DiverCity: European Cities for an Inclusive Society”. Στο πλαίσιο του Συνεδρίου συμμετείχε στο project “Youth Voices Against Racism”, μια πρωτοβουλία των FC Barcelona, UNESCO και ECCAR με θέμα «Ρατσισμός και άθλημα»
Υπηρεσίες/ παροχές	<p>Η Διοικητική Γραμματεία του ECCAR (Νυρεμβέργη) παρέχει τις ακόλουθες υπηρεσίες προς τα μέλη της :</p> <ul style="list-style-type: none"> - ενεργεί ως σημείο αναφοράς για τις πόλεις-μέλη και ενδιαφερόμενους δήμους - προωθεί την επικοινωνία, την ανταλλαγή απόψεων και παραδειγμάτων καλών πρακτικών για την εφαρμογή του σχεδίου δράσης των 10 σημείων ενάντια στο ρατσισμό ανάμεσα στις πόλεις-μέλη - διοργανώνει δραστηριότητες, όπως συνέδρια κτλ. <p>Η Επιστημονική Γραμματεία του ECCAR (Παρίσι) παρέχει τις ακόλουθες υπηρεσίες:</p> <ul style="list-style-type: none"> - αξιολογεί την εφαρμογή του σχεδίου δράσης των 10 σημείων ενάντια στο ρατσισμό με βάση τις αναφορές των πόλεων – μελών - συμβουλεύει τις πόλεις-μέλη στην εφαρμογή του σχεδίου δράσης των 10 σημείων ενάντια στο ρατσισμό

Υποχρεώσεις	<p>Η συμμετοχή στο δίκτυο προϋποθέτει 2 ενέργειες:</p> <p>1. Υπογραφή δήλωσης σκοπού, σύμφωνα με την οποία επιβεβαιώνεται το ενδιαφέρον του Δήμου για τη συμμετοχή του στο δίκτυο και το σχέδιο δράσης των 10 σημείων.</p> <p>2. Υπογραφή πράξης προσχώρησης και δέσμευσης, σύμφωνα με την οποία ο Δήμος πλήρως προσχωρεί στο δίκτυο και συμφωνεί να εφαρμόζει το σχέδιο δράσης των 10 σημείων. Τα μέλη του δικτύου αναλαμβάνουν να ενσωματώσουν το σχέδιο δράσης στη στρατηγική και στα προγράμματά τους και δεσμεύονται να διαθέσουν ανθρώπινο δυναμικό, οικονομικούς πόρους και υλικοτεχνική υποδομή για την αποτελεσματική εφαρμογή του.</p>
Δίκτυο	ΔΙΚΤΥΟ ΠΟΛΕΩΝ ΠΟΥ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΤΗΣ UNESCO (Learning Cities)
Λόγοι συμμετοχής	Σκοπός της συμμετοχής είναι η προώθηση σημαντικών δραστηριοτήτων σε θέματα εκπαίδευσης, επαγγελματικής κατάρτισης και δια βίου μάθησης αξιοποιώντας τα εργαλεία και τη γνώση του ινστιτούτου δια βίου μάθησης της UNESCO
Οφέλη	Τεχνογνωσία σε θέματα εκπαίδευσης, επαγγελματικής κατάρτισης και δια βίου μάθησης.
Δράσεις	Συμμετοχές σε συνέδρια
Δίκτυο	MAPS (Military Assets as Public Spaces)
Ημερομηνία ένταξης	Σεπτέμβριος 2016
Λόγοι συμμετοχής	Αξιοποίηση στρατοπέδων για τις βιώσιμες αστικές στρατηγικές, συνδυάζοντας λειτουργικές και κοινωνικές πτυχές
Βασική αποστολή	Μεταφορά τεχνογνωσίας και αμοιβαία ανταλλαγή εμπειριών, σχετικά με την επανένταξη και τη βιώσιμη διαχείριση εγκαταλειμμένων στρατιωτικών περιοχών στον αστικό χώρο
Οφέλη	Ανάδειξη του θέματος και ευαισθητοποίηση των κοινωνικών φορέων με σκοπό την εύρεση κοινής αποδεκτής και βιώσιμης λύσης
Δράσεις	Συμμετοχή σε διακρατικά εργαστήρια / σεμινάρια, υποστήριξη στη δημιουργία του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης
Υπηρεσίες/ παροχές	Παροχή τεχνογνωσίας και παραδείγματα καλών πρακτικών
Υποχρεώσεις μελών	Ενημέρωση του συντονιστή για την πορεία υλοποίησης του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης σε τακτά χρονικά διαστήματα
Συμμετοχή	Κάθε 6 μήνες κατά την υλοποίηση. Μετά την ολοκλήρωση (5/2018), επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικών μέσων

Εταίροι	Varazdin (Κροατία), Szombathely (Ουγγαρία), Cartagena (Ισπανία), Espinho (Πορτογαλία), Longford County (Ιρλανδία), Chalons en Champagne (Γαλλία), Koblenz (Γερμανία) Telsiai (Λιθουανία)
Δίκτυο	Space4People (Co- Creative planning processes to assess, evaluate and improve public space for transport to create more attractive, accessible, inclusive and liveable public spaces for people)
Ημερομηνία ένταξης	15/07/2019
Λόγοι συμμετοχής	Βελτίωση της ποσότητας και της ποιότητας δημόσιων χώρων στις αστικές περιοχές
Βασική αποστολή	Βελτίωση της εμπειρίας των χρηστών, δημιουργία πεζοδρόμων και ειδικών χώρων για τους πεζούς, μείωση της παράνομης στάθμευσης και της κατάληψης δημόσιου χώρου, βελτιστοποίηση της χρήσης των δημόσιων θέσεων στάθμευσης.
Οφέλη	Ανταλλαγή τεχνογνωσίας
Δράσεις	Προετοιμασία Φάσης 1 χρηματοδότηση από URBACT III
Υπηρεσίες/ παροχές	Παροχή τεχνογνωσίας και παραδείγματα καλών πρακτικών
Εταίροι	Bielefeld, Γερμανία, Συντονιστής, Braga, Πορτογαλία, Valga, Εσθονία, Σέρρες, Ελλάδα, Panevezys, Λιθουανία, Arad, Ρουμανία, Guia de Isora Ci, Ισπανία, City of Turku, Φινλανδία, Saint Germain- en-Laye, Γαλλία, Badalona, Ισπανία

Αξιολόγηση συμμετοχής Δήμου

Ο Δήμος Σερρών συμμετείχε με επιτυχία στις ευκαιρίες χρηματοδότησης που παρουσίασαν τα επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 - 2020, καθώς και ανάλογα εθνικά προγράμματα.

Αξιοποίησε κυρίως το Π.Ε.Π. Κεντρικής Μακεδονίας, το Πράσινο Ταμείο, τα Φιλόδημος Ι - ΙΙ και Α. Τρίτσης, καθώς και τα Ε.Π. εδαφικής συνεργασίας (INTERREG).

Με την Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης δημιούργησε ένα εργαλείο καινοτομικών παρεμβάσεων στην δομή και τις λειτουργίες της πόλης.

Έδειξε επιχειρησιακή και διοικητική ετοιμότητα να ανταποκριθεί με προτάσεις σε όλες σχεδόν τις προσκλήσεις που τον αφορούσαν.

Η δημοτική αρχή με τις κατευθύνσεις που έδινε, το Τμήμα Προγραμματισμού με την υποστήριξη που παρείχε, καθώς και οι αρμόδιες υπηρεσίες (Τεχνική, Καθαριότητα, Κοινωνικές κ.α.) για την εκπόνηση των προτάσεων, συνέβαλαν στην επιτυχή αυτή έκβαση.

Τα προβλήματα που εμφανίστηκαν αφορούσαν κυρίως στην υλοποίηση: τήρηση των πολύπλοκων και σύνθετων διαδικασιών που επέβαλε το ευρωπαϊκό / ελληνικό θεσμικό πλαίσιο, ικανότητα ανταπόκρισης σε σύνθετα και καινοτομικά έργα - δράσεις, καθώς και σε αδυναμίες της οργανωτικής δομής.

Η υλοποίηση των συνεχιζόμενων έργων - δράσεων επηρεάζει τις αναπτυξιακές προτεραιότητες του Στρατηγικού Σχεδιασμού και το περιεχόμενο του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού.

Η νέα προγραμματική περίοδος 2021 - 2027

Προοπτικές χρηματοδότησης στο ΕΣΠΑ 2021 – 2027

Γενικά

Ο σχεδιασμός του νέου ΕΣΠΑ και των Προγραμμάτων 2021-2027 υλοποιείται σταδιακά από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων μέσα από την έκδοση εγκυκλίων και την υποβολή σχεδίων προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι εγκύκλιοι απευθύνονται στους φορείς σχεδιασμού και τις αρμόδιες υπηρεσίες, παρουσιάζουν το προγραμματικό πλαίσιο (θεσμικό, κανονιστικό, οικονομικό) και δίνουν κατευθύνσεις για τη δομή και το περιεχόμενο των προγραμμάτων.

Η έναρξη της διαδικασίας σχεδιασμού ενεργοποιήθηκε με την έκδοση της 1ης Εγκυκλίου, (έγγραφο αναφοράς), όπου παρουσιάζεται με περιεκτικό τρόπο το προγραμματικό πλαίσιο με βάση το οποίο θα σχεδιαστούν τόσο το νέο ΕΣΠΑ 2021–2027 όσο και τα Προγράμματά του.

Σηματοδοτεί, επίσης, την έναρξη διαβούλευσης με τα Υπουργεία, τις Περιφέρειες και τους κοινωνικοοικονομικούς εταίρους, οι οποίοι καλούνται να διατυπώσουν προτάσεις στρατηγικής και προτεραιότητες με βάση τους τομείς αρμοδιότητάς τους. Οι προτάσεις θα αποτελέσουν εισροή για την κατάρτιση του νέου ΕΣΠΑ.

Η 2η Εγκύκλιος περιέχει τις βασικές αρχές που θα διέπουν τη δομή και το περιεχόμενο των προγραμμάτων της περιόδου 2021-2027 και θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής, το ΕΚΤ, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας. Το 1ο Σχέδιο του ΕΣΠΑ 2021-2027 ολοκληρώθηκε, ενώ παράλληλα, με την 2η εγκύκλιο ξεκίνησε ο σχεδιασμός των Προγραμμάτων. Στόχος είναι ο σχεδιασμός ολοκληρωμένων προγραμμάτων που απαντούν στις πραγματικές ανάγκες της οικονομίας και της κοινωνίας και η έγκρισή τους στο ταχύτερο δυνατό μέσα στο 2021, προκειμένου να ξεκινήσει η υλοποίηση των πρώτων εμπροσθοβαρών δράσεων της νέας περιόδου.

Το νέο ΕΣΠΑ, ανέρχεται στα 26 δις € μαζί με την εθνική συμμετοχή. Θα εξυπηρετεί έξι στόχους πολιτικής:

1. Εξυπνότερη Ευρώπη, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, εξυπνότερη Ελλάδα σε εθνικό: αφορά τον έξυπνο οικονομικό μετασχηματισμό, την ανταγωνιστικότητα, την καινοτομία, κοινοτική συνδρομή 4 δις €.
2. Πράσινη Μετάβαση, κοινοτική συνδρομή 5 δις €.
3. Διασύνδεση δεδομένων και υποδομών, κοινοτική συνδρομή 2,2 δις €.
4. Κοινωνικό κομμάτι, κοινοτική συνδρομή 6,3 δις €.
5. Ανάπτυξη αστικών αγροτικών και παράκτιων περιοχών, 1,14 δις €.
6. Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (απολιγνιτοποίηση), 1,3 δις €.

Ένα μεγάλο ποσοστό του νέου ΕΣΠΑ, το 1/3, θα αφορά τα Περιφερειακά Προγράμματα, (8 δις. €, με σημαντικό τμήμα ΕΚΤ και έργα τοπικών υποδομών). Τα προγράμματα που δυνητικά αφορούν τον Δήμο Σερρών είναι τα εξής:

Κατάλογος Προγραμμάτων
Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα - Επιχειρηματικότητα - Καινοτομία
Πρόγραμμα Ψηφιακός Μετασχηματισμός
Πρόγραμμα Περιβάλλον - Ενέργεια - Κλιματική Αλλαγή
Πρόγραμμα Υποδομές Μεταφορών
Πρόγραμμα Πολιτική Προστασία
Πρόγραμμα Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού - Εκπαίδευση και δια Βίου Μάθηση
Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας
Πρόγραμμα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Στις 04-10-2021 με Α.Π. 107837 δημοσιεύτηκε από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η εγκύκλιος «Κατευθύνσεις για την υποβολή των Προγραμμάτων 2021-2027». Μετά την επίσημη υποβολή του ΕΣΠΑ 2021-2027 στις 12 Ιουλίου 2021, τα Προγράμματα θα πρέπει να υποβληθούν επίσημα το αργότερο τρεις μήνες μετά. Κατά την υποβολή τους πρέπει να ληφθούν υπόψη το εγκεκριμένο κανονιστικό πλαίσιο, οι παρατηρήσεις της άτυπης υποβολής των Προγραμμάτων από την Ε.Ε., τα νέα δεδομένα που προέκυψαν από την εξέλιξη των διαβουλεύσεων και οι κατευθύνσεις της εγκυκλίου.

Ειδικά αναφορά γίνεται στις **ολοκληρωμένες χωρικές αναπτυξιακές στρατηγικές** οι οποίες σχεδιάζονται και υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΣΠ 5. Επιπλέον, οι στρατηγικές δύναται να συνδυαστούν με δράσεις άλλων στόχων πολιτικής. Ειδικότερα το ΕΚΤ, δύναται να συνδράμει τις Ολοκληρωμένες Χωρικές Στρατηγικές (ΟΧΕ, ΟΧΕ–ΒΑΑ και ΤΑΠΤΟΚ).

Ο προσδιορισμός των επιλέξιμων περιοχών που εμφανίζουν χωρική και θεματική συνέχεια θα γίνει κατόπιν διαδικασίας ανοικτής πρόσκλησης ή κατάλληλης τεκμηρίωσης για την ανάδειξη των περιοχών. Κατάλληλη τεκμηρίωση μπορεί να είναι αποτέλεσμα σχετικών μελετών, η ανάδειξη των περιοχών από τα Περιφερειακά Χωροταξικά Σχέδια, σχετικές αξιολογήσεις κ.α. Εφόσον έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία διαβούλευσης, οι επιλεγμένες περιοχές των μπορούν ενδεικτικά να αναφέρονται στο Πρόγραμμα.

Οι στρατηγικές της ΠΠ 2014-20 δύναται να συνεχιστούν και στην ΠΠ 2021-27 κατόπιν πρόσκλησης της ΔΑ με την κατάλληλη επικαιροποίησή τους και εφόσον αξιολογηθούν θετικά, μέσα σε 18 μήνες από την έγκριση του Προγράμματος.

Πρόγραμμα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Ακολουθώντας τις διαδικασίες κατάρτισης των νέων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας κατάρτισε το σχέδιο προγράμματος (Ιούνιος 2021) για την αντίστοιχη προγραμματική περίοδο (ΠΠ 2021-27) και το έθεσε σε διαβούλευση. Ο προτεινόμενος προϋπολογισμός έχει ως εξής:

Στόχος πολιτικής	Προτεραιότητα	Ταμείο	Συνεισφορά της Ένωσης	Εθνική συνεισφορά	Σύνολο
ΣΠ1	1	ΕΤΠΑ	147.242.963	25.984.052	173.227.015
ΣΠ2	2	ΕΤΠΑ	234.078.556	41.307.980	275.386.536
ΣΠ3	3	ΕΤΠΑ	84.947.863	14.990.799	99.938.662
ΣΠ4	4Α	ΕΤΠΑ	169.895.726	29.981.599	199.877.325
ΣΠ4	4Β	ΕΚΤ+	293.324.443	51.763.137	345.087.580
ΣΠ5	5	ΕΤΠΑ	207.650.332	36.644.176	244.294.508
<i>Τεχνική βοήθεια</i>		<i>ΕΤΠΑ</i>	<i>15.302.353</i>	<i>2.700.415</i>	<i>18.002.768</i>

	<i>EKT+</i>	6.206.469	1.095.259	7.301.728
Σύνολο		1.158.648.705	204.467.417	1.363.116.122
Ποσοστό συγχρηματοδότησης 85%				

Ο προϋπολογισμός του νέου προγράμματος προβλέπεται να φθάσει τα 1.363 εκατ. €, ενώ την προηγούμενη περίοδο 2014 - 2020 ήταν 1.009 εκατ. €.

Συνεπώς ο Δήμος Σερρών θα έχει αυξημένες δυνατότητες χρηματοδότησης από το Πρόγραμμα της Περιφέρειας και θα πρέπει να προετοιμαστεί κατάλληλα για να τις αξιοποιήσει.

Στον πίνακα που ακολουθεί, καταγράφονται οι προτεραιότητες, οι στόχοι πολιτικής και οι ειδικοί στόχοι, με αναφορά σε ενδεικτικές δράσεις. Επισημαίνονται είτε ειδικοί στόχοι είτε δράσεις που αφορούν τον Δήμο Σερρών και επιβεβαιώνεται η εκτίμηση ότι ένα σημαντικό τμήμα των προβλεπόμενων δράσεων και έργων του Επιχειρησιακού Προγράμματος θα μπορέσει να χρηματοδοτηθεί από το Περιφερειακό Πρόγραμμα.

Προτεραιότητα 1: Παραγωγικός ανταγωνιστικός μετασχηματισμός της Κ. Μακεδονίας. ΣΠ 1: Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού
<i>Ειδικός στόχος (i) Ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και την αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Επενδύσεις για τη δημιουργία, επέκταση ή αναβάθμιση υποδομών ΕΤΑΚ σε δημόσιους ακαδημαϊκούς ή ερευνητικούς φορείς. 2. Υλοποίηση μικρών επιδεικτικών έργων με στόχο τη διάχυση ώριμων ερευνητικών αποτελεσμάτων. 3. Ενίσχυση επιχειρηματικών συμπράξεων ή συμπράξεων επιχειρήσεων με ερευνητικούς φορείς για επενδύσεις σε εφαρμοσμένη έρευνα που στοχεύει σε τεχνολογική, ή διεργασιακή καινοτομία. 4. Κουπόνια ενίσχυσης ΜΜΕ για την αύξηση του επιπέδου τεχνολογικής ετοιμότητας των υπό ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών τους. 5. Ενδυνάμωση των ανταλλαγών γνώσεων μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων, μέσω της ενίσχυσης δομών σύνδεσης.
<i>Ειδικός στόχος (ii) Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ενίσχυση ψηφιακών υποδομών δημόσιων φορέων τοπικού χαρακτήρα με έμφαση στην παροχή ποιοτικών υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις ΔΗΜΟΣ 2. Ενίσχυση επενδύσεων για τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ. 3. Ενίσχυση του συνόλου των κλάδων της οικονομίας για εισαγωγή καινοτόμων λύσεων υποστηριζόμενων από ΤΠΕ. 4. Δομή υποστήριξης του ψηφιακού μετασχηματισμού της περιφερειακής οικονομίας με έμφαση στις θεματικές περιοχές της περιφερειακής RIS3.
<i>Ειδικός στόχος (iii) Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων επιχειρήσεων έντασης γνώσης και καινοτομίας για την ίδρυση και αρχική λειτουργία τους. 2. Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων επιχειρήσεων για την εισαγωγή τεχνολογιών στοχευμένων στον εκσυγχρονισμό, την υιοθέτηση φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών και την ψηφιακή προσαρμογή τους. 3. Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων επιχειρήσεων όλων των κλάδων για την εισαγωγή διεργασιακών, οργανωτικών ή προωθητικών καινοτομιών. 4. Ενίσχυση σε νέους ή υπάρχοντες συνεργατικούς σχηματισμούς σε επιλεγμένες αλυσίδες αξίας τομέων της οικονομίας για παραγωγή και διάθεση καινοτόμων προϊόντων/ υπηρεσιών. 5. Δημιουργία – αξιοποίηση δομών υποστήριξης καινοτόμου επιχειρηματικής δραστηριότητας. 6. Δημιουργία δομής παροχής υπηρεσιών υποστήριξης δημόσιων φορέων χωρικής αρμοδιότητας της ΠΚΜ σε innovation procurement.

7. Χορήγηση κουπονιών καινοτόμων προμηθειών σε Δημόσιους φορείς. 8. Χρηματοδότηση κεφαλαίου κίνησης ΜΜΕ που επλήγησαν από την υγειονομική κρίση
<i>Ειδικός στόχος (iv) Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα</i>
1. Προγράμματα στοχευμένης κατάρτισης σε θεματικές ενότητες και δεξιότητες σχετικές με την έξυπνη εξειδίκευση, την 4η βιομηχανική επανάσταση και την κυκλική οικονομία 2. Ανάπτυξη προϋποθέσεων για απόκτηση επιχειρηματικών δεξιοτήτων και επαγγελματικής εμπειρίας σε τελειόφοιτους ή νέους απόφοιτους μέσω κατάλληλων μηχανισμών τοποθέτηση μεταπτυχιακών φοιτητών ή υποψηφίων διδασκτόρων για εφαρμοσμένη έρευνα. 3. Ανάπτυξη ικανοτήτων για τη βελτίωση της ικανότητας σχεδιασμού και υλοποίησης δράσεων
Προτεραιότητα 2: Στήριξη της πράσινης και αειφόρου ανάπτυξης στην Κεντρική Μακεδονία
<i>Ειδικός στόχος (i) Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου</i>
1. Προγράμματα «εξοικονόμησης κατ' οίκον» (Εξοικονομώ - Αυτονομώ) που έχουν ενταχθεί στο ΠΕΠ 2014-20 και θα ολοκληρωθούν μετά το τέλος του. 2. Ενεργειακή αναβάθμιση δημοσίων κτηρίων περιφερειακής και τοπικής αρμοδιότητας σε τομείς όπως υγεία, εκπαίδευση, αθλητισμός, πολιτισμός, δημόσια διοίκηση και αυτοδιοίκηση κ.α. ΔΗΜΟΣ 3. Συμμετοχή στην χρηματοδότηση Συμβάσεων Ενεργειακής Απόδοσης (EPC) για δημόσια κτίρια. ΔΗΜΟΣ
<i>Ειδικός στόχος ii. Προαγωγή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων αειφορίας που καθορίζονται σε αυτήν. ΔΗΜΟΣ</i>
1. Εγκατάσταση συστημάτων αυτοπαραγωγής ΑΠΕ (συμπεριλαμβανομένων εγκαταστάσεων και εξοπλισμού για την τοπική αποθήκευση ρεύματος) σε δημόσια κτήρια και υποδομές 2. Πιλοτικά έργα και έργα επίδειξης εγκατάστασης ΑΠΕ σε δημόσιους χώρους (πλατείες, περιβαλλοντικά πάρκα κ.ο.κ.)
<i>Ειδικός στόχος (iv) Προαγωγή της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης των κινδύνων και της ανθεκτικότητας στις καταστροφές ΔΗΜΟΣ</i>
1. Αντιπλημμυρικά έργα (διευθετήσεις χειμάρρων, έργα όμβριων οικισμών εντός ζωνών T=100 ΣΔΚΠ) σε υδραυλικά συστήματα αρμοδιότητας τοπικών ή περιφερειακών αρχών. . 2. Έργα προστασίας ακτών από διάβρωση, συμπεριλαμβανομένης της δενδροφύτευσης παράκτιων εκτάσεων 3. Προγράμματα εξοπλισμού (συμπεριλαμβανομένων αναλώσιμων και οχημάτων) που αξιοποιείται για την αντιμετώπιση και επέμβαση σε κλιματικές και

φυσικές καταστροφές των υπηρεσιών Πολιτικής Προστασίας Περιφέρειας και Δήμων.

4. Συστήματα παρακολούθησης των κλιματικών συνθηκών και των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.
5. Διατήρηση, αποκατάσταση, δημιουργία τεχνητών οικοτόπων και πράσινων υποδομών (κήποι βροχής, υπόγεια διηθητικά χαρακώματα, λιμνούλες συλλογής ομβρίων κλπ) για την ανάσχεση των πιέσεων και των επιπτώσεων πλημμύρων σε τοπική κλίμακα.
6. Ολοκληρωμένη προστασία αρχαιολογικών χώρων από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, σε συνέργια με τις δράσεις του ΕΠ ΠΟΛΠΡΟ

Ειδικός στόχος (v) Προαγωγή της πρόσβασης στο νερό και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού ΔΕΥΑ Σερρών

1. Έργα βελτίωσης της ποιότητας και εξοικονόμησης της ποσότητας πόσιμου νερού, συμπεριλαμβανομένων των υποδομών εξυγίανσης και ασφαλούς φύλαξης πόσιμου νερού
2. Έργα ενίσχυσης της παρακολούθησης της ποιότητας και της αποδοτικότητας δικτύων ύδρευσης (π.χ. τηλεμετρία). Σχέδια και παρεμβάσεις για την διασφάλιση της πρόσβαση σε ποιοτικούς πόρους πόσιμου νερού (Master Plan, Σχέδια Ασφάλειας Νερού, κ.α.).
3. Σχέδια και παρεμβάσεις εφαρμογής του ΣΔΛΑΠ και συστήματα παρακολούθησης της ρύπανσης σε αποδέκτες ή στις εξόδους επεξεργασμένων εκροών.
4. Κατασκευή, επέκταση ή αντικατάσταση / αναβάθμιση / εκσυγχρονισμός δικτύων αποχέτευσης και Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων. σε οικισμούς Γ' κατηγορίας και άνω
5. Ενεργειακή αναβάθμιση και εκμετάλλευση ενέργειας από ΕΕΛ
6. Συστήματα διαρκούς παρακολούθησης, συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων για την εξ αποστάσεως παρακολούθηση της λειτουργίας των ΕΕΛ και την σε πραγματικό χρόνο καταγραφή της αποδοτικότητας τους και των εκροών τους

Ειδικός στόχος (vi). Προαγωγή της μετάβασης σε μια κυκλική και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία . ΔΗΜΟΣ

1. Περιφερειακά και τοπικά προγράμματα ενημέρωσης πολιτών και τουριστών για την κυκλική οικονομία και για τις ορθές πρακτικές διαχείρισης των απορριμμάτων σε επίπεδο ατομικό και νοικοκυριού
2. Τοπικές υποδομές ενίσχυσης του συστήματος ΔσΠ (π.χ. Πράσινα Σημεία, γωνίες ανακύκλωσης κ.ο.κ.)
3. Σχεδιασμός και εφαρμογή (εξοπλισμός) Τοπικών - Περιφερειακών Σχεδίων διαχείρισης ειδικών ρευμάτων που δεν καλύπτονται από εναλλακτικό διαχειριστή (π.χ. στρώματα, έπιπλα, υπολείμματα – ανακύκλωση τέλους ζωής Φ/Β μονάδων κ.α.), στη βάση του ΠΕΣΔΑ.
4. Σχεδιασμός και πιστοποίηση πράσινων συστημάτων λειτουργίας σε ΟΤΑ και Περιφερειακούς δημόσιους φορείς.
5. Οργάνωση και ψηφιοποίηση αγορών κυκλικής οικονομίας

Ειδικός στόχος (vii) Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ

άλλων σε αστικές περιοχές και μείωση κάθε μορφής ρύπανσης . ΔΗΜΟΣ

1. Αναβάθμιση δημόσιων χώρων πρασίνου (φυτοτεχνικά έργα) και του εξοπλισμού τους για την διευκόλυνση της πρόσβασης από όλους, την ασφάλεια και την λειτουργικότητα τους.
2. Περιβαλλοντική αναβάθμιση πάρκων, οδών και πράσινων αστικών διαδρομών
3. Περιβαλλοντική αναβάθμιση ρεμάτων εντός ή στο όριο αστικών περιοχών
4. Προσθήκη πράσινων δωμαίων σε δημόσια κτίρια.
5. Έργα αποθήκευσης και ανακύκλωσης όμβριων υδάτων για την κάλυψη των αναγκών ανάπτυξης και συντήρησης του πρασίνου
6. Μελέτες και Σχέδια Δράσης για την αναβάθμιση της Αστικής Οικολογίας

Προτεραιότητα 3 Εξασφάλιση της διασυνδεσιμότητας της Κ. Μακεδονίας. ΣΠ 3: Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας και των περιφερειακών διασυνδέσεων ΤΠΕ

Ειδικός στόχος (iii) --Ανάπτυξη και ενίσχυση της βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης, ασφαλούς και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση σε ΔΕΔ-Μ και στη διασυνοριακή κινητικότητα

1. Κατασκευή ή/και διαμόρφωση Κόμβων εθνικού και περιφερειακού δικτύου
2. Αυτοκινητόδρομοι και παράπλευροι οδοί
3. Έργα ενίσχυσης οδικών υποδομών στον παράκτιο χώρο, έναντι της διάβρωσης

Προτεραιότητα 4Α: Προώθηση της Κοινωνικής Συνοχής στην Κ. Μακεδονία – Παρέμβαση ΕΤΠΑ. ΣΠ 4: Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων

Ειδικός στόχος (i) Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της ικανότητας ένταξης των αγορών εργασίας και της πρόσβασης σε ποιοτικές θέσεις απασχόλησης μέσω της ανάπτυξης των κοινωνικών υποδομών και της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας

1. Διαμόρφωση υποδομών και εξοπλισμός για την εγκατάσταση υπηρεσιών που προωθούν την απασχόληση
2. Πληροφοριακά Συστήματα καταγραφής των ανέργων και αναγκών της αγοράς εργασίας
3. Περιφερειακές μελέτες και σχέδια
4. Ανάπτυξη και οργάνωση του περιφερειακού οικοσυστήματος κοινωνικής οικονομίας

Ειδικός στόχος (ii) Βελτίωση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, περιλαμβανομένης της προώθησης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και on line εκπαίδευσης και κατάρτισης. ΔΗΜΟΣ

1. Κατασκευή νέων και αναβάθμιση υφισταμένων εκπαιδευτικών μονάδων όλων των βαθμίδων
2. Προμήθεια, εγκατάσταση και αναβάθμιση εξοπλισμού εκπαιδευτικών μονάδων / ιδρυμάτων όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.
3. Κτιριακές μετατροπές και εγκατάσταση εξοπλισμού ΑμΕΑ σε εκπαιδευτικές μονάδες όλων των βαθμίδων
4. Αντισεισμική θωράκιση εκπαιδευτικών κτηρίων.

Ειδικός στόχος (iii) Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα και μειονεκτουσών ομάδων, περιλαμβανομένων των ΑΜΕΑ, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων που περιλαμβάνουν υπηρεσίες στέγασης και κοινωνικές υπηρεσίες. ΔΗΜΟΣ

Ίδρυση / κατασκευή / ανακαίνιση / λειτουργικός εκσυγχρονισμός / μετατροπή κτιριακών υποδομών και προμήθεια απαραίτητου εξοπλισμού για:

- A) την υποστήριξη ατόμων με αναπηρία και άλλων ευπαθών ομάδων
- B) την υποστήριξη θυμάτων έμφυλης βίας και διακρίσεων
- Γ) τη φροντίδα ατόμων τρίτης ηλικίας

Ειδικός στόχος (iv) . Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και προώθηση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, περιλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική στην φροντίδα βασισμένη στην κοινότητα και στην οικογένεια

Κτιριακές υποδομές (νέες, αναβάθμιση/ βελτίωση υφιστάμενων) στην τριτοβάθμια περίθαλψη:

- A) Προμήθεια και εγκατάσταση ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού
- B) Αντισεισμικός έλεγχος και παρεμβάσεις αντισεισμικής θωράκισης υποδομών υγείας και περίθαλψης
- Γ) Δημιουργία και ενίσχυση υποδομών πρωτοβάθμιας υγείας, δομών ψυχικής υγείας κ.α.

Ειδικός στόχος (vi) . Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, κοινωνική ένταξη και κοινωνική καινοτομία ΔΗΜΟΣ

1. Ανάδειξη, συντήρηση και βελτίωση των υποδομών προσβασιμότητας και ερμηνείας μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και μουσειακών υποδομών .
2. Έργα και υποδομές βελτίωσης της προσβασιμότητας και δημιουργίας εναλλακτικών – ειδικών τεχνικών ερμηνείας για πολιτιστικές – τουριστικές υποδομές

και γεγονότα.

3. Ανάδειξη και βελτίωση προσβασιμότητας περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (φυσικής κληρονομιάς) ως προορισμοί οικολογικού τουρισμού.
4. Ανάπτυξη της ικανότητας των περιφερειακών φορέων στον σχεδιασμό, την διαχείριση, την προβολή, παρακολούθηση και την αξιολόγηση στρατηγικών βιώσιμης και ανθεκτικής τουριστικής ανάπτυξης.
5. Ανακαίνιση και αναβάθμιση ειδικών τουριστικών υποδομών (π.χ. ιαματικά λουτρά, χιονοδρομικά κέντρα, τουριστικά λιμάνια
6. Καινοτόμες δράσεις οργάνωσης και προβολής πολιτιστικών εκθεμάτων, μουσείων και μνημείων.
7. Δημιουργία και υποστήριξη περιφερειακής πολιτικής Κινηματογράφου
8. Διαμόρφωση - μετατροπή αργούντων ακινήτων του δημοσίου σε υποδομές παραγωγής πολιτιστικών αγαθών και υπηρεσιών
9. Υποστήριξη πολιτιστικών θεσμών και γεγονότων

Προτεραιότητα: 4B: Προώθηση της Κοινωνικής Συνοχής στην Κ. Μακεδονία – Παρέμβαση ΕΚΤ+. ΣΠ 4: Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων

Ειδικός στόχος 4α. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, τους νέους, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες, τα οικονομικά αδρανή άτομα και μέσω της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας

1. Παροχή υπηρεσιών prestart and coaching υποστήριξης νέων επιχειρηματιών
 2. Δράσεις προώθησης στην απασχόληση (τύπου NEE, ΝΘΕ).
 3. Προγράμματα υποστήριξης επαγγελματικού προσανατολισμού
- Θα καλυφθούν και ενέργειες υποστήριξης για την εφαρμογή της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων που αφορούν την είσοδο στην αγορά εργασίας ή την εύρεση εργασίας

Ειδικός στόχος 4στ. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και την τριτοβάθμια εκπαίδευση και την επιμόρφωση ενηλίκων, περιλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας και της προσβασιμότητας για τα ΑΜΕΑ

1. Υποστήριξη μαθητών ΑμεΑ και μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο γενικό σχολείο.
2. Υποστήριξη δομών (ΚΕΣΥ) για μαθητές ΑμεΑ και μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
3. Καταπολέμηση του Ψηφιακού Αποκλεισμού για ευπαθείς ομάδες πληθυσμού
4. Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση για παιδιά σε ανάγκη και ιδιαίτερα ευάλωτα παιδιά **ΔΗΜΟΣ**

<i>Ειδικός στόχος 4ζ. Προώθηση της δια βίου μάθησης, ιδίως των ευέλικτων ευκαιριών αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης για όλους, καλύτερη πρόβλεψη των αλλαγών και των νέων απαιτήσεων για δεξιότητες με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, διευκόλυνση των μεταβάσεων σταδιοδρομίας και προώθηση της επαγγελματικής κινητικότητας ΔΗΜΟΣ</i>
Προγράμματα Δια Βίου Μάθησης
<i>Ειδικός στόχος 4η. Προώθηση της ενεργού ένταξης, με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων, και της ενεργού συμμετοχής και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα για τις μειονεκτούσες ομάδες ΔΗΜΟΣ</i>
1. Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής (μεταβατική δράση) 2. Παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας ηλικιωμένων για άτομα που έχουν την ευθύνη φροντίδας τους σε νοικοκυριά με χαμηλά εισοδήματα
<i>Ειδικός στόχος 4θ. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών</i>
1. Προγράμματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας 2. Ενίσχυση ή ανάπτυξη οριζόντιων, ψηφιακών και κοινωνικών, δεξιοτήτων 3. Ενέργειες κοινωνικής ένταξης (γνωριμία με κρατικούς και κοινωνικούς φορείς κ.ά.) ΔΗΜΟΣ 4. Δράσεις ευαισθητοποίησης και διαπολιτισμικής αλληλεπίδρασης σε δήμους χωρίς ΚΕΜ
<i>Ειδικός στόχος 4ι. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά ΔΗΜΟΣ</i>
1. Ολοκληρωμένα προγράμματα ενσωμάτωσης Ρομά στην αγορά εργασίας και καταπολέμησης της σχολικής διαρροής και του ψηφιακού αποκλεισμού. 2. Δράσεις υποστήριξης του επιπέδου διαβίωσης: επιδότηση ενοικίου, ομάδες διαχείρισης χώρων μετεγκατάστασης και βελτίωσης συνθηκών διαβίωσης. 3. Ανάπτυξη παρεμβάσεων ενίσχυσης νηπίων, παιδιών σχολικής ηλικίας / εφήβων σε βιωματικά εργαστήρια και παιδικές κατασκηνώσεις (Ρομά)
<i>Ειδικός στόχος 4ια. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, περιλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση, σε φροντίδα και υγειονομική περίθαλψη, εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας (προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ιδιαίτερη έμφαση στα παιδιά, στις μειονεκτούσες ομάδες και στα ΑΜΕΑ</i>
1. Ανάπτυξη και Λειτουργία Κοινωνικών Κέντρων (μετεξέλιξη κέντρων Κοινότητας με την ενσωμάτωση των ΚΕΜ, της διαπολιτισμικής μεσολάβησης και των δομών παροχής αγαθών), ΚΗΦΗ / ΚΔΗΦ / ΣΥΔ περιλαμβανομένων αυτών που θα εξυπηρετούν ΑμΕΑ, πρόσφυγες, μετανάστες με ενσωματωμένες υπηρεσίες πολιτισμικής διαμεσολάβησης όπου αυτό απαιτείται. ΔΗΜΟΣ 2. Προγράμματα: Προσωπικού Βοηθού και Κοινωνικού Φροντιστή ΑμεΑ, ηλικιωμένων και παιδιών με αναπτυξιακά προβλήματα.

3. Ενίσχυση της λειτουργίας Συμβουλευτικών Κέντρων γυναικών - θυμάτων βίας, Ξενώνες φιλοξενίας κλπ), μονογονεϊκές οικογένειες , ασυνόδευτους ανήλικους κλπ (Κέντρα Κοινωνικής Στήριξης –ΕΚΚΑ, Ξενώνες Επείγουσας Φιλοξενίας / Καταφύγια Προστατευμένης Φιλοξενίας- ΕΚΚΑ). **ΔΗΜΟΣ**
4. Ενίσχυση της παροχής υπηρεσιών ψυχικής υγείας, δομές παροχής αντιστοιχων υπηρεσιών, ψυχοκοινωνική παρέμβαση προστασίας των παιδιών στον καιρό της επιδημίας
5. Ανάπτυξη υπηρεσιών μείωσης της βλάβης και υποστήριξης αστέγων με στόχο τη φροντίδα των βασικών υγειονομικών και κοινωνικών αναγκών των εξαρτημένων ατόμων με χαμηλό κίνητρο και δυνατότητα απεξάρτησης (Κινητές Μονάδες - Κέντρα Ημέρας) **ΔΗΜΟΣ**
6. Ανάπτυξη Υπηρεσιών για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων (από τα ναρκωτικά, το αλκοόλ και άλλες εξαρτητικές συμπεριφορές), συμπεριλαμβανομένων και των προγραμμάτων πρόληψης. **ΔΗΜΟΣ**
7. Ενίσχυση Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, Ανάπτυξη και Λειτουργία Κινητών Μονάδων στα Κέντρα Υγείας και Μονάδων Διαγνωστικών Ελέγχων Υγείας
8. Ενίσχυση υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Υγείας
9. Ανάπτυξη ξενώνων άμεσης υποδοχής και βραχείας φιλοξενίας προς αναδοχή

Ειδικός στόχος 4ιβ. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών ΔΗΜΟΣ

1. Δομές Αστέγων (Υπνωτήρια και Κέντρα Ημέρας)
2. Υποστήριξη εφήβων σε υποβαθμισμένες περιοχές (Κέντρα Υποστήριξης Νέων).
3. Ολοκληρωμένα Σχέδια Τοπικών Δράσεων για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας
4. Δράσεις πρόσβασης σε προσιτή κατοικία για άστεγους, οικογένειες φτωχές που διαβιούν σε επισφαλή κατοικία (Δίκτυο Κοινωνικής Κατοικίας)
5. Παροχή σχολικών γευμάτων

Προτεραιότητα: 5: Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Κ. Μακεδονία. ΣΠ 5: Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της, μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, καθώς και μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών

Ειδικός στόχος (i). Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές ΔΗΜΟΣ

Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Τον Σεπτέμβριο του 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε τις προτάσεις της για τις προτεραιότητες του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και τις βασικές αρχές για τα έργα που θα εντάξουν τα κράτη μέλη για χρηματοδότηση από τον Μηχανισμό: πράσινη μετάβαση, ψηφιοποίηση και αύξηση της παραγωγικότητας, αντιμετώπιση των ανισοτήτων και μακροοικονομική σταθερότητα.

Επιπλέον, αναφέρονται **επτά πεδία μεταρρυθμίσεων** που απαντούν σε κοινές προκλήσεις για όλη την Ευρώπη: «καθαρή» ενέργεια, ενεργειακή αποδοτικότητα δημόσιων και ιδιωτικών κτηρίων, «έξυπνες» μεταφορές, υποδομές για γρήγορο διαδίκτυο, ψηφιοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών, αναβάθμιση υπηρεσιών "νέφους" και υπολογιστικής δύναμης, επαγγελματική εκπαίδευση και νέες δεξιότητες. Κάθε χώρα, πρέπει να καταρτίσει ένα λεπτομερές σχέδιο έργων, τους επόμενους μήνες. Η κατανομή για την Ελλάδα έχει ως εξής:

Πυλώνες	Επιχορηγήσεις	%	Δάνεια	Σύνολο
1. Πράσινη μετάβαση	6.200	38%		
2. Ψηφιακή μετάβαση*	2.100	13%		
3. Απασχόληση, δεξιότητες, κοινωνική συνοχή	4.100	25%		
4. Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας	4.000	24%		
Υποσύνολο Τ.Α.Α.	16.400	100%	12.600	29.000
REACT-EU, Just Transition Fund, European Agricultural Fund for Rural Development	3.000			3.000
Σύνολο	19.400			32.000
* Σημείωση: ψηφιακά έργα περιλαμβάνονται στους Πυλώνες 1,3, 4 ώστε να επιτυγχάνεται ο συνολικός στόχος του 20%.				

Ενδεικτικές μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις

1. Μετάβαση σε νέο ενεργειακό μοντέλο φιλικό στο περιβάλλον: Απλοποίηση διαδικασιών αδειοδότησης για ΑΠΕ.
2. Ενεργειακή αναβάθμιση του κτιριακού αποθέματος της χώρας και χωροταξική μεταρρύθμιση: Εκτενές πρόγραμμα ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων, υλοποίηση της μεταρρύθμισης του πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού.
3. Μετάβαση σε ένα πράσινο και βιώσιμο σύστημα μεταφορών: Υποδομές για εγκατάσταση και λειτουργία φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων, θεσμικό πλαίσιο για την προώθηση της ηλεκτροκίνησης.
4. Αειφόρος χρήση των πόρων, ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και διατήρηση της βιοποικιλότητας: Ενίσχυση υποδομών προστασίας από φυσικές καταστροφές, προστασία φυσικού περιβάλλοντος και βιοποικιλότητας.
5. Ψηφιακός μετασχηματισμός: Διαλειτουργικότητα των συστημάτων του Δημοσίου Τομέα, ψηφιακός και διοικητικός μετασχηματισμός του κράτους.
6. Συνδεσιμότητα: Εγκατάσταση υποδομής οπτικών ινών σε κτίρια προκειμένου να επιταχυνθεί η υιοθέτηση υποδομής επόμενης γενιάς, δημιουργία κατάλληλου περιβάλλοντος/ υποδομής για τη μετάβαση στην τεχνολογία 5G.
7. Αύξηση θέσεων εργασίας - προώθηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας.
8. Ενίσχυση των ψηφιακών δυνατοτήτων της εκπαίδευσης και εκσυγχρονισμός της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.
9. Ενίσχυση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας του συστήματος υγείας.
10. Αύξηση της πρόσβασης σε αποτελεσματικές και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικές πολιτικές.
11. Εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης: Σύστημα διοικητικής και οικονομικής παρακολούθησης του Δημοσίου, που στοχεύει στον ψηφιακό μετασχηματισμό των κυβερνητικών δομών οικονομικής διαχείρισης και εποπτείας.
12. Ανάδειξη του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα ως ολοκληρωμένου, βιώσιμου αναπτυξιακού μοχλού τοπικών κοινωνιών.

Ενταγμένα έργα και δράσεις

Τα 12 πρώτα έργα του Σχεδίου «Ελλάδα 2.0», 15/07/2021 (με έντονους τίτλους όσα θα επηρεάσουν έμμεσα τον Δήμο Σερρών):

1. Βελτίωση εξοπλισμού της ΑΑΔΕ για την παροχή αναβαθμισμένων υπηρεσιών προς τους φορολογούμενους, (12,2 εκατ. €).
2. **Μεταρρύθμιση του Δημοσιονομικού Συστήματος** στην Κεντρική Διοίκηση και τη λοιπή Γενική Κυβέρνηση GOV-ERP, (36,1 εκατ. €).
3. **Επέκταση - υποστήριξη του Εθνικού Δικτύου Τηλεπικοινωνιών - Σύζευξις II**, (32,1 εκατ. €).
4. **Ενιαία Ψηφιακή Υποδομή** για την Εξυπηρέτηση Πολιτών και Επιχειρήσεων, (69,4 εκατ. €).
5. **Υπηρεσίες Διαδικτύου** για την επίτευξη της διαλειτουργικότητας μεταξύ των πληροφοριακών συστημάτων της Δημόσιας Διοίκησης (πακέτο υπηρεσιών G2G Web services) (27,9 εκατ. €), Κ.τ.Π. ΑΕ
6. Δικτυακή αναβάθμιση με οπτικές ίνες για το δίκτυο GRNET, τα δίκτυα των ακαδημαϊκών και ερευνητικών φορέων της χώρας, το πανελλήνιο σχολικό δίκτυο κ.α., (30,5 εκατ. €), Εθνικό Δίκτυο Υποδομών Τεχνολογίας και Έρευνας
7. Αναβάθμιση της παροχής ανοιχτών δεδομένων της πλατφόρμας data.gov.gr και παροχή σχετικών υπηρεσιών σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, **(5,5 εκατ. €), Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης**
8. Κατασκευή τμήματος Τρίκαλα - Εγνατία Αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδας, **(480 εκατ. €), Υπουργείο Υποδομών**
9. Ψηφιοποίηση Αρχείου Υποθηκοφυλακείων, **(242,4 εκατ. €).**
10. Τοπικά Πολεοδομικά Σχέδια και Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια που αποσαφηνίζουν και κατοχυρώνουν θεσμικά το πολεοδομικό πλαίσιο (χρήσεις γης, όροι δόμησης κλπ) στο οποίο βασίζεται η χωροθέτηση πάσης φύσεων έργων και επενδύσεων, (345,2 εκατ. €), **υλοποίηση Τ.Ε.Ε.** Πρώτα σχέδια δήμων: Μεγίστη (Καστελόριζο), Ιθάκη, Κάρπαθος - Κάσος, Σύρος - Ερμούπολη, Γρεβενά (13 δημοτικές ενότητες),

Μάνδρα - Ειδυλλία, Κεντρικά Τζουμέρκα, Ήλιδα, Αίγινα - Αγκίστρι, Αιγιαλεία, Πάτμος, Λειψοί, Λέρος, Αγαθονήσι και Κάλυμνος.

11. Αποκατάσταση - συντήρηση - ανάδειξη μνημείων Ακρόπολης, **(10 εκατ. €), Υπουργείο Πολιτισμού**

12. Πρόγραμμα Ψηφιακή Μέριμνα, (129,2 εκατ. €).

Η δεύτερη δέσμη έργων περιλαμβάνει (13/10/2021)²¹:

- Προμήθεια 220 ηλεκτρικών λεωφορείων (Αθήνα - Θεσσαλονίκη), 136 εκατ. €.
- Βόρειος Οδικός Άξονας Κρήτης (90 εκατ. €).
- Διασύνδεση Κυκλάδων με το ηπειρωτικό σύστημα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας Δ' φάση (164,5 εκατ. €).
- **Εθνικό Σχέδιο Αναδάσωσης**, (248,1 εκατ. €).
- Έργα αντιπλημμυρικής προστασίας: Λουτράκι (24 εκατ. €), Αμφιλοχία (70 εκατ. €), Ωραιόκαστρο (15 εκατ. €), Ιεράπετρα (60 εκατ. €).
- Ύδρευση Νομών Πρέβεζας - Άρτας - Λευκάδας, (133 εκατ.€).
- Κατασκευή φράγματος Τσικνιά στην Λέσβο, (106,8 εκατ. €).
- Ανάπλαση κτήματος Τατοΐου έργα προϋπολογισμού 39,9 εκατ. €.
- Αναβάθμιση υποδομών, εκσυγχρονισμός εξοπλισμού, βελτίωση υπηρεσιών του Οργανισμού Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων, (31 εκατ. €).
- Σχεδιασμός **Εθνικής Στρατηγικής** για την προσαρμογή της πολιτιστικής κληρονομιάς στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, (4 εκατ. €)
- Μεταστέγαση Δικαστικών Υπηρεσιών Πειραιά, (64,3 εκατ. €).
- **Εξωστρεφής Γεωργία:** ανάπτυξη και αναβάθμιση σειράς ψηφιακών εφαρμογών (20,7 εκατ. €).
- Οργάνωση και ασφάλεια **δομών υποδοχής και φιλοξενίας** προσφύγων/ μεταναστών, (36,9 εκατ. €)

²¹ Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) των Δράσεων και Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, Διαδικασίες ένταξης έργων, <https://www.greece20.gov.gr>

- 13 ερευνητικά έργα που έχουν λάβει βραβείο από το Πρόγραμμα Horizon της Ε.Ε., (18,2 εκατ. €).
- 36 επενδυτικά σχέδια συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών οργανισμών, (24,7 εκατ. €).
- Αναβάθμιση πληροφοριακών συστημάτων ΑΑΔΕ, (8 εκατ. €).
- Έργα αναβάθμισης υποδομών - υπηρεσιών της Δημόσιας Υγείας, (43,2 εκατ.): Γ.Ν. Λαμίας, ΠΑΓΝΗ, Γ.Ν. Θριάσιο, Γ.Ν. Θεσσαλονίκης Ιπποκράτειο, Γ.Ν. Θεσσαλονίκης ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, Γ.Ν. Αθηνών Ευαγγελισμός, Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Πατρών, στέγαση ΟΔΙΠΥ και ΚΕΣΥ, βελτίωση ποιότητας υπηρεσιών υγείας στον ΟΔΙΠΥ, οργανωτικές μεταρρυθμίσεις.

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων – Ταμείο Ανάκαμψης

Στις 12/10/2021 το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ανακοίνωσε τις δράσεις που θα ενταχθούν στο Ταμείο Ανάκαμψης, συνολικού προϋπολογισμού 2,6 δις €. Οι δράσεις αυτές είναι συμπληρωματικές των δράσεων του νέου ΕΣΠΑ για την Κοινωνική Πολιτική. Το Πρόγραμμα είναι διαρθρωμένο σε έξι θεματικές ενότητες:

1. Ψηφιακά έργα	2. Ψηφιακή Κάρτα Εργασίας	3. Κατάρτιση
4. Νέες πολιτικές για τους ανέργους	5. Πολιτικές κοινωνικής προστασίας	
6. Ίσες ευκαιρίες για όλους		

Τα δέκα σημαντικότερα έργα είναι τα εξής:

- 1. Ψηφιακή αναβάθμιση της κοινωνικής ασφάλισης:** ΕΦΚΑ, e-ΕΦΚΑ, ΑΤΛΑΣ με προϋπολογισμό 44 εκατ. €.
- 2. Ψηφιακή Κάρτα Εργασίας:** Το 2022 θα ξεκινήσει η πιλοτική εφαρμογή της σε μεγάλους κλάδους της οικονομίας. Ο προϋπολογισμός είναι 8 εκατ. € και οι ωφελούμενοι περισσότεροι από 2 εκατ. μισθωτοί.
- 3. Προγράμματα κατάρτισης και επανακατάρτισης:** Θα επενδυθεί 1 δισ. € για την κατάρτιση 500.000 πολιτών σε βασικές ψηφιακές δεξιότητες και σε αντικείμενα που αφορούν στην πράσινη οικονομία.

4. **Νέες θέσεις εργασίας** για νέους, ειδικές ομάδες πληθυσμού (άνεργες μητέρες, θύματα κακοποίησης, άτομα με ειδικές ανάγκες), μακροχρόνια ανέργους, κ.α. Προβλέπεται η δημιουργία πάνω από 74.000 νέων θέσεων εργασίας, με προϋπολογισμό 541 εκατ. € (Δημοτικές επιχειρήσεις).

5. **Νέες θέσεις σε βρεφονηπιακούς σταθμούς:** Ο προϋπολογισμός είναι 180 εκατ. € και θα δημιουργηθούν 50.000 νέες θέσεις για βρέφη και νήπια (Δήμοι).

6. **Κάρτα Αναπηρίας:** Το μέτρο έχει προϋπολογισμό 2,5 εκατ. € και θα ωφελήσει τουλάχιστον 180.000 ΑμεΑ.

7. **Προσωπικοί βοηθοί,** οι οποίοι θα υποστηρίζουν τα άτομα με αναπηρία. Το πρόγραμμα στην πρώτη φάση εφαρμογής θα ωφελήσει 1.000 ΑμεΑ και τους βοηθούς τους, με προϋπολογισμό 42 εκατ. € και.

8. **Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών 12-15 ετών:** Ο προϋπολογισμός είναι 10 εκατ. € και θα ενταχθούν 9.000 παιδιά ανά έτος (Δήμοι)

9. **Μονάδες μέριμνας για βρέφη και νήπια σε μεγάλες επιχειρήσεις:** θα επιδοτείται η πρόσληψη έως δύο ατόμων για δύο χρόνια ανά επιχείρηση για την φύλαξη των βρεφών. Ο προϋπολογισμός είναι 16 εκατ. € και προβλέπεται η ένταξη 120 μονάδων και περίπου 2.500 παιδιών.

10. **Πολιτικές στήριξης, κατάρτισης** και άλλες δράσεις ευαισθητοποίησης για την ισότητα και τη διαφορετικότητα στους χώρους εργασίας του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα με προϋπολογισμό 47 εκατ. € (Δήμοι).

Τελευταίες εξελίξεις

Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, στο συνέδριο της ΚΕΔΕ που διεξήχθη στην Θεσσαλονίκη στις 12-14 Οκτωβρίου, ανακοίνωσε ένα **πρόγραμμα για τις έξυπνες πόλεις**, με προϋπολογισμό 320 εκατομμυρίων €. Από αυτά 90 εκατ. € θα προέλθουν από το Ταμείο Ανάκαμψης, και θα αφορούν 17 δήμους άνω των 100.000 κατοίκων. Οι υπόλοιποι δήμοι θα χρηματοδοτηθούν από το Πρόγραμμα Ψηφιακός Μετασχηματισμός του νέου ΕΣΠΑ. Μέχρι το 1ο τρίμηνο του 2022 θα βγουν οι σχετικές προσκλήσεις, πρώτα του Ταμείου Ανάκαμψης και στη συνέχεια του ΕΣΠΑ.

Όσον αφορά το περιεχόμενο και την δομή του προγράμματος θα υπάρχουν πολλές επιλογές και οι δήμοι με βάση ορισμένα κριτήρια θα έχουν καθορισμένο προϋπολογισμό, με ελάχιστο τα 100.000 €. Άρα κάθε Δήμος με βάση τις ανάγκες του θα μπορεί να επιλέξει συγκεκριμένες δράσεις. Ενδεικτικά: κοινωνική πολιτική, απασχόληση και υγεία, παιδεία, πολιτισμός, αθλητισμός, περιβάλλον, υποδομές, αγροτική ανάπτυξη, τουρισμός, δημοτική αστυνομία, εξυπηρέτηση του πολίτη, οικονομική διαχείριση και διοικητική λειτουργία των δήμων, ψηφιακές πλατφόρμες για γονείς, για προσχολική αγωγή, πλατφόρμες διαβούλευσης κ.α.

Το Υπουργείο Οικονομικών ανακοίνωσε, επίσης στο συνέδριο της ΚΕΔΕ, ορισμένες δράσεις του Ταμείου Ανάκαμψης που έχουν εξειδικευτεί και των οποίων οι προσκλήσεις θα δημοσιευτούν μέχρι το τέλος του χρόνου. Ενδεικτικά αναφέρθηκαν **αστικές αναπλάσεις, αντιπλημμυρικά έργα, πρόγραμμα πολιτικής προστασίας, που θα αφορά και τους Δήμους, πρόγραμμα οδικής ασφάλειας, με οδικά έργα και τέλος το ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ για τα δημόσια κτίρια.**

Αξιοποίηση δυνατοτήτων νέας προγραμματικής περιόδου

Το νέο ΕΣΠΑ και το Ταμείο Ανάκαμψης αποτελούν δύο μεγάλες ευκαιρίες για τον Δήμο Σερρών, ώστε να χρηματοδοτήσει τους αναπτυξιακούς του στόχους. Παράλληλα θα τρέχουν εθνικά προγράμματα, όπως το Α. Τρίτσης, το Πράσινο Ταμείο κ.α.

Προτεραιότητα μέχρι το 2027 θα έχουν τα έργα και οι δράσεις που θα αφορούν:

1. Την ψηφιακή διακυβέρνηση (ευφυείς πόλεις), την πράσινη μετάβαση και την κυκλική οικονομία τόσο στην οργάνωση - λειτουργία του Δήμου, όσο και στην άσκηση των αρμοδιοτήτων του.
2. Την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής μέσω έργων και οργάνωσης συστημάτων πολιτικής προστασίας.
3. Τον πολεοδομικό σχεδιασμό.
4. Την προώθηση κοινωνικών πολιτικών και δράσεων, ειδικά σε ομάδες που βιώνουν φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό.
5. Την αναβάθμιση των υπηρεσιών προσχολικής αγωγής και την αύξηση των προσφερόμενων θέσεων.
6. Την ανάδειξη του παραγωγικού, πολιτιστικού και τουριστικού προφίλ του Δήμου.

Στο πλαίσιο αυτό ο Δήμος πρέπει, μέσω του Ε.Π., να αποσαφηνίσει την αναπτυξιακή του στρατηγική, να προχωρήσει σε συγκεκριμένες επιλογές και να προετοιμαστεί κατάλληλα (αναδιοργάνωση), ώστε να ανταποκριθεί σε σύνθετες και καινοτομικές παρεμβάσεις.

Το όραμα και οι αρχές του Δήμου

Στις παραγράφους 1 και 2 του **άρθρου 102** του **Συντάγματος** ορίζεται ότι «Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους ΟΤΑ. Υπέρ των ΟΤΑ συντρέχει τεκμήριο αρμοδιότητας για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων..... Οι ΟΤΑ έχουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. Οι αρχές τους εκλέγονται με καθολική και μυστική ψηφοφορία, όπως νόμος ορίζει».

Επίσης στο πρώτο μέρος του **Ν. 3852/10** «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - **Πρόγραμμα Καλλικράτης**» ορίζεται ότι οι Δήμοι συγκροτούν τον πρώτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης και ως έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας αποτελούν θεμελιώδη θεσμό του δημόσιου βίου των Ελλήνων, όπως αυτός κατοχυρώνεται από τις διατάξεις του άρθρου 102 του Συντάγματος και του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας (Ν. 1850/1989).

Με βάση το **άρθρο 75** του **Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων** «οι δημοτικές αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας».

Συνεπώς η κύρια **αποστολή** των Δήμων ρυθμίζεται από τις παραπάνω διατάξεις και εξειδικεύεται με άλλα άρθρα του Συντάγματος, το Ν. 3852/10 και τον Κ.Δ.Κ., κυρίως αυτά που έχουν σχέση με τις αρμοδιότητες, τα αιρετά όργανα, την οργάνωση και λειτουργία τους.

Το **όραμα** της Δημοτικής Αρχής αποτελεί συνοπτική διατύπωση της μελλοντικής επιθυμητής κατάστασης του Δήμου για την τρέχουσα δημοτική περίοδο, την οποία θα επιδιώξει με την εφαρμογή της στρατηγικής που θα επιλέξει και με την ευρύτερη δυνατή κοινωνική συναίνεση. Με βάση τα παραπάνω, το όραμα του Δήμου Σερρών για την περίοδο 2019-2023 συνοψίζεται ως εξής:

Σέρρες μια σύγχρονη παραγωγική και «ευφυής» πόλη, κέντρο ανάπτυξης - πολιτισμού - τουρισμού - έρευνας, ικανή να αντεπεξέλθει στις προκλήσεις της νέας εποχής

Το παραπάνω όραμα αποτελεί συνοπτικό υπόδειγμα της επιδιωκόμενης κατάστασης του Δήμου. Η Δημοτική Αρχή μπορεί να το επαναδιατυπώσει με βάση τις προτεραιότητες και επιλογές της, με κριτήριο την κατανόηση και αποδοχή του από την τοπική κοινωνία. Το ίδιο ισχύει και για τις κατευθυντήριες αρχές που ακολουθούν.

Οι **κατευθυντήριες αρχές** που υιοθετούνται για την προσέγγιση του οράματος και διέπουν την λειτουργία της Δημοτικής Αρχής και γενικότερα τον τρόπο διοίκησης των τοπικών υποθέσεων, προσδιορίζονται ως εξής:

- **Ανάδειξη των Σερρών ως αστικού πόλου της Βόρειας Ελλάδας και των Βαλκανίων με άξονες τον πρωτογενή / δευτερογενή τομέα, τον τουρισμό, τον πολιτισμό και την εκπαίδευση**
- **Προστασία και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και διασφάλιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων**
- **Προώθηση της κοινωνικής συνοχής και οικονομικής ευημερίας σε τοπικό επίπεδο**
- **Αντιμετώπιση των συνεπειών της οικονομικής - κοινωνικής κρίσης και της πανδημίας**

και εξειδικεύονται στις παρακάτω:

- Αποτελεσματική κοινωνική πολιτική για ένα αλληλέγγυο Δήμο: νέες κοινωνικές δομές, νέοι μηχανισμοί κοινωνικής στήριξης, κοινωνικές δράσεις
- Προώθηση αστικών αναπλάσεων
- Προώθηση βιώσιμης ανάπτυξης σε θέματα ποιότητας ζωής και λειτουργιών της πόλης
- Προώθηση αναπτυξιακών δράσεων στην επιχειρηματικότητα, τον τουρισμό και τον αγροτικό τομέα

- Προώθηση στοχευμένων ενεργειών στον πολιτισμό
- Εκσυγχρονισμός, αναβάθμιση και αξιοποίηση των εκπαιδευτικών υποδομών
- Ανάδειξη δράσεων και έργων για τη νεολαία και τον αθλητισμό
- Σέρρες ένας «έξυπνος δήμος»: προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, ανταπόκριση στις ανάγκες και στα αιτήματα των πολιτών και των επιχειρήσεων, προώθηση της ενεργού συμμετοχής τους.

Η στρατηγική του Δήμου

Η στρατηγική του Δήμου Σερρών αποτελεί ένα συνεκτικό σύνολο στόχων και πολιτικών, που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της αποστολής και στην επίτευξη του οράματός του. Η στρατηγική διαμορφώνεται με:

Α) Τον προσδιορισμό των **κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης** που αντιμετωπίζει ο Δήμος και την υιοθέτηση αντίστοιχων **γενικών στόχων**. Τα κρίσιμα ζητήματα προκύπτουν από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης.

Β) Τον προσδιορισμό των **κρίσιμων ζητημάτων εσωτερικής ανάπτυξης** που αντιμετωπίζει ο Δήμος και την υιοθέτηση αντίστοιχων **γενικών στόχων**. Τα κρίσιμα ζητήματα προκύπτουν από την ανάλυση του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου.

Γ) Την υιοθέτηση των κατάλληλων **πολιτικών** που θα διασφαλίσουν την επιτυχή αντιμετώπιση των κρίσιμων ζητημάτων και την υλοποίηση των αντίστοιχων γενικών στόχων. Οι πολιτικές προκύπτουν από τις γενικές και ειδικές **κατευθυντήριες αρχές** που έχει υιοθετήσει ο Δήμος.

Η διατύπωση της στρατηγικής γίνεται μέσω του καθορισμού αξόνων και μέτρων. Τα κρίσιμα ζητήματα τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης ομαδοποιούνται σε άξονες. Οι προτεινόμενοι άξονες του Στρατηγικού Σχεδίου είναι πέντε. Οι τρεις πρώτοι αφορούν την τοπική ανάπτυξη, ο τέταρτος την μετατροπή του Δήμου σε «έξυπνη πόλη» και ο πέμπτος την εσωτερική του ανάπτυξη. Κάθε κρίσιμο ζήτημα τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης μεταφράζεται σε αντίστοιχο γενικό στόχο και εξειδικεύεται σε μέτρο. Όλα τα μέτρα εντάσσονται σε άξονες, δηλαδή σχηματικά έχουμε:

Άξονας 1^{ος} Περιβάλλον και ποιότητα ζωής

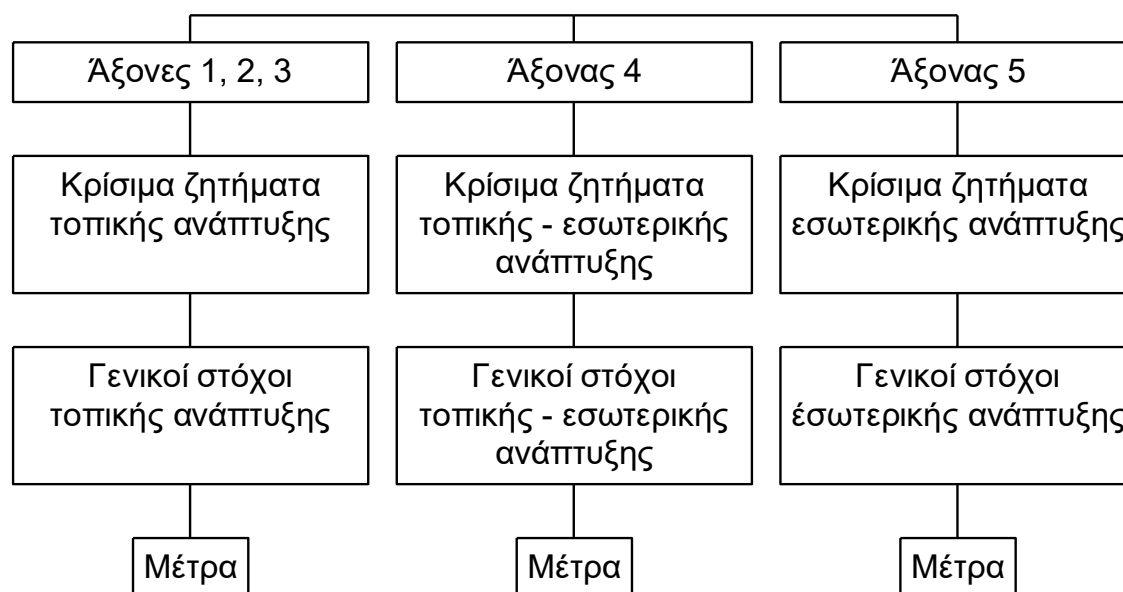
**Άξονας 2ος Κοινωνική πολιτική, υγεία, παιδεία, νεολαία, πολιτισμός,
αθλητισμός**

Άξονας 3ος Τοπική οικονομία και απασχόληση

Άξονας 4ος Ψηφιακός δήμος - έξυπνη πόλη (ο άξονας αυτός μπορεί να επι-
μεριστεί στους υπόλοιπους, αποτελεί θέμα τόσο επιλογής όσο και οργανωτικών
προτεραιοτήτων)

**Άξονας 5ος Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας και της οικονομικής
κατάστασης του Δήμου**

Δομή Στρατηγικού σχεδίου

Οι άξονες και τα μέτρα του Στρατηγικού Σχεδίου

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι άξονες και τα μέτρα του Στρατηγικού Σχεδίου, μαζί με τα κρίσιμα ζητήματα τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης και

τους αντίστοιχους γενικούς στόχους. Η παρουσίαση αυτή είναι ενδεικτική με την έννοια ότι είναι δυνατό είτε να εξειδικευτεί περισσότερο π.χ. ένας γενικός στόχος να περιλαμβάνει περισσότερα μέτρα είτε να παραμείνει στη λογική ένα κρίσιμο ζήτημα = ένας γενικός στόχος = ένα μέτρο.

Στη φάση του επιχειρησιακού προγραμματισμού τα μέτρα θα εξειδικευτούν με τις δράσεις, οι οποίες αφορούν ενέργειες και έργα που θα υλοποιηθούν από τις υπηρεσίες και τα όργανα διοίκησης του Δήμου για να υλοποιηθούν οι γενικοί στόχοι και να επιλυθούν τα αντίστοιχα κρίσιμα ζητήματα. **Συνεπώς κάθε μέτρο αποτελεί ένα συνεκτικό σύνολο δράσεων που αποσκοπούν στην επίτευξη ενός στόχου.** Τα μέτρα αναφέρονται σε μία αρμοδιότητα ή ομάδα συναφών αρμοδιοτήτων του Δήμου ή αφορούν ένα τομέα πολιτικής με περισσότερες αρμοδιότητες. Σε κάθε περίπτωση ακολουθούν την τομεακή ταξινόμηση των αξόνων στους οποίους εντάσσονται.

Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης	Γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης	Μέτρα (ενδεικτικά)
Άξονας 1^{ος} «Περιβάλλον και ποιότητα ζωής»		
Προστασία και αναβάθμιση φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος	Περιορισμός πηγών ρύπανσης - αντιμετώπιση περιβαλλοντικών κινδύνων και κλιματικής αλλαγής	Πολιτική προστασία
		Φυσικό περιβάλλον
Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων	Μείωση ποσότητας απορριμμάτων και ολοκληρωμένη διαχείριση (Κυκλική Οικονομία)	Καθαριότητα
		Ανακύκλωση
Τεχνικές Υποδομές και Διαχείριση Δικτύων	Προσέλκυση επενδύσεων, αναβάθμιση βιοτικού επιπέδου	Τεχνικές υποδομές
		Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
		Εφαρμογές Έξυπνης Πόλης
Χωρική ανάπτυξη	Ολοκλήρωση πολεοδομικού σχεδιασμού και αναβάθμιση οικιστικού περιβάλλοντος	Δομημένο Περιβάλλον
		Βιώσιμη κινητικότητα
		Χωρικός Σχεδιασμός
Άξονας 2^{ος} «Κοινωνική πολιτική, υγεία, παιδεία, νεολαία, πολιτισμός, αθλητισμός»		
Αυξημένη ζήτηση κοινωνι-	Κάλυψη αναγκών ανά πληθυσμιακή	Τρίτη ηλικία

Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης	Γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης	Μέτρα (ενδεικτικά)
κών υπηρεσιών και υπηρεσιών υγείας λόγω κρίσης και πανδημίας	ομάδα, αντιμετώπιση επιπτώσεων	Οικογένεια
		Υπηρεσίες - δράσεις υγείας
		Ισότητα ευκαιριών - κοινωνική ένταξη
Ελλείψεις στην προσχολική αγωγή	Αύξηση θέσεων προσχολικής αγωγής	Νέοι παιδικό σταθμοί
		Εφαρμογή νέου θεσμικού πλαισίου
Ανάγκες σε εκπαιδευτικές υποδομές	Αναβάθμιση και επέκταση των εκπαιδευτικών υποδομών	Εκπαιδευτικές υποδομές και δημοτικές δράσεις
Αυξημένη ζήτηση υπηρεσιών επιμόρφωσης	Προσφορά υπηρεσιών επιμόρφωσης	Προγράμματα δια βίου μάθησης
Ελλείψεις σε πολιτιστικές - συνεδριακές υποδομές	Αναβάθμιση και επέκταση των πολιτιστικών υποδομών	Μουσεία, συνεδριακό κέντρο
Διαφοροποίηση πολιτιστικών υπηρεσιών	Ολοκληρωμένη πολιτική πολιτιστικών δραστηριοτήτων	Νέα πολιτιστικά προγράμματα
Αυξημένη ζήτηση αθλητικών υπηρεσιών	Αναβάθμιση και επέκταση των αθλητικών υποδομών	Αθλητικές υποδομές
Διαφοροποίηση αθλητικών υπηρεσιών	Ολοκληρωμένη πολιτική αθλητικών δραστηριοτήτων	Αθλητικά προγράμματα
Άξονας 3^{ος} «Τοπική οικονομία και απασχόληση»		
Ανεργία των νέων	Πρωώθηση της απασχόλησης	Επαγγελματική κατάρτιση, συμβουλευτική κ.α.
Οικονομική κρίση και επιχειρήσεις	Υποστήριξη επιχειρηματικότητας	Αναβάθμιση υπηρεσιών
		Αξιοποίηση τοπικών πόρων
Άξονας 4ος «Έξυπνος Δήμος – Ευφυής Πόλη»		
Πρωώθηση ηλεκτρονικής διακυβέρνησης	Ευφυής Πόλη	Βελτίωση, επέκταση, προώθηση ψηφιακών και διαδικτυακών υπηρεσιών
Αναβάθμιση Τ.Π.Ε. στο Δήμο	Ψηφιακός Δήμος	Ψηφιακές υποδομές και δράσεις
Άξονας 5^{ος} «Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας και της οικονομικής κατάστασης του Δήμου»		

Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης	Γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης	Μέτρα (ενδεικτικά)
Συγκρότηση Δήμου	Τροποποίηση Ο.Ε.Υ.	Εσωτερική οργάνωση
		Άσκηση αρμοδιοτήτων
		Ανθρώπινο δυναμικό
Επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στον Δήμο	Αναβάθμιση οικονομικών λειτουργιών	Βελτίωση οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης Αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας
	Εξεύρεση πόρων	Νέα προγραμματική περίοδος 2021 - 2027

Στον επόμενο πίνακα έχουν καταχωρηθεί ενδεικτικές δράσεις σε κάθε Μέτρο, για να γίνει σαφές το περιεχόμενο τους και κατανοητή η κατανομή των αρμοδιοτήτων και των πολιτικών του Δήμου σε καθένα. Έμμεσα επίσης φαίνονται οι δημοτικές υπηρεσίες και τα νομικά πρόσωπα που θα αναλάβουν να υλοποιήσουν μεμονωμένα ή από κοινού συγκεκριμένες δράσεις. Οι συζητήσεις στα αιρετά όργανα και οι διαδικασίες διαβούλευσης θα διευκολυνθούν με τα στοιχεία που ακολουθούν:

ΑΞΟΝΑΣ	ΜΕΤΡΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ
Άξονας 1^{ος} «Περιβάλλον και ποιότητα ζωής»	Πολιτική προστασία	Προμήθεια εξοπλισμού πολιτικής προστασίας
	Φυσικό Περιβάλλον	Ορθολογική διαχείριση βοσκοτόπων, (π.χ. ποτίστρες, βελτιώσεις βλάστησης, αλαταριές, συντήρηση ομβροδεξαμενών)
	Καθαριότητα	Υπογειοποίηση κάδων απορριμμάτων
	Ανακύκλωση	Δράσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης των πολιτών
	Τεχνικές Υποδομές	Εγκατάσταση συστήματος LED σε όλο τον Δήμο
	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας	Επέκταση του έργου τοποθέτησης φωτοβολταϊκών στις στέγες των σχολείων
	Εφαρμογές Έξυπνης Πόλης	Υλοποίηση «έξυπνης στάθμευσης» (smart parking)
	Δομημένο Περιβάλλον	Αστική αναζωογόνηση της κοιλάδας Αγίων Αναργύρων
	Βιώσιμη Κινητικότητα	Ανακατασκευή πεζοδρομίων για βελτίωση προσβασιμότητας των ΑμεΑ (ράμπες, οδηγοί τυφλών, διαπλάτυνση)
	Χωρικός Σχεδιασμός	Εκπόνηση Τ.Π.Σ. για το σύνολο του Δήμου
Άξονας 2^{ος} «Κοινωνική πολιτική, υγεία, παιδεία, νεολαία, πολιτισμός, αθλητι-	Τρίτη ηλικία	ΚΑΠΗ, Βοήθεια στο Σπίτι
	Προσχολική αγωγή	Παιδικοί σταθμοί, νέο θεσμικό πλαίσιο (έργα, προγράμματα)
	Ισότητα ευκαιριών και κοινωνική ένταξη	Κοινωνική - επαγγελματική ένταξη ευπαθών κοινωνικά ομάδων, υπηρεσία ΑμεΑ

ΑΞΟΝΑΣ	ΜΕΤΡΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ
σμός»	Οικογένεια	Προγράμματα για νέες μητέρες, μονογονεϊκές οικογένειες, Κ.Δ.Α.Π.
	Όλα τα μέτρα	Εκπόνηση προγράμματος τοπικής κοινωνικής πολιτικής
	Εκπαιδευτικές υποδομές - δημοτικές δράσεις	Προγραμματισμός έργων, αναβάθμιση εγκαταστάσεων, ανοικτό στην κοινωνία σχολείο που θα λειτουργεί ως πόλος παιδείας και πολιτισμού
	Δια βίου μάθηση	Δράσεις υποστήριξης & οργάνωσης προγραμμάτων δια βίου μάθησης
	Αναβάθμιση και επέκταση των πολιτιστικών υποδομών και δραστηριοτήτων	Κατασκευή νέων υποδομών, αναβάθμιση υπαρχόντων, νέα πολιτιστικά προγράμματα και δράσεις
	Αθλητικές υποδομές και δραστηριότητες	Αναβάθμιση αθλητικών εγκαταστάσεων, προγράμματα μαζικού αθλητισμού για όλες τις ηλικίες, τμήματα εναλλακτικής άσκησης
Άξονας 3^{ος} «Τοπική οικονομία και απασχόληση»	Επαγγελματική κατάρτιση, συμβουλευτική	Γραφείο απασχόλησης και επιχειρηματικότητας
	Αναβάθμιση υπηρεσιών	Αδειοδοτήσεις επιχειρήσεων
	Αξιοποίηση τοπικών πόρων	Διερεύνηση – υποστήριξη τοπικών και δημοτικών επενδύσεων
Άξονας 4^{ος} «Εξυπνος Δήμος - Ευφυής Πόλη»	Ηλεκτρονική Εξυπηρέτηση του Πολίτη	Υπηρεσίες επιπέδου 1, 2, 3, 4 (αμφίδρομη επικοινωνία, συναλλαγές)
	Ψηφιακές υποδομές και δράσεις	Εξοπλισμός, εφαρμογές, εκπαίδευση προσωπικού
	Δικτυακές Διαβουλεύσεις	Ειδική πλατφόρμα

ΑΞΟΝΑΣ	ΜΕΤΡΑ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ
Άξονας 5^{ος} «Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας και της οικονομικής κατάστασης του Δήμου»	Οργάνωση - αρμοδιότητες	Νέοι Ο.Ε.Υ., ανακατανομή αρμοδιοτήτων Δήμου - νομικών προσώπων
	Εσωτερική οργάνωση	Εφαρμογή Ο.Ε.Υ., κανονισμοί υπηρεσιών
	Άσκηση αρμοδιοτήτων	Αναδιοργάνωση υπηρεσιών, διαδημοτική συνεργασία
	Ανθρώπινο δυναμικό	Εκπαίδευση - επιμόρφωση προσωπικού
	Βελτίωση οικονομικής διοίκησης & διαχείρισης	Βελτίωση απόδοσης εσόδων, περιορισμός εξόδων (στόχοι)
	Αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας	Μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας στα δημοτικά κτίρια Έργα αναβάθμισης κτιρίων - εγκαταστάσεων Σχέδια αξιοποίησης ακίνητης περιουσίας

Διαβούλευση

Κατά την κατάρτιση και υλοποίησή των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, αξιοποιούνται όλες οι διαθέσιμες μορφές δημοσιοποίησης και δημόσιας διαβούλευσης, με σκοπό την ενίσχυση της διαφάνειας και της συμμετοχής. Τα 4ετή Ε.Π. αποτυπώνονται σε ηλεκτρονική μορφή και τα γεωχωρικά τους δεδομένα δημιουργούνται και διατίθενται ελεύθερα και διαδικτυακά σε ψηφιακή μορφή σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του ν. 3882/10 και του ν. 4305/14».

Απόφαση Δημάρχου

ΔΗΜΟΣ

Ταχ. Δ/ση:

Πληροφορίες:

Ημερομηνία.....

Τηλέφωνα :

Αριθμ. Πρωτ.:

Fax :

Email :

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΤΗΣ Α΄ ΦΑΣΗΣ (ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ) ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΕΡΡΩΝ

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ

Λαμβάνοντας υπόψη:

Α) Τα άρθρα 203-207 του Ν. 3436/06 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων»

Β) Το άρθρο 2 του Π.Δ. 89/11 που τροποποίησε το Π.Δ. 185/07 «Όργανα και διαδικασίες κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των Ε.Π. των ΟΤΑ Α΄ Βαθμού»

Γ) Την παρ. 1 του άρθρου 266, τις παρ. 4 και 5 του άρθρου 86 και την περιπτ. β΄ του άρθρου 63 του Ν.3852/10 (ΦΕΚ 87 Α΄) και το άρθρο 175 του Ν. 45518/18, που τροποποίησε το άρθρο 266.

Δ) Την Υ.Α. 41179/04/11/14 «Περιεχόμενο, Δομή και Τρόπος Υποβολής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των ΟΤΑ Α΄ βαθμού» (ΦΕΚ 2970 Β΄)

Ε) Την υπ΄ αριθμ. απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου «Έγκριση Α΄ Φάσης (Στρατηγικός Σχεδιασμός) Επιχειρησιακού Προγράμματος Δήμου Σερρών»

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΕΙ

Στους τοπικούς, κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς της ευρύτερης περιοχής του Δήμου Σερρών, καθώς και στους πολίτες ή ενώσεις πολιτών

Ότι η πρώτη ενότητα (Α΄ Φάση) του Επιχειρησιακού Προγράμματος, που αφορά στο Στρατηγικό Σχεδιασμό του Δήμου για την περίοδο 2019 - 2023, μετά και την έγκριση της από το Δημοτικό Συμβούλιο, τίθεται σε Δημόσια Διαβούλευση για το χρονικό διάστημα από έως και

Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί, να λάβει γνώση για το περιεχόμενο του Στρατηγικού Σχεδιασμού, ηλεκτρονικά, από την ιστοσελίδα του Δήμου Σερρών, (αρμόδιοι υπάλληλοι: τηλ., email:..... και τηλ., email:.....) και στη συνέχεια, να υποβάλλει προτάσεις εγγράφως ή ηλεκτρονικά (συμπληρώνοντας το σχετικό ερωτηματολόγιο, το οποίο έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του δήμου).

Η υποβολή των προτάσεων, παρατηρήσεων και σχόλιων μπορεί να γίνεται:

Α) Ταχυδρομικά στη Δ/ση Δήμος.....,

Β) Μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο

το αργότερο μέχρι την και ώρα

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ

.....

ΣΧΕΔΙΟ ΔΕΛΤΙΟΥ ΤΥΠΟΥ

Το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου κατά τη συνεδρίασή του στις ψήφισε το Στρατηγικό Σχέδιο του Δήμου για την περίοδο 2019 – 2023.

Το Στρατηγικό Σχέδιο αποτελεί την Α΄ Φάση του Επιχειρησιακού Προγράμματος και εκπονήθηκε από την Εκτελεστική Επιτροπή με την υποστήριξη της υπηρεσίας προγραμματισμού και τη συνεργασία όλων των υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων του Δήμου, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Στην Β΄ Φάση που θα ακολουθήσει, θα περιλαμβάνεται ο Επιχειρησιακός και Οικονομικός Προγραμματισμός των δράσεων του Δήμου.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου αποτελεί ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής και οργανωτικής - λειτουργικής ανάπτυξης του Δήμου για την περίοδο 2019 - 2023. Σκοπός του είναι η βελτίωση της λειτουργίας του δήμου, η παροχή καλύτερων υπηρεσιών προς τους δημότες και η ανάπτυξη της περιοχής.

Η **Α΄ Φάση** περιλαμβάνει το όραμα, τις αναπτυξιακές προτεραιότητες και τη στρατηγική του Δήμου.

Πιο αναλυτικά, στην Α΄ Φάση περιγράφεται και αξιολογείται η υφιστάμενη κατάσταση της περιοχής του Δήμου, σε σχέση με τα γεωγραφικά, πληθυσμιακά, κοινωνικά, αναπτυξιακά και οικονομικά χαρακτηριστικά της, καθώς και η οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων.

Στην αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης, περιγράφονται, τα μειονεκτήματα και πλεονεκτήματα του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων, οι δυνατότητες και οι αδυναμίες των υπηρεσιών καθώς και οι ευκαιρίες και οι περιορισμοί από διαφόρους εξωγενείς παράγοντες. Η αξιολόγηση καταλήγει στη διατύπωση των κρίσιμων ζητημάτων τα οποία είναι σκόπιμο να αντιμετωπιστούν την περίοδο 2017-2019. Για τη διατύπωση των κρίσιμων ζητημάτων ελήφθησαν υπόψη οι κατευθύνσεις αναπτυξιακού σχεδιασμού, σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Στη συνέχεια, διατυπώνεται το αναπτυξιακό όραμα για την περιοχή και προσδιορίζεται η στρατηγική του Δήμου, δηλαδή οι στόχοι που θα συμβάλλουν στην υλοποίηση του οράματος του.

Το όραμα αποτελεί μια συνοπτική διατύπωση της μελλοντικής επιθυμητής κατάστασης στην περιοχή του Δήμου, για την επόμενη περίοδο, ενώ ο προσδιορισμός της στρατηγικής γίνεται με τον καθορισμό στόχων.

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, το Στρατηγικό Σχέδιο τίθεται σε δημόσια διαβούλευση. Για το σκοπό αυτό, το πλήρες κείμενο και το ερωτηματολόγιο δημόσιας διαβούλευσης έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Δήμου
(.....).

Μέσω του ερωτηματολογίου μπορούν να υποβάλλονται προτάσεις από τοπικούς, κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς και από πολίτες ή ενώσεις πολιτών, **από** **έως και** **2021**. Οι προτάσεις αυτές θα ληφθούν υπόψη κατά την εκπόνηση του τελικού κείμενου.

Η υποβολή των προτάσεων, παρατηρήσεων και σχόλιων μπορεί να γίνεται:

A) Ταχυδρομικά στη Δ/ση Δήμος,, ΤΚ,

B) Μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο

Γ) Μέσω φαξ στον αριθμό

Για κάθε πρόσθετη πληροφορία ή διευκρίνιση μπορείτε να επικοινωνείτε με τους αρμόδιους υπαλλήλους σε θέματα Προγραμματισμού και Οργάνωσης του Δήμου

- κ. (τηλ., email:.....)
- κ. (τηλ., email:.....)

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΣΧΕΔΙΟ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΣΕΡΡΩΝ 2019 - 2023

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ Α΄ ΦΑΣΗΣ «ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ»

Φύλο: Άνδρας ☐ Γυναίκα ☐
Ηλικία 18-30 ☐ 30-65 ☐ 65- και πάνω ☐
Περιοχή Κατοικίας:
Προσωπικά Στοιχεία (προαιρετικά) Όνοματεπώνυμο:..... Διεύθυνση:..... Τηλέφωνο:..... Email:

Μέσω του ερωτηματολογίου, επιθυμούμε την συμβολή σας στο έργο της κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου για την περίοδο 2019 - 2023.

- Παρακαλούμε να διατυπώσετε τις απόψεις σας, σε ότι αφορά τις προτεραιότητες και τους στόχους της δημοτικής αρχής για το διάστημα 2019 - 2023,
- να προσθέσετε, πέραν των όσων περιλαμβάνονται ήδη, τα κυριότερα, κατά τη γνώμη σας, ζητήματα με τα οποία πρέπει να ασχοληθεί ο δήμος και
- να προτείνετε δράσεις που πιστεύετε ότι θα συμβάλουν στην ανάπτυξη της περιοχής και στη βελτίωση της λειτουργίας του Δήμου και των υπηρεσιών του.

Παρακαλούμε για την υποβολή των απαντήσεών σας, από έως

Ηλεκτρονικά στη διεύθυνση:

Σε έντυπη μορφή στη διεύθυνση:

ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Τι είναι το Ε.Π. του Δήμου και ποιος είναι ο σκοπός του

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Ε.Π.) είναι ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα που εκπονεί κάθε δήμος και αφορά τον προγραμματισμό του για την επόμενη περίοδο. Περιλαμβάνει το όραμα και τις πολιτικές του Δήμου, αλλά και τα έργα και τις δράσεις που θα υλοποιήσει σε όλους τους τομείς.

Στόχος του Ε.Π. είναι η βελτίωση της λειτουργίας του δήμου, η παροχή καλύτερων υπηρεσιών προς τους δημότες και η ανάπτυξη της περιοχής.

Το Ε.Π. εκπονείται από την Εκτελεστική Επιτροπή με την υποστήριξη της υπηρεσίας προγραμματισμού και τη συνεργασία όλων των υπηρεσιών του δήμου.

Τι περιλαμβάνει το Ε.Π.

Περιλαμβάνει δύο ενότητες:

- Η πρώτη, που αφορά το στρατηγικό σχεδιασμό και τίθεται σε δημόσια διαβούλευση, αναλύει τις προτεραιότητες, δηλαδή τα θέματα με τα οποία θα ασχοληθεί ο δήμος και τους στόχους του για κάθε θέμα.
- Η δεύτερη, δηλαδή ο επιχειρησιακός προγραμματισμός, θα εκπονηθεί στη συνέχεια και θα περιλαμβάνει τις δράσεις για την επίτευξη των στόχων και τα οικονομικά στοιχεία των δράσεων.

Το Όραμα της Δημοτικής Αρχής είναι:

.....
.....
.....

Οι αρχές στις οποίες στηρίζεται ο προγραμματισμός του Δήμου είναι :

.....
.....
.....

Οι άξονες προτεραιότητας του Ε.Π. είναι:

- Ο πρώτος
- Ο δεύτερος

- Ο τρίτος
- Ο τέταρτος
- Ο πέμπτος

Το ερωτηματολόγιο που ακολουθεί αφορά την α' ενότητα του επιχειρησιακού προγράμματος, δηλαδή το στρατηγικό σχεδιασμό.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

- Πως αξιολογείτε τη συμβολή των επιλεγμένων μέτρων στην επίτευξη της τοπικής ανάπτυξης και της βελτίωσης της εσωτερικής λειτουργίας του Δήμου;

Άξονας 1 : Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής	Βαρύτητα Μέτρου		
Μέτρο 1.1:	Καθόλου σημαντικός	Σημαντικός	Πολύ σημαντικός
Μέτρο 1.2.....			

Άξονας 2 : Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός	Βαρύτητα Μέτρου		
Μέτρο 2.1.....	Καθόλου σημαντικός	Σημαντικός	Πολύ σημαντικός
Μέτρο 2.2.			

Άξονας 3 : Τοπική Οικονομία-Απασχόληση	Βαρύτητα Μέτρου		
Μέτρο 3.1.....	Καθόλου σημαντικός	Σημαντικός	Πολύ σημαντικός
Μέτρο 3.2.:			

Άξονας 4 : «Έξυπνος Δήμος – Ευφυής Πόλη»	Βαρύτητα Μέτρου		
Μέτρο 4.1.	Καθόλου σημαντικός	Σημαντικός	Πολύ σημαντικός
Μέτρο 4.2.			

Άξονας 5: Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας και της Οικονομικής Κατάστασης του Δήμου	Βαρύτητα Μέτρου		
Μέτρο 5.1.	Καθόλου σημαντικός	Σημαντικός	Πολύ σημαντικός
Μέτρο 5.2.			

- Πέραν των όσων περιλαμβάνονται ήδη, ποιες άλλες ανάγκες ή προβλήματα κρίνετε ότι υπάρχουν στην περιοχή, τα οποία εκτιμάτε ότι πρέπει να αντιμετωπίσει ο **Δήμος;**

.....

.....

.....

.....

.....

- Ποιες είναι κατά τη γνώμη σας οι παρεμβάσεις που πρέπει να συμπληρωθούν στο πρόγραμμα του Δήμου, ώστε να ικανοποιηθούν οι ανάγκες και τα προβλήματα που αναφέρατε προηγουμένως;

.....

.....

.....

.....

.....

- **Σχόλια - Παρατηρήσεις**

.....

.....

.....

.....

Ευχαριστούμε για τη συμβολή σας

.....

Παράρτημα

Επιχειρησιακά προγράμματα (νομοθεσία)

Ν. 4555/18 «Κλεισθένης Ι» Ρυθμίσεις για την ενίσχυση της αναπτυξιακής δράσης και τη βελτίωση της οικονομικής λειτουργίας των ΟΤΑ»

ΤΜΗΜΑ Α΄: ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Άρθρο 175: Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα - Ετήσια Προγράμματα Δράσης Δήμων - Τροποποίηση άρθρου 266 του ν. 3852/10

1. Η παρ. 1 του άρθρου 266 του ν. 3852/10 αντικαθίσταται ως εξής:

1. Για το μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό των δήμων, εκπονείται 4ετής Ε.Π., το οποίο εξειδικεύεται κατ' έτος σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης. Το τεχνικό πρόγραμμα αποτελεί μέρος του Ε.Π.Δ. και επισυνάπτεται σε αυτό, ως παράρτημα.

Για την ψήφιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού εκάστου έτους, απαιτείται η κατάρτιση τεχνικού προγράμματος για το έτος αυτό. Ο ετήσιος προϋπολογισμός εκάστου έτους, καθώς και το ετήσιο τεχνικό πρόγραμμα, πρέπει να εναρμονίζονται με τις κατευθύνσεις και τις παραδοχές του αντίστοιχου Ε.Π.Δ., καθώς και με το 4ετές Ε.Π. Ειδικά για την ψήφιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού και του τεχνικού προγράμματος του πρώτου έτους κάθε δημοτικής περιόδου, δεν απαιτείται να έχει προηγηθεί η κατάρτιση και έγκριση 4ετούς Ε.Π. και Ε.Π.Δ. Για το πρώτο έτος κάθε δημοτικής περιόδου, ο αντίστοιχος ετήσιος προϋπολογισμός και το αντίστοιχο τεχνικό πρόγραμμα λογίζονται ως προσχέδιο του Ε.Π.Δ., μέχρι την κατάρτιση και έγκριση αυτού. Το Ε.Π.Δ. του πρώτου έτους της δημοτικής περιόδου οριστικοποιείται με την κατάρτιση και έγκριση του 4ετούς Ε.Π.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών ΕΣ και ΟΙΚ-ΑΝ., ύστερα από πρόταση της Επιτροπής του άρθρου 266Α, ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα που αφορούν το περιεχόμενο, τη δομή, τις προδιαγραφές ανά κατηγορία δήμων, σύμφωνα με το άρθρο 2Α, τη διαδικασία κατάρτισης, έγκρισης, αξιολόγησης και παρακολούθησης εφαρμογής των 4ετών Ε.Π. των δήμων, τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία και κάθε άλλο ειδικότερο ζήτημα, για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

2. Στο άρθρο 266 του ν. 3852/10 προστίθεται παράγραφος 1Α ως εξής:

1Α. Σκοπός των τετραετών επιχειρησιακών προγραμμάτων των ΟΤΑ α' βαθμού είναι η προώθηση της εφαρμογής του θεσμοθετημένου χωρικού σχεδιασμού και η παρακολούθηση υλοποίησης του αναπτυξιακού σχεδιασμού στο τοπικό επίπεδο, καθώς και η συμβολή στην ανατροφοδότηση και προσαρμογή του σχεδιασμού, στο πλαίσιο των υφιστάμενων κάθε φορά συνθηκών.

Τα 4ετή Ε.Π. έχουν ενιαία δομή και συγκρότηση, που διέπει το σύνολο των διοικητικών και γεωγραφικών υποενοτήτων του Δήμου και περιλαμβάνουν: α) στρατηγικές επιλογές, β) επιχειρησιακό σχέδιο και γ) δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης

Για την κατάρτισή τους, λαμβάνονται απαραίτητα υπόψη οι κατευθύνσεις του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, η μακρο-περιφερειακή και διαπεριφερειακή στρατηγική, οι προτεραιότητες που απορρέουν από θεσμοθετημένα χρηματοδοτικά μέσα, καθώς και άλλα γενικά ή ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα, πολιτικές και στρατηγικές που επηρεάζουν τη διάρθρωση και ανάπτυξη του χώρου του δήμου, ενώ απαιτείται εναρμόνιση με τον υφιστάμενο θεσμοθετημένο χωρικό σχεδιασμό εθνικού, περιφερειακού επιπέδου και συμβατότητα με το θεσμοθετημένο σχεδιασμό τοπικού επιπέδου.

Κατά την κατάρτιση και υλοποίησή τους, αξιοποιούνται όλες οι διαθέσιμες μορφές δημοσιοποίησης και δημόσιας διαβούλευσης, με σκοπό την ενίσχυση της διαφάνειας και της συμμετοχής. Τα 4ετή Ε.Π. αποτυπώνονται σε ηλεκτρονική μορφή και τα γεωχωρικά τους δεδομένα δημιουργούνται και διατίθενται ελεύθερα και διαδικτυακά σε ψηφιακή μορφή σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του ν. 3882/10 και του ν. 4305/14.

2.

4. Η Εκτελεστική Επιτροπή συγκεντρώνει και αξιολογεί τις προτάσεις των υπηρεσιών του δήμου για το Ε.Π.Δ. και τον προϋπολογισμό και εισηγείται το προσχέδιο του Ε.Π.Δ. και του προϋπολογισμού στην Οικονομική Επιτροπή, προκειμένου η τελευταία να προβεί στην κατάρτιση αυτών και την υποβολή τους στο δημοτικό συμβούλιο.

5. Έως τις 30 Σεπτεμβρίου κάθε έτους ολοκληρώνονται οι διαδικασίες για τη σύνταξη προσχεδίου του Ε.Π.Δ. και του προϋπολογισμού, καθώς και οι διαδικασίες διαβούλευσης.

Ν.4674/20 (ΦΕΚ 53 Α'): «Στρατηγική αναπτυξιακή προοπτική των ΟΤΑ, ρύθμιση ζητημάτων αρμοδιότητας ΥΠ.ΕΣ. και άλλες διατάξεις»

Άρθρο 7: Εκπόνηση επιχειρησιακών προγραμμάτων ΟΤΑ

Μετά το άρθρο 176 του ν. 4555/18 (Α' 133) προστίθεται άρθρο 176Α, ως εξής:

«Άρθρο 176Α; Εκπόνηση επιχειρησιακών προγραμμάτων ΟΤΑ: Οι ΟΤΑ α' και β' βαθμού μπορούν να συμβάλλονται με τους ΑΟΤΑ κατά τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 4412/16 ή να αναθέτουν σε εξωτερικούς συμβούλους κατά τις κείμενες διατάξεις, τη συμβουλευτική - επιστημονική υποστήριξη τους για την εκπόνηση επιχειρησιακού προγράμματος, εφόσον οι υπηρεσίες αυτές κρίνονται απαραίτητες για την άρτια κατάρτισή του».

Ορολογία επιχειρησιακού προγραμματισμού

Περιοχή Δήμου: Οριοθετημένη γεωγραφική ενότητα που αποτελεί την εδαφική περιφέρεια του Δήμου.

Τοπική ανάπτυξη: Η βελτίωση των χαρακτηριστικών της περιοχής του Δήμου σε όλους τους τομείς (φυσικά, οικιστικά, κοινωνικά, πολιτιστικά και οικονομικά χαρακτηριστικά) με απώτερο σκοπό τη βελτίωση της ευημερίας και της ποιότητας ζωής των κατοίκων της.

Υπηρεσίες Δήμου: Διοικητικές ενότητες του υπηρεσιακού μηχανισμού ενός Δήμου και των Νομικών του προσώπων, που είναι αρμόδιες για την υλοποίηση των σχεδίων δράσης του επιχειρησιακού προγράμματος. Οι υπηρεσίες του Δήμου και των Νομικών του προσώπων διακρίνονται σε κύριες και υποστηρικτικές.

Κύριες, είναι οι υπηρεσίες μέσω των οποίων ασκούνται οι αρμοδιότητες του Δήμου. Οι κύριες υπηρεσίες διακρίνονται σε κάθετες και οριζόντιες

Κάθετες, είναι οι κύριες υπηρεσίες μέσω των οποίων ασκούνται οι αρμοδιότητες του Δήμου σε ένα θεματικό τομέα τοπικής ανάπτυξης. Οι κάθετες υπηρεσίες παρά-

γουν υπηρεσίες και δημόσια αγαθά για την ικανοποίηση αναγκών των αποδεκτών με απώτερο σκοπό την ανάπτυξη ενός τομέα δραστηριοτήτων της περιοχής του Δήμου (π.χ. υπηρεσίες κοινωνικές, προστασίας περιβάλλοντος, απασχόλησης κλπ.).

Οριζόντιες, είναι οι κύριες υπηρεσίες μέσω των οποίων ασκούνται οι γενικές αρμοδιότητες του Δήμου. Οι υπηρεσίες αυτές έχουν ως αποδέκτες όλους τους πολίτες γενικώς και είναι οριζόντιες με την έννοια της εμπλοκής τους σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων της περιοχής (π.χ. διοικητική εξυπηρέτηση των πολιτών, δημοτική αστυνομία, πολιτική προστασία)

Υποστηρικτικές, είναι οι υπηρεσίες που υποστηρίζουν τη λειτουργία των κύριων υπηρεσιών και των οργάνων διοίκησης του Δήμου (π.χ. Οικονομική, Νομική υπηρεσία, υπηρεσία πληροφορικής, υπηρεσία προγραμματισμού). Ο ρόλος τους συνίσταται στην εξασφάλιση πόρων (π.χ. έσοδα, υλικά, εξοπλισμός, προσωπικό, πληροφορίες, γνώσεις) και στην παροχή υπηρεσιών υποστήριξης (π.χ. διαχείριση θεμάτων προσωπικού, οικονομική διαχείριση, προμήθειες υλικών και εξοπλισμού, διοικητική υποστήριξη, νομική υποστήριξη, τεκμηρίωση πληροφοριών κλπ).

Αποδέκτες των υπηρεσιών: Αποτελούν τις ομάδες-στόχους των δραστηριοτήτων των υπηρεσιών, για τους οποίους θα προκύψουν άμεσες ή έμμεσες ωφέλειες (ωφελοούμενοι).

Οι αποδέκτες των κύριων υπηρεσιών είναι χωρικά τμήματα της περιοχής του Δήμου (Δημοτικά διαμερίσματα, συνοικίες μιας πόλης) ή κοινωνικο - οικονομικές ομάδες κατοίκων (νέοι, ενήλικες, ηλικιωμένοι, αγρότες) ή ομάδες τοπικών φορέων.

Οι οριζόντιες υπηρεσίες εξυπηρετούν τους πολίτες γενικώς και οι υποστηρικτικές υπηρεσίες εξυπηρετούν τα όργανα διοίκησης και όλες τις υπηρεσίες του Δήμου (εσωτερικοί αποδέκτες).

Νομικά Πρόσωπα Δήμου: Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, δημοτικά ιδρύματα, δημοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις και δημοτικές ανώνυμες εταιρείες.

Εσωτερικό περιβάλλον: Τα λειτουργικά, οργανωτικά και οικονομικά χαρακτηριστικά ενός Δήμου και των Νομικών του Προσώπων ως οργανισμών. Το εσωτερικό περιβάλλον περιγράφεται και αξιολογείται στις εξής ενότητες :

- Δραστηριότητες & Διαδικασίες λειτουργίας
- Οργάνωση & Συνεργασίες
- Ανθρώπινο Δυναμικό & Υλικοτεχνική Υποδομή
- Οικονομικά

Εσωτερική ανάπτυξη: Η βελτίωση των χαρακτηριστικών του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων, με απώτερο σκοπό τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της νομιμοποίησης της λειτουργίας τους.

Αποτελεσματικότητα: Κριτήριο αξιολόγησης της λειτουργίας ενός Δήμου, που αξιολογεί το κατά πόσο οι εκροές και τα αποτελέσματα της δράσης του αποκλίνουν από τους στόχους που έχουν τεθεί στο Ε.Π. Με άλλους όρους η αποτελεσματικότητα αξιολογεί την επάρκεια και την ποιότητα των εκροών καθώς και τα αποτελέσματα (ωφέλειες) που δημιουργούνται από τη δράση του Δήμου.

Αποδοτικότητα: Κριτήριο αξιολόγησης της λειτουργίας ενός Δήμου, που αξιολογεί το κατά πόσο οι δράσεις του Δήμου αποδίδουν το μέγιστο δυνατό αποτέλεσμα με το ελάχιστο δυνατό κόστος και στον ελάχιστο δυνατό χρόνο.

Νομιμοποίηση: Κριτήριο αξιολόγησης της λειτουργίας ενός Δήμου, που αξιολογεί τους στόχους του Δήμου σε σχέση με τις ανάγκες, τις αξίες και τις προσδοκίες όλων των εμπλεκόμενων από το εξωτερικό και εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου.

Για τη διασφάλιση της νομιμοποίησης της λειτουργίας ενός Δήμου απαιτείται η άσκηση ανοικτής, διαφανούς, συμμετοχικής και δίκαιης τοπικής διακυβέρνησης.

Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης: Διαδικασία κατά την οποία εντοπίζονται τα θετικά και τα αρνητικά χαρακτηριστικά της περιοχής και του εσωτερικού περιβάλλοντος ενός Δήμου, σε συνδυασμό με τον εντοπισμό των θετικών και αρνητικών παραγόντων του εξωτερικού περιβάλλοντος.

Η αξιολόγηση της κατάστασης εντοπίζει:

Προβλήματα: Χαρακτηριστικά της περιοχής και του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου, που αξιολογούνται αρνητικά, διότι αποτελούν εμπόδια στην εκπλήρωση της αποστολής του Δήμου

Δυνατότητες: Χαρακτηριστικά της περιοχής και του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου, που αξιολογούνται θετικά, διότι αν αξιοποιηθούν θα επιτρέψουν την καλύτερη εκπλήρωση της αποστολής του Δήμου

Η αξιολόγηση της κατάστασης του εξωτερικού περιβάλλοντος εντοπίζει Ευκαιρίες και Κίνδυνους ή Περιορισμούς.

Ευκαιρίες: παράγοντες, συνθήκες, τάσεις και εξελίξεις στο εξωτερικό περιβάλλον που αξιολογούνται θετικά, διότι αν αξιοποιηθούν θα επιτρέψουν την καλύτερη εκπλήρωση της αποστολής του Δήμου

Περιορισμοί ή Κίνδυνοι: παράγοντες, συνθήκες, τάσεις και εξελίξεις στο εξωτερικό περιβάλλον που αξιολογούνται αρνητικά, διότι αποτελούν εμπόδια ή απειλές στην εκπλήρωση της αποστολής του Δήμου

Εξωτερικό περιβάλλον: Σύνολο οικονομικών, τεχνολογικών, κοινωνικών και πολιτικών παραγόντων σε νομαρχιακό, περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο, που επηρεάζουν την εξέλιξη της περιοχής και του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου.

Κρίσιμα ζητήματα: Ολιγάριθμα και σημαντικά (στρατηγικής σημασίας) προβλήματα της περιοχής και του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου, τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά την επόμενη περίοδο, αξιοποιώντας τις σχετικές Δυνατότητες & Ευκαιρίες. Εναλλακτικά, τα κρίσιμα ζητήματα είναι οι σημαντικές Δυνατότητες & Ευκαιρίες που θα πρέπει να αξιοποιήσει ο Δήμος κατά την επόμενη περίοδο, προκειμένου να αντιμετωπίσει τα Προβλήματα και τους Περιορισμούς.

Τα κρίσιμα ζητήματα προκύπτουν από την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής και του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και διακρίνονται σε ζητήματα τοπικής ανάπτυξης και σε ζητήματα εσωτερικής ανάπτυξης..

Αποστολή Δήμου: Συνοπτική διατύπωση του σκοπού και του ρόλου (αντικειμένου δραστηριοποίησης) ενός Δήμου. Η αποστολή ενός Δήμου είναι :

«Η διακυβέρνηση των τοπικών υποθέσεων και η παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών για την ικανοποίηση αναγκών των κατοίκων και των τοπικών φορέων, με απώτερο σκοπό τη βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής του».

Όραμα: Συνοπτική διατύπωση της μελλοντικής επιθυμητής κατάστασης της περιοχής και του ίδιου του Δήμου, ως οργανισμού, για την επόμενη μεσοπρόθεσμη περίοδο, την οποία θα επιδιώξει με την εφαρμογή της στρατηγικής που θα επιλέξει και με την ευρύτερη δυνατή κοινωνική συναίνεση. Περιλαμβάνει το όραμα τοπικής ανάπτυξης και το όραμα εσωτερικής ανάπτυξης του Δήμου ως οργανισμού.

Αρχές λειτουργίας και διακυβέρνησης: Συνοπτική διατύπωση της φιλοσοφίας, των αξιών και των γενικών κατευθυντήριων αρχών που θα πρέπει να διέπουν τον τρόπο λειτουργίας του Δήμου και τον τρόπο διακυβέρνησης των τοπικών υποθέσεων.

Στρατηγική: Συνεκτικό σύνολο γενικών στόχων και πολιτικών δράσης που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της αποστολής και στην επίτευξη του οράματος του Δήμου. Η διαμόρφωση της στρατηγικής ενός Δήμου σημαίνει :

A) τον προσδιορισμό των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης που θα αντιμετωπίσει ο Δήμος (γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης) και

B) τη διαμόρφωση των κατάλληλων εσωτερικών στρατηγικών επιλογών που θα διασφαλίζουν επιτυχή προσέγγιση των ως άνω γενικών στόχων τοπικής ανάπτυξης (πολιτικές δράσης και γενικοί στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης).

Η στρατηγική αποτελεί το πλαίσιο για την κατάρτιση των σχεδίων δράσης και πρέπει να είναι συμβατή με την αποστολή, το όραμα και τις αρχές λειτουργίας και διακυβέρνησης του Δήμου.

Γενικοί στόχοι: Επιδιωκόμενες αλλαγές της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής και του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου, που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της αποστολής και στην επίτευξη του οράματος του Δήμου.

Αντιστοιχούν στα κρίσιμα ζητήματα, που αποφασίζουν τα όργανα διοίκησης ότι θα αντιμετωπιστούν από το Δήμο κατά την επόμενη τετραετία και εξειδικεύονται προκειμένου να προσδιοριστούν οι ειδικότεροι στόχοι ενός σχεδίου δράσης.

Για την επίτευξη ενός γενικού στόχου ορίζεται η αρμόδια υπηρεσία, η οποία καταρτίζει το σχετικό σχέδιο δράσης.

Ανάλογα με το σκοπό τους, οι γενικοί στόχοι διακρίνονται σε γενικούς στόχους τοπικής ανάπτυξης και γενικούς στόχους εσωτερικής ανάπτυξης.

Ανάλογα με το πόσες κάθετες υπηρεσίες εμπλέκονται στην επίτευξή τους οι γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης διακρίνονται σε υπηρεσιακούς και σε δια- υπηρεσιακούς.

Οι συναφείς γενικοί στόχοι ομαδοποιούνται σε προτεραιότητες – Μέτρα και τα συναφή Μέτρα ομαδοποιούνται σε γενικότερες προτεραιότητες – Άξονες.

Οι γενικοί στόχοι, τα Μέτρα και οι Άξονες συγκροτούν ιεραρχικό διάγραμμα (το δένδρο των προτεραιοτήτων), στο οποίο γίνεται σταδιακή εξειδίκευση της αποστολής και του οράματος του Δήμου.

Υπηρεσιακοί στόχοι: Γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης που αντιστοιχούν στο θεματικό αντικείμενο μιας κάθετης υπηρεσίας, που είναι αρμόδια για την επίτευξή τους και συνεπώς για την κατάρτιση του σχετικού σχεδίου δράσης.

Δια- υπηρεσιακοί στόχοι: Γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης, για την επίτευξη των οποίων απαιτείται ο συντονισμός της δράσης δύο ή περισσότερων κάθετων υπηρεσιών ή και πιθανά άλλων δομών εκτός του Δήμου. Οι δια-υπηρεσιακοί στόχοι αφορούν σε πολύπλευρα ζητήματα που υπερβαίνουν τις αρμοδιότητες των επιμέρους υπηρεσιών του Δήμου. Πιθανόν να υπερβαίνουν και τις αρμοδιότητες του Δήμου, αν η Τ.Α. έχει περιορισμένες ή ανύπαρκτες αρμοδιότητες στο συγκεκριμένο ζήτημα.

Πολιτικές δράσης: Γενικές κατευθύνσεις που καθοδηγούν, προσανατολίζουν ή περιορίζουν τις επιχειρησιακές αποφάσεις των υπηρεσιών κατά την επιλογή των δράσεων των σχεδίων δράσης. Διατυπώνονται στις εξής ενότητες:

- Δραστηριότητες & Διαδικασίες λειτουργίας
- Οργάνωση & Συνεργασίες
- Ανθρώπινο Δυναμικό & Υλικοτεχνική Υποδομή
- Οικονομικά

Αναπτυξιακές προτεραιότητες: Οι Άξονες και τα Μέτρα του επιχειρησιακού προγράμματος.

Άξονας: Γενική προτεραιότητα του Ε.Π. Αποτελεί μέρος του δένδρου των προτεραιοτήτων. Το όραμα του Δήμου αναλύεται σε Άξονες και κάθε Άξονας αναλύεται σε ένα σύνολο συναφών Μέτρων.

Μέτρο: Προτεραιότητα του Ε.Π. Είναι η αμέσως επόμενη υποδιαίρεση ενός Άξονα, στο δένδρο των προτεραιοτήτων. Περιλαμβάνει έναν ή περισσότερους συναφείς γενικούς στόχους

Δένδρο των προτεραιοτήτων: Πολυεπίπεδη ιεραρχική διάρθρωση των προτεραιοτήτων του Ε.Π. ενός Δήμου. Στην κορυφή της πυραμίδας βρίσκεται το όραμα του Δήμου το οποίο αναλύεται σε γενικές προτεραιότητες (Άξονες), οποίες σταδιακά αναλύονται σε ειδικότερες προτεραιότητες (Μέτρα και γενικοί στόχοι των Μέτρων).

Σχέδιο δράσης: Συνεκτικό σύνολο στόχων και δράσεων, που αποσκοπούν στην επίτευξη ενός γενικού στόχου. Ένα σχέδιο δράσης περιλαμβάνει :

α) στόχους, οι οποίοι αφορούν στην ικανοποίηση αναγκών των αποδεκτών και στην εσωτερική ανάπτυξη της αρμόδιας για το γενικό στόχο υπηρεσίας β) δράσεις ομαδοποιημένες στις εξής ενότητες :

- Δραστηριότητες & Διαδικασίες λειτουργίας
- Οργάνωση & Συνεργασίες
- Ανθρώπινο Δυναμικό & Υλικοτεχνική Υποδομή
- Οικονομικά

Στόχοι: Περιγράφουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα ενός σχεδίου δράσης και αφορούν σε βελτιώσεις της κατάστασης (ωφέλειες) των αποδεκτών (ωφελοούμενοι) ή σε βελτιώσεις της κατάστασης της αρμόδιας υπηρεσίας (στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης).

Δράση: Σύνολο ενεργειών που εκτελούνται από τις υπηρεσίες ή τα όργανα διοίκησης ενός Δήμου, καταναλώνουν πόρους (εισροές) και παράγουν εκροές, οι οποίες αποσκοπούν στην επίτευξη ενός ή περισσότερων στόχων ενός σχεδίου δράσης.

Οι δράσεις διακρίνονται σε συνεχώς επαναλαμβανόμενες λειτουργίες και σε έργα (projects), δηλ. δράσεις που εκτελούνται εφ' άπαξ, με καθορισμένη χρονική έναρξη και πέρασ υλοποίησης.

Οι δράσεις ενός σχεδίου δράσης πρέπει να είναι συμβατές με τις πολιτικές δράσης.

Ενέργειες: Τα συστατικά στοιχεία μιας δράσης (λειτουργίας ή έργου).

Λειτουργία: Συνεχώς επαναλαμβανόμενη δραστηριότητα των υπηρεσιών ή των οργάνων διοίκησης ενός Δήμου, η οποία υλοποιείται μέσω αλληλουχίας ενεργειών.

Οι συνεχείς λειτουργίες είναι δυνατό να περιλαμβάνουν α) Κύριες λειτουργίες β) Υποστηρικτικές λειτουργίες.

Οι επί μέρους ενέργειες μιας λειτουργίας είναι δυνατό να ομαδοποιηθούν σε διαδικασίες, που αποτελούν διακριτά τμήματα του συνολικού αντικειμένου της λειτουργίας.

Διαδικασία: Αλληλουχία συνεχώς επαναλαμβανόμενων ενεργειών (ανθρώπινων ή μηχανικών) που αποτελεί διακριτό τμήμα του συνολικού αντικειμένου μιας λειτουργίας.

Έργο (project): Δράση που εκτελείται εφ' άπαξ, με ολοκληρωμένο και λειτουργικά αυτοτελές αντικείμενο, με καθορισμένη χρονική έναρξη και πέρασ υλοποίησης, με υπεύθυνο υλοποίησης και με προϋπολογισμό δαπανών, στον οποίο δεσμεύονται συγκεκριμένοι πόροι (εισροές) για την υλοποίηση του έργου.

Τα έργα, ενδεικτικά, είναι δυνατό να περιλαμβάνουν τεχνικά έργα, μελέτες, έρευνες, ενέργειες κατάρτισης, ενέργειες δημοσιότητας, κανονιστικές ρυθμίσεις.

Κάθε έργο συντίθεται από επί μέρους ενέργειες που συντείνουν στην ολοκλήρωση του αντικειμένου του (π.χ. αγορά γης, μελέτες, κατασκευή, επίβλεψη κλπ). Οι επί μέρους ενέργειες ενός έργου, είναι δυνατό να ομαδοποιηθούν σε υποέργα ή φάσεις, που αποτελούν διακριτά τμήματα του συνολικού αντικειμένου του έργου.

Φάση ή υποέργο: Αλληλουχία ενεργειών (διαδοχικών ή παράλληλων), που αποτελεί διακριτό τμήμα του συνολικού αντικειμένου ενός έργου.

Εισροές: Είναι οι παραγωγικοί συντελεστές (πόροι) που καταναλώνονται για την υλοποίηση μιας δράσης, σε ορισμένο χρονικό διάστημα.

Εκροές: Τα προϊόντα που παράγονται από μια δράση των υπηρεσιών και των οργάνων διοίκησης του ΟΤΑ, σε ορισμένο χρονικό διάστημα.

Μπορεί να είναι προϊόντα υλικής φύσης (π.χ. δρόμος, δίκτυο) ή παροχή άυλων υπηρεσιών σε δημότες (π.χ. δημοτικό θέατρο) ή λήψη αποφάσεων και παραγωγή ρυθμίσεων.

Αποτελέσματα: Πραγματοποιηθείσες αλλαγές των χαρακτηριστικών των αποδεκτών, των υπηρεσιών, της περιοχής και του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου, λόγω της υλοποίησης μιας ή περισσότερων δράσεων του Ε.Π. Τα αποτελέσματα συγκρίνονται με τους γενικούς και ειδικούς στόχους του Ε.Π. προκειμένου να εκτιμηθεί η αποτελεσματικότητα της δράσης του Δήμου.

Επιχειρησιακό πρόγραμμα Δήμου: Έγγραφο που έχει εγκριθεί από το Δημοτικό Συμβούλιο και περιλαμβάνει: α) στρατηγικό σχέδιο τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης του Δήμου β) σχέδια δράσης για την εφαρμογή της στρατηγικής κατά την επόμενη τετραετία γ) τετραετές πρόγραμμα δράσεων, που θα υλοποιηθούν από τις υπηρεσίες του Δήμου και των Νομικών του προσώπων ή σε συνεργασία με άλλους φορείς, δ) οικονομικό προγραμματισμό εσόδων και δαπανών και ε) δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης του προγράμματος.

Στρατηγικό σχέδιο: Έγγραφο που έχει εγκριθεί από το Δ.Σ., αποτελεί μέρος του επιχειρησιακού προγράμματος και περιλαμβάνει: α) αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής και του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου β) το όραμα και τις αρχές λειτουργίας και διακυβέρνησης γ) τη στρατηγική τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης και δ) τις αναπτυξιακές προτεραιότητες του Δήμου.

Κοινωνική ένταξη - καταπολέμηση της φτώχειας

Εισαγωγή

Μετά το 1980, οι αναιμικές έως ανύπαρκτες αρμοδιότητες κοινωνικής πολιτικής της πρωτοβάθμιας Τ.Α., άρχισαν να διευρύνονται και να επεκτείνονται κάτω από την επίδραση τριών παραγόντων:

Α) Την αποκέντρωση κοινωνικών αρμοδιοτήτων από το κεντρικό κράτος προς τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ, την ανάληψη σχετικών πρωτοβουλιών από τους ίδιους και την διεκδίκηση από τα συλλογικά όργανα της αυτοδιοίκησης νέων αρμοδιοτήτων αλλά και ανάλογων χρηματοδοτήσεων. Κλασικά παραδείγματα συνιστούν η δημιουργία των ΚΑΠΗ, η μεταφορά των κρατικών παιδικών σταθμών στους δήμους, η δυνατότητα επιβολής μειωμένων τελών και οι ενισχύσεις προς τους οικονομικά αδύνατους πολίτες.

Β) Τις κοινωνικές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη χρηματοδότηση των ΟΤΑ από τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης και τα ΕΣΠΑ για να λειτουργήσουν δομές παροχής κοινωνικών υπηρεσιών. Κλασικά παραδείγματα αποτελούν το «Βοήθεια στο Σπίτι», τα Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων, οι Μονάδες Κοινωνικής Μέριμνας, τα πρώτα συμβουλευτικά κέντρα για την απασχόληση των γυναικών, τα κέντρα πρόληψης κατά των ναρκωτικών, οι νέοι παιδικοί σταθμοί, τα Κέντρα δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών κ.α. Παράλληλα πολλοί δήμοι, αξιοποιώντας τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες και άλλα προγράμματα της Ε.Ε. υλοποίησαν πολλές δράσεις προς όφελος των ατόμων με ειδικές ανάγκες (ΑμΕΑ), των ανέργων, για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού κ.α.

Γ) Την ριζική αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου για τα θυγατρικά νομικά πρόσωπα των δήμων, που έδωσε αυξημένες δυνατότητες παρέμβασης στον τομέα των τοπικών κοινωνικών δράσεων. Τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι δημοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις, οι αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα αποτέλεσαν σε πολλές περιπτώσεις χρήσιμα εργαλεία που επέτρεψαν, με την ενθάρρυνση της κεντρικής διοίκησης και της Ε.Ε., την υλοποίηση των παραπάνω κοινωνικών υπηρεσιών.

Τα βασικά συμπεράσματα της περιόδου αυτής (1975 - 2009) είναι:

Οι πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ απέκτησαν σημαντικές αρμοδιότητες σε θέματα κοινωνικής πολιτικής, ανέπτυξαν ένα ευρύ πλέγμα κοινωνικών υπηρεσιών, κυρίως με εξωτερικές χρηματοδοτήσεις (ευρωπαϊκές και κρατικές) και συνέστησαν πολλά θυγατρικά νομικά πρόσωπα.

Έμφαση δόθηκε, λόγω και των ανάλογων χρηματοδοτήσεων, σε κοινωνικές υπηρεσίες προς τους ηλικιωμένους και τα μικρά παιδιά και λιγότερο σε ειδικές πληθυσμιακές ομάδες - ΑμΕΑ, γυναίκες, μετανάστες, άνεργοι, ουσιοεξαρτημένοι - είτε σε ανάγκες που κάλυπταν προβλήματα υγείας, φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού. Ειδικά μετά την δεκαετία του 90, στους κάτοικους πολλών δήμων παρεχόντουσαν για πρώτη φορά κοινωνικές υπηρεσίες σε τοπικό επίπεδο, που δεν είχε παράσχει ποτέ η κεντρική διοίκηση.

Οι πρωτοβουλίες αυτές σε πολλές περιπτώσεις παρέμειναν αποσπασματικές, αφού δημιουργήθηκαν από τους δήμους πολλοί φορείς κοινωνικών υπηρεσιών χωρίς συντονισμό μεταξύ τους, δεν υπήρξε αξιολόγηση δομών και υπηρεσιών και καταγράφηκε μεγάλη εξάρτηση από εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης που υπονόμωσε την συνέχεια και βιωσιμότητά τους. Οι δήμοι δεν συγκρότησαν κοινωνικές πολιτικές σε τοπικό επίπεδο με ξεκάθαρους στόχους, ενώ η κεντρική διοίκηση δεν ξεπέρασε τις συγκεντρωτικές και γραφειοκρατικές αντιλήψεις της.

Η μεταρρύθμιση του «Καλλικράτη»

Με το Ν. 3852/10 «Πρόγραμμα Καλλικράτης» έγινε μία ριζική μεταρρύθμιση όχι μόνο στις δομές της Τ.Α. - σχεδιασμένες συνενώσεις πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, δημιουργία της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης - αλλά και στις αρμοδιότητες της με τη μεταφορά πολλών αρμοδιοτήτων, κυρίως της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, στους Δήμους. Ταυτόχρονα προωθήθηκαν πολλές αλλαγές στις λειτουργίες των ΟΤΑ, τόσο σε επίπεδο αιρετών οργάνων όσο και στην οργάνωση των υπηρεσιών και των θυγατρικών νομικών προσώπων τους.

Στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής, υλοποιήθηκαν δύο μεγάλες αλλαγές:

Μεταφέρθηκαν στους δήμους πολλές κοινωνικές αρμοδιότητες και δημιουργήθηκε, αν και με αδυναμίες, ένα συνεκτικό πλαίσιο άσκησης κοινωνικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο. Μεταφέρθηκαν 19 αρμοδιότητες το 2011 και εκκρεμεί η μεταβίβαση άλλων 9. Στις κλασσικές αρμοδιότητες²² κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης, προστέθηκαν πολλές νέες, με κυριότερες τις αδειοδοτήσεις και ελέγχους σε ιδιωτικούς φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών.

Επιβλήθηκαν **υποχρεωτικές συγχωνεύσεις / καταργήσεις** των δημοτικών νομικών προσώπων, κυρίως των κοινωφελών επιχειρήσεων και των νομικών προσώπων δη-

²² Α) Υποστήριξη και φροντίδα της βρεφικής - παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας.

Β) Εφαρμογή πολιτικών που στοχεύουν στην υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή ψυχικής υγείας.

Γ) Μέριμνα για τη στήριξη αστέγων και οικονομικά αδύνατων δημοτών.

Δ) Σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων για την ένταξη αθίγγανων, παλιννοστούντων ομογενών, μεταναστών και προσφύγων στην ζωή της τοπικής κοινωνίας.

Ε) Προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης.

μοσίου δικαίου, ενώ στους νέους Ο.Ε.Υ. δημιουργήθηκαν μονάδες κοινωνικής πολιτικής, επιπέδου διεύθυνσης ή τμήματος.

Η μεταφορά των κοινωνικών αρμοδιοτήτων υλοποιήθηκε όμως με πρόχειρο και αποσπασματικό τρόπο, χωρίς το απαραίτητο προσωπικό και πόρους και χωρίς να ξεκαθαριστούν τα όρια μεταξύ κεντρικών και δημοτικών αρμοδιοτήτων.

Κρίση και Τοπική Αυτοδιοίκηση

Η κρίση δημιούργησε νέες κοινωνικές ανάγκες και συνθήκες στην άσκηση της κοινωνικής πολιτικής των Δήμων: Οι κυριότερες τάσεις είναι:

* Μεγάλη αύξηση της ανεργίας, πάνω από 25%, δραματική επιδείνωση της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης πολλών ατόμων (το ένα τρίτο του πληθυσμού ζει σε συνθήκες φτώχειας), εμφάνιση φαινομένων εξαθλίωσης (άστεγοι, άποροι), υποβάθμιση της υγειονομικής περίθαλψης των ασφαλισμένων και μείωση των επιδομάτων σε ανασφάλιστους.

* Δημιουργούνται ή αυξάνονται πληθυσμιακές ομάδες που χρήζουν κοινωνικής προστασίας: άποροι, άστεγοι, ηλικιωμένοι, φτωχές οικογένειες με παιδιά, ΑμΕΑ, χρήστες ουσιών, πρόσφυγες, μακροχρόνια άνεργοι.

* Οι κοινωνικές ανάγκες μετατρέπονται πλέον από έκτακτες σε επιτακτικές και διαρκείας.

* Οι οικονομικές παροχές μειώνονται και αντικαθίστανται με παροχές υπηρεσιών και αγαθών, αναγκαίων για την επιβίωση.

* Εμφανίζονται νέοι φορείς παροχής υπηρεσιών και αγαθών (κινήσεις αλληλεγγύης, μη κυβερνητικές οργανώσεις, ιδιωτικές επιχειρήσεις).

Τα τελευταία πέντε χρόνια οι δήμοι ανέπτυξαν πολλές πρωτοβουλίες και δράσεις για να αντιμετωπιστούν οι επιπτώσεις της κρίσης σε σημαντικές ομάδες του πληθυσμού. Παρά τις δραματικές περικοπές στις κρατικές επιχορηγήσεις και τις καταρρέουσες κρατικές κοινωνικές δομές, οι δήμοι προσπάθησαν να εξομαλύνουν την δραματική υποβάθμιση του επίπεδου ζωής μεγάλων τμημάτων του πληθυσμού.

Με τη χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ 2007 - 13, αλλά και με ίδιους πόρους αφενός μεν συνέχισαν τη λειτουργία των υπαρχουσών δομών - «Β.σ.Σ., παιδικοί σταθμοί,

ΚΔΑΠ, ΚΑΠΗ, ΚΗΦΗ, κέντρα πρόληψης κ.α. - αφετέρου δε δημιούργησαν νέες δομές αντιμετώπισης της φτώχειας, των διακρίσεων και του κοινωνικού αποκλεισμού: κοινωνικά παντοπωλεία, κοινωνικά φαρμακεία, δημοτικά ιατρεία, συσσίτια, δομές φιλοξενίας αστέγων και γυναικών θυμάτων βίας, υποστήριξη των ανέργων, προγράμματα στέγασης και επανένταξης κ.α. Ορισμένοι έδωσαν ιδιαίτερο βάρος στη συνεργασία με φορείς του κοινωνικού και ιδιωτικού τομέα.

Την επόμενη δημοτική περίοδο 2014 - 2019 που συμπίπτει ουσιαστικά με την περίοδο του ΕΣΠΑ 2014 - 2020, η κοινωνική πολιτική των δήμων, με δεδομένη την διάρκεια της κοινωνικοοικονομικής κρίσης επεκτείνεται για να συμπεριλάβει όλες τις πληττόμενες πληθυσμιακές ομάδες και αναδιοργανώνεται ώστε να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της.

Πρόγραμμα «Κυψέλη»

Ν. 4837, φεκ 178 α', 01/10/21: Μέρος β': Πρόγραμμα «ΚΥΨΕΛΗ» - ρυθμίσεις για τις παρεχόμενες υπηρεσίες σε βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς - παρακολούθηση της ανάπτυξης βρεφών και νηπίων

Άρθρο 13: Σκοπός

Στο σύνολο των δημοτικών, ιδιωτικών και δημόσιων, βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών εφαρμόζεται το πρόγραμμα «Κυψέλη», το οποίο έχει ως στόχο: α) την ανάπτυξη και ενίσχυση των δυνατοτήτων και δεξιοτήτων των βρεφών και των νηπίων μέσω, ιδίως, του παιχνιδιού και με σεβασμό στη μοναδικότητα και στον ατομικό ρυθμό ανάπτυξης κάθε βρέφους και νηπίου, καθώς και την ενδυνάμωση της σχέσης μεταξύ οικογένειας και σταθμού και β) την τακτική παρακολούθηση και αξιολόγηση της ανάπτυξης και της προόδου των βρεφών και των νηπίων, προκειμένου να επιτευχθούν η έγκαιρη ανίχνευση δυνατοτήτων και αναγκών και η παραπομπή για περαιτέρω διερεύνηση τυχόν μαθησιακών δυσκολιών, αναπηριών ή άλλων διαταραχών.

Άρθρο 14: Αντικείμενο

1. Το πρόγραμμα «Κυψέλη» περιλαμβάνει:

α) Το αναλυτικό ωρολόγιο καθημερινό πρόγραμμα, στο οποίο ορίζονται, ανά ηλικιακή ομάδα, τα διαστήματα για παιχνίδι, δομημένο και μη δομημένο, ομαδικό και ατομικό, σε εσωτερικό και εξωτερικό χώρο, για πολιτιστικά, τεχνολογικά και άλλου είδους εργαστήρια και δραστηριότητες, για αφήγηση και παραμύθι, καθώς και για σίτιση και ανάπαυση βρεφών και νηπίων. Παράλληλα με το αναλυτικό πρόγραμμα, ορίζονται η στόχευση, όπως ιδίως, η γνωστική, γλωσσική, κοινωνική, σωματική, κινητική και συναισθηματική ανάπτυξη, και το περιεχόμενο του προγράμματος και της κάθε δραστηριότητας και δίνονται οδηγίες και πρακτικές κατευθύνσεις στο προσωπικό των σταθμών για την υλοποίησή τους.

β) Την τακτική παρακολούθηση και αξιολόγηση των βρεφών και των νηπίων των σταθμών σε νοητικό, μαθησιακό και ψυχοκοινωνικό επίπεδο, μέσω ειδικών εργαλείων, τουλάχιστον μία φορά ετησίως. Τα εργαλεία χορηγούνται από ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό ατομικά σε κάθε βρέφος και νήπιο. Τα αποτελέσματα συλλέγονται και καταχωρίζονται από το ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό στον ατομικό φάκελο κάθε βρέφους και νηπίου, ο οποίος διατηρείται στον σταθμό. Το ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό ενημερώνει τους γονείς για τα αποτελέσματα και δίνει συμβουλές και κατευθύνσεις στους γονείς και στο προσωπικό του σταθμού. Ο σταθμός λαμβάνει όλα τα απαραίτητα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την προστασία των προσωπικών δεδομένων βρεφών και νηπίων.

2. Της καθολικής εφαρμογής του προγράμματος «Κυψέλη» προηγείται πιλοτική εφαρμογή σε βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς, η οποία συνίσταται, ιδίως, στην εισαγωγή συγκεκριμένου αναλυτικού ωρολογίου καθημερινού προγράμματος, στη διανομή υλικού για τις δραστηριότητες, στη χορήγηση εργαλείων για την παρακολούθηση και αξιολόγηση των βρεφών και των νηπίων, καθώς και στην εκπαίδευση του προσωπικού για την εφαρμογή του.

Άρθρο 15: Εθνικό Συμβούλιο Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης

1. Συνιστάται «Εθνικό Συμβούλιο Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης», ως συλλογικό συμβουλευτικό και γνωμοδοτικό όργανο, το οποίο υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

2. Σκοπός του Συμβουλίου είναι η επιστημονική έρευνα και μελέτη των θεμάτων λειτουργίας των βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών, καθώς και η διαρκής, επιστημονική και τεχνική υποστήριξη του σχεδιασμού και της εφαρμογής του προγράμματος «Κυψέλη».

Άρθρο 16: Σύνθεση του Εθνικού Συμβουλίου Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης

1. Το Εθνικό Συμβούλιο Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης (Συμβούλιο) συγκροτείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Εσωτερικών και αποτελείται από δεκαπέντε (15) μέλη με τους αναπληρωτές τους, ως εξής:

α) τον Γενικό Γραμματέα Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, ως Πρόεδρο,

β) τον Γενικό Γραμματέα Εσωτερικών και Οργάνωσης του ΥΠ.ΕΣ., ως Αντιπρόεδρο,

γ) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Προστασίας Παιδιού και Οικογένειας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων,

δ) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Πολιτικών Ατόμων με Αναπηρία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων,

ε) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Τ.Α. του ΥΠ.ΕΣ.,

στ) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Προσωπικού Τ.Α. του ΥΠ.ΕΣ.,

ζ) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Σπουδών Προγραμμάτων και Οργάνωσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων,

η) τον Προϊστάμενο του Τμήματος Ενίσχυσης Οικογενειακής Συνοχής της Διεύθυνσης Προστασίας Παιδιού και Οικογένειας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων,

θ) έναν (1) εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος, ο οποίος υποδεικνύεται από την Κ.Ε.Δ.Ε. εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την πρόσκληση του Υπουργού Εσωτερικών για τον ορισμό του,

ι) έναν (1) εκπρόσωπο της δευτεροβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης των ιδιωτικών παιδικών σταθμών, ο οποίος υποδεικνύεται από την οργάνωση εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την πρόσκληση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για τον ορισμό του,

ια) ένα (1) μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού από τα Τμήματα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία των Α.Ε.Ι., ο οποίος επιλέγεται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Κάθε Τμήμα υποδεικνύει έναν εκπρόσωπο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την πρόσκληση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για υπόδειξη και ο Υπουργός επιλέγει έναν από τους υποδειχθέντες,

ιβ) έναν (1) εκπρόσωπο του Πανελληνίου Συνδέσμου Βρεφονηπιαγωγών, ο οποίος υποδεικνύεται από τον ΠΑ.ΣΥ.ΒΝ. εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την πρόσκληση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για τον ορισμό του και

ιγ) τρεις (3) επιστήμονες εγνωσμένου κύρους με εμπειρία σε θέματα λειτουργίας των βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών και σε θέματα παιδικής ανάπτυξης και παρακολούθησης αυτής, οι οποίοι επιλέγονται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Εάν στις περ. θ) έως ιβ) παρέλθει άπρακτη η προθεσμία υπόδειξης εκπροσώπου, ο αρμόδιος Υπουργός ορίζει εκπρόσωπο της επιλογής του.

2. Η θητεία του Προέδρου και των μελών του Συμβουλίου είναι τριετής, εκτός εάν πριν από τη λήξη της θητείας τους, κριθεί, με αιτιολογημένη κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και ΕΣ., ότι αδυνατούν για λόγους που αφορούν στην αξιοπιστία που συνάδει με την άσκηση του ρόλου τους ή για λόγους υγείας, να ασκήσουν τα καθήκοντά τους.

3. Με απόφαση του Συμβουλίου είναι δυνατόν να συνιστώνται ειδικές επιστημονικές επιτροπές και ομάδες εργασίας για την επεξεργασία ειδικότερων θεμάτων. Σε κάθε συνεδρίαση του Συμβουλίου δύναται να προσκαλούνται και να μετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου, εμπειρογνώμονες για ζητήματα λειτουργίας των βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών.

Άρθρο 17: Αρμοδιότητες του Εθνικού Συμβουλίου Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης

Το Συμβούλιο έχει τις εξής, ιδίως, αρμοδιότητες:

α) Γνωμοδοτεί, ύστερα από σχετικό ερώτημα των αρμόδιων Υπουργών, ή εισηγείται με πρωτοβουλία του αυτεπαγγέλτως για θέματα σχετικά με:

αα) τη διαμόρφωση, τον διαρκή εκσυγχρονισμό και τη βέλτιστη εφαρμογή του προγράμματος «Κυψέλη» στους βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς,

τόσο στο πιλοτικό στάδιο όσο και στην καθολική εφαρμογή του, καθώς και τον προγραμματισμό και την αποτίμηση της εφαρμογής του,

αβ) την κατάρτιση και επιμόρφωση του ειδικά εκπαιδευμένου προσωπικού και των μεντόρων του άρθρου 19, την επιλογή αυτών, καθώς και τον σχεδιασμό της πολιτικής για την επιμόρφωση των ανωτέρω,

αγ) την αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών των βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών με στόχο τη βελτίωση της ποιότητάς τους.

β) Μελετά συστηματικά:

βα) τα θέματα που συνδέονται με την προσχολική αγωγή και διαπαιδαγώγηση και εισηγείται τρόπους βελτίωσής της,

ββ) τα θέματα και τους παράγοντες που συνδέονται με τους λόγους, για τους οποίους οι γονείς βρεφών και νηπίων δεν επιλέγουν τα προγράμματα των βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών και εισηγείται τρόπους αντιμετώπισης των λόγων αυτών,

βγ) τους παράγοντες που, άμεσα ή έμμεσα, επηρεάζουν τον χαρακτήρα, τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των σταθμών, όπως το οργανωτικό – διοικητικό σύστημα και οι υλικοτεχνικές υποδομές, και εισηγείται τις βέλτιστες αναγκαίες παρεμβάσεις,

βδ) τα θέματα που σχετίζονται με τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την ανάπτυξη πολιτικών για την αγωγή και φροντίδα βρεφών και παιδιών, με σκοπό την επιμόρφωση των επαγγελματιών και την οργάνωση των σχετικών δράσεων,

βε) στατιστικά στοιχεία από την Ελλάδα και το εξωτερικό και διατυπώνει σχετικές εισηγήσεις για βελτιώσεις του προγράμματος,

βστ) το σχετικό διεθνές και ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο και τις αντίστοιχες κατευθυντήριες οδηγίες.

γ) Σχεδιάζει υποστηρικτικές δράσεις στα θέματα των ανωτέρω αρμοδιοτήτων του, στο πλαίσιο της εφαρμογής νέων πολιτικών απασχόλησης βρεφών ή και παιδιών.

δ) Σχεδιάζει δράσεις επιμόρφωσης των επαγγελματιών και παρακολουθεί την υλοποίησή τους στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.

ε) Εισηγείται σχετικά με τα μέτρα και την πολιτική για τη στήριξη και την αποτίμηση της λειτουργίας των σταθμών.

στ) Παρακολουθεί και αξιολογεί το πιλοτικό πρόγραμμα «Κυψέλη» και διατυπώνει προτάσεις βελτίωσης κατά την καθολική εφαρμογή του.

ζ) Συγκεντρώνει τις εκθέσεις των μεντόρων του άρθρου 19 και τις επεξεργάζεται, με στόχο την εξαγωγή συμπερασμάτων και την πρόταση βελτιώσεων.

Άρθρο 18: Λειτουργία του Εθνικού Συμβουλίου Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης

1. Το Συμβούλιο συνεδριάζει στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και υποστηρίζεται γραμματειακά από υπάλληλο της Διεύθυνσης Προστασίας Παιδιού και Οικογένειας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, ο οποίος οφείλει και τα πρακτικά των συνεδριάσεων.

2. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου συγκαλεί το Συμβούλιο και μεριμνά για την υλοποίηση των αποφάσεών του.

3. Το Συμβούλιο συνεδριάζει, με φυσική παρουσία ή μέσω τηλεδιάσκεψης, τακτικά κάθε μήνα και, έκτακτα, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου ή μετά από αίτημα οκτώ (8) τουλάχιστον μελών του.

4. Το Συμβούλιο συνεδριάζει εντός του κανονικού ωραρίου εργασίας των οικείων υπηρεσιών ή σε χρόνο που καλύπτεται από υπερωριακή απασχόληση. Στα μέλη του δεν καταβάλλεται καμία πρόσθετη αμοιβή ή αποζημίωση.

Άρθρο 19: Υποστήριξη της πιλοτικής εφαρμογής του προγράμματος «Κυψέλη»

1. Την επιμόρφωση και την υποστήριξη του προσωπικού των βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών στην πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος «Κυψέλη» αναλαμβάνουν εμπειρογνώμονες, οι οποίοι έχουν στην αρμοδιότητά τους ένα συγκεκριμένο αριθμό σταθμών ανά περιοχή («μέντορες»).

2. Οι μέντορες είναι επιστήμονες πανεπιστημιακής εκπαίδευσης με μεταπτυχιακό τίτλο και με τουλάχιστον πενταετή εμπειρία στον χώρο της προσχολικής αγωγής ή της ανάπτυξης βρεφών και νηπίων. Οι μέντορες επιλέγονται με βάση τα προσόντα και την εμπειρία τους και προσλαμβάνονται με συμβάσεις έργου. Η χρηματοδότηση για την κάλυψη του κόστους των μεντόρων προέρχεται από ενωσιακούς πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και εθνικούς πόρους.

3. Στα καθήκοντα των μεντόρων περιλαμβάνονται, ιδίως, η τακτική επικοινωνία με το προσωπικό του σταθμού και η επίσκεψη στις εγκαταστάσεις του με σκοπό την υποστήριξη, τη συμβουλευτική και τη συλλογή στοιχείων αναφορικά με την πιλοτική υλοποίηση του προγράμματος «Κυψέλη», καθώς και η εισήγηση των απαραίτητων προσαρμογών ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε σταθμού. Οι μέντορες αποστέλλουν στο Συμβούλιο μηνιαίες εκθέσεις, στις οποίες καταγράφουν τις παρατηρήσεις τους και τις προτάσεις τους για την πιλοτική και την καθολική εφαρμογή του προγράμματος.

Άρθρο 20: Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και ΕΣ., καθορίζονται η έναρξη του πιλοτικού προγράμματος, οι σταθμοί που συμμετέχουν σε αυτό, το συγκεκριμένο αναλυτικό ωρολόγιο καθημερινό πρόγραμμα που πρέπει να ακολουθείται, το υλικό που διανέμεται για την υλοποίηση του προγράμματος, τα εργαλεία και το προσωπικό που το χορηγεί, η διαδικασία χορήγησής τους, η εκπαίδευση του προσωπικού, ο τρόπος αξιολόγησης του προγράμματος, καθώς και κάθε άλλο ειδικό, τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται τα ακριβή προσόντα, ο τρόπος και ο φορέας απασχόλησής των μεντόρων, οι όροι της σύμβασής τους, τα καθήκοντά τους, η συνεργασία τους με το προσωπικό των σταθμών, καθώς και κάθε άλλο ειδικό, τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα αναφορικά με τον ρόλο τους και την απασχόλησή τους.

Για την έναρξη και την εφαρμογή του πιλοτικού προγράμματος δεν είναι απαραίτητη η έκδοση των Κ.Υ.Α. των επόμενων παραγράφων.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και ΕΣ., η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου, καθορίζεται το έτος έναρξης

της καθολικής εφαρμογής του Προγράμματος «Κυψέλη» σε όλους τους σταθμούς της Χώρας.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και ΕΣ., η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου, εξειδικεύεται το περιεχόμενο του ενιαίου εφαρμοζόμενου προγράμματος ανά ηλικιακή ομάδα και, ιδίως, ορίζονται το ενδεικτικό ωρολόγιο πρόγραμμα απασχόλησης των βρεφών και των νηπίων, ο απαραίτητος εξοπλισμός για τις καθημερινές δραστηριότητες, δίνονται οδηγίες για τη διατροφή, τον ύπνο και για τη σχέση των επαγγελματιών με τα βρέφη και τα νήπια και με την οικογένειά τους, καθώς και κάθε άλλο ειδικό, τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα για την εφαρμογή του προγράμματος.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και ΕΣ., η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου, καθορίζονται ο τρόπος διενέργειας της τακτικής παρακολούθησης και αξιολόγησης, η συχνότητα, ο τρόπος επιλογής του ειδικά εκπαιδευμένου προσωπικού και η εκπαίδευση αυτού, τα εργαλεία παρακολούθησης, ο τρόπος χορήγησης αυτών, η καταγραφή, συγκέντρωση και επεξεργασία των στοιχείων, η διαδικασία παραπομπής για περαιτέρω διερεύνηση, καθώς και κάθε άλλο ειδικό, τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και ΕΣ., εγκρίνεται ο Κανονισμός Λειτουργίας του Συμβουλίου, με τον οποίο καθορίζονται ιδίως, ο τρόπος λειτουργίας του, ο τρόπος σύγκλησης των συνεδριάσεων και λήψης αποφάσεων, η υλικοτεχνική και διοικητική του υποστήριξη και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εκτέλεση του έργου του.

Άρθρο 21: Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται η παρ. 5 του άρθρου 41 του ν. 3801/09, ως προς το εφαρμοζόμενο παιδαγωγικό πρόγραμμα στους παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς των Δήμων.

ΜΕΡΟΣ Ε΄: ΔΡΑΣΗ «ΝΤΑΝΤΑΔΕΣ ΤΗΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ»

Άρθρο 40: Υπηρεσίες κατ' οίκον φροντίδας βρεφών και νηπίων από Επιμελητή/Επιμελήτρια

1. Θεσμοθετείται το πλαίσιο για την παροχή υπηρεσιών κατ' οίκον φροντίδας βρεφών και νηπίων από Επιμελητή/Επιμελήτρια και για την υλοποίηση της Δράσης «Νταντάδες της Γειτονιάς», με στόχο την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών στην απασχόληση, μέσω της εναρμόνισης της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής των εργαζόμενων γονέων, και την υποστήριξη της πρόσβασης και της θέσης των γυναικών στην αγορά εργασίας.

2. Για τους σκοπούς της παροχής υπηρεσιών κατ' οίκον φροντίδας βρεφών και νηπίων από Επιμελητή/Επιμελήτρια και της υλοποίησης της Δράσης «Νταντάδες της Γειτονιάς», ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) «Βρέφος»: παιδί ηλικίας δύο (2) έως δώδεκα (12) μηνών.

β) «Δράση Νταντάδες της Γειτονιάς»: πρόγραμμα, που αφορά στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την υλοποίηση της δράσης με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών κατ' οίκον φροντίδας βρεφών και νηπίων από Επιμελητές/τριες.

γ) «Επιμελητής / Επιμελήτρια»: το φυσικό πρόσωπο, που παρέχει κατ' οίκον υπηρεσίες φροντίδας σε βρέφη και νήπια με αμοιβή, πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 42 και είναι εγγεγραμμένο στο «Μητρώο Επιμελητών».

δ) «Μητρώο Επιμελητών»: το Μητρώο, στο οποίο εγγράφονται υποχρεωτικά οι επιμελητές/τριες.

ε) «Νήπιο»: παιδί ηλικίας δώδεκα (12) μηνών έως δύο (2) ετών και έξι (6) μηνών.

στ) «Οικία Επιμελητή/τριας»: η δηλωμένη στο «Μητρώο Επιμελητών» οικία του/της Επιμελητή/τριας για την παροχή υπηρεσιών φροντίδας σε βρέφη και νήπια.

ζ) «Οικία παιδιού»: η οικία, όπου διαμένει το παιδί με τον γονέα ή το πρόσωπο που έχει την επιμέλειά του ή ο ιδιωτικός χώρος, που υποδεικνύεται από τον γονέα ή το πρόσωπο που έχει την επιμέλεια του παιδιού, όπου θα παρέχονται οι υπηρεσίες φροντίδας από τον/την Επιμελητή/τρια.

η) «Υπηρεσίες κατ' οίκον φροντίδας»: οι υπηρεσίες φροντίδας των βρεφών και νηπίων εντός της οικίας τους ή της οικίας του Επιμελητή/τριας.

Άρθρο 41: Περιεχόμενο παροχής υπηρεσιών από Επιμελητή/Επιμελήτρια

1. Ο/η Επιμελητής/τρια, κατά την έννοια του άρθρου 40, δύναται να παρέχει υπηρεσίες φροντίδας βρεφών και νηπίων στην οικία τους ή στη δική του/της οικία με αμοιβή.

2. Κάθε Επιμελητής/τρια επιτρέπεται να παρέχει τις υπηρεσίες του στον ίδιο τόπο και χρόνο: α) μέχρι του αριθμού των τριών (3) παιδιών, για παιδιά ηλικίας από δύο (2) μηνών έως δύο (2) ετών και έξι (6) μηνών, εκ των οποίων μόνο ένα (1) παιδί μπορεί να είναι ηλικίας κάτω του ενός (1) έτους, β) μέχρι του αριθμού των δύο (2) παιδιών, για παιδιά ηλικίας κάτω του ενός (1) έτους.

3. Η κατ' οίκον φροντίδα βρεφών και νηπίων περιλαμβάνει, ενδεικτικά, τις εξής υπηρεσίες, σύμφωνα με τις γενικές οδηγίες που έχουν δώσει οι γονείς ή το πρόσωπο που έχει την επιμέλειά τους:

α) φροντίδα της ατομικής υγιεινής του παιδιού,

β) παροχή τροφής στο παιδί σύμφωνα με το διατροφικό πρόγραμμα που έχουν ορίσει οι γονείς,

γ) προετοιμασία των γευμάτων του παιδιού,

δ) τήρηση του προγράμματος ανάπαυσης/ύπνου του παιδιού που έχουν ορίσει οι γονείς,

ε) φροντίδα για την επαρκή ένδυση του παιδιού, ανάλογα με τις συνθήκες του χώρου όπου βρίσκεται,

στ) οργάνωση και καθαρισμό του χώρου όπου παρέχεται η υπηρεσία για τη διατήρηση ενός ασφαλούς περιβάλλοντος για το παιδί,

ζ) οργάνωση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και δραστηριοτήτων παιχνιδιού ανάλογα με την ηλικία και το επίπεδο ψυχικής και σωματικής ανάπτυξης του παιδιού,

η) συμβολή στην ψυχοσυναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη του παιδιού,

θ) εκπαίδευση του παιδιού σε θέματα προσωπικής υγιεινής και σε θέματα πειθαρχίας, σύμφωνα με τις αρχές που έχουν ορίσει οι γονείς,

ι) συνοδεία του παιδιού σε περιπάτους και υπαίθριες δραστηριότητες σε χώρους που έχουν ορίσει οι γονείς και

ια) την τήρηση αρχείου για τις καθημερινές δραστηριότητες του παιδιού και πληροφορίες για την υγεία του.

4. Ο/η Επιμελητής/τρια υποχρεούται να παρέχει τις υπηρεσίες του/της με επιμέλεια και ευσυνειδησία, μεριμνώντας για την προστασία της υγείας, της ασφάλειας και του εν γένει συμφέροντος του παιδιού, σύμφωνα με τις οδηγίες και τις υποδείξεις του γονέα.

5. Η επιλογή του/της Επιμελητή/τριας γίνεται από τον γονέα ή το πρόσωπο που έχει την επιμέλεια του παιδιού.

Μεταξύ τους καταρτίζεται σχετική έγγραφη συμφωνία, που περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τον τόπο και τον χρόνο παροχής των υπηρεσιών, το ύψος της αμοιβής, καθώς και τα βασικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων μερών.

6. Οι Επιμελητές/τριες, κατά την έννοια του άρθρου 40 αμείβονται και ασφαλιζονται με εργόσημο, σύμφωνα με το άρθρο 74 του ν. 4144/13.

Άρθρο 42: Μητρώο Επιμελητών

1. Συστήνεται στη Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Μητρώο Επιμελητών υπό τη μορφή ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων, όπου εγγράφονται, με αύξοντα αριθμό μητρώου, τα φυσικά πρόσωπα που πληρούν τις προϋποθέσεις της παρ. 2. Αρμόδιο όργανο για την τήρηση, τη διαχείριση και τον έλεγχο του Μητρώου Επιμελητών είναι η Γενική Γραμματεία.

2. Στο Μητρώο Επιμελητών εγγράφονται τα φυσικά πρόσωπα, που πληρούν τις εξής προϋποθέσεις:

α) έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους,

β) είναι Έλληνες ή αλλοδαποί πολίτες, που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα και έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας,

γ) είναι απόφοιτοι/ες επαγγελματικής εκπαίδευσης ή του Μεταλυκειακού Έτους Τάξης Μαθητείας ειδικότητας Βοηθών Βρεφονηπιοκόμων ή απόφοιτοι/ες Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ειδικοτήτων Βοηθών Βρεφονηπιοκόμων, Προσχολικής Αγωγής Ημερήσιας Φροντίδας Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες, Προσχολικής Αγωγής Δραστηριοτήτων Δημιουργίας και Έκφρασης ή κάτοχοι ισότιμων τίτλων σε συναφείς ειδικότητες ή κάτοχοι πτυχίου ΤΕΙ Βρεφονηπιοκομίας, Προσχολικής Αγωγής, Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία ή είναι απόφοιτοι/ες κατ'ελάχιστον υποχρεωτικής εκπαίδευσης και έχουν ολοκληρώσει το πιστοποιημένο πρόγραμμα εκπαίδευσης για επιμελητές/τριες,

δ) έχουν γνώσεις παροχής Α' Βοηθειών σε παιδιά,

ε) έχουν καλή κατάσταση ψυχικής και σωματικής υγείας και δεν πάσχουν από χρόνια μεταδοτικά νοσήματα,

στ) δεν τελούν υπό καθεστώς δικαστικής συμπαράστασης,

ζ) δεν έχουν εκπέσει της γονικής μέριμνας ή δεν έχουν απολέσει το δικαίωμα άσκησης αυτής, εφόσον είναι γονείς,

η) δεν εκκρεμεί εις βάρος τους μήνυση ή έγκληση ενώπιον αρμόδιας αρχής, δεν διώκονται και δεν έχουν καταδικαστεί για οποιοδήποτε κακούργημα, για αδικήματα που επισύρουν, σύμφωνα με το άρθρο 1537 ΑΚ, έκπτωση από τη γονική μέριμνα ή για αδικήματα κατά της σωματικής ακεραιότητας, κατά της προσωπικής ελευθερίας, κατά της γενετήσιας ελευθερίας, για αδικήματα του ν. 3500/06 (Α' 232), καθώς και για τα αδικήματα που συνδέονται με ναρκωτικά ή εμπορία οργάνων και

θ) έχουν ικανότητα κατανόησης και ομιλίας της ελληνικής γλώσσας, επιπέδου γλωσσομάθειας Β1.

3. Η εγγραφή στο Μητρώο Επιμελητών γίνεται από το αρμόδιο για την τήρηση, τη διαχείριση και τον έλεγχο του Μητρώου όργανο, μετά από την υποβολή και τον έλεγχο της αίτησης και των απαραίτητων δικαιολογητικών του ενδιαφερομένου προσώπου στο πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 43.

4. Η διαγραφή εγγεγραμμένου/ης από το Μητρώο Επιμελητών του πληροφοριακού συστήματος του άρθρου 43 γίνεται: α) κατόπιν αίτησης του ίδιου του προσώπου, που υποβάλλεται στο πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 43, β) εάν εκλείψει από το πρόσωπο του εγγεγραμμένου οποιαδήποτε από τις προϋποθέσεις εγγραφής του, κατόπιν έκδοσης διαπιστωτικής απόφασης του αρμοδίου για την τήρηση, τη διαχείριση και τον έλεγχο του Μητρώου οργάνου.

5. Το αρμόδιο για την τήρηση, τη διαχείριση και τον έλεγχο του Μητρώου Επιμελητών όργανο μεριμνά για την επικαιροποίηση των στοιχείων των εγγεγραμμένων που καταχωρίζονται στο Μητρώο και δικαιούται να ζητά από τα εγγεγραμμένα πρόσωπα οποτεδήποτε την υποβολή επικαιροποιημένων δικαιολογητικών.

6. Κάθε εγγεγραμμένος/η υποχρεούται να δηλώνει κάθε μεταβολή στα στοιχεία που καταχωρίζονται στο Μητρώο, εντός δέκα (10) ημερών από τη μεταβολή, και να υποβάλλει στο πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 43 τα σχετικά έγγραφα. Η μη τήρηση της υποχρέωσης δήλωσης μεταβολής στοιχείων, ιδίως, στις περ. ε), στ), ζ) και η) της παρ. 2, δύναται να οδηγήσει στη διαγραφή του εγγεγραμμένου προσώπου από το Μητρώο.

Άρθρο 43: Πληροφοριακό σύστημα για την υποβολή και διαχείριση αιτημάτων γονέων και υποψήφιων Επιμελητών/τριών

1. Συστήνεται και λειτουργεί, στη Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων, πληροφοριακό σύστημα προσβάσιμο μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr - ΕΨΠ), για την υποβολή και διαχείριση των αιτημάτων των γονέων ή προσώπων που έχουν την επιμέλεια βρεφών και νηπίων να λάβουν την υπηρεσία του/της Επιμελητή/τριας με χρηματοδότηση από τη Δράση «Νταντάδες της Γειτονιάς», και για την υποβολή και διαχείριση των αιτημάτων των ενδιαφερομένων φυσικών προσώπων να εγγραφούν στο Μητρώο Επιμελητών του άρθρου 42. Το πληροφοριακό σύστημα του πρώτου εδαφίου, στο οποίο εντάσσεται και το Μητρώο Επιμελητών του άρθρου 42, διασυνδέεται με τα άλλα πληροφοριακά συστήματα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών

Υποθέσεων και εν γένει των φορέων του δημόσιου τομέα για τις ανάγκες εφαρμογής της Δράσης «Νταντάδες της Γειτονιάς».

2. Στο πληροφοριακό σύστημα έχουν πρόσβαση οι γονείς και τα πρόσωπα που έχουν την επιμέλεια βρεφών και νηπίων, καθώς και τα φυσικά πρόσωπα που επιθυμούν να εγγραφούν ή είναι εγγεγραμμένα στο Μητρώο Επιμελητών, κατόπιν προηγούμενης αυθεντικοποίησής τους.

3. Στο πληροφοριακό σύστημα καταχωρίζονται από τον/την Επιμελητή/τρια κατ'ελάχιστον: α) τα στοιχεία της ταυτότητάς του/της, της επαγγελματικής κατάρτισης και της εμπειρίας του, τα στοιχεία επικοινωνίας του/της, τα στοιχεία που τεκμηριώνουν τη συνδρομή των προϋποθέσεων εγγραφής του/της στο Μητρώο Επιμελητών, σύμφωνα με το άρθρο 42, β) η κατηγορία των παρεχόμενων υπηρεσιών που επιθυμεί να παρέχει στην οικία του/της ή στην οικία του παιδιού ή και στα δύο, γ) η διαθεσιμότητά του/της σε ημέρες και ώρες της εβδομάδας, δ) ο μέγιστος αριθμός παιδιών που επιθυμεί να φροντίζει ταυτόχρονα, ε) οι δήμοι εντός των διοικητικών ορίων των οποίων επιθυμεί να παρέχει τις υπηρεσίες του/της και στ) ο αριθμός και τα στοιχεία των συνοικούντων με τον/την ίδιο/α ενηλίκων, σε περίπτωση που οι υπηρεσίες θα παρέχονται στην οικία του/της.

4. Στο πληροφοριακό σύστημα καταχωρίζονται, κατ'ελάχιστον, από τον γονέα ή το πρόσωπο που έχει την επιμέλεια βρεφών και νηπίων και επιθυμεί την παροχή των υπηρεσιών Επιμελητή/τριας: α) τα στοιχεία της ταυτότητάς του, β) ο επιθυμητός χρόνος και τόπος παροχής των υπηρεσιών, γ) ο αριθμός και η ηλικία των παιδιών για τα οποία επιθυμεί την παροχή των υπηρεσιών και δ) η αξιολόγηση της παροχής των υπηρεσιών από τον/την Επιμελητή/τρια που απασχόλησε.

5. Μετά από την επιλογή του/της Επιμελητή/τριας από τον γονέα ή το πρόσωπο που έχει την επιμέλεια βρεφών και νηπίων, τα μέρη καταχωρίζουν στο πληροφοριακό σύστημα τη μεταξύ τους συμφωνία, με τα ελάχιστα απαιτούμενα στοιχεία της, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 41.

6. Υπεύθυνος επεξεργασίας των δεδομένων του πληροφοριακού συστήματος ορίζεται η Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων, κατά τους ορισμούς του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 [L119, Γ.Κ.Π.Δ.] και του ν. 4624/19.

Άρθρο 44: Πιλοτική εφαρμογή της συγχρηματοδοτούμενης Δράσης «Νταντάδες της Γειτονιάς» - Κατηγορίες ωφελούμενων προσώπων

1. Η Δράση «Νταντάδες της Γειτονιάς» υλοποιείται πιλοτικά σε επιλεγμένες γεωγραφικές περιοχές της χώρας. Αρμόδιος φορέας για τον σχεδιασμό, τον συντονισμό, την εφαρμογή και τον έλεγχο της Δράσης «Νταντάδες της Γειτονιάς» είναι η Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων.

2. Κατά την πιλοτική εφαρμογή της Δράσης «Νταντάδες της Γειτονιάς» χρηματοδοτείται μέρος της αμοιβής του επιμελητή/τριας με τη μορφή χορήγησης «Αξίας τοποθέτησης» (voucher) στα ωφελούμενα πρόσωπα, προκειμένου να απασχολούν επιμελητή/τρια για τη φροντίδα του παιδιού τους κατά τη διάρκεια της εργασίας τους.

3. Ωφελούμενα πρόσωπα, τα οποία δικαιούνται να λάβουν την «Αξία τοποθέτησης» κατά την πιλοτική εφαρμογή της δράσης σε ορισμένες γεωγραφικές περιοχές, είναι τα εξής :

α) μητέρες φυσικές, θετές ή ανάδοχες, με βρέφος ή νήπιο, κατά την έννοια του άρθρου 40, που εργάζονται είτε στον δημόσιο είτε στον ιδιωτικό τομέα με οποιαδήποτε μορφή απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων και των αυτοαπασχολούμενων και ελεύθερων επαγγελματιών,

β) πατέρες φυσικοί, θετοί ή ανάδοχοι, που ασκούν την αποκλειστική γονική μέριμνα βρέφους ή νηπίου, κατά την έννοια του άρθρου 40, και εργάζονται είτε στον δημόσιο είτε στον ιδιωτικό τομέα με οποιαδήποτε μορφή απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων και των αυτοαπασχολούμενων και ελεύθερων επαγγελματιών,

γ) κάθε πρόσωπο, στο οποίο έχει ανατεθεί, με δικαστική απόφαση ή εισαγγελική διάταξη, η αποκλειστική επιμέλεια βρέφους ή νηπίου, κατά την έννοια του άρθρου 40, που εργάζεται είτε στον δημόσιο είτε στον ιδιωτικό τομέα με οποιαδήποτε μορφή απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων και των αυτοαπασχολούμενων και ελεύθερων επαγγελματιών, και

δ) μητέρες φυσικές, θετές ή ανάδοχες, με βρέφος ή νήπιο, κατά την έννοια του άρθρου 40, που είναι εγγεγραμμένες στα μητρώα του Ο.Α.Ε.Δ. ως άνεργες.

Τα πρόσωπα των παραπάνω κατηγοριών δεν έχουν δικαίωμα χρηματοδότησης για όσο διάστημα βρίσκονται σε άδεια μητρότητας, σε άδεια πατρότητας, σε άδεια ανατροφής τέκνου, σε γονική άδεια, σε ειδική παροχή προστασίας μητρότητας του άρθρου 36 του ν. 4808/21 ή σε περίπτωση που έχουν διακόψει ή αναστείλει την επαγγελματική δραστηριότητά τους, καθώς και για τις ώρες και ημέρες που λαμβάνουν αξία τοποθέτησης (voucher) για συμμετοχή σε βρεφονηπιακούς σταθμούς ή αντίστοιχες δομές.

4. Το ύψος και η διάρκεια χορήγησης της «Αξίας τοποθέτησης» στις κατηγορίες ωφελούμενων προσώπων της παρ. 4 καθορίζεται με βάση μεθοδολογία που έχει ως κριτήριο, κατ' ελάχιστον, το εργασιακό καθεστώς τους και το ατομικό εισόδημά τους.

5. Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης της πιλοτικής εφαρμογής της Δράσης «Νταντάδες της Γειτονιάς», η Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων συλλέγει και μελετά τα ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία για την αξιολόγηση της Δράσης, ενόψει της καθολικής εφαρμογής της.

Άρθρο 45: Καθολική εφαρμογή της Δράσης «Νταντάδες της Γειτονιάς»

1. Μετά από την ολοκλήρωση της πιλοτικής εφαρμογής της Δράσης «Νταντάδες της Γειτονιάς» εκκινεί η καθολική εφαρμογή της, η οποία πραγματοποιείται σταδιακά κατά τα έτη 2022-2027. Η πράξη της δράσης «Νταντάδες της Γειτονιάς», τόσο η πιλοτική εφαρμογή του άρθρου 44 όσο και η καθολική εφαρμογή του παρόντος άρθρου, είναι δυνατόν να χρηματοδοτούνται από εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις.

2. Κατά την καθολική εφαρμογή της Δράσης «Νταντάδες της Γειτονιάς» δικαιούται να υποβάλει αίτηση στο πληροφοριακό σύστημα της Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων, για τη λήψη των

υπηρεσιών Επιμελητή/τριας, κάθε γονέας ή πρόσωπο που έχει την επιμέλεια βρέφους ή νηπίου, κατά την έννοια του άρθρου 40, σύμφωνα με τα άρθρα 41 έως 43.

Άρθρο 46: Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ορίζονται οι προδιαγραφές λειτουργίας και διαλειτουργικότητας του πληροφοριακού συστήματος του άρθρου 43, ο τρόπος αυθεντικοποίησης σε αυτό, τα στοιχεία που καταχωρίζονται σε αυτό από τους Επιμελητές/τριες, τους γονείς και τα πρόσωπα που έχουν την επιμέλεια βρεφών και νηπίων και ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο ζήτημα για τη λειτουργία του.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Μετανάστευσης και Ασύλου, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών, η οποία εκδίδεται κατόπιν εισήγησης της Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων:

α) εξειδικεύεται η διαδικασία τήρησης, διαχείρισης και ελέγχου του Μητρώου Επιμελητών, η διαδικασία και τα απαραίτητα δικαιολογητικά εγγραφής και διαγραφής των φυσικών προσώπων που καταχωρίζονται σε αυτό, οι όροι και οι προϋποθέσεις απόκτησης της ιδιότητας του/της Επιμελητή/τριας, οι όροι εργασίας και ασφάλισής τους και κάθε ειδικό, τεχνικό και λεπτομερειακό ζήτημα για τη λειτουργία του Μητρώου,

β) προσδιορίζονται το περιεχόμενο και οι όροι χωρικής και χρονικής υλοποίησης του πιλοτικού προγράμματος του άρθρου 44, η διαδικασία, τα κριτήρια επιλογής και τα δικαιολογητικά που κατατίθενται από τα ωφελούμενα πρόσωπα, η μεθοδολογία υπολογισμού και η διαδικασία χορήγησης της «Αξίας τοποθέτησης» στα ωφελούμενα πρόσωπα, οι όροι και οι προϋποθέσεις παροχής των υπηρεσιών του/της Επιμελητή/τριας στο πλαίσιο της Δράσης, οι αρμόδιοι φορείς και υπηρεσίες για τον έλεγχο και την εποπτεία των παρεχόμενων υπηρεσιών, η διαδικασία και τα αρμόδια όργανα για τη συλλογή συγκεντρωτικών στοιχείων από την υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος και την υποβολή εισηγήσεων για τη βελτίωσή του, καθώς και κάθε άλλο ειδικό, τεχνικό και λεπτομερειακό θέμα για την υλοποίησή του.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Μετανάστευσης και Ασύλου, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών, που εκδίδεται κατόπιν εισήγησης της Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων και μετά από την ολοκλήρωση της πιλοτικής εφαρμογής της Δράσης «Νταντάδες της Γειτονιάς» του άρθρου 44, εξειδικεύεται το περιεχόμενο της Δράσης «Νταντάδες της Γειτονιάς» του άρθρου 45, ορίζονται η διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης και προτεραιοποίησης των ωφελούμενων προσώπων κατά την καθολική εφαρμογή, καθώς και τα προς τούτο εργαλεία, η μεθοδολογία υπολογισμού και η διαδικασία χορήγησης της «Αξίας τοποθέτησης» στα ωφελούμενα πρόσωπα, οι όροι και οι προϋποθέσεις παροχής των υπηρεσιών του/της Επιμελητή/τριας στο πλαίσιο της Δράσης, οι αρμόδιοι φορείς και υπηρεσίες για τον έλεγχο και την εποπτεία των παρεχόμενων υπηρεσιών, η διαδικασία και τα αρμόδια όργανα για τη συλλογή συγκεντρωτικών στοιχείων από την εφαρμογή της Δράσης, καθώς και κάθε άλλο ειδικό, τεχνικό και λεπτομερειακό θέμα για την υλοποίησή της.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, η οποία εκδίδεται κατόπιν εισήγησης της Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων, εκδίδεται υπόδειγμα ιδιωτικού συμφωνητικού μεταξύ γονέα και Επιμελητή/τριας.

Άρθρο 58: Πρόγραμμα χρηματοδότησης για τη δημιουργία νέων τμημάτων βρεφικής φροντίδας

1. Για τη δημιουργία νέων θέσεων για βρέφη σε υφιστάμενους ή νέους σταθμούς αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων με σκοπό την εξασφάλιση μίας θέσης για όλα τα βρέφη και την υποστήριξη των οικογενειών, το Υπουργείο υλοποιεί πρόγραμμα χρηματοδότησης για την ίδρυση έως πενήντα χιλιάδων (50.000) νέων θέσεων για βρέφη σε όλη την επικράτεια. Στο πρόγραμμα χρηματοδότησης μπορεί να συμμετέχουν ιδιώτες, φορείς, νομικά πρόσωπα κάθε μορφής, ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ. Η έναρξη του προγράμματος γίνεται εντός του έτους 2022.
2. Οι δαπάνες χρηματοδότησης βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και καλύπτονται από ενωσιακούς πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.
3. Η χρηματοδότηση καλύπτει ιδίως: α) εργασίες ανέγερσης, ανακαίνισης, επισκευής και διαμόρφωσης υφιστάμενων κτιριακών και εξωτερικών χώρων, οι οποίοι ανήκουν κατά πλήρη κυριότητα στους δικαιούχους ή είναι παραχωρημένοι σε αυτούς κατά χρήση ή μισθωμένοι από αυτούς, τις αναγκαίες προπαρασκευαστικές και υποστηρικτικές μελέτες και υπηρεσίες και β) το κόστος προμήθειας του απαραίτητου εξοπλισμού για τη λειτουργία των νέων θέσεων βρεφών.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΕΤΟΣ 2018

Διψήφιος κλάδος οικονομικής δραστηριότητας ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΕΡΡΩΝ				
Κωδικός	Περιγραφή	Νομικές Μονάδες	Κύκλος εργασιών χιλιάδες €	Απασχολούμενοι
01	Φυτική και ζωική παραγωγή, θήρα και συναφείς δραστηριότητες	18.765	254.331	14.347
02	Δασοκομία και υλοτομία	65	2.311	331
03	Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια	13	920	31
08	Λοιπά ορυχεία και λατομεία	12	3.861	84
10	Βιομηχανία τροφίμων	298	191.361	1.622
11	Ποτοποιία	23	7.146	98
13	Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών	13	583	23
14	Κατασκευή ειδών ένδυσης	66	2.470	144
15	Βιομηχανία δέρματος και δερμάτινων ειδών	8	580	13
16	Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο – φελλό, είδη καλαθοποιίας, εκτός από έπιπλα	75	6.746	162
17	Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων	5	4.981	32
18	Εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων	28	1.418	53
20	Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων	10	33.599	102
21	Παραγωγή βασικών φαρμακευτικών προϊόντων και φαρμακευτικών σκευασμάτων	x	x	x
22	Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες	16	14.182	92

Διψήφιος κλάδος οικονομικής δραστηριότητας ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΕΡΡΩΝ		Νομικές Μονάδες	Κύκλος εργασιών χιλιάδες €	Απασχολούμενοι
Κωδικός	Περιγραφή			
23	Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων	55	55.206	389
24	Παραγωγή βασικών μετάλλων	x	x	x
25	Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού	139	16.177	280
26	Κατασκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών, ηλεκτρονικών και οπτικών προϊόντων	x	x	x
27	Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού	11	13.393	80
28	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού	29	19.132	193
29	Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων, ρυμουλκούμενων και ημιρυμουλκούμενων οχημάτων	x	x	x
31	Κατασκευή επίπλων	71	18.817	260
32	Άλλες μεταποιητικές δραστηριότητες	43	1.008	66
33	Επισκευή και εγκατάσταση μηχανημάτων και εξοπλισμού	74	4.225	107
35	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	178	13.662	306
36	Συλλογή, επεξεργασία και παροχή νερού	7	1.055	150
37	Επεξεργασία λυμάτων	5	86	5
38	Συλλογή, επεξεργασία και διάθεση αποβλήτων ανάκτηση υλικών	15	3.302	125
41	Κατασκευές κτιρίων	159	9.022	245
42	Έργα πολιτικού μηχανικού	56	14.568	226
43	Εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες	336	13.930	412

Διψήφιος κλάδος οικονομικής δραστηριότητας ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΕΡΡΩΝ		Νομικές Μονάδες	Κύκλος εργασιών χιλιάδες €	Απασχολούμενοι
Κωδικός	Περιγραφή			
45	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών	424	40.849	700
46	Χονδρικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών	746	361.984	1.838
47	Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών	2.477	379.834	4.667
49	Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών	x	x	x
50	Πλωτές μεταφορές	x	x	x
52	Αποθήκευση και υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες	32	1.149	57
53	Ταχυδρομικές και ταχυμεταφορικές δραστηριότητες	17	2.454	82
55	Καταλύματα	47	5.896	282
56	Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	1.334	38.478	3.584
58	Εκδοτικές δραστηριότητες	15	558	30
59	Παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών, βίντεο και τηλεοπτικών προγραμμάτων, ηχογραφήσεις και μουσικές εκδόσεις	11	547	18
60	Δραστηριότητες προγραμματισμού και ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών	20	541	39
61	Τηλεπικοινωνίες	17	3.092	45
62	Δραστηριότητες προγραμματισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών, παροχής συμβουλών, συναφείς δραστηριότητες	32	1.272	49
63	Δραστηριότητες υπηρεσιών πληροφορίας	6	110	4
64	Δραστηριότητες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, με εξαίρεση τις ασφαλιστικές και τα συνταξιοδοτικά ταμεία	9	4.045	30

Διψήφιος κλάδος οικονομικής δραστηριότητας ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΕΡΡΩΝ				
Κωδικός	Περιγραφή	Νομικές Μονάδες	Κύκλος εργασιών χιλιάδες €	Απασχολούμενοι
65	Ασφαλιστικά, αντασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ταμεία, εκτός από την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	18	376	20
66	Δραστηριότητες συναφείς προς τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και τις ασφαλιστικές δραστηριότητες	139	4.501	230
68	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	38	2.201	65
69	Νομικές και λογιστικές δραστηριότητες	600	9.994	766
70	Δραστηριότητες κεντρικών γραφείων δραστηριότητες παροχής συμβουλών διαχείρισης	83	7.481	168
71	Αρχιτεκτονικές δραστηριότητες και δραστηριότητες μηχανικών τεχνικές δοκιμές και αναλύσεις	434	12.861	487
72	Επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη	13	180	126
73	Διαφήμιση και έρευνα αγοράς	28	1.078	52
74	Άλλες επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	46	1.249	59
75	Κτηνιατρικές δραστηριότητες	20	1.370	42
77	Δραστηριότητες ενοικίασης και εκμίσθωσης	37	1.783	59
78	Δραστηριότητες απασχόλησης	x	x	x
79	Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων, γραφείων οργανωμένων ταξιδιών, υπηρεσιών κρατήσεων, συναφείς	19	2.541	51
80	Δραστηριότητες παροχής προστασίας και έρευνας	x	x	x
81	Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών σε κτίρια και εξωτερικούς χώρους	85	3.080	167
82	Διοικητικές δραστηριότητες γραφείου, γραμματειακή υποστήριξη, άλλες δραστηριότητες παροχής υποστήριξης	39	9.635	180
84	Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	14	1.913	1.109

Διψήφιος κλάδος οικονομικής δραστηριότητας ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΕΡΡΩΝ				
Κωδικός	Περιγραφή	Νομικές Μονάδες	Κύκλος εργασιών χιλιάδες €	Απασχολούμενοι
85	Εκπαίδευση	251	6.174	4.018
86	Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας	513	19.747	2.002
87	Δραστηριότητες βοήθειας κατ' οίκον	4	268	80
88	Δραστηριότητες κοινωνικής μέριμνας χωρίς παροχή καταλύματος	38	3.482	501
90	Δημιουργικές δραστηριότητες, τέχνες και διασκέδαση	37	994	80
91	Δραστηριότητες βιβλιοθηκών, αρχειοφυλακείων, μουσείων και λοιπές πολιτιστικές δραστηριότητες	11	938	68
92	Τυχερά παιχνίδια και στοιχήματα	78	3.604	145
93	Αθλητικές δραστηριότητες και δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας	76	920	184
94	Δραστηριότητες οργανώσεων	84	6.632	371
95	Επισκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και ειδών ατομικής ή οικιακής χρήσης	96	1.973	97
96	Άλλες δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών	324	5.042	456
00	Άγνωστη Δραστηριότητα	132	38	240
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ	29.598	1.699.290	44.031

1.